

SBORNÍK STANOVISEK
VEŘEJNÉHO OCHRÁNCE PRÁV

25

Ochrana zvířat

ombudsman
veřejný ochránce práv

OCHRANA ZVÍŘAT

Ochrana zvířat

Sborník stanovisek veřejného ochránce práv

OCHRANA ZVÍŘAT

Autorský kolektiv:

JUDr. Stanislav Křeček, Mgr. Anežka Hromířová, Mgr. Hana Kašpárková,
Mgr. et Mgr. Marie Poláčková, Ph.D., Mgr. Pavel Půček, Ph.D., Mgr. Martin Studnička,
Mgr. Jitka Večeřová, Ph.D.

Sborník stanovisek veřejného ochránce práv vydává Kancelář veřejného ochránce práv k zajištění zákonné povinnosti veřejného ochránce práv soustavně seznamovat veřejnost se svou činností a s poznatky, které z ní vyplynuly.

© Kancelář veřejného ochránce práv, 2023

Adresa: Kancelář veřejného ochránce práv, Údolní 39, 602 00 Brno

Tel.: 542 542 888

Fax: 542 542 112

E-mail: podatelna@ochrance.cz

www.ochrance.cz

Vydala Kancelář veřejného ochránce práv ve spolupráci se společností Wolters Kluwer ČR, a. s., se sídlem U Nákladového nádraží 10, 130 00 Praha 3 v roce 2023.

Sazba Cadis Praha, Tisk Serifa

Odpovědná redaktorka Marie Novotná. Vydání první. Stran 192.

Tel.: 246 040 444, e-mail: knihy@wkr.cz.

ISBN 978-80-7631-084-1 (brož., Kancelář veřejného ochránce práv, Brno)

ISBN 978-80-7676-092-9 (brož., Wolters Kluwer ČR, Praha)

ISBN 978-80-7631-085-8 (pdf, Kancelář veřejného ochránce práv, Brno)

ISBN 978-80-7676-091-2 (pdf, Wolters Kluwer ČR, Praha)

OBSAH

I. Úvod	7
II. Základní otázky a odpovědi	8
1. Co je to týrání zvířete?	8
2. Jaké úřady mohou týrání zvířete řešit?	8
3. Co mám dělat, když se setkám s týráním zvířete?	8
4. Potřebuji na chov zvířete povolení?	9
5. Co mohu dělat, když sousedovi utíká pes na můj pozemek?	9
6. Je někdo odpovědný za to, že cizí pes napadl mého psa?	9
7. Jak mohu nejrychleji pomoci psovi zamčenému v horkém dni v autě?	9
8. Našel jsem zatoulaného psa bez známky (čipu), mohu si ho nechat?	9
9. Jak může pomoci veřejný ochránce práv?	10
III. Zvíře, chovatel, chov	11
1. Chov zájmových zvířat	13
2. Chov zvířat vyžadujících zvláštní péči	14
3. Chov hospodářských zvířat	18
4. Ohrožená zvířata (CITES)	19
5. Toulavá a opuštěná zvířata	21
6. Volně žijící zvířata	26
IV. Zákaz usmrcování a týrání zvířat	30
1. Zákaz usmrcování zvířat	30
2. Přípustné výjimky ze zákazu usmrcování zvířat – rybářství a myslivost ..	32
3. Definice týrání	35
V. Orgány ochrany zvířat	39
1. Ministerstvo zemědělství a ústřední komise pro ochranu zvířat	39
2. Státní veterinární správa	40
3. Obecní úřad obce s rozšířenou působností	47
4. Policie	59
5. Obec v samostatné působnosti	62
VI. S čím se ochránce setkal	66
1. Napadení zvířete jiným zvířetem	66

2. Chov koní	69
3. Zvířata vyžadující zvláštní péči	72
4. Množírny	74
5. Pohyb psů v honitbě	77
VII. Doporučení ochránce	80
1. Co když mám podezření na týrání zvířete?	80
2. Jak se bránit obvinění z přestupku týrání zvířete?	81
3. Co mohu dělat, když sousedovi utíká pes na můj pozemek?	83
4. Co si počít se štěnicemi na studentských kolejích?	84
VIII. Vybraná soudní rozhodnutí ve věci ochrany zvířat	86
IX. Vybraná stanoviska ochránce	100
Použité právní předpisy	189
Rejstřík	191

Zvířata od nepaměti doprovázejí život každého z nás. Jednat se přitom může o volně žijící živočichy, o hospodářsky využitelná zvířata nebo o zvířata domestikovaná, např. domácí mazlíčky. U všech pak platí, že jsou činnosti s nimi spojené více či méně právně regulovány. Existuje proto i řada státních orgánů, kterým byly v rámci veřejné správy svěřeny pravomoce a úkoly v oblasti ochrany zvířat.

Ochránce se postupy a činnosti těchto úřadů zabývá od počátku své existence. Proto se rozhodl v této publikaci shrnout svá zjištění a nejčastější nedostatky, se kterými se ve správní praxi setkal.

Nedílnou součástí sborníku je část obecná, ve které se bude ochránce společně s autorským kolektivem věnovat základnímu (nikoliv však úplnému a vyčerpávajícímu) přehledu právní úpravy v oblasti ochrany zvířat. Na shrnutí obecné právní úpravy navazuje část speciální, kde jsou zohledněny závěry a doporučení veřejného ochránce práv. Ty jsou v samostatné kapitole doplněny o přehledně seřazená a vybraná stanoviska veřejného ochránce práv. Nechybí ani kapitola věnující se nejvýznamnější judikatuře, která se předmětnou oblastí práva zabývala.

Ochranu zvířat považujeme za nesmírně důležitou, neboť jde o vizitku nás všech vůči budoucím generacím. Přejeme si proto, aby tato publikace přispěla svojí kapkou do moře poznání, jak se k ochraně zvířat postavit a zabezpečit ji především v oblasti práva. Pokud si totiž ochranu zvířat nevezmeme jako společnost za svou a budeme, řekněme, „nerozumní“, může osud mnohých tvorů skončit podobně, jako se to již v dávné minulosti stalo druhu *Raphus cucullatus*. Nechtějme opakovat jeho osud a přivlastnit si tím prakticky i lidově používanou přezdívku, kterou ho nazýváme. Zůstaňme tvorem rozumným, citlivým a náležitě pečujícím o všechny ostatní a rovněž vše, co zahrnuje přírodu kolem nás.

Brno 2023

II.

Základní otázky a odpovědi

Nevíte si rady?
Poradím vám!

1. CO JE TO TÝRÁNÍ ZVÍŘETE?

Jedná se o velmi širokou skupinu zakázaných jednání, při nichž v důsledku lidské činnosti dochází k utrpení zvířete. Zákon na ochranu zvířat vyjmenovává konkrétní situace, které představují týrání. Jedná se např. o podrobení zvířete výcviku spojenému s bolestí, výchovu zvířete k agresivnímu chování, omezování výživy zvířete, chov zvířat v nevhodných podmínkách, usmrcení zvířete způsobem působícím mu nepřiměřenou bolest nebo opuštění zvířete s úmyslem se jej zbavit. Více v kapitole IV.3 Definice týrání.

2. JAKÉ ÚŘADY MOHOU TÝRÁNÍ ZVÍŘETE ŘEŠIT?

Státní veterinární správa je příslušná k provádění kontrol u chovatelů. Zjistí-li, že dochází k týrání, zasílá obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností podnět k projednání přestupku, tedy k potrestání pachatele. Obecní úřad obce s rozšířenou působností může také na návrh veterinární správy vydat tzv. zvláštní opatření, jehož účelem je situaci napravit a dalšímu týrání zvířete zamezit. Závažnější případy týrání představující trestnou činnost pak spadají do působnosti orgánů činných v trestním řízení, zejména Policie ČR a státních zastupitelství. Více v části V Orgány ochrany zvířat.

3. CO MÁM DĚLAT, KDYŽ SE SETKÁM S TÝRÁNÍM ZVÍŘETE?

Pokud je situace akutní a k záchraně zvířete je zapotřebí přikročit okamžitě, kontaktujte Policii ČR. Pokud situace není akutní a záchrana zvířete nevyžaduje zákrok v řádu minut či hodin, obraťte se na krajskou veterinární správu. Můžete

dát také podnět obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností. Ten však ve většině případů bude nucen požádat veterinární správu, aby chov na místě zkontrolovala a posoudila, zda k týrání zvířete dochází. Více v kapitole VII.1 Co když mám podezření na týrání zvířete?

4. POTŘEBUJI NA CHOV ZVÍŘETE POVOLENÍ?

Pro chov běžných domácích mazlíčků, jako je pes, kočka nebo morče, žádné povolení nepotřebujete. Pokud ale chcete doma chovat nějaké exotičtější zvíře, jako třeba jedovatého hada, krokodýla nebo lva, musíte nejprve získat povolení od veterinární správy. Více v kapitole III.2 Chov zvířat vyžadujících zvláštní péči.

5. CO MOHU DĚLAT, KDYŽ SOUSEDŮVI UTÍKÁ PES NA MŮJ POZEMEK?

Nejefektivnějším řešením v takovém případě bývá dohoda se sousedem o účinných vhodných opatřeních, aby pes na váš pozemek již neutíkal. Pokud taková dohoda není možná, můžete se obrátit na obecní úřad obce s rozšířenou působností, aby situaci prověřil, nebo řešit věc soudně. Více v kapitole VII.3 Co mohu dělat, když sousedovi utíká pes na můj pozemek?

6. JE NĚKDO ODPOVĚDNÝ ZA TO, ŽE CIZÍ PES NAPADL MÉHO PSA?

Ano. Za napadení, zranění, či dokonce usmrcení psa cizím psem nese odpovědnost chovatel útočícího psa. V takovém případě je namístě uložit chovateli útočícího psa sankci v přestupkovém či trestním řízení. Chovatel útočícího psa by měl také poskytnout chovateli napadeného psa náhradu škody. Více v kapitole VI.1 Napadení zvířete jiným zvířetem.

7. JAK MOHU NEJRYCHLEJI POMOCI PSOVI ZAMČENÉMU V HORKÉM DNI V AUTĚ?

Kontaktujte Policii ČR. Můžete využít její telefonickou tísňovou linku (případně tísňovou linku obecní policie) nebo se osobně dostavit na policejní služebnu. Než policejní hlídka přijede, snažte se na místě situaci zdokumentovat, např. natočit video nebo pořídit fotografie, které pak policii předložíte. Pokud policii požádáte, aby vás o dalším průběhu vyšetřování vyrozuměla, měla by tak učinit do 30 dnů. Více v kapitole VII.1 Co když mám podezření na týrání zvířete?

8. NAŠEL JSEM ZATOULANÉHO PSA BEZ ZNÁMKY (ČIPU), MOHU SI HO NECHAT?

Za určitých podmínek ano. Můžete se domluvit s obcí, že o psa budete dočasně pečovat. Pokud se do určité doby neozve původní majitel, budete si moci psa

ponechat a můžete se dokonce stát jeho vlastníkem. Více v kapitole III.5 Toulavá a opuštěná zvířata.

9. JAK MŮŽE POMOCT VEŘEJNÝ OCHRÁNCE PRÁV?

V oblasti ochrany zvířat může ochránce prošetřit postupy správních orgánů, typicky veterinární správy, obecních úřadů, krajských úřadů a Ministerstva zemědělství. Posuzuje, zda správní orgány postupovaly v souladu s právními předpisy a principy dobré správy a zda nebyly nečinné. Ochránce nemůže sám zasahovat do odborných závěrů veterinární správy, neboť k tomu nemá potřebné znalosti. Rovněž nemůže vstupovat do tzv. samostatné působnosti obcí, kam patří zřizování útulků pro zvířata a vydávání vyhlášek regulujících pohyb psů na území obce. Podrobnější informace o případech, jimiž se ochránce zabýval, najdete v části VI S čím se ochránce setkal. Další informace o tom, kdy může být ochránce nápomocen, naleznete v části VII Doporučení ochránce.

III.

Zvíře, chovatel, chov

Na živé zvíře právo nepohlíží jako na věc, ale jako na smysly nadaného živého tvora, který má zvláštní význam a hodnotu a který je schopen pociťovat bolest a utrpení.

Vztah člověka ke zvířatům upravuje **celá řada právních předpisů**, každý z trochu jiného pohledu. Například základní předpis soukromého práva, občanský zákoník, se zaměřuje především na otázku vlastnického práva k živému zvířeti – pamatuje na divoká zvířata, opuštěná a nalezená zvířata, ryby v rybníku a třeba i na zvířata v zoo nebo „plody“, které zvíře vydá (např. vejce od slepice, mléko od krávy apod.). Upravuje také otázky škody způsobené zvířetem, náhrady při poranění zvířete a rovněž hojně diskutované právo nájemce chovat v bytě zvíře.¹

Ve veřejném právu jsou potom právní předpisy zaměřené vždy na určitou oblast ve vztahu ke zvířeti, kterou lze většinou vyčíst už ze samotného názvu zákona. Tak např. zákon na ochranu zvířat proti týrání upravuje zákaz týrání zvířat, včetně pravidel pro pokusy na zvířatech, i podmínky chovu zvířat. Zákon o myslivosti se zaměřuje na chov a lov zvěře, i na náhrady škody způsobené zvěří, zákon o rybářství na chov, ochranu a lov ryb, veterinární zákon stanoví požadavky na veterinární péči pro chov a zdraví zvířat či požadavky na živočišné produkty. Zákon o ochraně přírody a krajiny potom upravuje ochranu volně žijících živočichů a jejich biotopů. Přestupky související s týráním najdeme přímo v zákoně na ochranu zvířat, pro trestný čin týrání zvířat ale musíme sáhnout do trestního zákoníku. Dále je tu ještě plemenářský zákon, zákon o krmivech, tzv. zákon CITES a další.

Vedle českých právních předpisů upravují celou řadu otázek spojených se zvířaty také předpisy Evropské unie. Nařízení Evropské unie zavazují přímo občany členského státu, takže nejsou „překopírována“ do českých zákonů, ale přesto se jimi musíme řídit. České zákony upravují už jen podrobnosti nařízení, podobně jako prováděcí vyhlášky upravují podrobnosti zákonů. Naopak směrnice Evropské unie by měly být do českých zákonů převedeny. A nesmíme zapomenout ani na mezinárodní dohody, třeba na Evropskou dohodu Rady Evropy o ochraně zvířat v zájmovém chovu a Evropskou dohodu Rady Evropy o ochraně zvířat chovaných pro hospodářské účely.

Vyjmenované právní předpisy nepoužívají vždy **pojem zvíře**. A i když ho obsahují, může v každém jednotlivém případě představovat jinou množinu tvorů. Například zákon o myslivosti pracuje s pojmem „zvěř“, zákon o ochraně přírody a krajiny s pojmem „živočich“. Zákon na ochranu zvířat stejně jako občanský

Pojem zvíře

¹ Viz ustanovení § 2258 občanského zákoníku: „Nájemce má právo chovat v bytě zvíře, nepůsobí-li chov pronajímateli nebo ostatním obyvatelům domu obtíže nepřiměřené poměrům v domě. Vyvolá-li chov zvířete potřebu zvýšených nákladů na údržbu společných částí domu, nahradí nájemce tyto náklady pronajímateli.“

zákoník používají pojem „zvíře“, první z těchto dvou předpisů však pod tímto pojmem myslí pouze živé obratlovce, kromě člověka. Občanský zákoník tento pojem vnímá šířeji, když za zvíře považuje smysly nadaného živého tvora, který je odlišný od člověka a není rostlinou. Míra právní ochrany (zvláštní hodnota) živého zvířete se odvíjí od schopnosti jeho smyslového vnímání, proto živočich, který nemá schopnost sebeuvědomění, není zvířetem ve smyslu občanského zákoníku.²

Porušení norem veřejného práva bude zpravidla protiprávním jednáním i z pohledu práva soukromého. Například kruté zacházení se zvířetem bude jak v rozporu se zákonem na ochranu zvířat (neboť bude porušen zákaz týrání), tak v rozporu s občanským zákoníkem, podle něhož má zvíře zvláštní význam a hodnotu a nelze se k němu chovat tak, aby byl jeho život nebo jiný důležitý zájem bezdůvodně a svévolně ohrožen.³

V následujících kapitolách budeme hovořit především o zvířatech ve smyslu zákona na ochranu zvířat, tudíž o obratlovcích.

Pojem chovatel

Zmínit musíme ještě **pojem chovatel**. Je jím každá osoba, která drží nebo chová zvíře nebo zvířata, trvale nebo dočasně, přemísťuje zvíře nebo obchoduje se zvířaty, provozuje jatka, útulky, záchrané stanice, hotely a penziony pro zvířata nebo zoologické zahrady, provádí pokusy na zvířatech anebo pořádá jejich veřejná vystoupení. Pojem chovatel tak není totožný s pojmem vlastník.

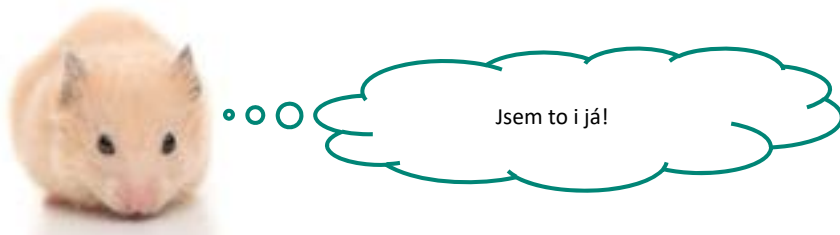
² ŠVESTKA, Jiří a kol. *Občanský zákoník: Komentář. Svazek I (§ 1-654)*. In: *ASPI* [právní informační systém]. Wolters Kluwer [cit. 12. 12. 2022]. ISSN: 2336-517X, ASPI_ID K089_a2012CZ.

³ Tamtéž.

1. CHOV ZÁJMOVÝCH ZVÍŘAT

Podle zákona na ochranu zvířat je v zájmovém chovu zvíře, u kterého hospodářský efekt není hlavním účelem chovu; jeho chov slouží zájmové činnosti člověka nebo k tomu, aby zvíře bylo pro člověka „společníkem“. Zjednodušeně řečeno, jsou to především zvířata chovaná pro radost, „domácí mazlíčci“, jako psi, kočky, andulky, zakrslí králíci a další.

**Zvíře
v zájmovém
chovu**

Zákon na ochranu zvířat stanoví celou řadu **podmínek pro chov** zvířat v zájmovém chovu. Každý má povinnost zabezpečit takovému zvířeti přiměřené podmínky pro jeho život⁴ tak, aby nedocházelo k bolesti, utrpení nebo poškození jeho zdraví. Zvíře musí dostávat např. vyhovující krmivo a vodu v dostatečném množství či možnost přiměřeného pohybu, ale je třeba mít na paměti i jeho psychickou pohodu. U každého zvířete budou konkrétní podmínky pro chov jiné, v návaznosti na jeho potřeby. Je zakázáno chovat zvíře, kterému člověk sice zajistil přiměřené podmínky pro život, ale zvíře se přesto nemůže adaptovat (nemůže si v daném prostředí zvyknout, pociťuje psychickou nepohodu).

**Povinnost
chovatele**

Každý má také přímo ze zákona povinnost učinit opatření proti úniku zvířat. Nikdo nesmí zvíře opustit s úmyslem se ho zbavit nebo zvíře vyhnat. Takové jednání už se považuje za týrání zvířete (o tom blíže pojednává kapitola IV.3 Definice týrání). Stejně tak je zakázáno cvičit zvíře způsobem, který mu způsobuje bolest, utrpení či zranění, nebo cvičit zvíře k agresivnímu chování vůči člověku nebo jiným zvířatům.

Každý, kdo chová zvíře v zájmovém chovu, odpovídá za zdraví a dobrý stav zvířete.

S **prodejem nebo darováním** zvířete v zájmovém chovu dítěti mladšímu 15 let musí souhlasit rodiče. Stejně tak s prodejem nebo darováním osobě, které byla pravomocným rozhodnutím soudu omezena svéprávnost, musí souhlasit její opatrovník. Pokud k prodeji či darování zvířete dojde bez souhlasu rodičů/opatrovníka, vystavují se zúčastněné strany riziku, že takové právní jednání bude zpochybněné. Lze si však zřejmě představit také situaci, že souhlas dají rodiče či opatrovník do datečně.

**Prodej
a darování**

Dále je přímo ze zákona zakázán prodej psů, koček a primátů v obchodech se zvířaty a až na výjimky je zakázán prodej nebo darování psů a koček na veřejném prostranství. Porušení těchto zákazů je přestupkem, za který hrozí udělení pokuty⁵.

⁴ Zákon mluví o přiměřených podmínkách pro zachování fyziologických funkcí zvířete a zajištění jeho biologických potřeb.

⁵ Ustanovení § 27 odst. 2 písm. d), § 27a odst. 7 písm. c) a § 27a odst. 9 písm. e) zákona na ochranu zvířat.

Pokud jde o **obchodování se zájmovými zvířaty** na základě živnostenského oprávnění⁶, stanoví zákon speciální povinnosti. Živnostník např. musí ještě před zahájením podnikání oznámit výkon živnosti, druhu a počty zvířat příslušné krajské veterinární správě a současně doložit, jakým způsobem bude zabezpečena péče o zvířata, jejich zdraví a pohodu. Dále je povinen vést evidenci o nakoupených a prodaných zvířatech a při prodeji každého zvířete poskytnout bezplatně kupujícímu v písemné podobě správné a podrobné informace o podmínkách chovu, včetně způsobu krmení, a péči o zdraví a pohodu kupovaného zvířete.

V souvislosti se zájmovými zvířaty řešil ochránce nejčastěji případy, kdy jeden pes pokouše druhého, a dále případ tzv. množírny. Blíže se jim věnujeme v kapitolách VI.1 Napadení zvířete jiným zvířetem a VI.4 Množírny.

2. CHOV ZVÍŘAT VYŽADUJÍCÍCH ZVLÁŠTNÍ PÉČI

**Zvíře
vyžadující
zvláštní péči**

Zvířata vyžadující zvláštní péči tvoří speciální podskupinu zvířat v zájmovém chovu. Vztahují se tak na ně jak obecná pravidla pro chov zvířat v zájmovém chovu, tak speciální pravidla pro chov toho kterého druhu. Jak už název napovídá, jedná se o zvířata, která vzhledem ke svým biologickým vlastnostem mají zvláštní nároky na zacházení, umístění, krmení, napájení a případně i ošetřování. Speciálními požadavky na chov těchto druhů zákon vyjadřuje zvýšený zájem na péči o tato zvířata jak z pohledu welfare (pohody) samotných zvířat vyžadujících zvláštní péči, tak i z pohledu ochrany okolí před potenciálně negativním působením těchto zvířat, došlo-li by k jejich útěku apod.⁷

Hm, já to tedy nejsem...
Na další straně je z obrázků
vidět, kdo sem patří.

⁶ Živnostenský zákon upravuje jako jednu z živností „Obchod se zvířaty určenými pro zájmové chovy“. Náplní této živnosti je nákup zvířat za účelem jejich dalšího prodeje a prodej zvířat určených pro zájmové chovy (akvarijních ryb, malých hlodavců a zajíců, exotických zvířat, zejména ptáků, plazů, obojživelníků a bezobratlých a podobně) a v souvislosti s tím i prodej zvířat z vlastního chovu a nákup, nabídka a prodej krmiv, chovatelských zařízení a pomůcek pro zvířata v zájmovém chovu. Jedná se o živnost vázanou, pro kterou je potřeba speciální odborná způsobilost.

Živnost „Chov zvířat a jejich vycvik (s výjimkou živočišné výroby)“ je potom živností volnou, pro jejíž provozování živnostenský zákon nevyžaduje prokazování odborné ani jiné způsobilosti. Zahrnuje mimo jiné chov psů, koček a jiných drobných zvířat či živočichů v zájmových chovech a prodej zvířat či živočichů z tohoto vlastního chovu či provozování hotelů, útulků a jiných obdobných zařízení pečujících o zvířata, provádění kadeřnických a jiných kosmetických úprav drobných domácích a jiných zvířat.

⁷ K tomu blíže viz rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 28. 7. 2021 č. j. 77 A 85/2020-172, dostupný z: www.nssoud.cz

Seznam druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči stanoví vyhláška.⁸ Patří sem:

všechny jedovaté druhy **plazů**

všechny druhy **krokodýlů**

vybrané druhy **kasuárů**

vybrané druhy **jestřabovitých**

vybrané druhy **jeřábovitých**

všechny druhy **výrů**

⁸ Vyhláška č. 451/2021 Sb., o ochraně druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči, ve znění pozdějších předpisů.

vybrané druhy **volavkovitých**

všechny druhy **primátů**

všechny druhy **šelem** kromě domestikovaných druhů psa, kočky, fretky a zvířat chovaných jako zvěř v zajetí podle zákona o myslivosti

všechny druhy **slonů**

všechny druhy **lichokopytníků** kromě druhů označovaných nebo evidovaných podle plemenářského zákona

všechny druhy **sudokopytníků** kromě lamy krotké, lamy alpaky, druhů označovaných nebo evidovaných podle plemenářského zákona a zvířat chovaných jako zvěř v zajetí podle zákona o myslivosti

Kvůli zvýšeným nárokům těchto druhů stanoví zákon přísnější **podmínky pro jejich chov**. Chovatelem druhu zvířete vyžadujícího zvláštní péči může být jen člověk starší 18 let, případně právnická osoba, která může svěřit péči o zvíře zase pouze člověku staršímu 18 let. K chovu takového zvířete jako „domácího mazlíčka“ (pro zájmovou činnost člověka) je potřeba **povolení krajské veterinární správy** příslušné podle místa chovu zvířete. Povolení nepotřebují chovy zvířat v zoologických zahradách, záchranných stanicích nebo chovy loveckých dravců podle zákona o myslivosti.

Chovatel

Povolení chovu

Žádost o povolení se podává na **formuláři**, jehož závazný vzor zveřejnilo na svých internetových stránkách Ministerstvo zemědělství.⁹ Žádost musí kromě identifikace chovatele a chovaného jedince obsahovat i stručný popis chovu a jeho vybavení, souhlas odpovědné osoby s prováděním kontroly chovaného jedince/jedinců, míst, v němž jsou tito jedinci chováni, a prostor s chovem spojených. V případě vybraných druhů šelem a lidoopů je potřeba k žádosti přiložit také doklad od stavebního úřadu o kolaudaci stavby pro chov zvířat a osvědčení o způsobilosti k péči o vybrané druhy šelem nebo lidoopy. Je také třeba splnit požadavky na chov stanovené především již zmíněnou vyhláškou č. 451/2021 Sb. a vyhláškou č. 213/2022 Sb.¹⁰ První z nich stanoví požadavky na péči a požadavky na prostory a vybavení v obecné rovině a dále speciální požadavky pro chov jedovatých hadů a krokodýlů. Druhá pak stanoví speciální požadavky pro chov vybraných druhů šelem a lidoopů.

Chovatel může **zahájit chov** tohoto zvířete (nebo rozšířit chov z hlediska počtu či druhů chovaných zvířat) až po nabytí právní moci rozhodnutí o povolení chovu. Chov zvířete před nabytím právní moci povolení jeho chovu by byl protizákonný, a to i když by chovatel požádal o povolení např. ihned po nákupu zvířete. Obecní úřad obce s rozšířenou působností může uvedeně protiprávní jednání zprojednat jako přešupek a potrestat jej uložením pokuty až do výše 1 000 000 Kč v případě fyzických osob nebo 3 000 000 Kč v případě osob právnických a podnikajících fyzických osob.¹¹

Povolení k chovu druhu zvířete vyžadujícího zvláštní péči se vydává **na tři roky** a může být na žádost chovatele prodlouženo. O prodloužení lze požádat opakovaně – nejsou stanoveny ani maximální (nepřekročitelná) délka chovu, ani určitý (omezený) počet žádostí o prodloužení platnosti povolení. To je pochopitelné, neboť chovateli, který má ke svému zvířeti kladný vztah a dodržuje veškerá stanovená pravidla, není důvod délku chovu omezovat určitou nejzazší hranicí. Je ale třeba, i když to může chovatel vnímat jako obtěžující, aby krajská veterinární správa dodržování stanovených pravidel kontrolovala a aby chovatel v určitých intervalech (jednou za tři roky) o prodloužení chovu požádal. Svým způsobem tím zároveň osvědčí, že má o zvíře a o jeho chov nadále skutečný zájem, což je obvykle jedním z předpokladů pro náležitou péči o něj.

Prodloužení povolení chovu

Krajská veterinární správa musí alespoň jednou za rok provést **dozor** nad dodržováním podmínek chovu. Změní-li se podmínky, za jakých veterinární správa

Dozor nad dodržováním podmínek chovu

⁹ Ministerstvo zemědělství. *Formulář žádosti o povolení chovu DZVZP* [online]. [cit. 13. 12. 2022]. Dostupný z: <https://eagri.cz/public/web/mze/ochrana-zvirat/dalsi-temata/druhy-zvirat-vyzadujici-zvlastni-peci/>

¹⁰ Vyhláška č. 213/2022 Sb., o ochraně vybraných druhů šelem a lidoopů při chovu, ve znění pozdějších předpisů.

¹¹ Ustanovení § 27 odst. 2 písm. i) ve spojení s § 27 odst. 12 písm. a) a ustanovení § 27a odst. 3 písm. f) ve spojení s § 27a odst. 19 písm. a) zákona na ochranu zvířat.

povolení k chovu udělila, může povolení změnit nebo odejmout. O vydání povolení k chovu, jeho změně i o odnětí povolení informuje veterinární správa **obec**, na jejímž území se nachází místo chovu zvířete.

Chovatel druhu zvířete vyžadujícího zvláštní péči má rovněž povinnost vést **evdenci** o každém chovaném zvířeti.

V souvislosti se zvířaty vyžadujícími zvláštní péči řešil ochránce případ chovu lva v zařízení, které k tomuto účelu chovatel u stavebního úřadu nezkolaudoval. Více o tomto případě pojednáme v kapitole VI.3 Zvířata vyžadující zvláštní péči.

3. CHOV HOSPODÁŘSKÝCH ZVÍŘAT

Hospodářské zvíře Hospodářským zvířetem je zvíře chované pro produkci živočišných produktů, vlny, kůže nebo kožešin, popřípadě pro další hospodářské nebo podnikatelské účely, zejména skot, prasata, ovce, kozy, koně, osli a jejich kříženci, drůbež, králíci, kožešinová zvířata, zvěř a jiná zvířata ve farmovém chovu a ryby. Některá zvířata, např. králík, mohou být dle povahy chovu buď hospodářskými zvířaty, nebo zvířaty v zájmovém chovu. Záleží, zda jsou chována primárně pro hospodářský efekt (produkci živočišných produktů), nebo především pro zájmovou činnost člověka.¹²

Povinnosti chovatele

Zákon na ochranu zvířat obsahuje jednak celou řadu obecných **povinností a zákazů pro chov hospodářských zvířat** a jednak speciální pravidla pro chov vybraných hospodářských zvířat. Mezi obecné podmínky chovu patří zejména zákaz chovat zvíře v izolaci, působí-li mu to utrpení, nebo naopak chovat zvířata v tak velkých skupinách anebo v takových prostorách, ve kterých jim míra nebo četnost vzájemných útoků působí utrpení či které neumožňují přirozený odpočinek; dále zákaz chovat zvířata ve vazném ustájení s výjimkou nezbytně nutné doby po trvání jejich ošetření. Chovatelé jsou povinni např. učinit opatření nezbytná pro zabránění

¹² Více viz Ministerstvo zemědělství. *Vyjádření k častým chybám ve správních řízeních o správních deliktech (včetně přestupků) podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů* [online]. [cit. 13. 12. 2022]. Dostupné z: https://eagri.cz/public/web/file/105889/Caste_chyby_sprav_del.pdf

úniku hospodářských zvířat a mít pohotově k dispozici nástroje a pomůcky k okamžitému poskytnutí první pomoci. Musí také vytvořit životní podmínky odpovídající potřebám hospodářských zvířat tak, aby jim nebylo působeno utrpení a byla zajištěna jejich pohoda v souladu se získanými zkušenostmi a vědeckými poznatky. Chovatel musí rovněž zajistit dostatečně početný a odborně způsobilý personál. Ustájení musí umožnit hospodářským zvířatům bez obtíží uléhat, odpočívat, vstávat, pečovat o povrch svého těla a vidět na ostatní zvířata. Prostor pro ležení musí být pohodlný, čistý a s řádným odtokem tekutých odpadů. Nesmí na hospodářská zvířata působit nepříznivě. Hospodářským zvířatům, která nejsou chována v budovách, musí chovatel poskytnout přiměřenou ochranu před nepříznivými povětrnostními podmínkami, predátory a riziky ohrožujícími jejich zdraví. Hospodářská zvířata musí dostávat v dostatečném množství potravu, která je pro ně vhodná, a mít přístup k vodě, která neohrožuje jejich zdravotní stav.

Speciální požadavky stanoví zákon pro „velkochov“ kuřat chovaných na maso, pro chov prasat a pro chov koňů, oslů a jejich kříženců.

Povinnosti chovu hospodářských zvířat v podobě tzv. stanovených minimálních standardů blíže konkretizuje vyhláška č. 208/2004 Sb.¹³, a to nejprve v obecně rovně pro všechna zvířata, a poté speciálně např. pro skot, prasata, ovce a kozy, koně, kachny, králíky či nosnice.

V souvislosti s hospodářskými zvířaty řešil ochránce nejčastěji případy týkající se chovu koní. Blíže se těmto případům věnujeme v kapitole VI.2 Chov koní.

4. OHROŽENÁ ZVÍŘATA (CITES)

Samostatnou kapitolu v ochraně zvířat představuje obchodování s ohroženými druhy živočichů. Na mezinárodní úrovni tuto problematiku upravuje tzv. **Úmluva CITES**.¹⁴ Jejím smyslem je regulace obchodu s ohroženými druhy živočichů a rostlin

**Obchodování
s ohroženými
druhy**

¹³ Vyhláška č. 208/2004 Sb., o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁴ Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

s cílem zabránit jejich vyhubení z důvodu nadměrného využívání pro komerční účely.¹⁵

V rámci Evropské unie je Úmluva CITES provedena především **nařízením Rady (ES) č. 338/97**. Předmětné nařízení obsahuje přílohy A až D, v nichž je uveden seznam chráněných druhů živočichů a rostlin.¹⁶ Unijní nařízení zavazují přímo i fyzické a právnické osoby v jednotlivých členských státech. Členské státy potom ve svých vnitrostátních předpisech upraví pouze bližší podrobnosti k dané problematice (podávání žádostí, určení příslušných správních úřadů, sankce apod.). V České republice je tímto právním předpisem **zákon č. 100/2004 Sb.**

Exemplář

Unijní nařízení č. 338/97 používá pojem „**exemplář**“, jímž se rozumí jakýkoli živočišný nebo rostlinný jedinec, ať živý, nebo neživý, patřící k některému z druhů zařazených do příloh A až D, jakákoli jeho část nebo odvozenina, ať tvoří součást jiného zboží či nikoli.

Na rozdíl od občanského zákoníku či zákona na ochranu zvířat jsou v tomto případě „chráněny“ např. i části mrtvých zvířat, např. kůže z krokodýla. Je to právě z toho důvodu, aby se zamezil či omezil obchod s výrobky z chráněných živočichů a rostlin, a tedy v konečném důsledku i zabíjení či mrzačení zvířat kvůli nim.

Nejpřísnější ochrana je poskytována druhům obsaženým v příloze A (druhy přímo ohrožené vyhynutím nebo vyhubením, např. lidoopi). Mezinárodní obchod s těmito druhy je až na výjimky zakázán. Do přílohy B spadají druhy, které by mohly být ohroženy, pokud by mezinárodní obchod s nimi nebyl přísně regulován. Jejich dovoz do Evropské unie je povolený pouze na základě **vývozního a dovozního povolení** (tzv. permity CITES). Patří sem např. většina krokodýlů či opic. Příloha C potom zahrnuje druhy, které jsou ohroženy mezinárodním obchodem pouze v určitých zemích a jsou chráněny na návrh těchto zemí. Při dovozu do Evropské unie je třeba předložit oznámení o dovozu a vývozní povolení vyvážející země, ev. potvrzení o původu exempláře. V příloze D jsou druhy, u kterých se monitoruje rozsah dovozu do Evropské unie; platí pro ně povinnost předložit oznámení o dovozu.

Povolení

S porušením povinností dle zmíněných předpisů je spojeno nejen udělení pokuty, ale i zadržení a zabavení exempláře. Postup při **zadržení a zabavení exempláře** upravuje zákon č. 100/2004 Sb. Exemplář, který byl např. dovezený do Evropské

Zabavení exempláře

¹⁵ Více informací k tomuto tématu lze najít např. na stránkách Ministerstva životního prostředí, dostupných z: https://www.mzp.cz/cz/cites_obchod_ohrozenymi_druhy [cit. 13. 12. 2022].

¹⁶ Aktuální znění nařízení včetně příloh je zveřejněno na portále EUR-lex, dostupném z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A01997R0338-20220119&qid=1652185320220> [cit. 13. 12. 2022].

unie bez povolení CITES, ačkoli je měl mít, zadrží buď Česká inspekce životního prostředí, nebo celní úřad. O zadržení exempláře vydá osobě, které byl exemplář zadržen, písemné potvrzení. Inspekce následně zahájí řízení o zabavení exempláře. Pokud rozhodne o zabavení exempláře, stane se jeho vlastníkem stát.

Zadržené a zabavené živé exempláře živočichů jsou chované v tzv. **záchranných centrech**. Seznam záchranných center s uvedením druhů živých exemplářů, které mohou být do záchranného centra umísťovány, zveřejňuje Ministerstvo životního prostředí.¹⁷ Ministerstvo také vydává povolení, které je k provozování záchranného centra nezbytné. Většinu záchranných center pro živé exempláře živočichů provozují zoologické zahrady.

V souvislosti s exempláři řešil ochránce zabavení několika kusů vyčiněné kůže kajmana. Blíže je tento případ popsán v kapitole IX Vybraná stanoviska ochránce.

Záchranná
centra

5. TOULAVÁ A OPUŠTĚNÁ ZVÍŘATA

Snad každý se již někdy setkal se zvířetem, které, ač běžně chováno lidmi, v daný okamžik žádá osoba ani neovládala, ani na něj nedohlížela. Trvá-li taková situace po delší dobu, označujeme zvíře, které chovateli uteklo, jako toulavé. Zvíře, které chovatel opustil, označujeme jako opuštěné.

Definici obou těchto skupin obsahuje zákon na ochranu zvířat¹⁸. Zmíněný zákon dále určuje, jakým způsobem se k toulavým a opuštěným zvířatům chovat a jak při jejich nalezení postupovat. Primárním cílem je usnadnit jejich návrat k chovateli nebo zajistit péči o zvířata jinými způsoby. Život a zdraví zvířat chovaných v lidské péči totiž mohou být právě díky absenci péče ohroženy, typicky nedostatkem krmi-
va a vody, avšak i z jiných důvodů (zvíře může např. srazit auto).

Účelem právních předpisů však není jen ochránit zvíře (jeho život a zdraví), ale i společnost, neboť zvíře bez dohledu může být agresivní vůči lidem, jejich majetku a ostatním zvířatům. Zvíře, které se ocitlo bez péče chovatele, na kterou

¹⁷ Seznam záchranných center CITES lze nalézt na internetových stránkách Ministerstva životního prostředí, dostupných z: https://www.mzp.cz/cz/informace_pro_verejnost_cites [cit. 13. 12. 2022].

¹⁸ Ustanovení § 3 písm. h) a i) zákona na ochranu zvířat.

bylo odkázáno, totiž může být značně stresované. A právě tento stres se pak může projevit v nepředvídatelnosti jeho chování.

Pokud se zvíře zatoulá či jej chovatel opustí, je potřeba vyřešit, po jakou dobu vlastnické právo dosavadního chovatele trvá, kdy zanikne a kdy vlastnické právo ke zvířeti nabyde nový majitel. K tomu slouží právní úprava v občanském zákoníku.

Definice

Toulavé zvíře **Toulavým je zvíře**, které:

- je v lidské péči,
- není pod trvalou kontrolou nebo dohledem chovatele či fyzické osoby,
- pohybuje se volně mimo své ustájení, výběhové prostory nebo domácnost svého chovatele.

Opuštěné zvíře **Opuštěným je zvíře**, které:

- bylo původně v lidské péči,
- není pod přímou kontrolou nebo dohledem chovatele či fyzické osoby,
- chovatel jej opustil s úmyslem se jej zbavit nebo jej vyhnal. Toto jednání chovatele musí plynout ze zjištěných skutečností.

Toulavým či opuštěným může být pouze zvíře v lidské péči, tedy přímo závislé na bezprostřední péči člověka¹⁹. Nemůže se jednat o zvířata volně žijící²⁰, jejichž populace se udržuje v přírodě samovolně, a to i v případech, jsou-li zvířata patřící k těmto druhům chována v zajetí. Zající, srny, kuny, ondatry či další druhy, které se přirozeně vyskytují v přírodě a mnohdy i ve městech, proto toulavými ani opuštěnými zvířaty nejsou ani se jimi stát nemohou (byť lze v nadsázce namítnout, že i ony se toulají).

Za **opuštěné** můžeme považovat např. zvíře, které je již delší dobu uvázáno na veřejném místě a chovatel o něj nejví zájem (nedohlíží na něj, nekrmí jej), nebo zvíře pohybující se po dlouhou dobu (např. několik dnů) volně bez svého chovatele, a to bez jeho dozoru, zájmu a péče. Chovatel takové zvíře ani nehledá, ani neusiluje o jeho návrat.

Zvíře, které chovateli pouze uteklo, označujeme jako **toulavé**. Často jde o zvíře, které chovatel nezabezpečil proti úniku (uteklo oknem nebo otevřenými vraty do dvora), např. o volně pobíhajícího psa či ulétnuvšího papouška. Chovatel nehodlal své zvíře ani opustit, ani neměl v úmyslu se jej zbavit, naopak o něj má nadále zájem a usiluje o jeho návrat.

V případech volně se pohybujícího zvířete může být obtížné určit, zda se pouze zatoulalo, či zda se jedná o zvíře opuštěné. Není-li zvíře pod přímou kontrolou či dohledem chovatele nebo osoby, kterou chovatel dohledem pověřil, měli bychom v prvé řadě předpokládat, že se jedná o zvíře toulavé, které jeho majitel hledá. Platí totiž zásada, že si každý chce své vlastnictví podržet, že nalezená věc není opuštěná a že ten, kdo ji najde, ji nesmí bez dalšího považovat za opuštěnou a přivlastnit si ji.²¹ Jak zákon na ochranu zvířat, tak i občanský zákoník hovoří o tom,

¹⁹ Definici pojmu „zvíře v lidské péči“ upravuje ustanovení § 3 písm. c) zákona na ochranu zvířat.

²⁰ Definici pojmu „volně žijící zvíře“ upravuje ustanovení § 3 písm. b) zákona na ochranu zvířat.

²¹ Ustanovení § 1051 občanského zákoníku.

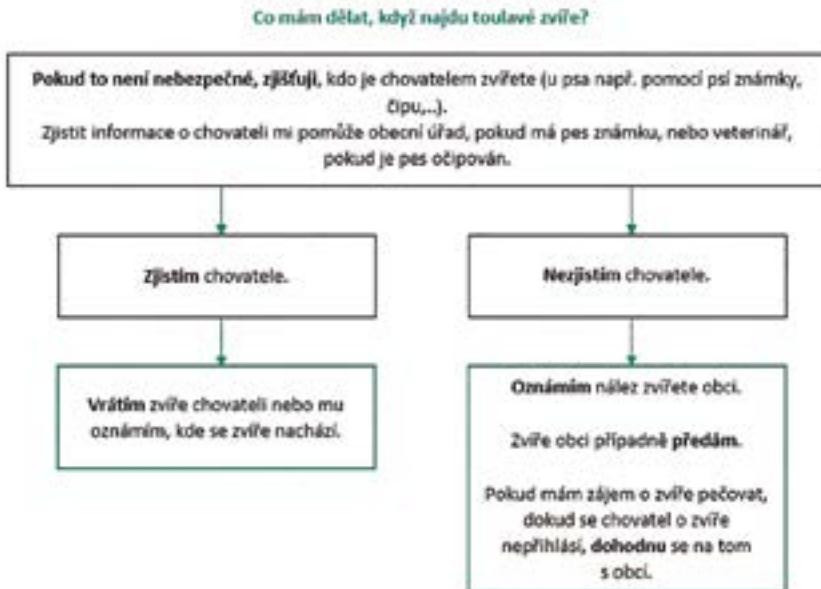
že **úmysl chovatele zbavit se zvířete nebo jej vyhnat musí plynout ze zjištěných skutečností**. Abychom tedy mohli považovat zvíře za opuštěné, musí k tomu existovat alespoň základní důkazy. Nejjednodušší situace nastane, pokud chovatel svou vůli zřetelně projeví, např. odloží zvíře před útlukem s přípevněným vzkazem nebo otevře voliér a vypustí chované ptactvo. V ostatních případech musíme jeho vůli odvozovat z jiných skutečností. Nalezneme-li tedy např. zvíře v zanedbaném stavu uvázané u útulku nebo u silnice, můžeme usuzovat, že vlastník tím projevils úmysl se jej zbavit.

Zacházení s toulavým či opuštěným zvířetem

Základním pravidlem dle zákona na ochranu zvířat je, že každý, kdo se toulavého či opuštěného zvířete ujal, odpovídá za jeho zdraví a dobrý stav. Za splnění povinnosti dbát o zdraví a dobrý stav zvířete se považuje i oznámení místa nálezu obci nebo předání toulavého či opuštěného zvířete do útulku.²²

Občanský zákoník tyto povinnosti doplňuje. Stanoví, že je-li nalezeno zvíře, u něhož je zjevné, že mělo vlastníka, je nálezce povinen oznámit nález obci. Pokud však lze navíc poznat i to, komu má být zvíře vráceno (nálezce ví, komu zvíře patří, nebo to zjistí např. ze zvířecí známky), nálezce neoznamuje nález obci a rovnou vlastníkovi zvíře vrátí.²³ Není-li možné zvíře fyzicky vrátit, tj. odvést nebo odnést, postačí vlastníkovi nález oznámit a sdělit mu, kde se zvíře nachází.

Nález
toulavého
zvířete

²² Ustanovení § 13 odst. 2 zákona na ochranu zvířat.

²³ Ustanovení § 1058 odst. 1 občanského zákoníku.

Obec vyhlásí nález způsobem, který je na jejím území obvyklý, a rozhodne, jak bude o nalezené zvíře postaráno.²⁴ Právní předpisy nestanoví jediný možný způsob péče, který by byla obec povinna dodržovat. Může svěřit zvíře do útulku, který sama zřídila nebo sama provozuje, nebo do jakéhokoli jiného útulku, který je schopen se o zvíře postarat. Stejně tak se ale může o zvíře postarat zaměstnanec obce, nálezce či jiná osoba, s nimiž se obec dohodne.

Provozovatel útulku musí všechna zvířata, o která pečuje, zveřejňovat na svých internetových stránkách.

Původní vlastník se o zvíře může přihlásit jen v určité lhůtě.²⁵ Pokud se o zvíře stará útulek, je tato lhůta **4 měsíce**. Pokud se o zvíře stará někdo jiný, činí lhůta pouze **2 měsíce**. Když se vlastník zvířete včas nepřihlásí, stane se vlastníkem zvířete nálezce (pokud má o zvíře zájem), útulek nebo obec. Viz schéma na následující straně.

Jakákoliv osoba, např. tedy nálezce, zaměstnanec obce, zaměstnanec útulku atd., která nalezené zvíře opatruje namísto skutečného vlastníka, je povinna starat se o ně s péčí řádného hospodáře, dokud vlastník zvířete tuto péči nepřevzme.²⁶

Obec nesmí nalezené zvíře utratit jen proto, že není schopna se o něj postarat!

Nález opuštěného zvířete

Pokud ze zjištěných skutečností plyne, že chovatel měl v úmyslu se zvířete v zájmovém chovu zbavit nebo jej vyhnat, může být situace zdánlivě jednodušší. Takové zvíře se považuje za opuštěné, tj. bez vlastníka, a přivlastnit si jej může každý.²⁷ V praxi se však i nakládání s takovým zvířetem řídí výše uvedenými pravidly, tedy

²⁴ Ustanovení § 1053 odst. 1 a § 1054 odst. 1 občanského zákoníku.

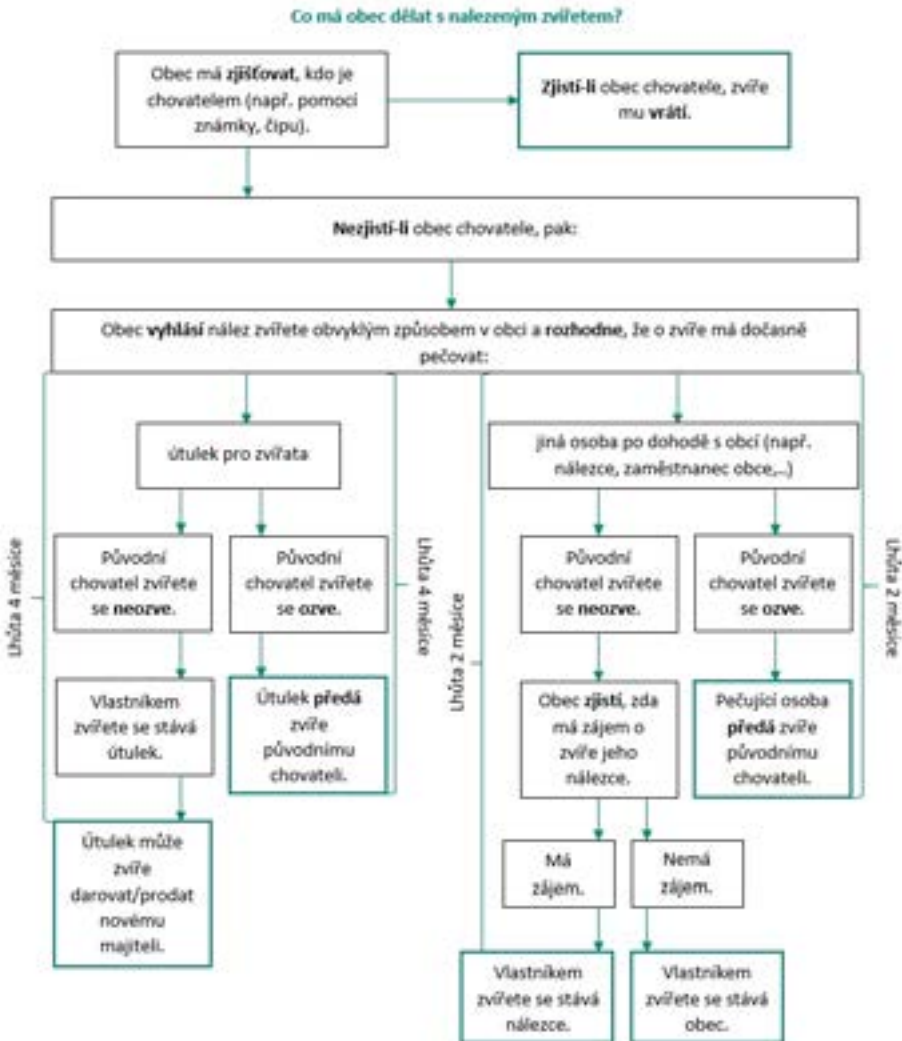
²⁵ Ustanovení § 1059 občanského zákoníku.

²⁶ Ustanovení § 1058 odst. 2 občanského zákoníku.

²⁷ Ustanovení § 1048 ve spojení s § 1045 odst. 1 občanského zákoníku.

oznámením nálezu obci, jeho vyhlášením a umístěním zvířete do dočasné péče v útulku či u jiné osoby. Lze se tím vyhnout případným sporům o to, zda k opuštění zvířete skutečně došlo, a zda tedy byly splněny předpoklady k přivlastnění zvířete novým vlastníkem.

Usmrtit zvíře lze jen z důvodů vyjmenovaných v § 5 zákona na ochranu zvířat, např. pro nevyčísitelnou nemoc, vrozenou vadu nebo bezprostřední ohrožení člověka zvířetem (více v kapitole IV.1 Zákaz usmrcování zvířat). Ne však proto, že péče o zvíře překračuje možnosti obce.

Pokuty

Obě situace – únik zvířete a opuštění zvířete – mohou představovat protiprávní jednání, které lze podle zákona na ochranu zvířat potrestat uložením pokuty. Každý je totiž povinen učinit opatření proti úniku zvířete²⁸ a naopak nikdo nesmí zvíře opustit s úmyslem se jej zbavit nebo jej vyhnat. Za opuštění zvířete se však nepovažuje vypuštění zvířete do jeho přirozeného prostředí, pokud je to vhodné z hlediska stavu zvířete a podmínek prostředí.²⁹

Chovatele, který neučiní opatření proti úniku zvířete, může obecní úřad obce s rozšířenou působností potrestat pokutou do výše 100 000 Kč v případě fyzické osoby³⁰ nebo do výše 200 000 Kč v případě právnické a podnikající fyzické osoby³¹. Osobu, která týrá zvíře tím, že jej opustí s úmyslem se jej zbavit nebo jej vyhnat, může stejný úřad potrestat pokutou do výše 1 000 000 Kč v případě fyzické osoby³² nebo do výše 3 000 000 Kč v případě právnické a podnikající fyzické osoby³³.

I když právní předpisy s existencí opuštěných zvířat výslovně počítají, je právní jednání, spočívající v opuštění zvířete, problematické.

O tom, že se může jednat o přešůpek, jsme již hovořili. Opuštění zvířete může být dále v rozporu s dobrými mravy a veřejným pořádkem. V této souvislosti se objevil významný rozsudek Nejvyššího soudu³⁴. Soud v něm připustil, byť ještě za účinnosti „starého“ občanského zákoníku, že právní úkon vlastníka spočívající v opuštění zvířete může být v souladu s právními předpisy, ledaže by se jednalo o úkon v rozporu s dobrými mravy. O jednání v rozporu s dobrými mravy nejde např. v situaci, kdy vlastník odevzdává psa do útulku z důvodu, že odchází do domova důchodců. Z toho plyne, že je třeba posuzovat konkrétní okolnosti opuštění zvířete. Je rozdíl opustit zvíře surovým způsobem a ponechat jej v nebezpečné situaci, nebo jej odevzdat do péče útulku, který životní potřeby zvířete zajistí.

6. VOLNĚ ŽIJÍCÍ ZVÍŘATA

Volně žijící zvíře

Definici pojmu „volně žijící zvíře“ nalezneme v zákoně na ochranu zvířat. Podle tohoto zákona je volně žijícím zvířetem zvíře patřící k druhu, jehož populace se udržuje v přírodě samovolně, a to i v případě jeho chovu v zajetí.³⁵

Ochrana volně žijícím zvířatům poskytuje zákon na ochranu zvířat a také další právní předpisy. Jedná se zejména o předpisy CITES a zákon o ochraně přírody a krajiny. Tento zákon se však nevztahuje jenom na zvířata, jak je vnímá zákon na ochranu zvířat, tedy na obratlovce, ale i na bezobratlé. Zákon o ochraně přírody

²⁸ Ustanovení § 13 odst. 1 zákona na ochranu zvířat.

²⁹ Ustanovení § 6 zákona na ochranu zvířat.

³⁰ Ustanovení § 27 odst. 2 písm. g) ve spojení s § 27 odst. 12 písm. c) zákona na ochranu zvířat.

³¹ Ustanovení § 27a odst. 3 písm. d) ve spojení s § 27a odst. 19 písm. c) zákona na ochranu zvířat.

³² Ustanovení § 27 odst. 1 písm. b) ve spojení s § 27 odst. 12 písm. a) zákona na ochranu zvířat.

³³ Ustanovení § 27a odst. 1 písm. b) ve spojení s § 27a odst. 19 písm. a) zákona na ochranu zvířat.

³⁴ Rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 11. 3. 2009 sp. zn. 28 Cdo 3563/2008, dostupný z: www.nsoudu.cz

³⁵ Ustanovení § 3 písm. b) zákona na ochranu zvířat.

a krajiny proto používá jiný pojem – „živočich“. Pojem „zvíře“ je pak podmnožinou pojmu „živočich“, se kterým pracují právní předpisy na úseku ochrany přírody.

**Volně žijící
živočich**

Zákon o ochraně přírody a krajiny definuje, že volně žijící živočich je jedinec živočišného druhu, jehož populace se udržuje v přírodě samovolně, a to včetně jedince odchovaného v lidské péči vypuštěného v souladu s právními předpisy do přírody. Živočichem se rozumí všechna vývojová stadia daného jedince, tedy např. i vajíčka, larvy, kukly. Jedinec zdivočelé populace domestikovaného druhu se za volně žijícího živočicha nepovažuje.³⁶ Může se jednat například o městské holuby nebo uprchlá hospodářská zvířata, která si zvyknou žít v přírodě.³⁷

Živočich je širší pojem než zvíře,
zahrnuje obratlovce i bezobratlé.

Zatímco zákon o ochraně přírody a krajiny je nastavený na ochranu a zachování jednotlivých druhů živočichů a jejich ekosystémů, zákon na ochranu zvířat cílí na ochranu každého jednotlivého zvířete před týráním a zbytečným utrpením.³⁸

³⁶ Ustanovení § 3 písm. d) zákona o ochraně přírody a krajiny.

³⁷ Srov. VOMÁČKA, Vojtěch, KNOTEK, Jaroslav, KONEČNÁ, Michaela, HANÁK, Jakub, DIENSTBIER, Filip, PRŮCHOVÁ, Ivana. *Zákon o ochraně přírody a krajiny. Komentář*. 1. vyd. Praha: C. H. Beck, 2018, s. 28. ISBN 978-80-7400-675-3.

³⁸ PRCHALOVÁ, Jana. *Právní ochrana zvířat*. Praha: Linde Praha, a. s., 2009, s. 18. ISBN 978-80-7201-763-8.

Přítom výslovně stanoví, že úpravou ochrany volně žijících zvířat, kterou obsahuje, nejsou dotčeny zvláštní právní předpisy na úseku ochrany přírody a krajiny (tj. zákon o ochraně přírody a krajiny a předpisy CITES).³⁹ Je proto třeba zohledňovat například i obecnou ochranu živočichů⁴⁰, ochranu volně žijících ptáků⁴¹ nebo ochranu zvláště chráněných druhů živočichů podle zákona o ochraně přírody a krajiny.

Dalšími právními předpisy, které je nutné zohledňovat v souvislosti s volně žijícími zvířaty, jsou i zákon o myslivosti a zákon o rybářství, které upravují mimo jiné také podmínky chovu a lovu zvěře a ryb.

Odchyt a usmrcení

Zákon na ochranu zvířat zakazuje odchytávat a usmrcovat volně žijící zvířata určitými způsoby (např. do jestřábích košů, pomocí pytláckého oka, lepu, jedovatých návnad, jedů, výbušnin, luků a samostřílů).⁴² Od některých dalších obecně zakázaných způsobů odchytávání a usmrcování volně žijících zvířat se lze za splnění zákonem daných podmínek odchytil, např. v souvislosti s opatřeními k regulaci nepůvodního druhu zvířete a s odstraněním, izolací nebo regulací invazního nepůvodního druhu zvířete.⁴³ K tomu viz blíže také kapitola IV.2 Přípustné výjimky ze zákazu usmrcování zvířat – rybářství a myslivost.

Volně žijící zvířata patřící mezi škodlivé organismy je možné odchytávat, usmrcovat a provádět jejich deratizaci, pokud se tak děje v souladu se zákonem na ochranu zvířat a dalšími právními předpisy, zejména veterinárním zákonem a zákonem o ochraně veřejného zdraví.⁴⁴

Jestliže je podle zákona odchyt zvířete dovolený, musí provozovatel odchytových zařízení zajistit, aby odchycená zvířata nebyla týrána.

Zákon na ochranu zvířat stanoví řadu výjimek, kdy lze provádět odchyt do sítí, ačkoli se jedná o obecně zakázaný způsob odchytu. Do sítí lze odchytávat např. ptáky a netopýry za účelem výzkumu nebo savce a ptáky za účelem zazvěřování honiteb a za účelem jejich návratu do přirozeného prostředí. Zákaz odchytu do sítí se nevztahuje na odchyt ryb v rybářských revírech, který provádí uživatel revíru. Pro účely ornitologického výzkumu dále neplatí zákaz odchytu ptáků do sítí za použití zvuku magnetofonu nebo podobného zařízení a za použití zdroje umělého osvětlení. Zákaz odchytu do sítí a smyček se nevztahuje na odchyt handicapovaných zvířat za účelem jejich přijetí do záchranné stanice.

V případě odchytu volně žijících zvířat s jejich zpětným vypuštěním do volné přírody, který je prováděn za účelem určení druhu, pohlaví, stáří a získání biometrických údajů v rámci sledování stavu volně žijících zvířat, upravuje zákon na ochranu zvířat další výjimky z obecně zakázaných způsobů odchytu volně žijících zvířat.⁴⁵

Zákon na ochranu zvířat zakazuje odchyt jedinců původních volně žijících druhů na území České republiky pro chov ve farmovém chovu, zájmovém chovu nebo chovu, jehož cílem je domestikace, včetně drezúry. To však neplatí pro odlov generačních ryb pro potřeby umělého výtěru a pro odchyt a chov loveckých dravců

³⁹ Ustanovení § 14 odst. 10 zákona na ochranu zvířat.

⁴⁰ Ustanovení § 5 zákona o ochraně přírody a krajiny.

⁴¹ Ustanovení § 5a zákona o ochraně přírody a krajiny.

⁴² Podrobněji viz ustanovení § 14 zákona na ochranu zvířat.

⁴³ Blíže viz ustanovení § 14 odst. 4 zákona na ochranu zvířat.

⁴⁴ Ustanovení § 14 odst. 5 zákona na ochranu zvířat.

⁴⁵ Blíže viz ustanovení § 14 odst. 7 zákona na ochranu zvířat.

provedený v souladu s příslušnými právními předpisy.⁴⁶ Je třeba pamatovat zejména na právní úpravu v zákoně o ochraně přírody a krajiny, z níž vyplývá potřeba opatřit si rozhodnutí orgánu ochrany přírody o odchýlném postupu ze zákazu odchyту ptáků. V případě, že by byl dravec zvláště chráněným živočichem, bylo by k jeho odchytu třeba ještě další povolení. Zákon na ochranu zvířat připouští využití loveckých dravců pro ochranu letišť, městských aglomerací nebo jiných objektů, pokud se tak děje v souladu s právními předpisy.

Zákon na ochranu zvířat chrání volně žijící zvířata i tím, že zakazuje provádět některé činnosti, které se zvířaty souvisí. Je například zapovězeno provozovat mobilní zařízení typů pojízdných zvěřinců, exotarií, terárií a akvárií, v nichž jsou jedinci volně žijících druhů umístěni převážně v prostoru dopravního prostředku, s výjimkou zvířat, se kterými se pracuje v cirkusové manéži.

Nesmí se rovněž provádět drezúra u primátů, ploutvonožců, kytovců, nosorožců, hrochů a žiraf narozených od 1. března 2004 a u jedinců ostatních volně žijících druhů zvířat narozených od 1. ledna 2022, s výjimkou výcviku nebo veřejného vystoupení loveckého dravce, sokola nebo sovy chovaných k sokolnickému využití a cílených pohybových aktivit zvířat v zoologických zahradách s platnou licencí konaných za účelem vzdělávacím či v zájmu zvířat.

Nesmí docházet k množení nebo jinému nabývání nově narozených jedinců volně žijících druhů zvířat za účelem jejich drezúry či veřejného předvádění v delfináriích, cirkusech a podobných zařízeních zaměřených na předvádění drezúry zvířat, s výjimkou výcviku nebo veřejného vystoupení loveckého dravce, sokola nebo sovy chovaných k sokolnickému využití.

Chov a drezúra volně žijících zvířat musí probíhat s ohledem na druh, věkovou kategorii nebo hmotnost a další specifické podmínky nároků na jejich ochranu podle podmínek pro chov a drezúru stanovených vyhláškou č. 346/2006 Sb., o stanovení bližších podmínek chovu a drezúry zvířat. Podle této vyhlášky by měl chovatel drezúrovaným zvířatům např. umožnit hraní, zabránit stresu a vzniku stereotypního chování obohacením životního prostředí těchto zvířat (například vybavením prostor pro drezúrovaná zvířata úkryty, kmeny, větvemi nebo pohyblivými pomůckami), zabezpečit dostatečné větrání vnitřních prostor a zajistit odpovídající intenzitu osvětlení a vytápění.

Podle toho, o jaký druh zvířete se jedná, je třeba pamatovat také na aplikaci právních předpisů CITES. Blíže k této problematice viz kapitola III.4 Ohrožená zvířata (CITES).

Zákon na ochranu zvířat zakotvuje také další pravidla pro zacházení se zvířaty z řádu šelmy (např. velké kočky, puma, rys, gepard, vlk obecný, pes hyenový)⁴⁷ a s jejich kříženci a se zvířaty z řádu primátů u čeledi lidoopi. Například je zakázáno veřejné vystoupení těchto zvířat a také jejich venčení mimo prostory určené k chovu zvířete.

Ochránce se jen v menší míře setkává s podněty, které by se týkaly postupu úřadů v souvislosti s ochranou volně žijících živočichů nespadaajících pod ochranu CITES. V minulosti se však zabýval například žádostí stěžovatelky o radu, jak má postupovat v případě přemnožení potkanů v kanalizaci pro veřejnou potřebu.⁴⁸

Drezúra

⁴⁶ Ustanovení § 14 odst. 8 zákona na ochranu zvířat.

⁴⁷ Druhy zvířat z řádu šelmy (Carnivora) jsou uvedené v příloze k zákonu na ochranu zvířat.

⁴⁸ Viz sdělení ochránce ze dne 24. 8. 2021 sp. zn. 4715/2021/VOP, dostupné z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11042> a v části IX Vybraná stanoviska ochránce.

IV.

Zákaz usmrcování a týrání zvířat

NIKDO NESMÍ BEZDŮVODNĚ
USMRTIT ZVÍŘE!!!

1. ZÁKAZ USMRCOVÁNÍ ZVÍŘAT

Důvody pro usmrcení

V zákoně na ochranu zvířat je stanoveno jednoduché pravidlo, podle kterého „*nikdo nesmí bez důvodu usmrtit zvíře*“.⁴⁹ Je však pochopitelné, že zákon zároveň upravuje řadu situací, které jsou **důvodem pro usmrcení zvířete**. Jedná se například o:

- využití produktů zvířete chovaného nebo drženého pro produkci potravin, vlny, kůže nebo jiných produktů,
- slabost, nevléčitelnou nemoc, genetickou nebo vrozenou vadu,
- bezprostřední ohrožení člověka zvířetem,
- výkon práva myslivosti a rybářství,
- deratizaci atd.⁵⁰

Usmrtit zvíře z jiného než v zákoně uvedeného důvodu je zakázáno. Porušením tohoto zákazu se osoba dopustí přestupku.⁵¹

Způsoby usmrcení

Kromě důvodů k usmrcení zákon rovněž stanoví přípustné **způsoby (metody) usmrcení zvířat**. I pokud v konkrétním případě existuje zákonem uznaný důvod k usmrcení, není možné zvíře usmrtit jakýmkoli způsobem. Není například sporu o tom, že ubití zvířete k smrti z důvodu jeho nevléčitelné nemoci nemůže být považováno za přijatelné. Naopak většina společnosti se zřejmě shodne na tom, že nechat takové zvíře uspat u veterináře přijatelné je. Cílem právní úpravy je tedy umožnit pouze takové způsoby usmrcení, které zvířeti nebudou působit zbytečnou bolest a utrpení. Zákon proto například zakazuje usmrtit zvíře utopením, ubitím,

⁴⁹ Ustanovení § 5 odst. 1 zákona na ochranu zvířat.

⁵⁰ Ustanovení § 5 odst. 2 zákona na ochranu zvířat.

⁵¹ Ustanovení § 27 odst. 1 písm. d) a § 27a odst. 1 písm. c) zákona na ochranu zvířat.

ubodáním, zmrazením, použitím lepů, které omezí zvíře v pohybu, nebo jinou metodou, která mu způsobí nepřiměřenou bolest nebo utrpení atd.⁵² Pokud osoba usmrtí zvíře některou ze zakázaných metod, dopustí se přestupku utýrání zvířete⁵³, nebo dokonce trestného činu.⁵⁴

Výše uvedená pravidla se vztahují na všechna zvířata ve smyslu zákona na ochranu zvířat (tj. obratlovce) a musí se jimi řídit každý (tj. nejen chovatelé, ale i další fyzické a právnické osoby). Pokud však jde o volně žijící zvířata, ustanovení § 14 odst. 1 zákona na ochranu zvířat vyjmenovává další zakázané metody usmrcení. Je například zakázáno usmrcovat volně žijící zvířata pomocí oka, smyčky, jedovaté návnady, výbušnin, luků, elektrického proudu apod. Více v kapitolách III.6 Volně žijící zvířata a IV.2 Přípustné výjimky ze zákazu usmrcování zvířat – rybářství a myslivost.

Vedle dosud zmíněných obecných pravidel stanovují právní předpisy na úseku ochrany zvířat podrobnější pravidla pro usmrcování některých kategorií zvířat. Speciální pravidla se uplatní při porážení a utrácení nemocných, vyčerpaných nebo zraněných zvířat, při usmrcování kožešinových zvířat a hlodavců, při běžných porážkách na jatkách, při tzv. rituálních či domácích porážkách, při usmrcování ryb a při deratizaci.

V dnešní době jsou zvířata pravděpodobně nejčastěji usmrcována (porážena) za účelem dalšího využití jejich produktů, zejména masa. Právní úprava porážek je poměrně roztříštěná a komplikovaná. Konkrétní pravidla totiž nalezneme jak v přímo aplikovatelných nařízeních Evropské unie⁵⁵, tak v zákoně na ochranu zvířat, veterinárním zákoně či ve vyhlášce o ochraně zvířat při usmrcování.⁵⁶

Základní pravidlo, které se uplatní při běžných, rituálních i domácích porážkách, určuje, jaká zvířata mohou být při porážkách usmrcena. Může se jednat pouze o jatečná zvířata, tedy hospodářská zvířata, která jsou určena k porážce a jatečnému zpracování a jejichž maso je určeno k výživě lidí.⁵⁷ Konkrétní přípustné postupy při porážkách se však značně liší v závislosti na tom, o jaký typ porážky jde.

Při běžných porážkách, které mohou probíhat pouze na jatkách, smí zvířata usmrcovat jen osoby s patřičným vzděláním získaným například v oborech řezník, technologie potravin, veterinářství apod.⁵⁸ Aby zvířata při porážce neprožívala zbytečnou bolest a utrpení, musí být před samotnou porážkou nejprve omráčena.⁵⁹ Z tohoto obecného pravidla však zákon na ochranu zvířat připouští výjimku, a to v případě rituálních porážek.

Při rituálních porážkách⁶⁰ jsou porážena zvířata pro potřeby církví a náboženských společností, jejichž náboženské obřady stanoví zvláštní metody

**Porážky
zvířat**

⁵² Konkrétní výčet zakázaných způsobů usmrcení zvířat je uveden v ustanovení § 5 odst. 5 zákona na ochranu zvířat.

⁵³ Ustanovení § 27 odst. 1 písm. b) či § 27a odst. 1 písm. b) ve spojení s ustanovením § 3 písm. r) zákona na ochranu zvířat.

⁵⁴ Např. trestného činu týrání zvířat dle ustanovení § 302 trestního zákoníku.

⁵⁵ Zejména nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování.

⁵⁶ Vyhláška č. 418/2012 Sb., o ochraně zvířat při usmrcování, ve znění pozdějších předpisů.

⁵⁷ Ustanovení § 3 odst. 1 písm. d) veterinárního zákona.

⁵⁸ Ustanovení § 5a odst. 1 zákona na ochranu zvířat.

⁵⁹ Čl. 4 nařízení Rady (ES) č. 1099/2009 ze dne 24. září 2009 o ochraně zvířat při usmrcování.

⁶⁰ Ustanovení § 5f zákona na ochranu zvířat.

porážky zvířat. Některá náboženství totiž vyžadují, aby věřící konzumovali maso pouze ze zvířat, která byla usmrcena specifickým způsobem. Například při židovských nebo muslimských porážkách se zvířata usmrcují proříznutím hrdla za plného vědomí. Zvíře nesmí být před vykravením omráčeno.⁶¹ Aby církev či náboženská společnost mohla provádět takovou rituální porážku, musí nejprve získat povolení od Ministerstva zemědělství. Ministerstvo vydává povolení nejdéle na dobu 1 roku. Církev či náboženská společnost dále musí požádat krajskou veterinární správu o stanovení veterinárních podmínek pro provádění rituálních porážek na konkrétních jatkách. Těmito podmínkami se poté musí při porážkách řídit. Rituální porážky smí provádět opět pouze osoba s patřičným vzděláním a pouze na jatkách.

Domácí porážky⁶² se od předchozích dvou typů porážek významněji liší v tom, že je lze provádět mimo prostory jatek, a to konkrétně na hospodářství chovatele zvířat. Další odlišností je, že právní předpisy nestanovují žádné požadavky na osobu, která smí domácí porážku provést. Při domácích porážkách nelze porazit skot starší 72 měsíců, koně, osly a jejich křížence. K provedení domácí porážky není potřeba žádné povolení. Avšak pokud chovatel hodlá porazit skot mladší 72 měsíců, musí to alespoň 3 dny předem oznámit krajské veterinární správě. Ročně tak může chovatel porazit pouze 3 kusy skotu mladšího 72 měsíců. V případě ostatních jatečných zvířat může chovatel porazit jejich libovolné množství.

V souvislosti s domácími porážkami nelze opomenout ještě další důležité pravidlo týkající se spotřeby takto získaného masa a orgánů. Maso a orgány ze skotu jsou určeny výhradně pro spotřebu chovatele a ostatních členů jeho domácnosti. Pokud jde o maso a orgány ostatních jatečných zvířat, mohou je kromě členů domácnosti chovatele konzumovat i tzv. osoby blízké⁶³ (zejména se jedná o rodiče, potomky, sourozence apod.). Produkty z domácí porážky tedy není možné nabízet veřejnosti. Dodejme, že maso a orgány z domácí porážky obecně nemusejí být veterinárně vyšetřeny. Avšak panuje-li nepříznivá nakažová situace, může krajská veterinární správa jejich povinné vyšetření nařídit.

2. PŘÍPUSTNÉ VÝJIMKY ZE ZÁKAZU USMRCOVÁNÍ ZVÍŘAT – RYBÁŘSTVÍ A MYSLIVOST

Jak bylo uvedeno výše, důvodem k usmrcení zvířat může být mimo jiné i výkon práva myslivosti a rybářství.⁶⁴ I v takovém případě však nesmí docházet k usmrcování zvířat zakázanými způsoby.

Rybářské právo nesmí být vykonáváno v rozporu se zákonem na ochranu zvířat⁶⁵ a rovněž lov zvěře nesmí odporovat zásadám ochrany zvířat proti týrání.⁶⁶

⁶¹ MÜLLEROVÁ, Hana, STEJSKAL, Vojtěch. *Ochrana zvířat v právu*. 1. vyd. Praha: Academia, 2013, s. 327. ISBN 978-80-200-2317-9.

⁶² Ustanovení § 21 veterinárního zákona.

⁶³ Kdo se považuje za osobu blízkou, upravuje ustanovení § 22 odst. 1 občanského zákoníku.

⁶⁴ Ustanovení § 5 odst. 2 písm. d) zákona na ochranu zvířat.

⁶⁵ Ustanovení § 12 odst. 1 zákona o rybářství.

⁶⁶ Ustanovení § 45 zákona o myslivosti.

Je třeba upozornit, že zákon na ochranu zvířat užívá pojmy „odchytávat“ a „usmrtit“, zatímco zákony regulující oblast rybářství a myslivosti hovoří o „lovu“, kdy se odlišnosti ve významu daných pojmů (odchyt a usmrcení) mnohdy stírají.

Zákon na ochranu zvířat obsahuje úpravu zakazující odchytávat nebo usmrcovat volně žijící zvíře⁶⁷ určitými způsoby (např. pomocí ok, čelistových pastí, harpuny, luků a samostřílů).⁶⁸ Od některých dalších obecně zakázaných způsobů se lze v případě myslivosti a rybářství odchýlit.

**Odchyt
a usmrcení**

Ačkoli je podle zákona na ochranu zvířat zakázáno odchytávat a usmrcovat volně žijící zvíře pomocí zrcadla nebo jiného oslňujícího zařízení či pomocí zdroje umělého osvětlení a zařízení pro osvětlení terčů, neuplatní se tento zákaz při lovu nebo usmrcování ryb. Stejně tak je tento způsob lovu přípustný v případech, kdy orgán státní správy myslivosti rozhodne o povolení, popřípadě o uložení úpravy stavu zvěře podle zákona o myslivosti⁶⁹, a je zabezpečeno, že účinek opatření se bude vztahovat cíleně na vyjmenovaný druh zvěře a nezpůsobí utrpení jiným zvířatům. Za stejných podmínek je možné při výkonu práva myslivosti usmrcovat zvířata pomocí zbraně s hledím pro střelbu v noci nebo s elektronickým hledím.

Podle zákona na ochranu zvířat platí také zákaz odchytu a usmrcování zvířat pomocí elektrického proudu, nejde-li o výkon práva podle zákona o rybářství a zákona o myslivosti. K tomu lze doplnit, že i podle zákona o rybářství se sice obecně při lovu v rybářském revíru a v rybníkářství zakazuje užívat k lovu ryb elektrického proudu, ale příslušný rybářský orgán může z tohoto zakazu za splnění zákonem daných předpokladů udělit výjimku.⁷⁰ Obdobně je zákonem o myslivosti zakázáno lovit zvěř pomocí elektrických zařízení schopných zabít nebo omráčit, avšak i z tohoto zakazu může orgán státní správy myslivosti při naplnění dalších zákonných kritérií udělit výjimku.⁷¹

Lov

Zákon o rybářství v § 13 obsahuje vlastní úpravu zakázaných způsobů lovu v rybářském revíru a v rybníkářství. Dochází tak k částečnému překrývání právní úpravy podle zákona na ochranu zvířat a podle zákona o rybářství. Zákon o rybářství zakazuje např. používání výbušných prostředků, otravných nebo omamných látek, používání bodců jakéhokoliv druhu nebo střílení ryb. Za zákonem daných podmínek může příslušný rybářský orgán rozhodnout o udělení výjimky ze zakázaných způsobů lovu. Je třeba přihlížet také k pravidlům zakotveným ve vyhlášce, která zákon o rybářství provádí.⁷²

Rovněž zákon o myslivosti obsahuje zvláštní právní úpravu ohledně zakázaných způsobů lovu některých zvířat, které označuje za zvěř. O která zvířata jde, je uvedeno v tomto zákoně. Jedná se např. o daňka skvrnitého, jelena evropského, jezevce lesního, kozu bezoárovou, králíka divokého, kunu lesní či skalní, lišku obecnou, muflona, siku Dybowského, srnce obecného, tchoře tmavého, zajíce polního, bažanta

⁶⁷ Podle ustanovení § 3 písm. b) zákona na ochranu zvířat se za volně žijící zvíře považuje zvíře patřící k druhu, jehož populace se udržuje v přírodě samovolně, a to i v případě jeho chovu v zajetí. O tom blíže pojednává kapitola III.6 Volně žijící zvířata.

⁶⁸ Podrobněji viz ustanovení § 14 zákona na ochranu zvířat.

⁶⁹ Ustanovení § 45 odst. 2 zákona o myslivosti.

⁷⁰ Ustanovení § 13 odst. 2 písm. c) a § 13 odst. 6 zákona o rybářství.

⁷¹ Ustanovení § 45 odst. 1 písm. g) a § 45 odst. 2 zákona o myslivosti.

⁷² Vyhláška č. 197/2004 Sb., k provedení zákona č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské strážní, ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon o rybářství), ve znění pozdějších předpisů.

královského a obecného, hrdličku zahradní, holuba hřivnáče, husu běločelou, polní a velkou, kachnu divokou, krocana divokého, lysku černou, straku obecnou, špačka obecného nebo vránu obecnou.⁷³ Tuto zvěř lze obhospodařovat lovem. Je třeba zdůraznit, že některé druhy zvěře jsou hájené podle mezinárodních smluv či jsou zvláště chráněnými živočichy, a proto je bez povolení nelze lovit.⁷⁴ Jde například o bobra evropského, medvěda hnědého, rysa ostrovida, tchoře stepního, vlka euroasijského, vydra říční, tetřeva hlušce nebo výra velkého.⁷⁵

Při lovu zvěře je třeba dodržovat podmínky dané zákonem o myslivosti. Ten mimo jiné stanoví, že zvěř lze lovit jen způsobem odpovídajícím mysliveckým zásadám, zásadám ochrany přírody a zásadám ochrany zvířat proti týrání. Zákon o myslivosti obsahuje v § 45 odst. 1 celou řadu zakázaných postupů, kterými zvěř lovit nelze. I v tomto případě dochází k částečnému překryvu se zákonem na ochranu zvířat ohledně zakázaných způsobů lovu. Zákon o myslivosti např. zakazuje chytání zvěře do ok, na lep, do želez nebo zakazuje lovit zvěř způsobem, jímž se zbytečně trýzní. Je rovněž zapovězené zvěř trávit jedem nebo ji usmrcovat plynem. Platí také zákaz střílet zvěř jinou zbraní než loveckou. Ustanovení zákona o myslivosti týkající se zakázaných způsobů lovu doplňuje vyhláška č. 245/2002 Sb.,⁷⁶ která stanoví časové období, ve kterém je možné jednotlivé druhy zvěře lovit, případně další podmínky lovu.

Třeba husu polní lze společným lovem „na tahu“ lovit jenom ve středu, v sobotu a v neděli.

V souvislosti s myslivostí je třeba zmínit také oprávnění myslivecké stráže a mysliveckého hospodáře usmrtit při naplnění určitých zákonných podmínek některé toulavé psy, kočky, zdivočelá hospodářská zvířata a volně se pohybující označená zvířata z farmových chovů zvěře nebo živočichy vyžadující regulaci.⁷⁷ Blíže se podmínkám usmrcení psa v honitbě věnujeme v kapitole VI.5 Pohyb psů v honitbě.

⁷³ Ustanovení § 2 písm. d) zákona o myslivosti.

⁷⁴ Ustanovení § 2 písm. c) zákona o myslivosti.

⁷⁵ Ustanovení § 2 písm. d) zákona o myslivosti.

⁷⁶ Vyhláška č. 245/2002 Sb., o době lovu jednotlivých druhů zvěře a o bližších podmínkách provádění lovu, ve znění pozdějších předpisů.

⁷⁷ Ustanovení § 14 odst. 1 písm. e) až g) a § 35 odst. 4 písm. e) zákona o myslivosti.

V odborné literatuře⁷⁸ se k tomu objevuje názor, byť vztahující se ještě k předchozí právní úpravě⁷⁹, že zákonným důvodem pro usmrcení uvedených zvířat není výkon práva myslivosti podle § 5 odst. 2 písm. d) zákona na ochranu zvířat, ale regulace volně žijících zvířat, „*kdy cílem je omezit rizika, která mohou vzniknout nárůstem populace v jejím teritoriu nebo rizika ohrožení populací volně žijících zvířat [§ 5 odst. 2 písm. g)]...“*

3. DEFINICE TÝRÁNÍ

Jedná se o velmi širokou skupinu zakázaných jednání, při nichž v důsledku jednání člověka dochází k utrpení zvířete. Zákon na ochranu zvířat některá z nich příkladmo konkretizuje. V těchto vyjmenovaných jednáních jsou často obsaženy neurčité pojmy (např. nevhodné podmínky) či odborné pojmy (dopingové látky, nevléčitelné zvíře, slabé zvíře, překrmování zvířete, vyhodnocení obtížnosti porodu apod.). Jejich naplnění může vycházet např. z prováděcích právních předpisů. Velmi často se však jedná o záležitost odbornou spadající do oblasti veterinárního lékařství. Vyhodnotit, zda v konkrétním případě došlo k týrání zvířete, je proto úkolem krajské veterinární správy, nikoliv např. úředníků obecních úřadů obcí s rozšířenou působností, kteří nemají potřebné veterinární vzdělání.

Pojem týrání bývá také používán v různém kontextu. Někdy se o něm hovoří v souvislosti s uloženým trestem za spáchaný přestupek, jindy v rovině spáchaného trestného činu. Lze si ale představit i situaci, kdy se člověk sice může dopustit týrání, ovšem jeho chování nebude z právního hlediska postižitelné, protože člověk jednal v tzv. krajní nouzi a odvracel hrozící nebezpečí (např. člověk nakopne a zraní psa, který je agresivní na jeho malé dítě a který nereaguje na slabší podněty, jako je hlas apod.).

Zákon na ochranu zvířat za týrání výslovně označuje např.:

- Podrobení zvířete výcviku spojenému s bolestí, utrpením, zraněním nebo jiným poškozením, ale také výchovu, cvičení nebo účelové používání zvířete k agresivnímu chování vůči člověku nebo jiným zvířatům. Výjimku stanoví sám zákon pro výchovu, výcvik a použití zvířete k plnění úkolů, stanovených ozbrojeným silám, bezpečnostním sborům nebo obecní policii zvláštními právními předpisy. V těchto případech by se o týrání nejednalo. Další výjimku zákon uděluje pro výcvik psů prováděný chovatelskými sdruženími nebo organizacemi v rámci zájmové činnosti, na které se nevztahuje zákaz vychovávat a cvičit zvíře k agresivnímu chování vůči člověku, pokud se jedná o zadržení figuranta nebo cvičení záskusu do ochranného oděvu.
- Omezování výživy zvířete včetně jeho napájení či podávání potravy obsahující příměsi nebo předměty, které mu způsobují bolest, utrpení nebo jej jinak poškozují.
- Chování i rozmnožování zvířat v nevhodných podmínkách nebo tak, aby si sama nebo vzájemně způsobovala utrpení (k tomuto viz kapitola VI.4 Množírny).

**Příklady
týrání zvířat**

⁷⁸ MÜLLEROVÁ, Hana, STEJSKAL, Vojtěch. *Ochrana zvířat v právu*. 1. vyd. Praha: Academia, 2013, s. 427. ISBN 978-80-200-2317-9.

⁷⁹ Účinné do 31. 12. 2021. Srov. tehdejší a nyní účinný § 14 odst. 1 písm. f) a § 35 odst. 4 písm. e) zákona o myslivosti.

- Usmrcení zvířete způsobem působícím nepřiměřenou bolest nebo utrpení (blíže také kapitola IV.1 Zákaz usmrcování zvířat).
- Provádění chirurgických zákroků za účelem změny vzhledu zvířat (kupírování uší, ničení hlasivek apod.). Pokud by chovatel nechal kupírovat psovi uši u veterináře, může se dopustit týrání nejen veterinář, ale i chovatel, který o kupírování žádá. O týrání se však nejedná, pokud je chirurgický zákrok proveden ze zdravotních, nikoliv estetických důvodů.
- Opuštění zvířete (s výjimkou zvířete volně žijícího) s úmyslem se jej zbavit nebo jej vyhnat. Za opuštění zvířete se nepovažuje vypuštění zvířete do jeho přirozeného prostředí, pokud je to vhodné z hlediska stavu zvířete a podmínek prostředí. Vypuštění vánočního kapra koupeného ze sádky do rybníka tedy v souladu se zákonem na ochranu zvířat určitě nebude.

Kromě výčtu konkrétních situací upravuje zákon i jakousi „sběrnou“ kategorii týrání. Jedná se o jiné jednání (v předchozím výčtu neuvedené), které je v rozporu se zákonem na ochranu zvířat a v jehož důsledku dojde k utrpení zvířete⁸⁰. Jinými slovy jde o aktivní nebo pasivní chování člověka:

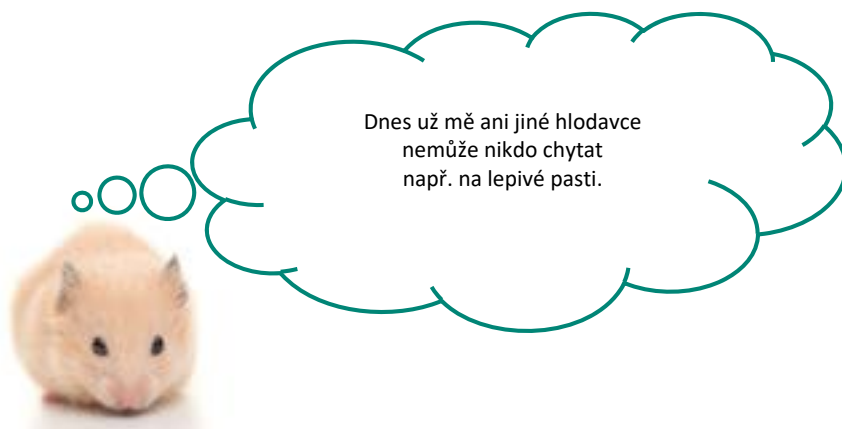
- které zákon na ochranu zvířat zakazuje a
- které způsobí zvířeti utrpení (existuje zde tedy příčinná souvislost mezi zakázaným chováním člověka a utrpením zvířete).

Utrpení zvířete, které stojí v centru této definice, vymezuje zákon na ochranu zvířat jako stav zvířete způsobený jakýmkoliv podnětem nebo zákrokem, kterého se zvíře nemůže samo zbavit a který u zvířete způsobuje bolest, zranění, zdravotní poruchu nebo smrt.⁸¹ Někteří autoři⁸² poukazují, např. v souvislosti s usmrcováním, na to, že „i v těch nejlepších možných technických podmínkách mohou být zvířata při usmrcování vystavena bolesti, úzkosti, strachu nebo jiným formám utrpení. Při usmrcování (porážení) zvířat by měla být učiněna opatření k zabránění bolesti a minimalizaci úzkosti a utrpení. O týrání hovoříme v případech, kdy je při usmrcování zvířat porušen některý z požadavků platné legislativy nebo použit povolený postup bez zohlednění nejmodernějšího vývoje, a tím je způsobena zvířatům bolest, úzkost nebo utrpení“. Vazba využívání povolených postupů se současným zohledněním nejmodernějšího vývoje se jeví ochránci velmi přiléhavá a smysluplná. V tomto duchu je nutné hovořit o utrpení zvířete jako o proměnlivé kategorii, která se odvíjí od stupně vývoje společnosti. Co v určité době nebylo považováno za utrpení zvířete, již v době jiné považováno být může či musí, právě s ohledem na neustálý vývojový posun společnosti.

⁸⁰ Ustanovení § 4 odst. 1 písm. y) zákona na ochranu zvířat.

⁸¹ Ustanovení § 3 písm. l) zákona na ochranu zvířat.

⁸² HŮLOVÁ, Markéta. § 2 [Zákaz týrání zvířat]. In: HŮLOVÁ, Markéta. *Zákon na ochranu zvířat proti týrání. Komentář* [právní informační systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 13. 12. 2022]. ISSN: 2336-517X, ASPI_ID KO246_1992CZ.

Na druhou stranu zákon výslovně nezakazuje např. chovat psa na řetězu, ani nestanoví počet nutného denního venčení psa apod. Vždy bude záležet na odborném zhodnocení způsobu chovu a stavu zvířete odborníkem veterinární správy.⁸³

Týráním může být i pokousání psa psem (blíže také kapitola VI.1 Napadení zvířete jiným zvířetem) či postřelení kocoura, kterému uvízla diabolka v hlavě.⁸⁴

Zákon dále stanoví výjimky, které za týrání nepovažuje, přestože by uvedené jednání jinak definici týrání splňovat mohlo. Jedná se o:

- Činnosti a akce spojené s naléhavou potřebou záchranu života zvířat nebo lidí v naléhavých situacích záchranných prací. Zákon tím určuje, že v těchto případech zájem na záchraně života zvířete nebo člověka převyšuje nad zájmem chránit zvíře před dočasným utrpením, které by jinak splňovalo definici týrání.
- Činnosti se zvířaty prováděné podle schváleného projektu pokusů.

A kdo vlastně posoudí, zda jednání chovatele je týráním zvířete? Toto hodnocení náleží odborníkům z krajské veterinární správy. Ti nejdříve posoudí stav zvířete a zda došlo k jeho týrání. Své závěry řádně odůvodní ve svém závazném stanovisku (blíže viz kapitola V.2 Státní veterinární správa). Jiný úřad (ani obecní úřad obce s rozšířenou působností, který vede následně řízení o přestupku týrání zvířat) není oprávněn tuto odbornou záležitost posuzovat. Vyjádření veterinární správy je pro obecní úřad závazné. Aby bylo následně možné někomu uložit za týrání trest, je nutné dále člověku prokázat, že týrání určitou mírou sám zavinil. Pokud totiž člověk jednal například v krajní nouzi, nemusí být jeho jednání spočívající v týrání zvířete trestné. Tuto míru zavinění, příp. existenci okolností

**Vyhodnocení
týrání zvířat**

⁸³ Státní veterinární správa. *Jak postupovat v případech týrání zvířat (Informace pro obce s rozšířenou působností)*, s. 7 [online]. [cit. 13. 12. 2022]. Dostupné z: <https://www.svscr.cz/wp-content/files/zvirata/Prirucka-ORP-2020-01-16.pdf>

⁸⁴ Viz zpráva o šetření ochránce ze dne 18. 7. 2022 sp. zn. 12251/2022/VOP, dostupná z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11044> a v části IX Vybraná stanoviska ochránce.

vylučujících protiprávnost, pak posuzuje jiný úřad, a to obecní úřad obce s rozšířenou působností v řízení o přestupku (případně soud v rámci trestního řízení). Více k otázkám, které posuzuje obecní úřad, viz kapitola V.3 Obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Veterinární správa nejprve posoudí stav zvířete a zda došlo k týrání. Trest potom uloží obecní úřad nebo soud.

1. MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ A ÚSTŘEDNÍ KOMISE PRO OCHRANU ZVÍŘAT

Ústředním orgánem státní správy v oblasti péče o ochranu zvířat proti týrání a veterinární péče je **Ministerstvo zemědělství**. Jeho úkolem je podle zákona na ochranu zvířat především koordinovat a kontrolovat plnění úkolů ochrany hospodářských zvířat, pokusných zvířat, zvířat v zájmových chovech a volně žijících zvířat, včetně zvířat v zoologických zahradách. Zjistí-li nedostatky v právní úpravě, připraví její změnu. Pokud je praxe úřadů v některé oblasti jejich činnosti nejednotná, může ministerstvo vydat metodický pokyn, kterým tuto praxi zkoriguje. Ministerstvo také vydává prováděcí vyhlášky, kterými upravuje bližší podrobnosti v některých oblastech ochrany zvířat.

Ministerstvo při své činnosti spolupracuje s odborníky zabývajícími se ochranou nebo chovem zvířat a s ostatními ústředními orgány státní správy. Především úzce spolupracuje s Ministerstvem životního prostředí, protože to má na starost myslivost a rybářství v národních parcích, ochranu přírody a krajiny včetně volně žijících živočichů a činnosti v oblasti obchodování s ohroženými druhy (tzv. CITES).

Dále ministerstvo komunikuje v oblasti ochrany zvířat s orgány Evropské unie. Rovněž např. uděluje a odnímá akreditaci školicím pracovištím k pořádání odborných kurzů k získání osvědčení, která pro určité činnosti vyžaduje zákon na ochranu zvířat (např. pro porážení zvířat, pro péči o handicapovaná zvířata, pro provádění pokusů na pokusných zvířatech či pro péči o prasata). Seznam akreditovaných školicích pracovišť zveřejňuje ministerstvo na svých stránkách v sekci Ochrana zvířat – Vzdělávání a kurzy.⁸⁵ Zároveň vede i seznam osob, které získaly osvědčení.

Ministr zemědělství jako svůj odborný poradní orgán na úseku ochrany zvířat zřizuje **Ústřední komisi pro ochranu zvířat**, pro kterou se občas používá zkratka „ÚKOZ“. Ústřední komise se člení na výbor pro ochranu hospodářských zvířat, výbor pro ochranu zvířat v zájmových chovech, výbor pro ochranu volně žijících zvířat a výbor pro ochranu pokusných zvířat. V čele ústřední komise stojí předseda. Členy ústřední komise jmenuje ministr zemědělství po dohodě s ministrem životního prostředí, a to z odborníků navržených zainteresovanými úřady a institucemi, které se ochranou zvířat zabývají (např. Komora veterinárních lékařů, Agrární komora, Unie českých a slovenských zoologických zahrad, Svaz měst a obcí, Český svaz ochránců přírody či Akademie věd). Ústřední komise jako odborný poradní orgán např. zaujímá oficiální stanoviska k aktuálním problémům ochrany zvířat, která zveřejňuje

⁸⁵ Blíže viz zde: <https://eagri.cz/public/web/mze/ochrana-zvirat/vzdelavani-a-kurzy/>, [cit. 13. 12. 2022].

na stránkách ministerstva. Jako příklad můžeme jmenovat např. stanovisko ústřední komise k prodeji lepicích pastí pro hmyz, k prodeji ryb v živém stavu (v souvislosti s předvánočním stánkovým prodejem živých kaprů), k ochraně volně žijících zvířat při provádění zemědělských prací či k držení psa mimo lidský příbytek, ev. trvale na řetězu. Více informací o ústřední komisi se můžete dozvědět na stránkách Ministerstva zemědělství v sekci Ochrana zvířat – Kontakty.⁸⁶

2. STÁTNÍ VETERINÁRNÍ SPRÁVA

Jedná se o úřad s působností pro celé území České republiky. Jak už název napovídá, vykonává státní správu v oblasti veterinární péče. Je podřízena Ministerstvu zemědělství. Dělí se na Ústřední veterinární správu, třináct krajských veterinárních správ (jedna pro území každého kraje) a Městskou veterinární správu pro území hlavního města Prahy. Z hlediska rozhodování o opravných prostředcích (odvoláních, stížnostech apod.) se na prvním stupni nacházejí veterinární správy krajské a Městská, jimž je nadřizena veterinární správa Ústřední a jejím nadřizovaným správním orgánem je pak Ministerstvo zemědělství.

Veterinární správy prvního stupně (krajské a Městská) kontrolují způsob a podmínky chovu zvířat. Spolupracují s obecními úřady na obcích s rozšířenou působností, jimž zasílají podněty k projednání přestupků či návrhy na vydání zvláštních opatření, např. na odebrání týraného zvířete chovateli a umístění tohoto týraného zvířete do náhradní péče. Veterinární správa je pak v určitých případech sama oprávněna chovatele potrestat (uložit mu pokutu) a přikázat mu zjednání nápravy.

Kontroly chovů

Mezi správními orgány, jimž stát svěřil úkol chránit zvířata proti týrání, zauímají veterinární správy významné postavení. Zaměstnávají totiž tzv. úřední veterinární lékaře⁸⁷, kteří jsou odborně způsobilí k tomu, aby posoudili stav zvířete. Vykonávají proto dozor u chovatelů a v chovných zařízeních, tj. „v terénu“. Během svých kontrol zjišťují skutečný (skutkový) stav a porovnávají jej se stavem žádaným (právním). Zjišťují tedy, zda chovatelé a jiné osoby plní své povinnosti, dodržují pravidla stanovená právními předpisy a zda je zvíře v dobrém stavu. Mj. tedy kontrolují, zda chovatel zvíře netýrá.

Zaměstnanci veterinární správy postupují dle kontrolního řádu, který umožňuje provedení kontroly i bez předchozího ohlášení. Taková kontrola není zahájena tím, že veterinární správa chovatele předem informuje a s předstihem mu doručí oznámení o zahájení kontroly, nýbrž tím, že se pracovníci veterinární správy dostaví na místo chovu a zde teprve předají chovateli své pověření.⁸⁸ V případě některých chovatelů (zemědělských družstev, obchodních společností, podnikatelů

Úřední
veterinární
lékař

Neohlášená
kontrola

⁸⁶ Blíže viz zde: <https://eagri.cz/public/web/mze/ochrana-zvirat/kontakty/> [cit. 13. 12. 2022].

⁸⁷ Definiční pojmu „úřední veterinární lékař“ nalezneme v ustanovení § 3 odst. 1 písm. ff) veterinárního zákona. Státní veterinární dozor nad dodržováním povinností stanovených zákonem na ochranu zvířat může vykonávat i tzv. inspektor ochrany zvířat proti týrání, což není přímo veterinární lékař, ale osoba s vysokoškolským vzděláním v oblasti ochrany a pohody zvířat, která absolvuje potřebný kurz (ustanovení § 53d veterinárního zákona).

⁸⁸ K jednotlivým způsobům zahájení kontroly viz ustanovení § 5 odst. 2 kontrolního řádu.

atd.) postačí dokonce, pokud kontroloři předají pověření některému z přítomných zaměstnanců.⁸⁹

Neohlášená kontrola je vhodná, pokud by informace o zahájení kontroly doručená předem mohla zhatit či výrazně zkomplikovat zjišťování skutkového stavu. Jinými slovy tehdy, kdy je vhodné využít momentu překvapení. Zahájením kontroly neohlášeně lze totiž předejít tomu, aby chovatel kontrolovaný stav předem změnil.⁹⁰ Veterinární správy k neohlášeným kontrolám přistupují,⁹¹ což ochránce kvituje.

Kontrola je vždy zahájena z moci úřední. Při úvaze, zda kontrolu provede, či nikoliv, si však samozřejmě veterinární správa nemůže počínat zcela libovolně. Zjistí-li vlastními poznatky nebo na základě upozornění třetích osob (občanů, spolků na ochranu zvířat, policie, jiných správních orgánů), že existuje podezření na týrání zvířete nebo na jiná pochybení při jeho chovu, musí toto podezření prošetřit. Kromě těchto případů vykonává veterinární správa kontroly podle svého předem stanoveného plánu a také kontroly následné, během nichž sleduje další vývoj (nápravu, zlepšení, zhoršení) v již dříve zkontrolovaných chovech.

Kontrola nekončí tím, že zaměstnanci veterinární správy místo chovu opustí. Následně svá zjištění zaznamenají do protokolu⁹² a doručí jej kontrolované osobě. Tato osoba pak může do 15 dnů od doručení podat námitky. Učiní-li tak, pokračuje proces kontroly až do okamžiku, kdy veterinární správa námitky vyřídí.⁹³

Zjistí-li veterinární správa, že chovatel porušil své povinnosti, dle povahy těchto pochybení buď nařídí nápravu sama, nebo informuje obecní úřad obce s rozšířenou působností. Je-li pochybení chovatele tak výrazné, že existuje podezření na trestnou činnost, uvědomí veterinární správa policii.

Vyžaduje-li stav zvířete neodkladné odebrání chovateli, může veterinární správa požádat obecní úřad obce s rozšířenou působností, aby nařídil předběžnou náhradní péči (§ 28c zákona na ochranu zvířat⁹⁴). Využít tento nástroj může být vhodné právě v době, kdy veterinární správa místo chovu kontroluje a kdy ke své kontrole přizve zaměstnance obecního úřadu, kteří pak vydají rozhodnutí na místě. Není to však podmínkou; veterinární správa může o předběžnou náhradní péči požádat i následně, až poté, co kontrolu na místě ukončí. Poté, co obecní úřad předběžnou náhradní péči nařídí a dalšímu týrání zvířete tak zamezí, mají pracovníci veterinární správy prostor k tomu, aby celý proces kontroly dokončili.

Ukončení kontroly

Předběžná náhradní péče

⁸⁹ Zaměstnanci jsou v takovém případě v postavení tzv. povinné osoby dle ustanovení § 5 odst. 2 písm. a) kontrolního řádu. Jedná se o osobu, která kontrolované osobě dodává nebo dodala zboží nebo ho od ní odebrala či odebírá, koná nebo konala pro ni práce, anebo jí poskytuje nebo poskytovala služby nebo její služby využívala či využívá, případně se na této činnosti podílí nebo podílela.

⁹⁰ DVORSKÁ, Olga. *Kontrolní řád: poznámkové vydání zákona s úryvky důvodové zprávy, vzory a vybranou judikaturou*. Praha: Linde, 2013, s. 66. ISBN 978-807-2019-021.

⁹¹ GABRIŠOVÁ, Veronika. *Kontrolní orgány. Sborník stanovisek veřejného ochránce práv*. Praha: Wolters Kluwer ČR, 2017, s. 42. ISBN 978-80-87949-39-9. Dále také zpráva o šetření ochránce 5735/2020/VOP, dostupná z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11314>.

⁹² Náležitosti protokolu upravuje ustanovení § 12 odst. 1 kontrolního řádu.

⁹³ K jednotlivým způsobům ukončení kontroly viz ustanovení § 18 kontrolního řádu. Při podání a vyřízení námitek se postupuje dle ustanovení § 13 a § 14 kontrolního řádu.

⁹⁴ Obecní úřad tak může učinit, jestliže lze očekávat budoucí vydání rozhodnutí o propadnutí týraného zvířete, o jeho zabrání nebo o umístění týraného zvířete do náhradní péče.

Praktickým problémem, se kterým se veterinární správy potýkají, je nemožnost vynutit si vstup do obydlí v případě nesoučinnosti chovatele.⁹⁵ Ustanovení § 25 odst. 1 zákona na ochranu zvířat dává jejich pracovníkům oprávnění vstupovat do objektu chovatele, v němž jsou chována zvířata, a odstavec 2 ukládá chovateli povinnost jim vstup do objektu umožnit. To znamená, že pracovník veterinární správy smí za účelem provedení kontroly vstoupit do objektu, v němž chovatel zvíře chová. Avšak pro případ, že chovatel svou povinnost umožnit vstup poruší a kontrolora ke zvířeti nepustí (tj. s veterinární správou nespolupracuje), již zákon nezakládá veterinární správě pravomoc si vstup vynutit i proti vůli chovatele. Takové jednání chovatele je sice přestupkem, za který může obecní úřad obce s rozšířenou působností (jemuž dá veterinární správa podnět) udělit pokutu do výše 100 000 Kč v případě fyzické osoby⁹⁶ a 200 000 Kč v případě právnické osoby nebo fyzické osoby podnikající.⁹⁷ To však na otázce vynucení vstupu nemusí nic změnit. Pracovník veterinární správy také může žádat po chovateli, aby zvíře předvedl. Ani toto řešení ale nemusí být účinné, neboť veterinární správa nemůže posoudit podmínky, v nichž chovatel předvedené zvíře chová, ani nemůže zjistit skutečný počet chovaných zvířat. Jedinou možností, kdy i proti vůli uživatele mohou dnes pracovníci veterinárních správ vstoupit do obydlí, je případ, kdy tak učiní společně s policií (viz kapitola V.4 Policie).

Vstup do
obydlí

Veterinární správa (krajská či v Praze Městská) také kontroluje, jak odsouzený pachatel trestné činnosti plní trest zákazu držení a chovu zvířat⁹⁸. Veterinární správa provádí namátkovou kontrolu obydlí, jiných prostor a pozemků, které odsouzený vlastní nebo užívá anebo kde se zdržuje; odsouzený je povinen ji na tato místa umožnit vstup a strpět úkony bezprostředně související s kontrolou. Pokud odsouzený zákaz držení a chovu zvířat nedodržuje, sdělí to veterinární správa policii.

Kontrola
výkonu
trestu

Pravomoc veterinární správy nařídit odstranění zjištěných závad

Když krajská veterinární správa zjistí, že chovatel porušuje právní předpisy, musí se touto situací dále zabývat. Buď tedy o svých zjištěních informuje obecní úřad obce s rozšířenou působností či policii, anebo řeší věc uplatněním vlastních pravomocí. Může docházet i ke kombinaci těchto variant.

Nápravu pochybení nařizuje veterinární správa chovateli v tzv. **závazném pokynu k odstranění zjištěných nedostatků**⁹⁹. Veterinární správa jej může vydat na základě svého kontrolního zjištění, tj. v návaznosti na kontrolu chovu, při které zjistila porušení právních předpisů na úseku ochrany zvířat proti týrání.

Rozhodnutí o závazném pokynu k odstranění zjištěných nedostatků je **správním rozhodnutím**. Jeho speciální náležitosti stanoví zákon na ochranu zvířat, obecně pak § 68 a § 69 správního řádu.

Výrok
závazného
pokynu

Ve **výroku** veterinární správa popíše předmět řízení a nezpochybnitelným (konkrétním a určitým) způsobem stanoví, jaká právem stanovená povinnost byla porušena, jakým způsobem má dojít k nápravě a v jaké lhůtě tak musí povinný učinit.

⁹⁵ Nedostatky současného stavu a současné právní úpravy popsala poslankyně Ing. Dana Balcarová v odůvodnění pozměňovacího návrhu ze dne 20. 4. 2020 č. 17191/26009, dostupného z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=176594&pdf=1> [cit. 21. 01. 2023].

⁹⁶ Ustanovení § 27 odst. 1 písm. p) ve spojení s § 27 odst. 12 písm. c) zákona na ochranu zvířat.

⁹⁷ Ustanovení § 27a odst. 1 písm. m) ve spojení s § 27a odst. 19 písm. c) zákona na ochranu zvířat.

⁹⁸ Ustanovení § 350ab zákona č. 141/1961 Sb., o trestním řízení soudním (trestní řád).

⁹⁹ Dle ustanovení § 22 odst. 1 písm. l) zákona na ochranu zvířat.

Zvíře a pochybení chovatele je třeba přesně popsat a identifikovat. Je také třeba uvést konkrétní ustanovení právního předpisu, podle kterého veterinární správa rozhodla, a označit hlavní účastníky řízení, zejména chovatele.

V **odůvodnění** rozhodnutí vyhodnotí veterinární správa shromážděné podklady a uvede, jak dospěla k řešení, které popsala ve výroku rozhodnutí. Popíše také skutkový stav a skutečnosti, které považovala na základě hodnocení důkazů za prokázané. Vypořádá se s námitkami účastníků a uvede důvody, kvůli nimž jednotlivé osoby mezi účastníky zařadila.

Poslední částí je **poučení** o opravných prostředcích, tj. o odvolání. Účastníci jej mohou podat ve lhůtě 15 dnů od doručení rozhodnutí, a to u veterinární správy, která rozhodnutí vydala.¹⁰⁰ Včas podané odvolání má odkladný účinek, což znamená, že rozhodnutí napadené odvoláním nenabývá právní moci a nelze jej vykonat. Veterinární správa má však ve výjimečných případech možnost odkladný účinek odvolání odejmout. Pokud k tomu přistoupí, musí o tom účastníky poučit a svůj postup v rozhodnutí odůvodnit.¹⁰¹

Zjistí-li veterinární správa během kontroly porušení právních předpisů, musí posoudit, jak je pochybení chovatele intenzivní, jak ovlivňuje život a zdraví zvířete a jak náročné bude pro chovatele pochybení napravit, případně zda vůbec je chovatel nápravy schopen. Následně zváží, zda postačuje, aby nápravu nařídila chovateli svým závazným pokynem, nebo zda je třeba přikročit k intenzivnějšímu zásahu vůči chovateli. Tímto intenzivnějším zásahem je zvláštní opatření, které může obecní úřad obce s rozšířenou působností vydat právě na návrh veterinární správy.

Ministerstvo zemědělství uvedlo¹⁰², že je řada případů, kdy veterinární správa opakovaně zjistí týrání zvířat u jednoho chovatele, které však nedosahuje od začátku takové intenzity, aby ihned navrhla vydání zvláštního opatření. V takových případech a zejména v případech chovu zvířat v nevhodných podmínkách **by měl návrh na vydání zvláštního opatření předcházet závazný pokyn k odstranění zjištěných nedostatků**. Cílem závazného pokynu i zvláštního opatření je náprava závadného stavu. Závazný pokyn k odstranění zjištěných nedostatků však na rozdíl od zvláštního opatření nepředstavuje zásah do vlastnického práva chovatele zvířeti. Dopady závazného pokynu k odstranění zjištěných nedostatků jsou méně závažné než dopady zvláštního opatření. Proto by v těch případech, kdy je to s ohledem na zdravotní stav zvířat možné, měl být nejdříve vydán závazný pokyn. V řadě případů je vhodné vydat nejprve závazný pokyn a umožnit tím chovateli, aby provedl nápravu, a až pokud chovatel závazný pokyn neuposlechne, přikročit ke zvláštnímu opatření.

**Odůvodnění
rozhodnutí**

**Odvolání proti
závaznému
pokynu**

**Závazný
pokyn
vs. zvláštní
opatření**

¹⁰⁰ Účastníci někdy zašlou své odvolání přímo nadřízenému správnímu orgánu. Ten je povinen takové odvolání postoupit správnímu orgánu prvního stupně, který odvoláním napadené rozhodnutí vydal. I přesto, že jej musí postoupit bezodkladně, dochází v praxi k tomu, že jej nadřízený správní orgán postoupí až po uplynutí 15denní lhůty pro podání odvolání. V tom případě je odvolání zamítnuto jako opožděné. Nemusí se ale jednat o pochybení nadřízeného správního orgánu; doputuje-li k němu odvolání např. až po uplynutí odvolací lhůty, není již možné jej postoupit včas.

¹⁰¹ Odkladný účinek lze vyloučit, např. vyžaduje-li to naléhavě veřejný zájem. Viz ustanovení § 85 odst. 2 písm. a) správního řádu.

¹⁰² Ministerstvo zemědělství. *Výklad k problematice zvláštního opatření, zejména k umístění týraného zvířete do náhradní péče, podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů* [online]. [cit. 8. 12. 2022]. Dostupný z: http://eagri.cz/public/web/file/518405/_2017Nahradni_pece.pdf

Návrhy na vydání zvláštních opatření

Zjistí-li veterinární správa pochybení chovatele, k jehož nápravě nepostačuje její závazný pokyn, případně se chovatel již vydaným závazným pokynem neřídil, přichází v úvahu nápravné opatření vyšší intenzity. Tím je zvláštní opatření, které může obecní úřad obce s rozšířenou působností vydat, pokud mu to krajská veterinární správa navrhne.

Obecní úřad může zvláštním opatřením nařídit:

- umístění týraného zvířete do náhradní péče,
- snížení počtu zvířat včetně jejich usmrcení, jsou-li týrána,
- pozastavení činnosti, při které dochází k týrání zvířat,
- utracení zvířete,
- provádění péče o zvíře jinou osobou v místě, kde se zvíře nachází.

Lhůta
pro odeslání
návrhu

Zákon na ochranu zvířat nestanoví, v jaké lhůtě by měla veterinární správa zaslat obecnímu úřadu návrh na vydání zvláštního opatření. Uplatní se proto obecná právní úprava, dle níž musí veterinární správa zaslat návrh **bez zbytečných průtahů** a v **přiměřené lhůtě**.¹⁰³

Otázkou je, odkdy lhůta pro odeslání návrhu plyne. Návrh je spojen s kontrolou v místě chovu. Tato kontrola není uzavřena odchodem kontrolorů od chovatele, ani tím, že kontroloři zaznamenají svá zjištění do protokolu a zašlou jej chovateli, nýbrž až marným uplynutím lhůty pro podání námitek nebo jejich vypořádáním. Právní předpisy nestanoví povinnost, aby veterinární správa před odesláním návrhu nejprve celý proces kontroly formálně ukončila. K odeslání návrhu tak může dojít jak v průběhu kontroly, tak i po jejím ukončení. Obě možnosti mají své výhody a nevýhody. Až do okamžiku ukončení kontroly nemusí být zjištění veterinární správy úplná a definitivní, neboť chovatel může podat námítky a veterinární správa může jejich došetřením zjistit nové informace. Ve prospěch zaslání návrhu ještě v průběhu kontroly naopak hovoří účel zvláštních opatření, jímž je zabránit dalšímu týrání zvířete. Aby byl tento účel naplněn, je obvykle zapotřebí co nejrychlejší zásah správních orgánů. Možnost veterinární správy obrátit se na obecní úřad ještě v průběhu kontroly akceptoval i Nejvyšší správní soud.¹⁰⁴

I když právní předpisy nestanoví žádnou formu a zvláštní náležitosti návrhu, je třeba učinit jej písemně.

¹⁰³ Ustanovení § 6 odst. 1 správního řádu.

¹⁰⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 3. 1. 2022 č. j. 10 As 150/2020-37, dostupný z: www.nssoud.cz

Dle Ministerstva zemědělství má návrh na vydání zvláštního opatření obsahovat:

- označení kontrolního orgánu a pracovníků, kteří kontrolu provedli,
- označení kontrolované osoby (identifikační údaje),
- místo a čas provedení kontroly,
- popis zvířete (druh, plemeno, pohlaví, stáří, barva, zda je zvíře označeno tetováním nebo čipem atd.) a jeho dostatečně určitou identifikaci,
- popis kondice a zdravotního stavu zvířete,
- popis zranění, pokud je zvíře utrpělo,
- uvedení dalších důkazů o utrpení zvířete (např. výsledek laboratorního vyšetření),
- popis podmínek, ve kterých je zvíře chováno, pokud k týrání došlo v prostorech, které jsou určeny k jeho chovu,
- popis okolností případu, které veterinární správa zjistila,
- označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění veterinární správy opírají,
- v čem veterinární správa spatřuje porušení zákona na ochranu zvířat, přičemž nestačí pouze ocitovat porušené ustanovení, a jakou formu zvláštního opatření navrhuje.¹⁰⁵

Ministerstvo zemědělství uvedlo, že návrh musí být formulován tak, aby mohl plnit svoji roli, tj. aby na jeho základě mohl obecní úřad o zvláštním opatření skutečně rozhodnout. V návrhu by měla veterinární správa zdůvodnit, proč zvláštní opatření navrhuje (tj. čím se dané týrání zvířete liší od jiných případů týrání, v nichž vydání zvláštního opatření nenavrhl). Navrhuje-li umístění zvířete do náhradní péče, měla by uvést, zda návrh podává kvůli zdravotnímu stavu zvířete, nebo kvůli jeho opakovanému týrání. Je-li totiž důvodem zdravotní stav, měla by veterinární správa uvést, proč je natolik závažný, aby byl důvodem pro nařízení náhradní péče. Lze-li předpokládat, že chovatel svá pochybení napraví, měl by návrh obsahovat také stanovení podmínek, po jejichž splnění bude zvíře chovateli vráceno¹⁰⁶. Navrhuje-li vydání zvláštního opatření ve vztahu k více zvířatům, musí je veterinární správa v návrhu konkrétně identifikovat.

Podněty k projednání přestupků

Závazné pokyny k odstranění zjištěných nedostatků a návrhy na vydání zvláštních opatření vydává veterinární správa s cílem zajistit řádnou péči o zvíře, zlepšit podmínky, v nichž žije, a zabránit jeho dalšímu týrání. Oproti tomu účelem projednávání přestupků je potrestat nezákonnou činnost, které se chovatel dopustil. Obě oblasti spolu vzájemně souvisejí. Týrá-li chovatel zvíře nebo se při jeho chovu dopouští jiných pochybení, je potřeba mu v tom zabránit a ve většině případů jej za to zároveň i potrestat. Proto po kontrole, během níž veterinární správa shledá porušení povinností na úseku ochrany zvířat, následuje běžně také podnět k projednání

¹⁰⁵ Ministerstvo zemědělství. *Výklad k problematice zvláštního opatření, zejména k umístění týraného zvířete do náhradní péče, podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů* [online]. [cit. 8. 12. 2022]. Dostupný z: http://eagri.cz/public/web/file/518405/_2017Nahradni_pece.pdf

¹⁰⁶ Tyto podmínky pak obecní úřad uvede v rozhodnutí o zvláštním opatření dle ustanovení § 28b odst. 1 zákona na ochranu zvířat.

přestupku, který veterinární správa zašle obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností.¹⁰⁷

Lhůta
pro odeslání
podnětu

Veterinární správa je povinna učinit tento podnět **bez zbytečného odkladu od okamžiku, kdy shledá důvodné podezření, že byl spáchán přestupek**.¹⁰⁸ Podnět je spojen s kontrolou v místě chovu, přičemž kontrola neskončí odchodem kontrolorů z tohoto místa, nýbrž až provedením navazujících úkonů, které mohou trvat i několik měsíců. K zaslání podnětu tak v praxi dochází ještě předtím, než je kontrola formálně ukončena, nabyde-li veterinární správa již v jejím průběhu důvodné podezření na spáchání přestupku. Teoreticky je rizikem tohoto postupu, že zjištění veterinární správy ještě nemusí být před ukončením kontroly kompletní, neboť veterinární správa může při došetření námitek chovatele zjistit nové informace.

Veterinární správa sama je příslušná k rozhodnutí o těch přestupcích, jejichž skutkové podstaty upravuje veterinární zákon. Typickým příkladem je přestupek spáchaný neoznačením psa elektronickým čipem.¹⁰⁹

Odborná vyjádření pro obecní úřady

V případech, kdy je k rozhodnutí o přestupku příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností, vystupuje veterinární správa v roli odborného dotčeného orgánu. Pro účely přestupkových řízení pak vydává odborná vyjádření.

Závazné
stanovisko

Odborné vyjádření je tzv. závazným stanoviskem a jako takové musí obsahovat náležitosti stanovené právními předpisy.¹¹⁰ Jeho obsah se člení na závaznou část a odůvodnění. V **závazné části** uvede veterinární správa řešení otázky, která je předmětem jejího odborného vyjádření, ustanovení zákona, které jí zmocňuje k jeho vydání, a případně i další ustanovení právních předpisů, na kterých je obsah závazné části odborného vyjádření založen. Úkolem veterinární správy je posoudit zdravotní stav zvířete. Právě k tomu, případně k souvisejícím otázkám (např. k utrpěným zraněním), by se měla vyjádřit. Naopak jí nepřísluší hodnotit, zda byly naplněny i další znaky přestupku (např. zavinění). To je již úkolem obecního úřadu, který o přestupku rozhoduje.¹¹¹

V **odůvodnění** uvede veterinární správa důvody, o které se obsah závazné části opírá, podklady pro vydání odborného vyjádření a úvahy, jimiž se řídila při hodnocení podkladů a při výkladu právních předpisů, na kterých je obsah závazné části založen.

Dle Ministerstva zemědělství má odborné vyjádření obsahovat:

- označení veterinární správy, kontrolované osoby (identifikační údaje), místo a čas provedení kontroly,
- v **závazné části** řešení otázky (např. určení, zda došlo k týrání zvířete),
- v **odůvodnění** popis zvířete (druh, plemeno, pohlaví, stáří, barva, zda je zvíře označeno tetováním, čipem, ušní známkou nebo jinak), jeho kondice a zdravotního stavu, zranění a konstatování, zda zranění odpovídá útoku jiného zvířete, uvedení dalších podkladů, jimiž je možné doložit utrpení zvířete (lékařská

¹⁰⁷ Ustanovení § 22 odst. 1 písm. m) zákona na ochranu zvířat.

¹⁰⁸ Dle ustanovení § 73 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

¹⁰⁹ Ustanovení § 4 odst. 3 ve spojení s § 71 odst. 1 písm. b) nebo § 72 odst. 1 písm. a) veterinárního zákona.

¹¹⁰ Ustanovení § 149 odst. 2 správního řádu.

¹¹¹ Zpráva o šetření ochránce ze dne 20. 11. 2017 sp. zn. 7227/2016/VOP, dostupná z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/5592> a v části IX Vybraná stanoviska ochránce.

zpráva, výsledek pitvy nebo laboratorního vyšetření), popis dalších okolností případu, které veterinární správa zjistila, a označení dokladů či jiných materiálů, o které se její zjištění opírají.¹¹²

Veterinární správa je povinna vydat odborné vyjádření bez zbytečného odkladu, nejpozději **do 30 dnů** ode dne, kdy obdržela žádost obecního úřadu. K této lhůtě se připočítává doba **až 30 dnů**, jestliže je zapotřebí nařídit ohledání na místě nebo jde-li o zvláště složitý případ.¹¹³ Veterinární správa může odborné vyjádření zaslat obecnímu úřadu na základě jeho žádosti, nebo jej může připojit ke svému podnětu k zahájení přestupkového řízení. Odborné vyjádření se nevydává pro řízení o přestupcích vyjmenovaných v ustanovení § 24a odst. 4 zákona na ochranu zvířat.

**Lhůta
pro odeslání
odborného
vyjádření**

3. OBECNÍ ÚŘAD OBCE S ROZŠÍŘENOU PŮSOBNOSTÍ

Obecní úřad je orgánem obce, který při plnění úkolů svěřených mu zákonem na ochranu zvířat jedná v tzv. přenesené působnosti. Obstarává tedy záležitosti státu a vůči adresátům svých úkonů vystupuje ve vrchnostenském postavení. Může rozhodovat o jejich právech a povinnostech včetně ukládání pokut za porušení zákona. V oblasti ochrany zvířat svěřuje zákon pravomoci obecním úřadům na obcích s rozšířenou působností. V Praze, Brně a Ostravě plní jejich úkoly úřady některých městských částí (obvodů). Výjimkou jsou přestupky spáchané porušením obecně závazných vyhlášek, jimiž obec stanovila pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství nebo vymezila prostory pro volné pobíhání psů. Tyto přestupky projednávají místně příslušné obecní úřady, které fungují i v malých obcích (tzv. „jedničkové“ obce).

Rozhodování o přestupcích

Obecní úřad projednává přestupky dle zákona na ochranu zvířat. Spolupracuje s veterinární správou, která, zjistí-li protizákonné jednání chovatele, zašle obecnímu úřadu podnět k projednání přestupku. Takový podnět může nicméně učinit kdokoliv, ať už se jedná o občana, spolek založený za účelem ochrany zvířat, policii či jakýkoliv jiný správní orgán. Obecní úřad se může o spáchání přestupku dozvědět i během své vlastní úřední činnosti.

**Podnět
k projednání
přestupku**

Při projednávání přestupků je nezbytné dostatečně zjistit skutkový stav. V případě přestupků páchaných na zvířatech to mj. znamená zjistit stav zvířete a odborně jej zhodnotit. Obecní úřad si za tímto účelem vyžádá v průběhu řízení o přestupku odborné vyjádření veterinární správy. Vydávají jej veterinární správy krajské, na území hlavního města Prahy pak Městská veterinární správa. Samozřejmě si obecní úřad nezhádá o takové vyjádření v případě, kdy jej již od veterinární správy obdržel spolu s podnětem k projednání přestupku. Dále o něj nezhádá v případech vyjmenovaných v § 24a odst. 4 zákona na ochranu zvířat.

¹¹² Ministerstvo zemědělství. *Výklad k problematice napadení zvířete jiným zvířetem v lidské péči nebo člověkem v souvislosti s odborným vyjádřením orgánu veterinární správy* [online]. [cit. 8. 12. 2022]. Dostupný z: https://eagri.cz/public/web/file/610696/_2018Napadeni_zvirete_zviretem.pdf

¹¹³ Ustanovení § 149 odst. 4 správního řádu.

**Závazné
posouzení
stavu zvířete**

Odborné vyjádření je úkonem veterinární správy, který má formu a účinky tzv. závazného stanoviska. Jak už jeho označení napovídá, a jak obecná i speciální právní úprava stanoví¹¹⁴, jedná se o podklad závazný pro přestupkové řízení a pro výrokovou část rozhodnutí o přestupku. V rámci svých šetření se ochránce odbornými vyjádřeními opakovaně zabýval. Uvedl, že jde-li o otázky spadající do působnosti veterinární správy, tj. o hodnocení stavu zvířete a podmínek jeho chovu, nemůže obecní úřad vycházet z jiných podkladů, v nichž jsou uvedené otázky hodnoceny odlišně. Tím by totiž závaznost odborného vyjádření popřel. Neuplatní se tedy zásada volného hodnocení důkazů (§ 50 odst. 4 správního řádu).

Svou povinnost nemůže obecní úřad obcházet ani tím, že bude postupovat na základě jiných podkladů předtím, než řízení o přestupku zahájí, tedy předtím, než se odborné vyjádření stane v řízení o přestupku závazným podkladem (dle díkce zákona je totiž odborné vyjádření závazné až „**v řízení**“, ne před jeho zahájením).¹¹⁵ Ochránce rovněž v minulosti označil za nesprávnou praxi obecních úřadů, které si odborná vyjádření opatřovaly ještě před zahájením přestupkového řízení. Zákon jednoznačně stanoví, že úřad si jej **vyžádá v řízení**.¹¹⁶

**Přezkum
odborného
vyjádření**

Účastníci mohou v průběhu řízení o přestupku obsah odborného vyjádření svými námitkami a důkazy zpochybňovat. Obsah odborného vyjádření však nemůže přehodnotit obecní úřad, nýbrž pouze nadřízený správní orgán, tj. Ústřední veterinární správa.¹¹⁷ Tím je naplněn požadavek, aby stav zvířete a podmínky chovu hodnotil ten správní orgán, jehož pracovníci jsou k tomu odborně způsobilí. Ústřední veterinární správa odborné vyjádření přezkoumá, pokud odvolání proti rozhodnutí o přestupku obsahuje námitky proti obsahu odborného vyjádření. Může jej

¹¹⁴ Ustanovení § 149 správního řádu a § 24a odst. 3 zákona na ochranu zvířat.

¹¹⁵ Zpráva o šetření ze dne 22. 6. 2021 sp. zn. 4805/2020/VOP, dostupná z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/9394> a v části IX Vybraná stanoviska ochránce.

¹¹⁶ Zpráva o šetření ze dne 20. 11. 2017 sp. zn. 7227/2016/VOP, dostupná z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/5592> a v části IX Vybraná stanoviska ochránce.

¹¹⁷ Viz ustanovení § 149 odst. 7 a 8 správního řádu.

přezkoumat také z moci úřední v přezkumném řízení, a to předtím i potom, co rozhodnutí o přestupku nabyde právní moci.

Veterinární správa se odborně vyjadřuje ke kondici, zdravotnímu stavu zvířete, k jeho zraněním, k jeho utrpení a případně i k „intenzitě“ týrání, tj. zda např. bylo týrání zvlášť surové a trýznivé. Obecní úřad obce s rozšířenou působností nemůže o přestupku rozhodnout na základě nedostatečně odůvodněného, tj. nepřezkoumatelného odborného vyjádření veterinární správy. Tím by zatížil své vlastní rozhodnutí vadou nepřezkoumatelnosti.¹¹⁸ Obdrží-li tedy takové odborné vyjádření, může požádat veterinární správu, aby chybějící odůvodnění doplnila. Dotčený orgán je totiž povinen poskytnout správnímu orgánu, který vede řízení, všechny informace, které jsou pro řízení důležité (§ 136 odst. 3 správního řádu).

Nepřezkoumatelnost odborného vyjádření

V krajním případě pak není ani vyloučeno, aby obecní úřad požádal nadřízenou Ústřední veterinární správu o zahájení přezkumného řízení a zrušení nezákonného závazného stanoviska (§ 149 odst. 8 správního řádu). Přílehlavá je právní věta, kterou formuloval Krajský soud v Plzni¹¹⁹: „*Správní orgán, který řízení vede, musí závazné stanovisko vydané podle § 149 správního řádu z roku 2004 posoudit. Posouzení přitom nepodléhá odborná stránka stanoviska ve smyslu její správnosti (to by popíralo samotný smysl závazných stanovisek). Správní orgán, který řízení vede, je však oprávněn (a povinen) zabývat se úplností, určitostí a srozumitelností závazného stanoviska, jakož i tím, zda se správní orgán příslušný k vydání závazného stanoviska nedopustil zjevného skutkového nebo právního pochybení.*“

Obecní úřad obce s rozšířenou působností posuzuje¹²⁰, zda:

- jednání podezřelého naplnilo znaky přestupku,
- podezřelý tento přestupek skutečně spáchal (tj. provedené důkazy to potvrzují),
- je dáno zavinění podezřelého přinejmenším ve formě nevědomé nedbalosti,
- je podezřelý přestupkově odpovědný (za přestupek nejsou odpovědné osoby mladší 15 let a osoby nepříčetné),
- existují okolnosti vylučující protiprávnost (typicky krajní nouze či nutná obrana),
- zanikla odpovědnost za přestupek, např. v důsledku uplynutí promlčecí lhůty,
- v případě právnických osob a fyzických osob podnikajících není naplněn důvod k tzv. liberaci; tyto osoby za přestupek neodpovídají, jestliže prokážou, že vynaložily veškeré úsilí, které bylo možno požadovat, aby přestupku zabránily.

Rozhodnutí o přestupku musí obsahovat náležitosti obecné, které jsou upraveny v ustanoveních § 68 a § 69 správního řádu, a náležitosti speciální dle § 93 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich. Ve **výroku** uvede obecní úřad právní kvalifikaci a popis skutku s označením místa, času a způsobu spáchání. Dále musí výrok obsahovat vyslovení viny, u fyzické osoby formu zavinění (úmysl přímý/

Výrok rozhodnutí o přestupku

¹¹⁸ Podle právní věty k rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 28. 2. 2011 č. j. 30 A 22/2010-33 platí, že: „*Opírá-li se rozhodnutí ve věci o nezákonné závazné stanovisko, je z povahy věci samo nezákonné, byť by byl procesní postup při jeho vydání dodržen.*“

¹¹⁹ Rozsudek Krajského soudu v Plzni ze dne 27. 2. 2014 č. j. 30 A 57/2012-84, dostupný z: www.nssoud.cz

¹²⁰ K rozdílu mezi pravomocemi veterinární správy a obecního úřadu se ochránce vyjádřil ve zprávě o šetření ze dne 20. 11. 2017 sp. zn. 7227/2016/VOP, dostupné z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/5592> a v části IX Vybraná stanoviska ochránce.

nepřímý, nedbalost vědomá/nevědomá), druh a výměru trestu, případně také výrok o upuštění od uložení trestu, o podmíněném upuštění od uložení trestu, o mimořádném snížení výměry pokuty, o uložení ochranného opatření, o nároku na náhradu škody či vydání bezdůvodného obohacení a o náhradě nákladů přestupkového řízení. Povinnost nahradit náklady řízení uloží obecní úřad paušální částkou, která činí 1 000 Kč¹²¹.

Odůvodnění rozhodnutí

V **odůvodnění** rozhodnutí vyhodnotí obecní úřad shromážděné podklady a uvede, jak dospěl k řešení, které popsal ve výroku rozhodnutí. Popíše také skutkový stav a skutečnosti, které považoval na základě hodnocení důkazů za prokazané. Vypořádá se s námitkami účastníků a uvede důvody, kvůli nimž jednotlivé osoby mezi účastníky zařadil. Okruh účastníků přestupkového řízení upravuje § 68 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Protože jedním z podkladů pro rozhodnutí o přestupku je odborné vyjádření veterinární správy, měl by obecní úřad v odůvodnění rozhodnutí jeho závěry v nezbytném rozsahu shrnout. Ochránce doporučuje, aby obecní úřady přebíraly do svých rozhodnutí pouze relevantní části odborných vyjádření.¹²² Citace celého odborného vyjádření včetně těch jeho částí, které s řízením o přestupku nesouvisí, může učinit odůvodnění přestupkového rozhodnutí nepřehledným.

Poslední částí je **poučení** o opravných prostředcích, tj. o odvolání. V přestupkových věcech platí speciální pravidlo, které umožňuje obviněnému v odvolání nebo i v průběhu odvolacího řízení uvádět nové skutečnosti a důkazy. Včas podané odvolání má odkladný účinek, což znamená, že rozhodnutí napadené odvoláním nenabývá právní moci a nelze jej vykonat. V řízení o přestupku není možné odkladný účinek vyloučit. Odvolací správní orgán (nadřízený krajský úřad nebo magistrát) nemůže změnit výrok rozhodnutí o přestupku v neprospěch obviněného a uložit mu přísnější trest.¹²³ Tento tzv. zákaz „reformatio in peius“ nebrání obecnímu úřadu, aby poté, co nadřízený úřad jeho rozhodnutí v odvolacím řízení zruší a věc vrátí k novému projednání, uložil přísnější trest novým rozhodnutím.¹²⁴

Odvolání proti rozhodnutí o přestupku

O přestupku lze rozhodnout i dvěma zjednodušenými postupy – příkazem a příkazem na místě. Obecní úřad je může vydat tehdy, považuje-li svá skutková zjištění za dostatečná a nepotřebuje provádět další dokazování.

Příkaz

Příkaz musí mít stejné náležitosti jako rozhodnutí o přestupku (což neplatí pro příkaz na místě) a oznamuje se písemně. Bude se zpravidla, ne však nutně, jednat o první úkon v řízení. Příkaz, který není prvním úkonem v řízení, nemusí obsahovat odůvodnění. Pokud je příkaz prvním úkonem v řízení, nelze v něm uložit povinnost nahradit náklady řízení ve výši paušálně stanovené částky 1 000 Kč. Příkaz nelze vydat mladistvému nebo osobě s omezenou svéprávností. Obviněný může do 8 dnů od obdržení příkazu podat u obecního úřadu odpor, jehož včasným podáním

¹²¹ Podle ustanovení § 6 odst. 1 vyhlášky č. 520/2005 Sb. činí paušální částka nákladů správního řízení, které účastník vyvolal porušením své právní povinnosti, **1 000 Kč**.

¹²² Zpráva o šetření ze dne 12. 3. 2021 sp. zn. 3927/2020/VOP, dostupná z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11040>

¹²³ Ustanovení § 97 a § 98 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

¹²⁴ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 3. 2017 č. j. 6 Afs 169/2016-42, dostupný z: www.nssoud.cz (Pozn.: I když se rozsudek týká ještě předchozího zákona o přestupcích, tj. zákona č. 200/1990 Sb., který byl ke dni 1. 7. 2017 zrušen, jsou závěry soudu použitelné i za současné právní úpravy).

se příkaz zruší a obecní úřad pak projedná přestupek v klasickém správním řízení. Nepodá-li obviněný odpor, nabyde příkaz účinky pravomocného a vykonatelného rozhodnutí.

Příkaz na místě může obecní úřad vydat, pokud je obviněný projednání přestupku osobně přítomen, plně uzná důvody vydání příkazu a souhlasí s:

- zjištěným stavem věci,
- právní kvalifikací skutku,
- uložením pokuty a její výší,
- vydáním příkazového bloku.

Příkazem na místě lze uložit pokutu jen do výše 10 000 Kč. Mladistvému, který není podnikající fyzickou osobou, lze uložit pokutu jen do 2 500 Kč. Obecní úřad při jeho vydání neuloží povinnost nahradit náklady řízení ve výši paušálně stanovené částky 1 000 Kč.¹²⁵ Tím, že jej obviněný podepíše, nabyde příkaz účinky pravomocného a vykonatelného rozhodnutí. Obviněný se proti němu nemůže odvolat ani podat odpor. Nemůže-li obviněný zaplatit pokutu na místě, obsahuje příkaz poučení o způsobu zaplacení, o lhůtě a o následcích nezaplacení.

Rozhodnutí či příkaz o přestupku, usnesení o odložení věci či usnesení o zastavení řízení obecní úřad bezodkladně zašle krajské (v Praze Městské) veterinární správě. Zašle jí i rozhodnutí o opravném prostředku, pokud byl uplatněn. Obecní úřad takto postupuje v případech přestupků, které projednal na základě podnětu veterinární správy, i těch, které projednal z jiné iniciativy. Veterinární správu však neinformuje v případech přestupků uvedených v § 24a odst. 4 zákona na ochranu zvířat, tj. těch, k nimž veterinární správa nevydává odborné vyjádření.

**Příkaz
na místě**

Rozhodování o zvláštních opatřeních

Obecní úřady vydávají zvláštní opatření, jimiž zajišťují zjednání nápravy, zejména tedy zamezují dalšímu týrání zvířete.

Obdrží-li návrh veterinární správy, může obecní úřad zvláštním opatřením nařídit:

- (1) umístění týraného zvířete do náhradní péče,
- (2) snížení počtu zvířat včetně jejich usmrcení, jsou-li týrána,
- (3) pozastavení činnosti, při které dochází k týrání zvířat,
- (4) utracení zvířete,
- (5) provádění péče o zvíře jinou osobou v místě, kde se zvíře nachází.

Právní předpisy nevyklučují, aby obecní úřad vydal zvláštní opatření v jiné podobě, než veterinární správa navrhla. Nevyklučují ani možnost se návrhem vůbec neřídit a zvláštní opatření nevydat. Tento postup může být nežádoucí, pokud se obecní úřad návrhem neřídí svévolně, bez přesvědčivého důvodu, nebo proto, že má na stav zvířete jiný názor. Pracovníci obecního úřadu totiž, na rozdíl od pracovníků veterinární správy, nejsou k hodnocení zdravotního stavu zvířete odborně způsobilí. V jiných případech naopak může být možnost obecního úřadu odchýlit se od návrhu ku prospěchu věci, jde-li o postup odůvodněný či vynucený konkrétními okolnostmi, např. navrhne-li veterinární správa umístit do náhradní péče dvě týraná zvířata a chovatel mezitím o jedno z nich přijde (prodá, daruje nebo je mu zabaveno z jiných důvodů). V otázce počtu zvířat se obecní úřad od takového návrhu nezbytně odchýlit musí.

**Nezávaznost
návrhu**

¹²⁵ Ustanovení § 95 odst. 2 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

**Výrok
zvláštního
opatření**

Rozhodnutí o zvláštním opatření je správním rozhodnutím. Jeho speciální náležitosti upravují ustanovení § 28a a § 28b zákona na ochranu zvířat, obecné pak ustanovení § 68 a § 69 správního řádu. Ve **výroku** obecní úřad popíše předmět řízení a nepochybnitelným (konkrétním a určitým) způsobem stanoví, jaké jednání svým zvláštním opatřením nařizuje. Zvíře a pochybení chovatele, k jehož nápravě zvláštní opatření směřuje, je třeba přesně popsat a identifikovat. Je také třeba uvést konkrétní ustanovení právního předpisu, podle kterého obecní úřad rozhodl, a označit hlavní účastníky řízení, zejména tedy chovatele či jinou povinnou osobu.¹²⁶

**Odůvodnění
rozhodnutí**

V **odůvodnění** rozhodnutí vyhodnotí obecní úřad shromážděné podklady a uvede, jak dospěl k řešení, které popsal ve výroku rozhodnutí. Popíše také skutkový stav a skutečnosti, které považoval na základě hodnocení důkazů za prokázané. Vypořádá se s námitkami účastníků a uvede důvody, kvůli nimž jednotlivé osoby mezi účastníky zařadil.

**Odvolání proti
zvláštnímu
opatření**

Poslední částí je **poučení** o opravných prostředcích, tj. o odvolání. Účastníci jej mohou podat ve lhůtě 15 dnů od doručení rozhodnutí, a to u obecního úřadu, který rozhodnutí vydal.¹²⁷ Dle obecné právní úpravy má včas podané odvolání odkladný účinek, což znamená, že rozhodnutí napadené odvoláním nenabývá právní moci a nelze jej vykonat. Zákon na ochranu zvířat však vylučuje odkladný účinek u odvolání proti rozhodnutí o zvláštních opatření uvedených v této kapitole pod čísly 1, 3 a 5. Obecní úřad má ve výjimečných případech možnost odkladný účinek odejmout i v případě zbývajících dvou druhů zvláštních opatření. Pokud k tomu přistoupí, musí o tom účastníky poučit a svůj postup v rozhodnutí odůvodnit.¹²⁸

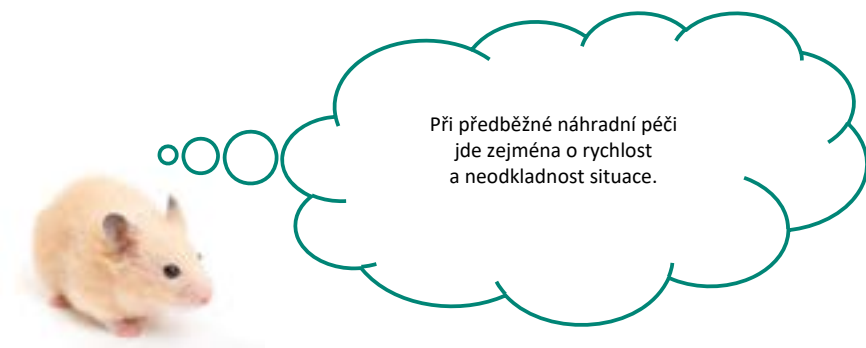
Rozhodování o předběžné náhradní péči

Předběžná náhradní péče je nástrojem k okamžité pomoci a záchraně zvířete, jímž lze rychle a efektivně zabránit jeho týrání, či dokonce úhynu. Obecní úřad ji může nařídit, vyžaduje-li stav zvířete neodkladné odebrání chovateli. V případech, kdy ji nařídí jako první úkon v řízení, obecní úřad neinformuje účastníky o zahájení řízení samostatnou písemností, neposkytuje jim lhůtu pro seznámení s podklady atd. Rozhodnutí lze vyhlásit ústně, je vykonatelné okamžitě po vyhlášení a odvolání proti němu nemá odkladný účinek. Zvíře může být odebráno do předběžné náhradní péče dokonce i v případě, když není chovatel vyhlášen rozhodnutím přítomen.

¹²⁶ K náležitostem návrhu na vydání zvláštního opatření a rozhodnutí o umístění zvířete do náhradní péče se ochránce vyjádřil ve zprávě o šetření ze dne 14. 11. 2022 sp. zn. 2295/2021/VOP, dostupné z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11104> a v části IX Vybraná stanoviska ochránce.

¹²⁷ Účastníci někdy zašlou své odvolání přímo nadřízenému správnímu orgánu. Ten je povinen takové odvolání postoupit správnímu orgánu prvního stupně, který odvoláním napadené rozhodnutí vydal. I přesto, že jej musí postoupit bezodkladně, dochází v praxi k tomu, že jej nadřízený správní orgán postoupí až po uplynutí 15denní lhůty pro podání odvolání. V tom případě je odvolání zamítnuto jako opožděné. Nemusí se ale jednat o pochybení nadřízeného správního orgánu; doputuje-li k němu odvolání např. až po uplynutí odvolací lhůty, není již možné jej postoupit včas.

¹²⁸ Odkladný účinek lze vyloučit, např. vyžaduje-li to naléhavě veřejný zájem. Viz ustanovení § 85 odst. 2 písm. a) správního řádu.

Nabízí se možnost využít tento nástroj již v průběhu kontrol veterinárních správ při podezření na závažné případy týrání, u nichž je rychlý zásah rozhodujícím předpokladem pro záchranu zvířete. Pokud veterinární správa přizve ke své kontrole pracovníky obecního úřadu, ti mohou vydat rozhodnutí přímo na místě chovu. Není to však podmínkou; veterinární správa může o předběžnou náhradní péči požádat i následně, po ukončení kontroly na místě. Ostatně, obecní úřad může předběžnou náhradní péči nařídit, i když jej veterinární správa o uplatnění tohoto nástroje nepožádá. Zákonnými předpoklady, které musí být oba současně splněny, jsou:

- týrání zvířete,
- ve správním řízení lze očekávat vydání rozhodnutí o propadnutí zvířete, o zabránění zvířete nebo o umístění zvířete do náhradní péče.

V souvislosti s výše zmíněnou možností - nařídit předběžnou náhradní péči již v průběhu kontroly na místě – upozorníme také na doporučení Ministerstva zemědělství. Ministerstvo totiž zastává názor, že je-li předběžná náhradní péče nařízena kvůli předpokládanému uložení náhradní péče „klasické“, mělo by toto očekávání vycházet z návrhu, který již veterinární správa u obecního úřadu skutečně podala. Klasickou náhradní péči lze totiž nařídit právě jen na návrh veterinární správy. Bez návrhu by tak nebylo jasné, z čeho plyne očekávání, že bude vydáno rozhodnutí o umístění zvířete do náhradní péče.¹²⁹

Vlastník je povinen vydat zvíře obecnímu úřadu, a to ve lhůtě stanovené v rozhodnutí. Obecní úřad může přistoupit i k okamžitému odebrání zvířete, typicky v případě, vydá-li rozhodnutí na místě. Není-li zvíře v určené lhůtě vydáno, může jej obecní úřad odejmout tomu, kdo jej má u sebe. Osoba, kterou odnětím pověřil, je oprávněna vstoupit do prostor, kde je zvíře chováno.

Nařízení předběžné náhradní péče se řídí obdobnými pravidly jako vydání předběžného opatření. Rozhodnutí tak může obecní úřad vydat přímo na místě [§ 143 odst. 1 písm. c) správního řádu]. V takovém případě jej ústně vyhlásí a chovateli o tom vydá písemné potvrzení, v němž uvede výrokovou část, tj. co svým rozhodnutím nařizuje, a formální náležitosti.¹³⁰ Písemnou podobu rozhodnutí pak chovateli

**Spolupráce
s veterinární
správou**

**Předběžné
opatření**

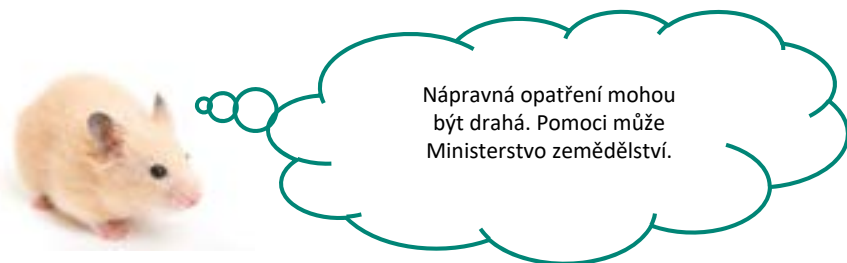
¹²⁹ Ministerstvo zemědělství. *Výklad k problematice zvláštního opatření, zejména k umístění týraného zvířete do náhradní péče, podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů* [online]. [cit. 8. 12. 2022]. Dostupný z: https://eagri.cz/public/web/file/518405/_2017Nahradni_pece.pdf

¹³⁰ Ustanovení § 143 odst. 2 ve spojení s ustanoveními § 67 odst. 3, § 68 odst. 2 a § 69 správního řádu.

doručí bez zbytečného odkladu. Nejpozději do 20 dnů poté, co vydá rozhodnutí o předběžné náhradní péči, je obecní úřad povinen zahájit řízení o přestupku.¹³¹

Dokud nejsou řízení o propadnutí zvířete, o jeho zabrání nebo o umístění do náhradní péče ukončena, obecní úřad zvíře chovateli nevrátí. Rozhodnutí o vrácení zvířete vydá až v době, kdy o to chovatel požádá, za předpokladu, že uvedená řízení nevedla k propadnutí, zabrání nebo umístění zvířete do náhradní péče.

Rozhodování o nákladech zvláštních opatření a předběžné náhradní péče

Náhrada
nákladů
zvláštních
opatření

Obecní úřad má pravomoc rozhodnout o nákladech některých nápravných opatření.

V případě zvláštních opatření **náhradní péče** a **péče o zvíře jinou osobou ve stávajícím místě chovu** předepisuje výši nákladů obecní úřad správním rozhodnutím. V případě umístění zvířete do náhradní péče nese náklady osoba, již bylo zvíře odebráno. Náklady na léčení zvířete, které kvůli týrání utrpělo újmu na zdraví, pak nese osoba, která újmu způsobila. Často to bude chovatel, může se však jednat i o jinou osobu, která zvíře týrala a způsobila mu tím újmu, např. tedy o jiného člena domácnosti chovatele.

Pokud vlastník zvířete náklady náhradní péče neuhradí do 3 měsíců ode dne, kdy mu je rozhodnutí o nákladech oznámeno, může obecní úřad **rozhodnout, že se zvíře stává vlastnictvím státu**. Obdobně lze postupovat v případě osoby, která sice chovala zvíře umístěné do náhradní péče a ve stejné lhůtě (3 měsíce) náklady neuhradila, avšak zvíře není v jejím vlastnictví (faktický držitel zvířete, nájemce, pachtýř atd.). V takovém případě může obecní úřad **rozhodnout o zabrání zvířete**. Následky obou postupů jsou totožné – zvíře se stane vlastnictvím státu, který je povinen se o něj na své náklady postarat.

Náhrada
nákladů
předběžné
náhradní péče

Obecnímu úřadu náleží náhrada účelně vynaložených nákladů na zajištění **předběžné náhradní péče**, o čemž vydá rozhodnutí ve správním řízení. Náhradu uloží pachateli přestupku (v případě pravomocného propadnutí zvířete nebo jeho umístění do náhradní péče), nebo osobě, kterou nelze za přestupek stíhat (v případě pravomocného zabrání zvířete). Úskalím pro obecní úřad tedy je, že v době, kdy předběžnou náhradní péči financuje, zde není pravomocné rozhodnutí o přestupku, a tedy ani pravomocně určený pachatel, který by měl náklady uhradit. V důsledku toho vznikají na straně obecního úřadu náklady, které může požadovat až s určitým časovým odstupem – poté, co nejprve pravomocně rozhodne o přestupku a ještě

¹³¹ Ustanovení § 28c odst. 6 zákona na ochranu zvířat.

později i o náhradě nákladů. Vymahatelnost této náhrady je navíc komplikovaná, jde-li o pachatele s nízkými příjmy a majetkem. Z toho důvodu dnes Ministerstvo zemědělství poskytuje úřadům finanční pomoc.

Ochránce se s uvedeným problémem setkal v mediálně známém případě, kdy městský úřad odebral do předběžné náhradní péče 26 koní, 15 psů, 6 koček a 112 holubů.¹³² Ochránce postup městského úřadu, který účinně zamezil týrání zvířat, ocenil jako příklad dobré správy. Doporučil také, aby městský úřad co nejdříve rozhodl o umístění zvířat do klasické náhradní péče, ukončil tak náhradní péči předběžnou a následně přikázal vlastníkům zvířat zaplatit náklady náhradní péče. Po nezaplacení nákladů klasické náhradní péče do 3 měsíců od oznámení takového rozhodnutí lze totiž postupovat dle právní úpravy, která umožňuje městskému úřadu rozhodnout o převedení zvířat do vlastnictví státu. Tímto postupem by městský úřad zamezil vysokým nákladům, které předběžná náhradní péče pro rozpočet obce přinášela. O zvířata by se pak již na své náklady postaral stát.

Uvedený příklad vystihuje potíže, s nimiž se musí obecní úřady při odebrání zvířat vypořádat. Mohou totiž nastat komplikace finanční, organizační nebo technické (nebo všechny společně). V případě většího množství zvířat může obecní úřad narazit na problém s jejich umístěním. Kapacita obecního útulku může být naplněna, útulek nemusí být pro odebrané zvíře vhodný, případně v obci ani žádný útulek neexistuje, a umístění zvířat pak musí obecní úřad vyřešit jiným způsobem. Vyloučeno není ani jejich rozmístění po více chovatelích, a to i na území různých obcí, či dokonce krajů. Vzhledem k tomu, že zvíře není možné náhradnímu chovateli vnutit, nýbrž je nutné se s ním dohodnout, mohou být prodlevy způsobeny nejen hledáním vhodného, ale také ochotného chovatele. Problémem pro obecní úřad jsou také vysoké náklady, které musí náhradním chovatelům hradit. Vyšší nákladů může ovlivnit počet zvířat nebo to, jak náročné je zvíře na chov. V případě větších zvířat pak mohou nastat různé další potíže. Přepravit např. stádo koní k náhradnímu chovateli je totiž náročné nejen na organizaci, ale rovněž z finančního hlediska s ohledem na cenu přepravy.

Od 1. 2. 2021 tak může obecní úřad požádat Ministerstvo zemědělství o úhradu nákladů, které vynaložil na zajištění předběžné náhradní péče, klasické náhradní péče nebo péče o zvíře jinou osobou v místě chovu. Tímto způsobem lze předejít obavám obecních úřadů, které by se mohly – z finančních důvodů – zdržet nápravu. Finanční pomoc ministerstva má v případě předběžné náhradní péče sloužit zejména k tomu, aby obecní úřad překonal období, kdy ještě nemůže náklady žádat po chovateli, tj. v době před pravomocným rozhodnutím o přestupku chovatele; proto také může ministerstvo poskytnout i přiměřenou zálohu. V případě zvláštního opatření, tj. klasické náhradní péče či umožnění péče o zvíře jinou osobou, pak slouží pomoc ministerstva k tomu, aby se obecní úřad domohl náhrady nákladů, které již po chovateli neúspěšně požadoval a ani v exekuci je nevyvymohl. Nic se však nemění na tom, že je to nadále především pachatel nezákonné činnosti,

Předběžná vs. klasická náhradní péče

Potíže při odebrání zvířat

Finanční pomoc ministerstva

¹³² Sdělení ochránce ze dne 26. 7. 2021 sp. zn. 3496/2021/VOP, dostupné z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/10046>, a tisková zpráva „Prachatice se obrátily o pomoc na ombudsmána, péče o odebraná zvířata zatěžuje jejich rozpočet“ ze dne 20. 9. 2021, dostupná z: https://www.ochrance.cz/aktualne/prachatice_se_obratily_o_pomoc_na_ombudsmana_pece_o_odebrana_zvirata_zatezuje_jejich_rozpocet/

kdo musí náklady vynaložené na péči o týrané zvíře uhradit. Je tedy povinen zaplatit ministerstvu částku, kterou ministerstvo úřadu poskytlo.

Žádost se podává na povinném formuláři¹³³ a může se týkat jakéhokoliv druhu zvířete. Jejím podáním není zahájeno správní řízení, neboť ministerstvo v dané věci nerozhoduje (nevydává správní rozhodnutí). Přílohy a náležitosti žádosti jsou stanoveny v § 28d zákona na ochranu zvířat, stejně jako předpoklady, které musí být splněny, aby ministerstvo mohlo finance poskytnout. Další podrobnosti lze dohledat ve výkladech Ministerstva zemědělství.¹³⁴

Rozhodování o zákazu chovu a o propadnutí či zabrání zvířete

Zákaz chovu Osobě, která je pachatelem přestupku, může obecní úřad spolu s uložením pokuty také **zakázat chov zvířat**¹³⁵, je-li důvodná obava, že pachatel:

- bude v týrání zvířete pokračovat, zejména jde-li o pachatele, který byl za týrání zvířete v posledních 3 letech potrestán za přestupek nebo odsouzen za trestný čin, nebo
- neposkytne týranému zvířeti péči, kterou vyžaduje jeho zdravotní stav, nebo
- začne chovat další zvířata stejným způsobem, za který byl v minulosti v souvislosti s jiným zvířetem potrestán za přestupek nebo odsouzen.

Propadnutí zvířete

Pachateli přestupku může obecní úřad spolu s uložením pokuty zvíře také odebrat, tj. zbavit jej vlastnického práva k němu. Hovoříme o tzv. **propadnutí zvířete**.¹³⁶ Obecní úřad může takové rozhodnutí vydat, jestliže zvíře bylo týráno, náleží pachateli přestupku a existuje důvodná obava, že pachatel:

- bude v týrání zvířete pokračovat, zejména jde-li o pachatele, který byl za týrání zvířete v posledních 3 letech potrestán za přestupek nebo odsouzen za trestný čin, nebo
- neposkytne týranému zvířeti péči, kterou vyžaduje jeho zdravotní stav.

Od 1. 2. 2021 je obecní úřad oprávněn rozhodnout o propadnutí zvířete vyžadujícího zvláštní péči, a to i když nedochází k jeho týrání (utrpení), avšak zvíře náleží pachateli přestupku, který jej chová bez povolení veterinární správy. Více o těchto zvířatech a důvodech legislativní změny v kapitolách III.2 Chov zvířat vyžadujících zvláštní péči a VI.3 Zvířata vyžadující zvláštní péči.

¹³³ Vzory formulářů zveřejnilo Ministerstvo zemědělství na svých internetových stránkách. Formulář žádosti o úhradu nákladů za zvláštní opatření je dostupný z: <https://eagri.cz/public/web/mze/ochrana-zvirat/obce-nahrady-vyhlasky/nahrady-zvlastni-opatreni/> [cit. 13. 12. 2022]. Formulář žádosti o úhradu nákladů za předběžnou náhradní péči je dostupný z: <https://eagri.cz/public/web/mze/ochrana-zvirat/obce-nahrady-vyhlasky/nahrady-predbezna-nahradni-pecce/> [cit. 13. 12. 2022].

¹³⁴ Ministerstvo zemědělství vydalo k uvedené problematice dva výklady, a sice *Novela zákona na ochranu zvířat a žádost o úhradu účelně vynaložených nákladů spojených se zajištěním předběžné náhradní péče o týrané zvíře* [online]. [cit. 9. 12. 2022]. Dostupný z: https://eagri.cz/public/web/file/672808/_2021Vyklad_predbezna_pecce.pdf, a *Novela zákona na ochranu zvířat a žádost o úhradu účelně vynaložených nákladů spojených se zajištěním zvláštního opatření z důvodu týrání zvířete* [online]. [cit. 9. 12. 2022]. Dostupný z: https://eagri.cz/public/web/file/696466/_2021Vyklad_ZO.pdf

¹³⁵ Ustanovení § 27b odst. 1 zákona na ochranu zvířat.

¹³⁶ Ustanovení § 27b odst. 2 a 3 zákona na ochranu zvířat.

Chováte-li zvíře vyžadující zvláštní péči bez povolení, může vám jej obecní úřad zabavit.

Zabrání zvířete

Náleží-li týrané zvíře osobě, která není za přestupek odpovědná (osoba mladší 15 let nebo nepříčetná), může obecní úřad rozhodnout o **zabrání zvířete**.¹³⁷

Vůči jakémukoli vlastníkovi zvířete, tedy bez ohledu na jeho přestupkovou odpovědnost, pak může úřad vydat rozhodnutí o zabrání zvířete v případě, že:

- zvíře týrá osoba, která není jeho vlastníkem, a chová jej s vědomím vlastníka, který ani po výzvě obecního úřadu péči o týrané zvíře nezajistí, nebo
- zvíře je umístěné do náhradní péče a osoba, která není jeho vlastníkem, ale zvíře chovala, neuhradí náklady náhradní péče do 3 měsíců ode dne, kdy jí bylo rozhodnutí o náhradě nákladů oznámeno, nebo
- zvíře chová osoba, které správný orgán či soud uložily zákaz chovu nebo činnosti.

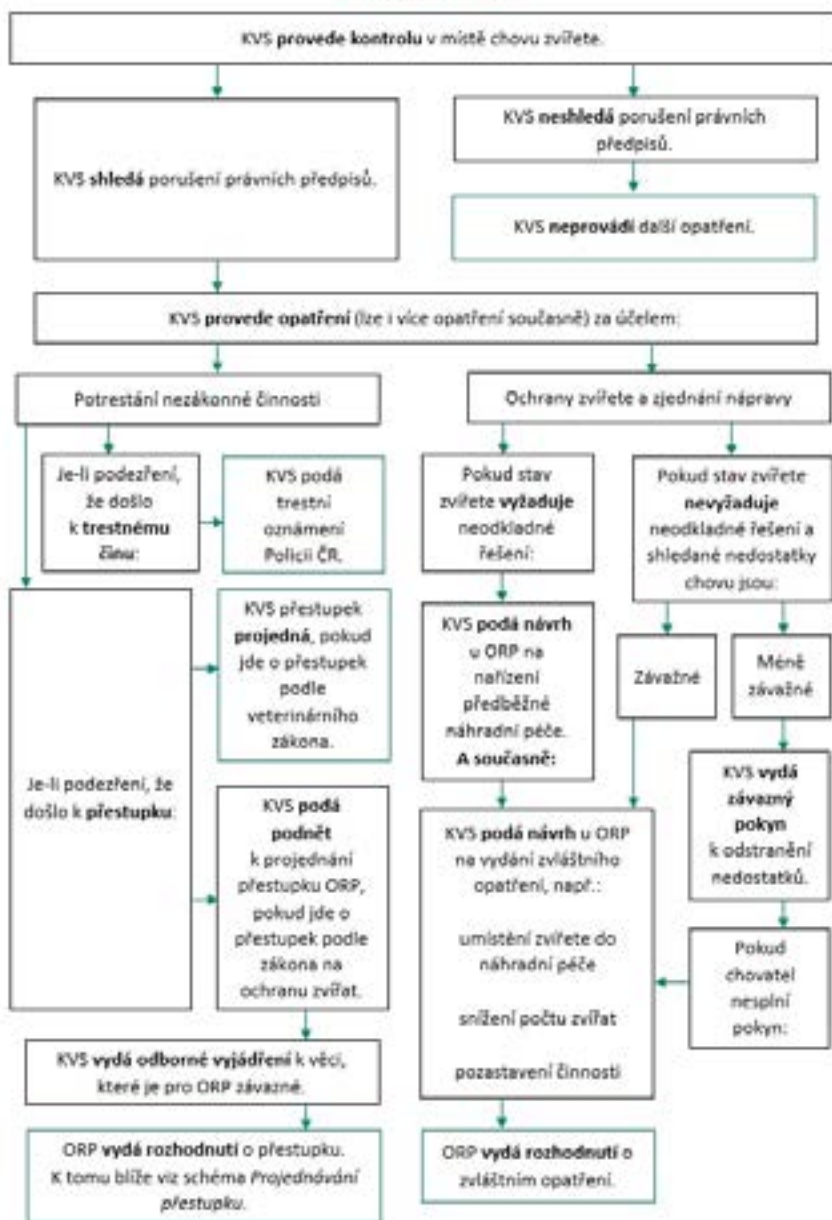
Zákon výslovně stanoví, že „pokud je uložen zákaz chovu zvířat nebo propadnutí zvířete, musí obecní úřad obce s rozšířenou působností uložit vždy také pokutu podle zákona na ochranu zvířat“ a dále že „rozhodnutí o zabrání týraného zvířete vůči jeho vlastníkovi nelze vydat před vydáním rozhodnutí o uložení pokuty pachateli přestupku“. Je-li však závažnost přestupku tak nízká, že obecní úřad obce s rozšířenou působností ukládá pokutu na dolní hranici sazby stanovené za spáchaný přestupek, pak nemůže uložit zákaz chovu, propadnutí zvířete ani jeho zabrání; toto omezení se nevztahuje pouze na zabrání zvířete náležejícího osobě, která není za spáchaný přestupek odpovědná. Dle důvodové zprávy k zákonu č. 359/2012 Sb. není možné uložit zákaz ani propadnutí osobě, která dostane, byť opakovaně, pokutu 1 000 Kč za nebezpečení zvířete proti úniku. Obecně by zákaz chovu a propadnutí zvířete neměly být ukládány, je-li uložena pokuta nižší než např. 20 000 Kč. Pokud je totiž uložena nízká pokuta, znamená to, že závažnost činu není vysoká. A není-li závažnost činu vysoká, není namístě použít sankcí tak závažných, jako je zákaz chovu zvířat nebo propadnutí týraného zvířete. Tyto sankce také není možné použít v případě, kdy zvíře zraní člověka. V takovém případě totiž nedošlo k týrání zvířete. Ochranu lidského zdraví nelze řešit dle zákona na ochranu zvířat proti týrání, který je určen k ochraně zvířat.¹³⁸

¹³⁷ Ustanovení § 27c a 27d zákona na ochranu zvířat. Zabrání zvířete dle § 27c odst. 1 připadá v úvahu např. u osoby, která je vlastníkem zvířete, v důsledku své duševní poruchy toto zvíře týrá, avšak ze stejného důvodu není za toto týrání přestupkově odpovědná. Odst. 2 pak mluví na situace, kdy zvíře buď týrá jiná osoba než jeho vlastník, nebo tato jiná osoba neuhradila náklady náhradní péče.

¹³⁸ Ministerstvo zemědělství. *Důvodová zpráva k zákonu č. 359/2012 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů.* [cit. 28. 12. 2022]. Dostupné z: https://eagri.cz/public/web/file/187337/Z359_12duvodovka_web.pdf

Vlastníkem zvířete se nabytím právní moci rozhodnutí o jeho propadnutí nebo zabrání stane stát.

Jak vzájemně spolupracují krajská veterinární správa („KVS“) a obecní úřad obce s rozšířenou působností („ORP“)?

4. POLICIE

Policie patří mezi orgány, které jsou povinny přijímat oznámení o podezření na páchané přestupky i trestnou činnost a prověřovat je, tedy i v případě podezření na týrání zvířat.

Postup policie

Policie situaci prošetří za účasti nezávislé osoby, kterou bude často pracovník veterinární správy (veterinární správě náleží posuzování otázky, zda k týrání zvířete došlo, blíže viz kapitola V.2 Státní veterinární správa a kapitola VII.1 Co když mám podezření na týrání zvířete). Další postup policie bude záležet na výsledku učiněných zjištění. Pokud policie dojde na základě posouzení odborníků k závěru, že došlo k týrání zvířete, nicméně toto týrání podle policie nenaplnuje znaky trestného činu, předá případ se svými zjištěními obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který může záležitost řešit jako přestupek (viz část V.3 Obecní úřad obce s rozšířenou působností). Pokud však policie dojde k závěru, že týrání může naplňovat znaky trestného činu, zabývá se případem dále a případ může skončit i před soudem. Policie v průběhu trestního řízení opatřuje odborná vyjádření či přibírá znalce zejména z oboru zemědělství (odvětví veterinářství), a to za účelem odborného posouzení např. trvalých následků nebo příčin a okolností smrti týraného zvířete. Policie s jejich pomocí stanovuje právní kvalifikaci trestného činu.

Za trestný čin trestní zákoník označuje např. tato jednání:

- týrání zvířete, kterého se osoba dopustí **surovým nebo trýznivým způsobem** (trestný čin týrání dle § 302 trestního zákoníku)
- chov většího počtu zvířat v nevhodných podmínkách, kterými je ohrožován jejich život, nebo jsou zvířatům způsobovány značné útrapy¹⁴⁰ (trestný čin chovu zvířat v nevhodných podmínkách dle § 302a trestního zákoníku)
- zanedbání péče o zvíře z hrubé nedbalosti, které zvířeti způsobí trvalé následky nebo smrt (trestný čin zanedbání péče o zvíře z nedbalosti dle § 303 trestního zákoníku).

Jde o jednání, které spočívá v opomenutí takového zacházení se zvířetem, jaké je nutné s ohledem na druh, věk a zdravotní stav zvířete, na jeho biologické potřeby, umístění, roční dobu a další životní podmínky k tomu, aby zvíře nebylo vystaveno strádání, utrpení nebo negativnímu působení vnějších vlivů, jiných zvířat či lidí.¹⁴¹ Může se jednat o bezohledné ponechání zvířete bez vody nebo v uzavřeném prostoru na horkém slunci apod.

Trestné
činy

¹³⁹ RŮŽIČKA, Miroslav. § 302 [Týrání zvířat]. In: DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: Komentář* [právní informační systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 13. 12. 2022]. ISSN: 2336-517X, ASPI_ID K040_2009CZ.

¹⁴⁰ Více o množinách a o pojmu „větší počet“ viz kapitola VI.4 Množiny.

¹⁴¹ RŮŽIČKA, Miroslav. § 303 [Zanedbání péče o zvíře z nedbalosti]. In: DRAŠTÍK, Antonín a kol. *Trestní zákoník: Komentář* [právní informační systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 13. 12. 2022]. ISSN: 2336-517X, ASPI_ID K040_2009CZ.

Za spáchaný trestný čin může soud pachateli uložit nejen trest odnětí svobody, ale také trest zákazu a držení chovu zvířat. Trest zákazu držení a chovu zvířat spočívá v tom, že odsouzený má po dobu výkonu tohoto trestu zákaz držet, chovat a pečovat o všechna zvířata, tedy nejen původně týraná. Kontrolu výkonu trestu zákazu držení a chovu zvířat provádí krajská veterinární správa (viz část V.2 Státní veterinární správa).

Vstupy do prostor

Praxe se často potýká s problémem vstupu do prostor, v nichž se týrané zvíře nachází. Možnosti krajské veterinární správy jsou popsány v kapitole V.2 Státní veterinární správa. Jak je na tom se vstupem do prostor policie? Ta může při podezření na týrání zvířete do některých prostor vstoupit i bez souhlasu chovatele, což je výhoda. Záleží však na tom, o jaké prostory se jedná. Situace se liší podle toho, zda se zvíře nachází v obydlí, nebo mimo něj.

Vstup do obydlí

Právo totiž **obydlí** chrání více než jiné prostory. Judikatura přitom obydlí vymezuje velmi široce a řadí do něj nejen **prostory sloužící k bydlení**, tedy prostory, kde se rozvíjí soukromý a rodinný život, ale **i jejich příslušenství**. Do obydlí tak spadá nejen byt či dům, ale třeba i sklep, půda, balkón, ohrazená přilehlá zahrada včetně objektů, které se zde nacházejí (dřevník), či ohrazené přilehlé hospodářské prostory a budovy, např. garáž nebo stodola. Stejně tak judikatura za obydlí považuje rekreační chaty, hotelové pokoje, obytné automobily či hausbóty.¹⁴²

Obydlím není jenom byt nebo dům,
ale i přilehlá zahrada a stavba na ní.
Stodola u domu obydlím bude,
stodola na louce ne.

Pokud se zvíře nachází v obydlí (tj. i např. na zahradě u domu), jsou možnosti vstupu policie dosti omezené – přestože již v tomto směru existují, zatím neúspěšné, snahy o legislativní rozšíření pravomocí policie¹⁴³). Policie může do obydlí vstoupit **bez souhlasu chovatele**, eventuálně i za použití síly:

- v případě, kdy má k dispozici soudem vydaný **příkaz k domovní prohlídce**,

¹⁴² ŠLESINGER, René. § 40 [Vstup do obydlí, jiného prostoru nebo na pozemek]. In: ŠTEINBACH, Miroslav a kol. *Zákon o Policii České republiky: Komentář* [právní informační systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 13. 12. 2022]. ISSN: 2336-517X, ASPI_ID KO273_2008CZ.

¹⁴³ Pozměňovací návrh poslankyně Ing. Dany Balcarové, která navrhla rozšíření pravomocí policie, nebyl přijat. V odůvodnění svého návrhu poslankyně velmi přesvědčivě popsal nedostatky současného stavu a současné právní úpravy. Viz pozměňovací návrh ze dne 20. 4. 2020, č. 17191/26009, dostupný z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?id=176594&pdf=1> [cit. 13. 12. 2022]. Další výklad ke vstupu policie do obydlí je v publikaci

- bez příkazu k domovní prohlídce **pouze v mimořádných situacích**, při současném splnění podmínek zákona o policii¹⁴⁴, což policie vždy zjišťuje podle okolností na místě. Jde zejména o případy, kdy současně:
  1. věc **nesnese odkladu** – týrání zvířete aktuálně na místě probíhá (pravděpodobně se tedy nebude jednat o případy, kdy se v místě sice nachází týrané zvíře, ale týrání aktuálně neprobíhá)
  2. je **potřebné odvrátit závažné ohrožení veřejného pořádku** – policie tedy aktuálně probíhající týrání zvířete na místě ukončí. Ne každé porušení práva a ne každé týrání zvířete je však závažným ohrožením veřejného pořádku. Roli zde bude hrát forma a intenzita týrání a dále to, zda týrání např. zasahuje do veřejného prostoru – ať už tím, že veřejnost může týrání sledovat např. z okna či přes plot, nebo třeba tím, že veřejnost uslyší zvukové projevy týraného zvířete.

Pro vstup policie do **prostor, které nejsou obydlim**, stanoví zákon o policii¹⁴⁵ jiná pravidla, která nejsou tak přísná jako v případě vstupu do obydli. Do těchto dalších prostor může policie vstoupit **i bez souhlasu chovatele** (i za použití síly), pokud má **důvodné podezření**, že se v tomto prostoru nachází týrané zvíře.¹⁴⁶ O jaké konkrétní prostory se jedná? Jde o **pozemky a jiné uzavřené prostory** (např. stodola, stáj), vždy však za podmínky, že **tyto prostory nespádají do shora uvedené definice obydli**. Bude tedy záležet případ od případu – např. oplocená zahrada či oplocený dvůr přiléhající k domu již do těchto dalších prostor nespádá, protože splňuje definici „obydli“ ve shora uvedeném širokém pojetí. **Jiným uzavřeným prostorem** jsou zejména dílny, kanceláře, skladiště, živnostenské provozovny nebo samostatně stojící garáže, které nejsou součástí bytu. Mohou jimi však být také automobily (pokud nejde o obytné přívěsy sloužící k trvalému bydlení), lodě (pokud nejde o tzv. hausbóty) a jiné dopravní prostředky.^{147, 148} Zákon o policii tak chrání nejen životy a zdraví osob, ale také zvířata, která jsou v prostoru uzavřena a hrozí jim smrt nebo vážná újma na zdraví.

Vstup
do jiných
prostor

MÜLLEROVÁ, Hana, STEJSKAL, Vojtěch. *Ochrana zvířat v právu*. 1. vyd. Praha: Academia, 2013, s. 382–384. ISBN 978-80-200-2317-9.

¹⁴⁴ Podle ustanovení § 40 odst. 1 zákona o policii je policista oprávněn vstoupit bez souhlasu uživatele do obydli a provést tam potřebné úkony nebo jiná opatření jen tehdy, jestliže věc nesnese odkladu a vstup tam je nezbytný pro ochranu života nebo zdraví osob anebo pro odvrácení závažného ohrožení veřejného pořádku.

¹⁴⁵ Podle ustanovení § 40 odst. 2 písm. c) zákona o policii má policista oprávnění vstoupit bez souhlasu do jiného prostoru nebo na pozemek, má-li důvodného podezření, že se zde nachází týrané zvíře. Komentář k zákonu o policii pak dodává, že se v tomto případě nejedná o závažné a bezprostřední ohrožení (kdy věc nesnese odkladu). Viz ŠLESINGER, René. § 40 [Vstup do obydli, jiného prostoru nebo na pozemek]. In: ŠTEINBACH, Miroslav a kol. *Zákon o Policii České republiky: Komentář* [právní informační systém ASPI]. Wolters Kluwer [cit. 13. 12. 2022]. ISSN: 2336-517X, ASPI_ID KO273_2008CZ.

¹⁴⁶ Co je týrání, viz kapitola IV.3 Definice týrání.

¹⁴⁷ Vláda ČR. *Důvodová zpráva k vládnímu návrhu na vydání zákona o Policii České republiky*. Sněmovní tisk č. 439/0. In: Společná česko-slovenská digitální parlamentní knihovna [online]. Poslanecká sněmovna Parlamentu České republiky [cit. 28. 12. 2022]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/orig2.sqw?idd=26155&pdf=1>

¹⁴⁸ ŠÁMAL, Pavel. RŮŽIČKA, Miroslav. § 82 [Důvody domovní prohlídky a osobní prohlídky a prohlídky jiných prostor a pozemků]. In: ŠÁMAL, Pavel a kol. *Trestní řád. Komentář*. 7. vydání. Praha: C. H. Beck, 2013, s. 4720. ISBN 978-80-7400-465-0.

5. OBEC V SAMOSTATNÉ PŮSOBNOSTI

V samostatné působnosti, v rámci své samosprávy, jedná obec sama za sebe a ve svém zájmu, v zájmu svého území a svých obyvatel. Její rozhodnutí vytvářejí představitelé, kteří vzešli z voleb do obecního zastupitelstva. Jedná se o zastupitele, členy rady a starostu. Tito představitelé pak rozhodují např. o hospodaření s obecním majetkem, o uzavírání smluv, o tom, jaké stavby obec vybuduje a zrekonstruuje apod.

Obec vykonává rovněž státní správu, v jejímž rámci obstarává záležitosti státu, který na ni tyto úkoly „přenesl“ (odtud označení „přenesená působnost“). Za obec v těchto případech jedná její obecní úřad. O tom více v kapitole V.3 Obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Dle § 13b a § 24 zákona na ochranu zvířat mají obce **v samostatné působnosti** následující pravomoci:

- zřizovat, provozovat a rušit útulky pro zvířata,
- upravit pravidla pro pohyb psů na veřejném prostranství,
- vymezit prostory pro volné pobíhání psů,
- provádět opatření k regulaci populace toulavých a opuštěných zvířat.

Zřizování útulků

Kromě případů, kdy se obce pro chov zvířat rozhodnou z vlastních důvodů (v zájmu turistického ruchu, kvůli udržení historické tradice, z komerčních důvodů atd.), nastávají v praxi četné situace, kdy se obce o zvířata postarat musí, neboť to po nich zákon požaduje. Obec se tak musí postarat o zvíře nalezené na jejím území, které uteklo svému chovateli nebo jej chovatel opustil (opuštění a útěk zvířete se na první pohled nemusí nijak lišit) a nálezce buď oznámil obci jeho nález (místo, kde se zvíře pohybuje), nebo jej přímo na obecní úřad přivedl. Obec pak musí také rozhodnout, jak bude další péče o zvíře probíhat. Tuto situaci můžeme v nadsázce přirovnat k jiným nálezům (jízdního kola, klíčů, oblečení atd.), které je obec povinna vyhlásit a **dočasně je uschovat**, dokud se o ně vlastník nepřihlásí.

Druhý případ, kdy obce mohou být pověřeny k zajištění dočasné péče o zvíře, souvisí s případy zvířat týraných, která obecní úřad obce s rozšířenou působností na návrh krajské veterinární správy odebere chovateli a svěří je do péče chovateli náhradnímu. Jím může být právě i obec nebo její útulek.

Útulek
pro zvířata

Útulek pro zvířata je zařízení (stavba, budova, komplex budov nebo jiný prostor), které poskytuje dočasnou péči zvířatům toulavým, opuštěným a týraným.¹⁴⁹ Prostřednictvím tohoto zařízení může obec zajistit péči o zvířata v obou výše zmíněných případech. Zároveň však právní předpisy neukládají obci povinnost útulek zřídit.¹⁵⁰ Péči o nalezené nebo odebrané týrané zvíře totiž nemusí nutně poskytovat útulek, nýbrž ji může zajišťovat obecně jakákoliv osoba, která k tomu má vhodné předpoklady. Může se jednat o zaměstnance obce nebo o kohokoliv, s kým se obec dohodne. Obec také může navázat spolupráci s již existujícím útulkem, který provozuje jiná obec nebo soukromý provozovatel.

¹⁴⁹ Ustanovení § 3 odst. 1 písm. jj) veterinárního zákona.

¹⁵⁰ Viz sdělení ochránce ze dne 23. 11. 2021 sp. zn. 6924/2021/VOP, dostupné z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11046>

V každém případě může obecní útulek obcím a obecním úřadům významně napomoci při plnění jejich zákonných povinností. Existuje totiž místo, kam lze zvíře operativně umístit a které zvířeti poskytne potřebnou péči, aniž by hrozilo prodlení způsobené hledáním jiného vhodného zařízení (tj. dočasného nebo náhradního chovatele). Pravdou je, že i v případě útulku může nastat problém, je-li jeho kapacita naplněna, případně jedná-li se o zvíře, o které se útulek není schopen postarat.

Provoz útulku musí splňovat řadu zákonných požadavků, zejména:

- Pečovat o toulavá a opuštěná zvířata v útulcích může pouze veterinární lékař nebo osoba, která absolvovala specializovanou odbornou přípravu (kurz) na vysoké škole a složila závěrečnou zkoušku (§ 42 odst. 2 veterinárního zákona).
- Krajská veterinární správa musí útulek zaregistrovat (§ 42 odst. 6 veterinárního zákona).
- Útulek musí mít provozní řád, musí vést seznam zvířat přijatých a vydaných a musí vést tzv. evidenci úniků (§ 25 odst. 3 zákona na ochranu zvířat).
- Útulek musí být provozován ve stavbě, kterou k tomuto účelu povolil a zkolaudoval stavební úřad se souhlasem krajské veterinární správy [§ 56 odst. 2 písm. b) veterinárního zákona].

Od 1. 2. 2021 musí mít útulek internetové stránky.¹⁵¹ Na nich musí zveřejnit aktuální seznam všech zvířat, která se v útulku nacházejí, jejich fotografie a rovněž datum a místo jejich nálezu.¹⁵² Tento postup by měl podpořit častější adopce zvířat z útulků a snížit počty nežádoucích případů, kdy je zvíře v útulku umístěno trvale.

Primárním cílem útulku je zajistit zvířeti dočasnou péči, dokud si jej vlastník nepřevzme nebo se nenajde vlastník nový. Nejde tedy o zajištění péče trvalé. Trvalá péče by měla být poskytována pouze toulavým a opuštěným zvířatům, o která již dosavadní vlastník nejeví zájem nebo se o ně včas nepřihlásil a o něž se zároveň neuchází ani žádný nový zájemce (jedná se o tzv. neumístitelná zvířata). Trvalá péče by neměla být založena na tom, že útulek nového zájemce o zvíře bezdůvodně odmítá. Právě nalezení nového chovatele nebo vrácení zvířete chovateli původnímu by mělo být jedním z hlavních cílů útulku.

Pokud provozovatel útulku odmítá nebo ztěžuje vydání zvířat novému chovateli, nejedná se o porušení zákona na ochranu zvířat ani veterinárního zákona. Takový postup by však měl řešit subjekt, který útulek zřídil nebo jej financuje, v případě obecních útulků tedy obec a její představitelé. Kontrolovat, zda provozovatel plní své povinnosti nebo zda mají v útulku zvířata vhodné podmínky, je úkolem krajské veterinární správy.¹⁵³

¹⁵¹ Ustanovení § 25 odst. 4 písm. a) zákona na ochranu zvířat.

¹⁵² Viz výklad Ministerstva zemědělství. *Novela zákona na ochranu zvířat a útulky pro zvířata* [online]. [cit. 9. 12. 2022]. Dostupný z: https://eagri.cz/public/web/file/694172/_2021vyklad_utulky.pdf

¹⁵³ Viz výklad Ministerstva zemědělství uvedený v předchozí poznámce pod čarou, z něhož vycházel ochránce ve sdělení ze dne 12. 4. 2022 sp. zn. 8993/2022/VOP, dostupném z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11048>

Obecně závazné vyhlášky

Úprava pohybu psů v obci

Obce jsou oprávněny vydat obecně závaznou vyhlášku, kterou vymezí prostory určené pro volný pohyb psů. Zde se mohou psi pohybovat zcela volně (bez vodítka). Dále mohou obce upravit podmínky pohybu psů na veřejných prostranstvích – náměstích, ulicích, tržističích, chodnících, veřejné zeleni, parcích a dalších prostorech přístupných každému bez omezení, tedy sloužících obecnému užívání, a to bez ohledu na vlastnictví tohoto prostoru.¹⁵⁴ Obce mohou určit, do kterých parků, ulic, náměstí či čtvrtí se psy vůbec vstupovat nelze. Mohou také stanovit pravidla pro pohyb psů v těch prostorech, kam sice psi vstupovat smí, avšak jen za dodržení konkrétních pravidel (na vodítku, s náhubkem atd.).

Zákonodárce tímto způsobem umožnil obci, aby stanovila pravidla pro přístup zvířat (zvláště psů) na určitá místa, a to za účelem zajištění bezpečnosti, čistoty a pořádku. Pravomoc vydat obecně závaznou vyhlášku svěřil zastupitelstvu obce. K přijetí vyhlášky je zapotřebí souhlas nadpoloviční většiny všech členů zastupitelstva.¹⁵⁵

Více informací najdete
na internetových stránkách
Ministerstva vnitra
<https://www.mvcr.cz/odk2/clanek/metodicky-material-c-18.aspx>

Asistenční psi

Porušení povinnosti stanovené obecně závaznou vyhláškou je přestupkem, za který může obecní úřad uložit fyzické osobě pokutu ve výši až 100 000 Kč¹⁵⁶, právnické osobě nebo fyzické osobě podnikající ve výši až 200 000 Kč.¹⁵⁷ K projednání přestupku jsou příslušné obecní úřady tzv. „jedničkových“ (tj. všech) obcí.

Ochránce se k uvedené pravomoci obcí vyjádřil v roce 2010 v souvislosti s tzv. asistenčními psy, určenými k doprovodu osob se zdravotním postižením. Obec musí mít na paměti zvláštní povahu těchto psů, a to tehdy, omezuje-li obecně závaznou vyhláškou přístup psů na některá veřejná prostranství. Asistenční pes je totiž chápán jako součást zdravotně postižené osoby. Proto by měl mít přístup zpravidla i na místa, kam je vstup jiných psů omezen. Protože je obec při vydávání obecně

¹⁵⁴ Definici pojmu „veřejné prostranství“ upravuje ustanovení § 34 zákona o obcích.

¹⁵⁵ Ustanovení § 84 odst. 2 písm. h) ve spojení s § 87 zákona o obcích.

¹⁵⁶ Ustanovení § 27 odst. 1 písm. r) ve spojení s odst. 12 písm. c) zákona na ochranu zvířat.

¹⁵⁷ Ustanovení § 27a odst. 1 písm. o) ve spojení s odst. 19 písm. c) zákona na ochranu zvířat.

závazných vyhlášek vázána Listinou základních práv a svobod¹⁵⁸, musí být ustanovení vyhlášky i v souladu se zákazem diskriminace z důvodu zdravotního postižení (čl. 1 a 3 Listiny). Je nezbytné, aby měl asistenční pes přístup do všech míst, kam mají volný přístup lidé. Tím bude naplněno právo zdravotně postižených na rovné zacházení. Zamezením vstupu asistenčních psů do určitých prostor by byl naopak vstup osob se zdravotním postižením fakticky znemožněn. Vzhledem k tomu, že tito psi prošli speciálním výcvikem, je v jejich případě riziko vzniku škod minimální.¹⁵⁹

Regulace populace toulavých a opuštěných zvířat

Obce mohou za účelem regulování populace toulavých a opuštěných zvířat provést:¹⁶⁰

- Informační, osvětové a jiné účelově cílené preventivní aktivity zaměřené na prohloubení odpovědného chování člověka ke zvířatům, zejména ke zvířatům v lidské péči.
- Finanční nebo jiné zvýhodnění osob, které se ujaly péče o toulavé nebo opuštěné zvíře, zejména psa nebo kočku.
- Odchyt toulavých a opuštěných zvířat osobou odborně způsobilou k výkonu této odborné veterinární činnosti podle veterinárního zákona.
- Podporu činnosti k uskutečnění regulace populace omezováním nekontrolovaných zdrojů potravy a neplánovaného rozmnožování psů a koček podporováním jejich sterilizace.
- Trvalé označení toulavých a opuštěných psů, kteří dosud označeni nejsou, a to prostředky, které způsobují při aplikaci jen mírnou nebo přechodnou bolest, nejlépe tedy tetováním nebo čipem. Označení provede odborně způsobilá osoba, zejména vysokoškolsky vzdělaný veterinární lékař.¹⁶¹ Obec nese náklady tohoto označení. Zjistí-li se však, kdo je chovatelem psa, nahradí obci náklady tento chovatel.

¹⁵⁸ Dle ustanovení § 35 odst. 3 písm. a) zákona o obcích se obec řídí při vydávání obecně závazných vyhlášek zákonem. I když to zákon o obcích výslovně nestanoví, musí obec respektovat rovněž ústavní pořádek, jehož součástí je i Listina základních práv a svobod. Jedná se o právní předpis vyšší právní síly než zákon.

¹⁵⁹ Sdělení ochránce ze dne 10. 8. 2010 sp. zn. 31/2010/DIS, dostupné z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/2682>

¹⁶⁰ Ustanovení § 13b zákona na ochranu zvířat.

¹⁶¹ Výčet odborně způsobilých osob upravují ustanovení § 59 a § 59a veterinárního zákona.

1. NAPADENÍ ZVÍŘETE JINÝM ZVÍŘETEM

Ochránce se v průběhu let setkal s řadou případů, kdy zvíře v zájmovém chovu uniklo a napadlo, zranilo, či dokonce usmrtilo jiné zvíře. Nejčastěji se jednalo o napadení psa jiným psem. Za chování psa (příp. jiného zvířete v zájmovém chovu) je **odpovědný jeho chovatel**, který se své odpovědnosti nemůže zbavit s poukazem na instinktivní chování psa. Naopak, chovatel by měl počítat s možností, že se jeho pes může chovat nežádoucím způsobem, a měl by se snažit takovému chování zabránit. Pokud však přesto dojde k tomu, že pes napadne a zraní nebo usmrtí jiného psa, je namíste chovatele útočícího psa postihnout v rámci přestupkového či trestního řízení.

Přestupky

V praxi většinou chovatel čelí přestupkovému řízení, které vede místně příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností. Obecní úřad v něm posuzuje, zda chovatel spáchal některý přestupek podle zákona na ochranu zvířat, konkrétně:

- přestupek neučinění opatření proti úniku zvířete¹⁶²,
- přestupek týrání zvířete¹⁶³,
- přestupek nezajištění, aby zvíře nezranilo ani neusmrtilo zvíře jiného chovatele¹⁶⁴ (nový přestupek od roku 2021).

Současně s výše uvedenými přestupky může chovatel spáchat i přestupek spočívající v porušení obecně závazné vyhlášky¹⁶⁵, kterou obec může regulovat pohyb psů na veřejném prostranství.¹⁶⁶ Pokud tedy vyhláška stanoví povinnost vést psa na vodítku a chovatel tuto povinnost poruší, v důsledku čehož jeho pes napadne, zraní nebo usmrtí jiného psa, lze chovatele postihnout za porušení obecně závazné vyhlášky, vedle toho ale také za skutek napadení psa psem (výše uvedené přestupky podle zákona na ochranu zvířat). To znamená, že při pokousání psa psem může chovatel spáchat současně více přestupků. Přestupek spočívající v porušení obecně závazné vyhlášky projednávají (na rozdíl od výše uvedených přestupků) místně příslušné obecní úřady, které fungují i v malých obcích (tzv. „jedničkové“ obce). Dodejme, že všem zmíněným přestupkům je společné, že je lze spáchat i pouhou nedbalostí.

Trestný čin

Méně často čelí chovatelé za napadení psa psem trestnímu řízení. V úvahu připadá vedení trestního řízení ohledně trestného činu týrání zvířat, kterého se dopustí ten, „*kdo týrá zvíře surovým nebo trýznivým způsobem*“ (ustanovení § 302 trestního zákoníku). Pro představu by se mohlo jednat o případ, kdy chovatel svého

¹⁶² Ustanovení § 27 odst. 2 písm. g) zákona na ochranu zvířat.

¹⁶³ Ustanovení § 27 odst. 1 písm. b) zákona na ochranu zvířat.

¹⁶⁴ Ustanovení § 27 odst. 2 písm. a) zákona na ochranu zvířat.

¹⁶⁵ Ustanovení § 27 odst. 1 písm. r) zákona na ochranu zvířat.

¹⁶⁶ Viz kapitola V.5 Obec v samostatné působnosti.

psa úmyslně poštve proti jinému zvířeti, které v důsledku napadení zemře. Je potřeba zdůraznit, že trestní zákoník vyžaduje úmyslné jednání pachatele. Uvedený trestný čin tedy nelze spáchat nedbalostí.

Chovatel napadeného psa má dále právo na náhradu škody, například náhradu za léčebné výdaje. Chovatel může uplatnit právo na náhradu škody přímo v přestupkovém a trestním řízení či případně v samostatně vedeném občanskoprávním řízení. V určitých situacích má chovatel právo i na náhradu nemajetkové újmy¹⁶⁷, případně na náhradu tzv. ceny zvláštní oblíbenosti¹⁶⁸.

V případech napadení psa psem se ochránce může zabývat pouze postupem úřadů, které dané incidenty projednávají v přestupkových řízeních. Naopak nemůže zasahovat do vedení trestních či občanskoprávních řízení.

Při svých dosavadních šetřeních ochránce zjistil, že obecní úřady obcí s rozšířenou působností v přestupkových řízeních často nepostupují správně – případy napadení psa psem totiž postihují pouze jako přestupek neučinění opatření proti úniku zvířete, a nikoli již jako přestupek týrání zvířat.

Ochránce na základě svých poznatků v této oblasti zahájil v roce 2015 šetření z vlastní iniciativy, v jehož průběhu provedl dotazníkový výzkum. Cílem výzkumu bylo v celorepublikovém měřítku zjistit, jak dotčené správní úřady v případech napadení psa psem postupují. Ochránce v rámci šetření oslovil všechny obecní úřady obcí s rozšířenou působností a krajské veterinární správy, které jsou zejména příslušné podávat u obecních úřadů podněty k zahájení přestupkových řízení či v jejich rámci vydávat odborná vyjádření. S výsledky výzkumu¹⁶⁹, který ukázal na nejednotný postup správních úřadů, seznámil ochránce na kulatém stole Ministerstvo zemědělství a dotčené správní úřady.¹⁷⁰

V návaznosti na šetření ochránce vydalo Ministerstvo zemědělství v roce 2018 *Výklad k problematice napadení zvířete jiným zvířetem v lidské péči nebo člověkem v souvislosti s odborným vyjádřením orgánu veterinární správy*¹⁷¹. Ve výkladu ministerstvo jednoznačně popsalo, v rámci jakých přestupkových řízení by měly obecní úřady postihovat případy, kdy zvíře unikne a napadne, zraní či usmrtí jiné zvíře. I po vydání předmětného výkladu však ochránce zaznamenal další případy, v nichž obecní úřady postupovaly nesprávně.

¹⁶⁷ Viz ustanovení § 2971 občanského zákoníku: „*Odůvodňují-li to zvláštní okolnosti, za nichž škůdce způsobil újmu protiprávním činem, zejména porušil-li z hrubé nedbalosti důležitou právní povinnost, anebo způsobil-li újmu úmyslně z touhy ničít, ublížit nebo z jiné pohnutky zvlášť zaváženíhodné, nahradí škůdce též nemajetkovou újmu každému, kdo způsobenou újmu důvodně pociťuje jako osobní neštěstí, které nelze jinak odčinit.*“

¹⁶⁸ Viz ustanovení § 2969 odst. 2 občanského zákoníku: „*Poškodil-li škůdce věc ze svévole nebo škodolibosti, nahradí poškozenému cenu zvláštní oblíbenosti.*“

¹⁶⁹ V podrobnostech viz zpráva o šetření ze dne 13. 9. 2017 sp. zn. 7199/2015/VOP, dostupná z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/6616>

¹⁷⁰ Dokumenty diskutované na kulatém stole jsou dostupné z: <https://www.ochrance.cz/vzdelavaci-akce/konference-aktualni-poznatky-aotazniky-voblasti-ochrany-zvirat-proti-tyrani/> [cit. 13. 12. 2022].

¹⁷¹ Ministerstvo zemědělství. *Výklad k problematice napadení zvířete jiným zvířetem v lidské péči nebo člověkem v souvislosti s odborným vyjádřením orgánu veterinární správy* [online]. [cit. 9. 12. 2022]. Dostupný z: https://eagri.cz/public/web/file/610696/_2018Napadeni_zvirete_zviretem.pdf

Ochránce se například zabýval případem stěžovatele, jehož psa při procházce pokousal cizí pes. V daném případě obecní úřad v oznámení o zahájení přestupkového řízení vymezil skutek tak, že obviněná z přestupku neučinila opatření proti úniku psa, který se při venčení pohyboval bez vodítka a který následně napadl a pokousal stěžovatelova psa, čímž došlo k týrání zvířete. Přestože tedy obecní úřad v oznámení vymezil skutky dva, následně již vedl pouze řízení o přestupku neučinění opatření proti úniku zvířete. Nadřízený krajský úřad potvrdil správnost postupu obecního úřadu. Až Ministerstvo zemědělství v přezkumném řízení zrušilo obě rozhodnutí a vrátilo věc k projednání prvostupňovému úřadu.¹⁷²

Posuzování případů, kdy zvíře unikne a napadne, zraní či usmrtí jiné zvíře, se nadále vyvíjí. Za účelem sjednocení postupů správních úřadů upravilo Ministerstvo zemědělství danou problematiku novým ustanovením § 4 odst. 4 zákona na ochranu zvířat. K doplnění odstavce 4 došlo novelou č. 501/2020 Sb.¹⁷³, která je účinná od 1. 2. 2021. Chovatelům se nově stanovuje povinnost „zajistit, aby zvíře, které chová, nezranilo ani neusmrtilo zvíře jiného chovatele. To neplatí, pokud se zvíře jednoho chovatele brání útoku zvířete jiného chovatele nebo pokud zvíře chovatele brání prostor určený k jeho chovu a dále v případě pasteveckých psů při ochraně hospodářských zvířat. Toto ustanovení se vztahuje na volně žijící zvíře, pouze pokud je chováno v zajetí. Toto ustanovení se nevztahuje na zvíře chované v honitbě podle zákona o myslivosti a na loveckého dravce, pokud je používán podle zákona o myslivosti“. V souvislosti s tím dále došlo k doplnění nové skutkové podstaty přestupku, kterého se chovatel dopustí tím, že nezajistí, aby jím chované zvíře nezranilo ani neusmrtilo zvíře jiného chovatele.

V připomínkovém řízení k předmětné novele zákona ochránce uplatnil připomínku k ustanovení § 4 odst. 4.¹⁷⁴ Upozornil na to, že není zřejmé, jaký je vztah nového ustanovení k dosud užívaným skutkovým podstatám úniku zvířete ze zájmového chovu a týrání zvířete. Ochránce proto požádal Ministerstvo zemědělství, aby tento vztah v důvodové zprávě vysvětlilo. Ministerstvo zemědělství sice poté důvodovou zprávu¹⁷⁵ doplnilo, avšak vztah mezi zmíněnými přestupky v ní nadále jednoznačně nevymezilo.

Dle důvodové zprávy Ministerstvo zemědělství setrvává na názoru, že v případech, kdy zvíře unikne a napadne, zraní či usmrtí jiné zvíře, nepostačuje postih chovatele za neučinění opatření proti úniku zvířete nebo za porušení obecně závazné

¹⁷² Blíže viz zpráva o šetření ze dne 1. 2. 2021 sp. zn. 6422/2020/VOP, dostupná z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11100>. Následným postupem úřadů se ochránce zabýval v novém šetření, v němž vydal zprávu o šetření ze dne 2. 11. 2022 sp. zn. 11345/2022/VOP, dostupná z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11306>

¹⁷³ Zákon č. 501/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁷⁴ Blíže viz sdělení ze dne 3. 10. 2018 sp. zn. 42766/2018/S, dostupné z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/6518>

¹⁷⁵ Ministerstvo zemědělství. *Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.* Č. j. předkladatele: 36757/2018-MZE-12152. Sněmovní tisk č. 514/0. In: Veřejná elektronická knihovna legislativního procesu [online]. Úřad vlády České republiky [cit. 9. 12. 2022]. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORNB4AHNYS3/>

vyhlášky o pravidlech pro pohyb psů na veřejném prostranství. Z důvodové zprávy však není jasné, zda obecní úřady obcí s rozšířenou působností mají v těchto případech postihovat chovatele celkem za 3 přestupky – za neucíňení opatření proti úniku, za týráni zvířat a navíc i za nezajištění, aby zvíře nezranilo ani neusmrtilo zvíře jiného chovatele. Nebo naopak, zda nová skutková podstata je speciální skutkovou podstatou, která v sobě již zahrnuje i skutkovou podstatu týráni zvířete, či dokonce neucíňení opatření proti úniku zvířete, a pachatel tak má být potrestán za přestupek jediný (speciální).

Přestože bylo Ministerstvo zemědělství při novelizaci zákona nepochybně vedeno dobrým úmyslem usnadnit úřadům projednávání případů napadení zvířete jiným zvířetem, nelze vyloučit, že nové ustanovení bude v praxi způsobovat další aplikační problémy. A to z toho důvodu, že zákon ani důvodová zpráva neposkytují jednoznačnou odpověď, dle jakých ustanovení mají obecní úřady obcí s rozšířenou působností případy napadení postihovat.

S řešenou problematikou dále souvisí výše nastíněná spolupráce mezi obecními úřady obcí s rozšířenou působností a krajskou veterinární správou. V řízení o přestupku si totiž v některých případech musí obecní úřad vyžádat odborné vyjádření veterinární správy, které je pro něj závazné. Jak vyplývá ze soudní judikatury, krajská veterinární správa v odborném vyjádření především poskytuje odborné závěry k otázce týráni zvířete. K právnímu hodnocení případu je ale příslušný pouze obecní úřad obce s rozšířenou působností.¹⁷⁶

2. CHOV KONÍ

V souvislosti s hospodářskými zvířaty řešil ochránce nejčastěji podněty týkající se chovu koní. Obraceli se na něj přitom jak lidé, kteří ve svém okolí pozorovali zvířata chovaná v nevhodných podmínkách, tak samotní chovatelé, kteří nesouhlasili s názorem úřadů, že chovatel zvířata týrá. V některých případech se na ochránce obracely spolky na ochranu zvířat, či dokonce město, jehož městský úřad nařídil předběžnou náhradní péči o týraná zvířata. Podněty se většinou týkaly chovu koní jako hospodářských zvířat, v některých šlo o chov koní v zájmovém chovu. Výjimkou však nebylo ani týráni více druhů zvířat, např. koní, psů, koček, případně i holubů.

Na ochránce se například obrátili manželé, v jejichž sousedství bylo chováno zhruba 15 koní.¹⁷⁷ Dle jejich názoru byli koně chováni v nevhodných podmínkách, téměř celoročně venku, bez dostatečné potravy a vhodného zdroje vody a bez dostatečného zabezpečení ohrady, v důsledku čehož koně utíkali na sousední pozemky. Chovatel tvrdil, že koně odkupuje z jatek s úmyslem záchranu jejich života. Jedná se proto často o koně staršího věku či špatného zdravotního stavu.

Věcí se zabývala krajská veterinární správa i příslušný městský úřad. Veterinární správa provedla kontrolu na místě a dospěla k závěru, že koně jsou opravdu chováni v nevhodných podmínkách (mnoho koní na malé ploše, nerovný rozbahněný terén...). Podala tedy městskému úřadu podnět k projednání přestupku na úseku

**Chov
v nevhodných
podmínkách**

¹⁷⁶ Rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 8. 2011 č. j. 51 A 21/2010-49, dostupný z: www.zakonyprolidi.cz

¹⁷⁷ Blíže viz zpráva o šetření ze dne 2. 4. 2015 sp. zn. 2806/2014/VOP, dostupná z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/2846>

ochrany zvířat proti týrání a své odborné vyjádření ke stavu koní a k podmínkám, ve kterých jsou chováni. Zároveň podala městskému úřadu návrh, aby chovatel nařídil tzv. zvláštní opatření, konkrétně snížení počtu koní chovaných v hospodářství na maximální počet dvou kusů tak, aby mohlo dojít k postupné revitalizaci pastvy.

Městský úřad chovatele uznal vinným z přestupku týrání zvířat. Udělil mu pokutu a nařídil snížit počet koní na dva. Chovatel však ve stanovené době svoji povinnost snížit počet koní nesplnil. Městský úřad žádal o pomoc veterinární správu, ta ale odpověděla, že již vyčerpala své kompetence a nemůže zasahovat. Úřad splnění povinností nevymáhal a nepřistoupil k výkonu rozhodnutí. Koně tak dál přežívali v nevyhovujících podmínkách.

Až po šetření ochránce začaly městský úřad i veterinární správa podnikat aktivní kroky k nápravě. Ochránce upozornil městský úřad na to, že rozhodnutí o pokutě a o nařízení snížení počtu koní jsou vykonatelná, neboť jsou v právní moci a uplynula lhůta k dobrovolnému splnění povinností stanovených v těchto rozhodnutích. Řádný výkon státní správy neznamená pouze vydávání správních rozhodnutí, ale také zajištění splnění vykonatelných rozhodnutí vydaných orgány veřejné moci. Vzhledem k tomu, že povinnosti stanovené rozhodnutí nebyly ve stanovených lhůtách povinným dobrovolně splněny, musí městský úřad přistoupit k provedení nuceného výkonu stanovených povinností.

Na základě ingerence ochránce provedla veterinární správa nové místní šetření, sčítání koní, v součinnosti s policií evidovala případy úniku zvířat a podala městskému úřadu nové podněty k projednání přestupků na úseku ochrany zvířat. Věc se nakonec vyřešila i tím, že v rámci exekuce obec koupila pozemky chovatele a ten koně převezl na jiné místo. Nařízení snížení počtu koní tedy bylo fakticky splněno. Ochránce o přesunu koní informoval tamní veterinární správu, aby dohlédla na to, že na novém místě nebude špatné zacházení s koňmi pokračovat.

Další kauza, kterou se ochránce zabýval, byla obdobná.¹⁷⁸ Tentokrát však veterinární správa jako zvláštní opatření nenavrhla snížení počtu koní, ale nařízení a zajištění náhradní péče pro týrané koně. Městský úřad však k nařízení náhradní péče nechtěl přistoupit, a to zejména z důvodu nedostatku finančních prostředků na realizaci nařízení a zajištění náhradní péče. Věc se nakonec vyřešila tak, že všichni koně chovatele byli prodáni v dražbě v rámci exekučních řízení. Odpadl tedy důvod pro nařízení náhradní péče. Exekuční řízení byla zahájena k vymožení pokut, které chovatel dobrovolně nezaplátil a které mu byly uloženy právě v souvislosti s jeho pochybeními při chovu.

Z daných případů i dalších obdobných kauz vyšly najevo dva hlavní okruhy problémů spojených s ochranou zvířat proti týrání. Prvním bylo rozdělení pravomocí mezi dva úřady. Veterinární správa umí věc odborně posoudit, ale k projednání přestupku a nařízení zvláštního opatření podává pouze podnět (návrh). Naopak obecní úřad obce s rozšířenou působností věc odborně posoudit nemůže, neboť k tomu jeho zaměstnanci nemají potřebné vzdělání, ale rozhoduje o tom, zda došlo k přestupku, o sankci za přestupek i o nařízení zvláštního opatření. Protože z provedených šetření vyšlo najevo, že tato „dvojkolejnost“ může v praxi způsobovat problém znesnadňující ochranu zvířat, rozhodl se ochránce věnovat se dané záležitosti podrobně, v rámci výzkumného šetření. V něm šetřil, zda oba úřady účinně

¹⁷⁸ Blíže viz zpráva o šetření ze dne 9. 12. 2014 sp. zn. 5797/2013/VOP, dostupná z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11102>

spolupracují, zda jsou schopny dosahovat zlepšení podmínek chovu zvířat a zda využívají svých pravomocí k potrestání osob, které zvířata týrají.¹⁷⁹

Druhým problémem byla otázka financování výkonu některých zvláštních opatření, zejména náhradní péče o týraná zvířata. Podle zákona náklady spojené s umístěním týraného zvířete do náhradní péče a následnou péčí o něj hradí osoba, již bylo zvíře odebráno. V praxi však primárně hradí náhradní péči obec, jejíž úřad náhradní péči nařídil, ze svého rozpočtu, a teprve následně (zpětně) tyto náklady vymáhá po dané osobě.¹⁸⁰ Pokud se rozhodnutí vztahuje na více zvířat, mohou být náklady na náhradní péči poměrně vysoké (v řádu stovek tisíců korun, mnohdy i více), což může znamenat poměrně citelný zásah do finančního rozpočtu obce. Navratnost vynaložených nákladů do rozpočtu obce je přítom za situace, kdy sám chovatel nemá dostatek finančních prostředků, značně nejistá. Jednalo se o důvod, proč obecní úřady v praxi náhradní péči často ani nenařídily. Ochránce proto poukázal např. na možnost zajištění účelového vyčlenění finančních prostředků ze státního rozpočtu (např. do speciálně vytvořeného fondu či do speciální podkapitoly rozpočtu obce z částky směřující na výkon přenesené působnosti) či systém příspěvků a dotací.

Mimo jiné i díky spolupráci ochránce s Ministerstvem zemědělství jako ústředním orgánem státní správy v této oblasti se podařilo dosáhnout změny zákona na ochranu zvířat i provedení dalších kroků k zefektivnění ochrany zvířat. Ministerstvo např. vytvořilo **dotační program na podporu obcím** na zajištění nákladů péče o zvířata (skot či koně) umístěná do náhradní péče.¹⁸¹ Rozsáhlou novelou¹⁸² potom byla v zákoně na ochranu zvířat nově upravena úhrada nákladů spojených se zajištěním předběžné náhradní péče a náhradní péče Ministerstvem zemědělství. Poté, co náklady na péči o zvířata odebraná jednomu chovateli přesáhnou 200 000 korun, další peníze na předběžnou náhradní péči už obcím proplácí ministerstvo. Obdobně je tomu u náhradní péče, kde však navíc musí být splněna podmínka, že náhradní péče probíhá déle než 3 měsíce a chovatel neuhradil náklady spojené s náhradní péčí ani v rámci exekuce. Více informací naleznete v kapitole V. 3 Obecní úřad obce s rozšířenou působností.

V návaznosti na danou novelu vydalo ministerstvo i několik informačních materiálů, v nichž blíže institut úhrady popsalo.¹⁸³ Úhrada nákladů ministerstvem má za-

¹⁷⁹ Blíže viz zpráva o šetření sp. zn. 5735/2020/VOP, dostupná z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11314>

¹⁸⁰ O nákladech spojených s umístěním týraného zvířete do náhradní péče a s následnou péčí rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností ve správním řízení. Pokud osoba, jejíž zvíře bylo umístěno do náhradní péče, neuhradí náklady do 3 měsíců ode dne oznámení rozhodnutí o nákladech a zvíře je vlastnictvím této osoby, může obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodnout, že se zvíře stává vlastnictvím státu.

¹⁸¹ Blížší informace lze nalézt na stránkách Státního zemědělského intervenčního fondu, dostupných z: <https://www.szif.cz/cs/nd-dotacni-programy-23a> [cit. 13. 12. 2022].

¹⁸² Zákon č. 501/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁸³ Viz informační materiály *Novela zákona na ochranu zvířat a žádost o úhradu účelně vynaložených nákladů spojených se zajištěním předběžné náhradní péče o týrané zvíře* [online]. [cit. 13. 12. 2022]. Dostupné z: https://eagri.cz/public/web/file/672808/_2021Vyklad_predbezna_pece.pdf a *Novela zákona na ochranu zvířat a žádost o úhradu účelně vynaložených nákladů spojených se zajištěním zvláštního opatření z důvodu týrání zvířete*

bezpečit, aby se obecní úřady obcí s rozšířenou působností neobávaly umisťovat týraná zvířata do předběžné náhradní péče nebo náhradní péče z finančních důvodů.

Diskutovanou novelou došlo například i k rozšíření zákonných důvodů pro propadnutí a zabrání zvířete, výslovně úpravě tzv. množiren, nebo k doplnění ustanovení o ochraně vybraných druhů šelem a lidoopů. O nich se blíže dočtete v dalších dvou kapitolách této části sborníku – v kapitole VI.3 Zvířata vyžadující zvláštní péči a VI.4 Množírny.

Stavební úřad a nepovolené stavby

Zbývá doplnit, že v některých případech týrání zvířat vstupuje do hry i stavební úřad. Mnohdy totiž různé přístřešky či výběhy pro zvířata vyžadují jeho povolení. Chovatelé si často přístřešky zbudují sami, aniž by takové povolení získali. Případně chovají zvířata ve stavbě, která k tomu není určená (zkolaudovaná). Takovými stavbami se musí stavební úřad zabývat. Pokud pro to jsou splněny podmínky stanovené zákonem, může stavební úřad přístřešek či jinou stavbu určenou pro chov zvířete dodatečně povolit, případně povolit změnu užívání stavby. Pokud podmínky splněny nejsou, měl by v případě nepovolené (černé) stavby nařídít její odstranění. Před samotným odstraněním stavby je však třeba vyřešit, co se zvířetem, které je ve stavbě chované. Řešení případu tak vyžaduje velmi úzkou a operativní spolupráci všech zainteresovaných úřadů, které musí vzájemně koordinovat jednotlivé kroky. Nejmarkantněji se složitost řešení ukázala na případu chovu lvů. Proto se tomuto tématu budeme věnovat blíže v následující kapitole sborníku.

Nepovoleným stavbám se ochránce
více věnuje ve sborníku
„Odstraňování staveb II“
[https://www.ochrance.cz/vystupy/edice-
stanoviska/Sbornik_Odstranovani_staveb
_II.pdf](https://www.ochrance.cz/vystupy/edice-stanoviska/Sbornik_Odstranovani_staveb_II.pdf)

3. ZVÍŘATA VYŽADUJÍCÍ ZVLÁŠTNÍ PÉČI

Těmto druhům zvířat a podmínkám jejich chovu jsme se obecně věnovali v kapitole III.2 Chov zvířat vyžadujících zvláštní péči. S konkrétním případem chovatele, který zákonem stanovené podmínky nerespektoval, se ochránce setkal v průběhu

[online]. [cit. 13. 12. 2022]. Dostupné z: https://eagri.cz/public/web/file/696466/_2021Vyklad_ZO.pdf

šetření¹⁸⁴ v souvislosti s mediálně známým chovem kočkovité šelmy jako domácího mazlíčka.

Majitel choval lva v obci na Vsetínsku, aniž by mu krajská veterinární správa chov povolila. Povolení je přitom nezbytným předpokladem pro legální chov zvířete vyžadujícího zvláštní péči. Výběh a kotec lva nebyl povolený dle stavebního zákona, představoval tedy tzv. černou stavbu. Ačkoliv stavební úřad usiloval o její odstranění, v době, kdy mělo k exekuci a k demolici stavby dojít, se v ní lev stále ještě nacházel. Stavební společnost tak nemohla demolici uskutečnit. V tu dobu právní předpisy neumožňovaly orgánům ochrany zvířat, aby zvíře odebraly chovateli pouze kvůli chybějícímu povolení k chovu (dnes to již možné je – viz níže). To bylo možné pouze v případě zvířete týraného. I kdyby však orgány ochrany zvířat lva chovateli odebraly, neměly by jej kam umístit. Nedařilo se totiž vyhledat vhodné zařízení, které by se o zvíře postaralo.

Mimo jiné i díky tomuto případu a díky poznatkům, s nimiž ochránce seznámil Ministerstvo zemědělství, byl zákon na ochranu zvířat novelizován tak, aby do budoucna bylo možné řešit podobné případy efektivněji. Novela (zákon č. 501/2020 Sb.) nabyla účinnosti dne 1. 2. 2021.¹⁸⁵ Od této doby má obecní úřad obce s rozšířenou působností pravomoc k tomu, aby **rozhodl o propadnutí zvířete**, a to i pokud by zvíře nebylo týráno a nedocházelo by k jeho utrpení. Předpokladem je, že osoba zahájí chov či chová zvíře vyžadující zvláštní péči bez povolení veterinární správy.¹⁸⁶ Pravomocným rozhodnutím o propadnutí zvířete pozbyde dosavadní majitel své vlastnické právo a novým vlastníkem zvířete se stane stát.

Stejnou novelou zákonodárce stanovil **povinnost připojovat k žádosti o povolení chovu doklady o kolaudaci**.¹⁸⁷ V případě chovu lidoopů nebo vybraných druhů šelem tak žadatel připojí ke své žádosti kolaudační souhlas či kolaudační rozhodnutí. V nich musí být výslovně uvedeno, pro chov které vybrané šelmy nebo lidoopa je stavba určena.¹⁸⁸ Zda je stavba vhodná pro chov daného jedince, posoudí krajská veterinární správa (v Praze Městská veterinární správa), která se ke kolaudaci stavby používané k chovu zvířete vyžadujícího zvláštní péči vyjadřuje dle § 56 veterinárního zákona.

Doklady o kolaudaci musí žadatel připojit pouze k první žádosti o povolení chovu lidoopů nebo vybraných druhů šelem, tj. k žádosti o zahájení chovu. Bude-li

**Případ
chovu lva**

¹⁸⁴ Viz zpráva o šetření ze dne 24. 7. 2017 sp. zn. 4002/2017/VOP, dostupná z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/5266> a v části IX Vybraná stanoviska ochránce.

¹⁸⁵ Ochránce se aktivně zapojil do připomínkového řízení. Své připomínky uvedl ve sdělení ze dne 3. 10. 2018 sp. zn. 42766/2018/S, dostupném z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/6518>

¹⁸⁶ Ustanovení § 27b odst. 3 zákona na ochranu zvířat.

¹⁸⁷ Viz Ministerstvo zemědělství. *Důvodová zpráva k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 634/2004 Sb., o správních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů*. Č. j. předkladatele: 36757/2018-MZE-12152. Sněmovní tisk č. 514/0. In: Veřejná elektronická knihovna legislativního procesu [online]. Úřad vlády České republiky [cit. 9. 12. 2022]. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/KORNB4AHNYS3/>

¹⁸⁸ Tento požadavek uvedlo Ministerstvo zemědělství ve *Vyjádření k povinnosti doložit kolaudační souhlas nebo kolaudační rozhodnutí pro stavbu pro chov zvířat, pokud se jedná o chov vybraných druhů šelem nebo lidoopů jako druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči* [online]. [cit. 9. 12. 2022]. Dostupné z: https://eagri.cz/public/web/file/692080/_2021DZVZP_kolaudace.pdf

krajská či Městská veterinární správa rozhodovat o prodloužení platnosti již vydaného povolení, nebude tyto doklady znovu vyžadovat.¹⁸⁹

I předtím, než se ode dne 1. 2. 2021 staly doklady o kolaudaci povinnou náležitostí žádosti, dovodily správní soudy, že krajská veterinární správa žádost o povolení chovu zamítne, pokud byla stavba určená k chovu provedena v rozporu s pravidly stavebního práva. I když zákon na ochranu zvířat takovou podmínku výslovně nestanovil, dospěl Nejvyšší správní soud¹⁹⁰ k závěru, že „při rozhodování podle § 13 zákona o ochraně zvířat je třeba zkoumat i to, zda bude chov probíhat v legálních stavbách, resp. zohlednit výsledek řízení ve věci povolení staveb určených pro chov před příslušnými stavebními úřady. Bylo by zcela absurdní, pokud by veterinární správa byla povinná vydat kladné povolení k chovu zvířat vyžadujících zvláštní péči i v případě, že by zjistila, že chov zvířat bude probíhat v nelegálních stavbách“.

Poznatek, že v České republice není dostatek vhodných zařízení, která by se mohla operativně ujmout péče o zvíře vyžadující zvláštní péči v případě jeho odebrání chovateli, projednal ochránce v letech 2019–2021 s Ministerstvem životního prostředí. Žádoucím řešením bylo urychlení legislativních prací na vytvoření zachytých/záchranných stanic pro taková zvířata. Z více možných řešení nakonec ministerstvo podpořilo rozšíření kapacit stávajících záchranných stanic a center CITES při zoologických zahradách. Vypsalo za tímto účelem dotaci, která měla dané rozšíření financovat. V rámci dotační výzvy měly být realizovány tři projekty, jejichž dokončení se předpokládalo v roce 2022. Dle aktualizovaných podmínek programu pak mají být podpořené projekty realizovány nejpozději do 31. 12. 2023.

4. MNOŽÍRNY

V právních předpisech na ochranu zvířat je množírna novým jevem, jehož legální definice se poprvé objevily v letech 2020 a 2021. To samozřejmě neznamená, že by se již předtím množírny a problémy s nimi spojené v České republice nevyskytovaly. Tato aktivita se oddělila z běžného chovu zvířat, zejména psů a koček, tedy z činnosti, k níž dochází po staletí a ve většině případů zcela legálně. Řada chovatelů takový chov, a to i většího množství zvířat, úspěšně zvládá – chovají zvířata v souladu s právními předpisy a ve vyhovujících podmínkách. Prodej zvířat z takového chovu pak může být pro chovatele dokonce zcela legálním zdrojem příjmu, který připouští i právní předpisy na úseku živnostenského podnikání. Obsahem živností „Obchod se zvířaty určenými pro zájmové chovy“ a „Chov zvířat a jejich výcvik (s výjimkou živočišné výroby)“ je totiž právě i prodej zvířat z vlastního chovu.¹⁹¹

V některých chovech s větším počtem zvířat jsou však podmínky zcela nevyhovující. Zvířata nemají dostatečné prostory, pohybují se ve vlastních výkalech a moči, nemají dostatek vody ani krmiva a chovatelé jim nezajišťují potřebnou veterinární

Živnost

¹⁸⁹ Viz výklad Ministerstva zemědělství v písemnosti *Novela zákona na ochranu zvířat a druhy zvířat vyžadující zvláštní péči* [online]. [cit. 9. 12. 2022]. Dostupné z: https://eagri.cz/public/web/file/669629/_2021DZVZP_infoJT.pdf

¹⁹⁰ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 2. 2022 č. j. 7 As 258/2021-26, dostupný z: www.nssoud.cz

¹⁹¹ Viz příloha č. 2 a příloha č. 4 nařízení vlády č. 278/2008 Sb., o obsahových náplních jednotlivých živností, ve znění pozdějších předpisů.

péči. Dochází k jejich nekontrolovanému množení, přičemž mláďata jsou od matky odebírána příliš brzy. Velmi častá březost navíc samici vysiluje. Právě pro takové chovy se vžil negativní označení „množirna“. Tyto chovy jsou často, ne však vždy, spojeny s dosahováním zisku z prodeje zvířat.

Nelze tedy tvrdit, že každý chovatel většího množství zvířat, zejména psů a koček, se automaticky dopouští nezákonné činnosti. Posoudit, zda již byla překročena hranice mezi legálním způsobem chovu a chovem v nelegální množírně, je úkolem orgánů ochrany zvířat.

Od 1. 2. 2021 je definice množírny uvedena v zákoně na ochranu zvířat¹⁹². Jde o „zařízení, včetně bytu, ve kterém jsou chováni a rozmnožováni psi nebo kočky v nevhodných podmínkách, které způsobují jejich utrpení, a ve větším počtu, který jim neumožňuje uspokojovat jejich fyziologické, biologické nebo etologické potřeby“. Takové zařízení je množírna, i když hlavním cílem chovatele není rozmnožování zvířat nebo dosahování zisku.

Definice

Jen o několik měsíců dříve, od 1. 6. 2020, se chov zvířat v nevhodných podmínkách objevil v trestním zákoníku jako skutková podstata zcela nového trestného činu. Toho se dopustí, „kdo chová větší počet zvířat v nevhodných podmínkách a tím ohrožuje jejich život nebo jim způsobuje značné útrapy“¹⁹³. Úmyslem zákonodárce¹⁹⁴ bylo postihovat takto trestnou činnost spočívající v nepromyšlené a nezodpovědné produkci štěňat, koťat a jiných mláďat, držení těchto mláďat v nevyhovujících podmínkách ohrožujících jejich zdraví a nerespektování zásad pro odběr mláďat od matek. Objevil se nicméně kritický názor, podle něhož byla daná novelizace trestního zákoníku zbytečná, neboť právní předpisy již předtím umožňovaly provozatele množírny postihnout a vyvodit z jeho jednání trestněprávní odpovědnost. I před 1. 6. 2020 mohlo totiž provozování množírny jako činnosti probíhající dlouhodobě a za úplatu naplňovat skutkovou podstatu neoprávněného podnikání¹⁹⁵. Nekontrolované rozmnožování zvířat pak bylo možné podřadit pod pojem týrání dle § 302 trestního zákoníku.¹⁹⁶ Rozmnožování zvířat v nevhodných podmínkách je dnes již výslovně označeno jako týrání i v zákoně na ochranu zvířat, a to v ustanovení § 4 odst. 1 písm. l) s účinností ode dne 1. 2. 2021.

Trestný čin

Aby byl provozem množírny spáchán trestný čin chovu zvířat v nevhodných podmínkách, není třeba, aby měl pachatel úmysl se zvířaty obchodovat. Taková činnost – chov za účelem obchodu a zisku – je však důvodem k přísnějšímu potrestání pachatele.¹⁹⁷

¹⁹² Ustanovení § 7a odst. 1 zákona na ochranu zvířat.

¹⁹³ Ustanovení § 302a odst. 1 trestního zákoníku.

¹⁹⁴ *Důvodová zpráva k návrhu zákona č. 114/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony*. Č. j. předkladatele: 21400/18. Sněmovní tisk č. 214/0. In: Veřejná elektronická knihovna legislativního procesu [online]. Úřad vlády České republiky [cit. 9. 12. 2022]. Dostupné z: <https://odok.cz/portal/veklep/material/ALBSB24JNGDT/>

¹⁹⁵ Ustanovení § 251 trestního zákoníku.

¹⁹⁶ Kritické poznámky k nové právní úpravě viz JELÍNEK, Jiří. *K nové trestněprávní ochraně zvířat aneb trefit kozla*. In: *Bulletin advokacie* [online]. Praha: Česká advokátní komora v Praze, 2020, č. 6, s. 46–50 [cit. 13. 12. 2022]. ISSN 1210-6348. Dostupné z: https://www.cak.cz/assets/komora/bulletin-advokacie/ba_6_2020_web.pdf

¹⁹⁷ Z ustanovení § 302a odst. 1 a 2 trestního zákoníku vyplývá, že kdo chová zvířata v nevhodných podmínkách, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok. Kdo je však

Větší počet zvířat

Dle trestního zákoníku i dle zákona na ochranu zvířat tedy není definičním znakem množirny rozmnožování zvířat nebo dosažení zisku. Naopak se v obou právních předpisech shodně objevují neurčité pojmy „větší počet zvířat“ a „nevhodné podmínky“. Je úkolem orgánů ochrany zvířat, aby vyhodnotily, zda počet zvířat v konkrétním chovu je oním „větším počtem“ a zda podmínky v tomto chovu jsou „nevhodné“, způsobující utrpení zvířat (dle zákona na ochranu zvířat) nebo ohrožující jejich život a působící jim značné útrapy (dle trestního zákoníku). Předtím než svou úvahu učiní, musí orgány ochrany zvířat dostatečně zjistit skutkový stav. Svou úvahu pak musí přesvědčivě odůvodnit v písemné podobě svého rozhodnutí či jiného úkonu.

Zcela konkrétně se k pojmu „větší počet zvířat“ vyjádřil Nejvyšší soud. Podle jeho názoru jde o nejméně sedm zvířat.¹⁹⁸ S Nejvyšším soudem lze souhlasit v tom smyslu, že sedm zvířat již určitě může být větším počtem. Dospěje-li však orgán ochrany zvířat v konkrétním případě k jinému závěru, tedy že větším počtem je i méně než sedm zvířat, nebo naopak, že ani Nejvyšším soudem požadovaných sedm a více zvířat větším počtem není, může jeho názor obstát. O to přesvědčivěji jej však musí orgán ochrany zvířat zdůvodnit. Kritéria takového odůvodnění nastínil autor komentáře¹⁹⁹ k usnesení Nejvyššího soudu:

- Jedno či dvě zvířata nejsou větším počtem nikdy.
- Více než 26 zvířat je větším počtem vždy.
- V neurčitém rozmezí tří až 25 zvířat je nutno posoudit schopnost zvířat pociťovat utrpení, schopnost člověka toto utrpení zrakem či sluchem vnímat a otázku, zda jsou zvířata chována podnikatelským způsobem.

Co je tedy ten větší počet zvířat?
V tom aby se křeček vyznal.

Nevhodné podmínky

Pokud jde o druhý neurčitý pojem, „nevhodné podmínky“, musí se jednat o podmínky nevhodné kvalifikovaným způsobem, které dosahují určité intenzity. Musí tedy být způsobilé vyvolat u většího počtu zvířat utrpení, ohrozit jejich život nebo jim

takto chová za účelem obchodu, nebo z takového chovu kořistí, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až čtyři léta.

¹⁹⁸ Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 15. 6. 2011 sp. zn. 8 Tdo 657/2011, dostupné z: www.nsoud.cz. Usnesení se týká trestného činu „týrání většího počtu zvířat“ (§ 302 odst. 3 trestního zákoníku).

¹⁹⁹ JAROLÍM, Jiří. *Návrh na přehodnocení judikatury NS ve věci týrání „většího počtu“ zvířat*. In: *Iurium* [online]. [cit. 13. 12. 2022]. ISSN: 2694-9008. Dostupné z: <https://www.iurium.cz/2021/02/14/tyrani-vetsiho-poctu-zvirat/>

způsobit značné útrapy. Posouzení, jaké jednání chovatele již dosahuje této intenzity a jaké ještě nikoliv, se může lišit, a to nejen dle konkrétních případů, ale rovněž dle osoby pozorovatele (lišit se budou představy chovatele od představ ochránců zvířat). Opět tedy bude rozhodující stanovisko nestranného orgánu ochrany zvířat.

O který orgán se jedná? Na dodržování obecného zákazu provozovat množírnu, stanoveného v § 7a odst. 1 zákona na ochranu zvířat, dohlížejí krajské veterinární správy (na území Prahy Městská veterinární správa). Zjistí-li svou kontrolní činností, že zákaz je porušován, obrátí se na obecní úřad obce s rozšířenou působností a vyzvou jej k projednání přestupku. Také mu mohou navrhnout uložení zvláštního opatření, tj. nápravného opatření, jehož účelem je zamezit pokračování nezákonné činnosti. Typicky se tedy bude jednat o opatření ke snížení počtu zvířat v chovu. Bude-li pochybení chovatele natolik intenzivní, že bude namíste vyvodit trestněprávní důsledky, obrátí se krajská veterinární správa či obecní úřad obce s rozšířenou působností na policii. Existuje samozřejmě i možnost, že oznamovatel (třetí osoba, spolek ochránců přírody, jiný správní orgán) se obrátí na policii přímo. Spolupráce veterinární správy a policie bude při šetření množírny obvyklá (viz kapitola V.4 Policie).

5. POHYB PSŮ V HONITBĚ

Ochránce se setkává také s podněty, které se týkají pohybu psů v honitbě a jejich postřelení či usmrcení. Tyto podněty jsou však spíše ojedinělé.

Podle zákona o myslivosti²⁰⁰ nesmí domácí zvířata, včetně zvířat ze zájmových chovů, pobíhat volně v honitbě mimo vliv svého majitele nebo vedoucího. Toto pravidlo musí dodržovat také pejskaři. Jinak jim může orgán státní správy myslivosti uložit pokutu.²⁰¹ Vystavují se také riziku, že dojde k usmrcení jejich psa. Současný zákon o myslivosti to umožňuje, pokud jsou splněny zákonem předpokládané podmínky.

Myslivecká stráž a myslivecký hospodář mají možnost usmrcovat v honitbě toulavé psy, kteří mimo vliv svého vedoucího ve vzdálenosti větší než 200 m od nejbližší nemovitosti sloužící k bydlení pronásledují zvěř; pokud je tato nemovitost umístěna na oploceném pozemku, počítá se vzdálenost od jeho oplocení.²⁰² Toto oprávnění se nevztahuje na psy ovčáckých a loveckých plemen, na psy slepecké, zdravotnické, záchranářské a služební.

Je třeba zdůraznit, že k usmrcení psa je možné přistoupit pouze tehdy, pokud jsou naplněna všechna výše uvedená kritéria zákona o myslivosti. Myslivecká stráž či hospodář by neměli zbraň použít například za situace, kdy pes zvěř nepronásleduje, nebo tehdy, pokud pes pronásledující zvěř je ovčáckého plemene, nebo v případě, kdy se pes pohybuje ve vzdálenosti menší než 200 m od obydlí či oplocení.

Častou otázkou pejskařů bývá, zda riziko usmrcení psa vyvstává za situace, kdy pes není na vodítku. Povinnost mít psa na vodítku ze zákona přímo nevyplývá, nicméně je na každém pejskaři, aby si vyhodnotil, zda jeho pes dokáže respektovat povely i v honitbě a zda ho v případě neuposlechnutí nevystaví nebezpečí usmrcení členem myslivecké stráže či mysliveckým hospodářem.

²⁰⁰ Ustanovení § 10 odst. 1 zákona o myslivosti.

²⁰¹ Ustanovení § 63 odst. 1 písm. b) a § 64 odst. 1 zákona o myslivosti.

²⁰² Ustanovení § 14 odst. 1 písm. e) a § 35 odst. 4 písm. e) zákona o myslivosti.

Pro psa může návštěva honitby mnohdy představovat procházku s mnoha rušivými elementy např. v podobě pachů nebo vyběhnuvší zvěře. I velmi dobře vycvičený pes, který v běžných životních situacích nebo v kynologickém areálu ochotně reaguje na povely, může přestat dbát pokynů pejskaře. Může se pak ocitnout i mimo jeho vliv a začít se volně pohybovat v honitbě, což může přispět k naplnění předpokladů pro usmrčení psa. Je odpovědností pejskaře, který zná svého psa nejlépe, aby posoudil situaci a rozhodl, zda psa vést v honitbě na vodítku (stopovače), nebo nikoli.

Myslivecká stráž, která usmrtila psa, je povinna o tom neprodleně informovat jeho vlastníka, pokud je známý, a sdělit mu místo usmrčení zvířete a popřípadě jej na toto místo doprovodit.²⁰³

V praxi se lze setkat také s tím, že situaci, která vyústila v usmrčení psa, popisují rozdílně pejskař a myslivecká stráž, případně myslivecký hospodář. Řešení takových sporů, které jsou založené na tvrzení proti tvrzení, je bez dalších důkazů obtížné. Je proto vždycky lepší, pokud existuje nějaký svědek, který by popsal, jak se věc udála. Může se jednat o kohokoli, kdo se v daném místě zrovna pohyboval, nebo i další osoby, které byly s pejskařem nebo s mysliveckou stráží či hospodářem v honitbě.

V některých případech je pes postřelen, resp. usmrčen, ale není zřejmé, kdo na něj vystřelil. V takových situacích se jeví jako nejlepší kontaktovat policii a řešit situaci s ní. Orgán státní správy myslivosti nemá takové prověřovací a vyšetřovací možnosti jako policie. Teprve podle toho, k jakým zjištěním policie dospěje, se může odvíjet další postup.

Soudní rozhodnutí

Existují soudní rozhodnutí, která se zabývala situacemi, kdy osoba vykonávající funkci mysliveckého hospodáře či myslivecké stráže nepostupovala v souladu se zákonem o myslivosti. Z nich lze vyvozovat, že při překročení oprávnění myslivecké stráže či mysliveckého hospodáře je možné ve vazbě na další okolnosti věci uvažovat o aplikaci zákona na ochranu zvířat a trestních předpisů.

Nejvyšší správní soud v rozsudku ze dne 4. 3. 2021 čj. 10 As 402/2020-26²⁰⁴ posuzoval případ, kdy myslivecký hospodář usmrtil psa ovčáckého plemene, což bylo posouzeno jako přestupek podle zákona na ochranu zvířat²⁰⁵. Soud v daném rozsudku mimo jiné uvedl, že stěžovatel neprokázal náležitou míru opatrnosti, která byla nutná v pozici mysliveckého hospodáře, pokud střílel na psa, který měl znaky plemene, jehož odstřel je zakázán.

Za povšimnutí stojí, že danou situaci se nejdříve zabývaly orgány činné v trestním řízení, a to do okamžiku, než okresní soud postoupil věc příslušnému správnímu orgánu k projednání přestupku, protože se v tomto konkrétním případě nejvíce stíhání podle soudu jako adekvátní. V odůvodnění rozsudku se k tomu uvádí: *„Důvody, proč tyto soudy nevyvodily trestní odpovědnost a věc postoupily správním orgánům, tkví v něčem jiném, a to v tzv. subsidiaritě trestní represe, respektive nedostatečné společenské škodlivosti skutku (v tomto případě § 12 odst. 2 trestního zákoníku ve spojení s § 171 odst. 1 trestního řádu). Soud vzal v potaz nepochybný díl odpovědnosti poškozeného, kterému pes opakovaně utíkal a bez jakéhokoliv dozoru se pohyboval v místech, kam má přístup široká veřejnost (houbaři, cyklisté,*

²⁰³ Ustanovení § 14 odst. 2 zákona o myslivosti.

²⁰⁴ Rozsudek je dostupný z: www.nssoud.cz

²⁰⁵ Ustanovení § 27 odst. 1 písm. d) zákona na ochranu zvířat.

lidé na procházce apod.). S ohledem na spoluzavinění poškozeného a s vědomím, že stěžovateli bylo 77 let a že dosud nebyl soudně trestán, ani nebyl projednáván jeho přestupek, nekvalifikoval skutek jako trestný čin, ale věc postoupil správním orgánům k projednání eventuální odpovědnosti za přestupek.“

Nejvyšší soud se v usnesení ze dne 23. 9. 2015 sp. zn. 6 Tdo 1014/2015²⁰⁶ zabýval situací, kdy člen myslivecké stráže zastřelil psa ovčáckého plemene ve vzdálenosti menší než 200 m od posledního obydlí. Soud posuzoval, zda se v daném případě jednalo o přečin zneužití pravomoci úřední osoby a přečin poškození cizí věci. V souvislosti s přečinem zneužití pravomoci úřední osoby soud poukázal na to, že „[m]yslivecká stráž tedy musí prokázat znalost práv a povinností myslivecké stráže podle zákona o myslivosti a znalost souvisejících předpisů. Těmito povinnostmi je pak stráž vázána, přičemž jejich porušení vede k odpovědnosti správní – přestupkové [§ 63 odst. 1 písm. b)] či trestní“. Soud rovněž uvedl, že „[n]emůže se však jednat o krajní nouzi, pokud osoba, která jednání v ní namítala, měla specifické postavení, v jehož rámci vykonávala zákonem stanovené oprávnění – v tomto případě myslivecká stráž, a to svým chováním hrubě porušila, když nedodržela zvláštním předpisem stanovenou povinnost, resp. vybočila z mantinelů, které jí normy vytyčují. Jak již bylo konstatováno, obviněný v době střelby na psa byl v postavení speciálního subjektu – myslivecké stráže, na kterou jsou kladeny zvláštní nároky stran obeznamenosti s právní úpravou myslivosti a musel si být tedy vědom, že pes se nachází v menší vzdálenosti od obydlí, než v případě střelby povoluje zákon, stejně jako musel vědět, na jaký druh psa střílí, potažmo musel být srozuměn, že se vzhledem k denní době a dalším podmínkám může jednat o takové plemeno, jehož odstřel je zakázán. Za této situace se proto dovolací soud plně ztotožnil s argumentací viny přečinem zneužití pravomoci úřední osoby podle § 329 odst. 1 písm. a) tr. zákoníku“. Dále soud dospěl k závěru, že přečin poškození cizí věci lze spáchat i na živém zvířeti.

Pro úplnost je možné zmínit, že orgán státní správy myslivosti může ustanovení myslivecké stráže zrušit, pokud myslivecká stráž porušila při výkonu svých povinností zákon o myslivosti.²⁰⁷

²⁰⁶ Usnesení je dostupné z: www.nsoud.cz

²⁰⁷ Ustanovení § 13 odst. 2 zákona o myslivosti.

1. CO KDYŽ MÁM PODEZŘENÍ NA TÝRÁNÍ ZVÍŘETE?

Bude záležet na tom, zda konkrétní situace vyžaduje okamžitý zásah nebo ne.

Pokud je **situace akutní**, její řešení nesnese odkladu a k záchraně zvířete je zapotřebí přikročit okamžitě (např. když se pes nachází v uzamčeném autě během horkých letních dnů nebo když týranému zvířeti bezprostředně hrozí smrt či vážné poranění), kontaktujte **Policii ČR**. Jaká má policie oprávnění, zjistíte v části V.4 Policie. Do příjezdu policejní hlídky se snažte situaci na místě zdokumentovat. Můžete např. natočit video nebo pořídit fotografie, které poté policii poskytnete. Případně požádejte další svědky události, zda by setrvali na místě do příjezdu policie a poskytlí potřebné informace či případně i svědeckou výpověď. Pokud takovou událost oznámíte, policie s Vámi sepíše protokol o trestním oznámení, případně úřední záznam o podaném vysvětlení. Policii můžete požádat, aby vás o dalším průběhu vyšetřování vyrozuměla, v tom případě by tak měla učinit do 30 dnů. Pokud policie zahájí trestní řízení, počítejte s tím, že i vás může v budoucnu předvolat k podání vysvětlení nebo k výslechu svědka. A jaký bude postup policie? Situaci prověří za účasti nezávislé osoby, kterou bude často pracovník veterinární správy. Pokud dojde k závěru, že se nejedná o trestný čin, předá případ se svými zjištěními obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který může záležitost řešit jako přestupek (viz část V.3 Obecní úřad obce s rozšířenou působností).

Pokud **situace není akutní**, tj. záchrana zvířete nevyžaduje zákrok v rozmezí minut či hodin, obraťte se na místně příslušnou **krajskou veterinární správu** (v Praze jde o Městskou veterinární správu). Sem mohou spadat případy špatné výživy a napájení zvířat, chovu mnoha zvířat na malém prostoru či v naprosto nevhovujících podmínkách apod. Veterinární správa situaci prošetří a rozhodne, zda je potřebné přijmout některé z opatření k nápravě, která může uložit přímo ona sama. Jaká má veterinární správa oprávnění, zjistíte v části V.2 Státní veterinární správa.

Zejména může vydat rozhodnutí a nařídít chovateli, aby odstranil zjištěné nedostatky. Splnění uložené povinnosti pak krajská veterinární správa sama zkontroluje. Blíže k tomuto postupu, tzv. závaznému pokynu k odstranění zjištěných nedostatků, viz kapitola V.2 Státní veterinární správa. Dále veterinární správa posoudí, zda podle ní došlo k týrání zvířete. Pokud ano, bude její další postup záležet na tom, jak je týrání intenzivní. Jestliže týrání splňuje znaky trestného činu, předá věc orgánům činným v trestním řízení (buď tedy policii, či státnímu zastupitelství). S chovatelem pak může být v budoucnu vedeno i trestní řízení u soudu. Pokud znaky trestného činu nesplňuje, předá veterinární správa věc s výsledky svého šetření obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, který bude věc řešit jako přestupek (blíže viz část V.3 Obecní úřad obce s rozšířenou působností). K tomu

může obecní úřad stanovit další z řady opatření – např. nařídit umístění týraného zvířete do náhradní péče.

Obrátit se můžete také na **obecní úřad obce s rozšířenou působností**. Ten se však ve většině případů bude stejně muset obrátit na veterinární správu, aby chov na místě zkontrolovala (k tomu nejsou pracovníci obecního úřadu odborně způsobilí) a posoudila, zda k týrání zvířete dochází (viz kapitola IV.3 Definice týrání). Proto je vhodnější, když se obrátíte přímo na veterinární správu.

Jakou formou se můžete na úřad či policii obrátit?

Pokud je situace akutní, a je tedy nutné rychlé řešení, využijte telefon (tísňovou linku Policie ČR, případně obecní policie) nebo osobně podejte podnět přímo na úřadě nebo na policejní služebně.

V ostatních případech podejte podnět písemně. Sepsat jej můžete sami nebo vám s tím pomohou na příslušném úřadě. Chcete-li získat informaci, jak úřad s vaším podnětem naložil, nezapomeňte také požádat, aby vás úřad do 30 dnů písemně vyrozuměl. Pokud tak neučiníte, pak již žádnou reakci obdržet nemusíte.

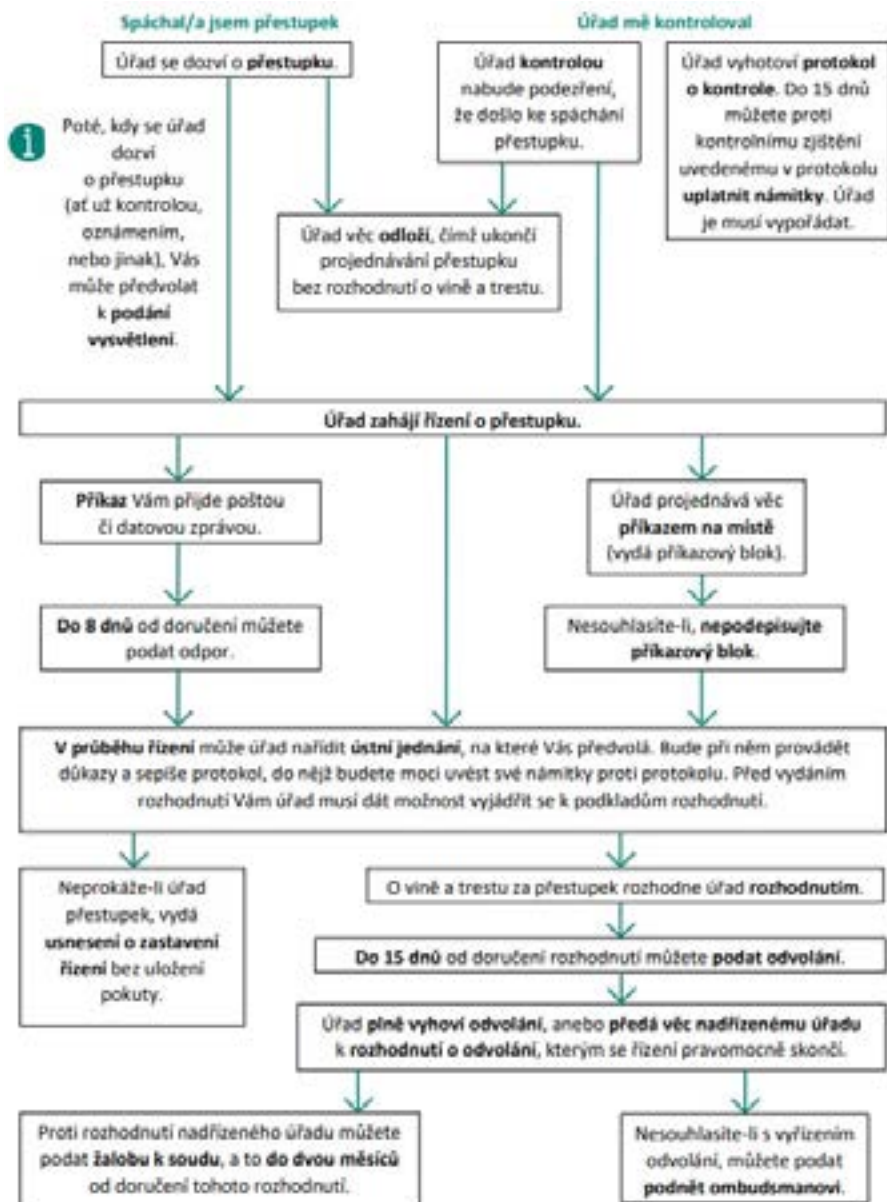
Co je vhodné v podnětu úřadu či policii uvést?

- adresu, případně konkrétní objekt či pozemek, kde má k týrání zvířat docházet,
- jméno chovatele (pokud jej znáte či zjistíte),
- popis týraných zvířat (např. druh zvířete, jeho vzhled, případně plemeno, pohlaví, věk, počet),
- podrobný popis nevhodného jednání či nevhodných podmínek chovu, doložený případnými fotografiemi či dalšími podklady (např. video, jména případných svědků),
- vaše jméno, příjmení, adresu, telefon,
- žádost o písemné vyrozumění ve lhůtě 30 dnů, pokud o něj stojíte.

2. JAK SE BRÁNIT OBVINĚNÍ Z PŘESTUPKU TÝRÁNÍ ZVÍŘETE?

Pokud jste obviněni z přestupku týrání zvířete, znamená to, že vůči vám obecní úřad obce s rozšířenou působností zahájil přestupkové řízení. To sice automaticky neznamená, že musíte být také uznáni vinnými z přestupku týrání zvířete a bude vám uložen trest, vyloučit to však nelze, proto je nanejvýš vhodné být v řízení aktivní.

Obecní úřad obce s rozšířenou působností se v přestupkovém řízení musí řídit odborným vyjádřením krajské veterinární správy, která se v řízení o přestupku týrání zvířete vyjadřuje k tomu, zda je vaše jednání (nebo opomenutí) týráním podle § 4 zákona na ochranu zvířat (blíže viz kapitola IV.3 Definice týrání). Pokud veterinární správa uvede, že k týrání došlo, musí se tím obecní úřad řídit, neboť sám nemá odborné veterinární znalosti. Obecní úřad pak zkoumá ještě další záležitosti. Které to jsou, se dozvíte v kapitole V.3 Obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Pokud máte za to, že jste se týrání zvířete nedopustili, můžete svá práva hájit těmito způsoby:

Rozporovat odborné vyjádření veterinární správy, které konstatuje, že se jedná o týrání podle § 4 zákona na ochranu zvířat.

K tomu ve většině případů nebude stačit vaše laické tvrzení, že s popisem veterinární správy nesouhlasíte. Bude potřeba obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností předložit jiné odborné vyjádření, v němž bude uvedeno, proč jsou závěry veterinární správy chybné, a to vypracované odborníkem v příslušné oblasti (např. soudním znalcem v oboru zemědělství, odvětví veterinářství).

Spolupracovat s advokátem.

Advokát bude schopen hájit vaše práva a posoudit i to, zda např. obecní úřad obce s rozšířenou působností dostatečně zjistil potřebné informace. Bude vám schopen sepsat případné odvolání ke krajskému úřadu a případně poté žalobu ke správnímu soudu, pokud byste s rozhodnutím o uloženém trestu nesouhlasili. Soud pak může vydané rozhodnutí zrušit, pokud zjistí, že rozhodnutí bylo vydáno nezákonně.

Požádat o prošetření postupu obecního úřadu, krajského úřadu a veterinární správy ochránce.

Podmínkou je, že jste se o zjednání nápravy neúspěšně pokusili i sami vlastními silami. Ochránce však v žádném případě nenahrazuje služby advokáta. Pokud by ochránce zjistil pochybení v postupu veterinární správy, která ve věci vydala své odborné vyjádření (např. jej neodůvodnila apod.), může být i toto předmětem šetření ochránce. Ochránce ale neposuzuje správnost závěrů veterinární správy z odborného veterinárního hlediska, neboť k tomu nemá potřebné odborné znalosti ani odborný personální aparát.

3. CO MOHU DĚLAT, KDYŽ SOUSEDovi UTÍKÁ PES NA MŮJ POZEMEK?

Ne vždy dokáže chovatel zabránit tomu, aby mu zvíře uteklo. Relativně častá je situace, že pes utíká na sousední pozemek. Pokud je to právě váš pozemek, na který pes uniká, bývá nejrychlejším a nejúčinnějším řešením domluva se sousedem o vhodných opatřeních, aby k dalším průnikům psa na váš pozemek už nedocházelo. Jedná se zejména o vybudování vyššího oplocení nebo jeho podezdění, případně opravu, jimiž se úniku psa zabrání. V některých případech však může být úprava oplocení nad finanční možnosti chovatele psa. Za takové situace je dobré také zvážit alespoň částečnou finanční výpomoc sousedovi nebo osobní účast při provádění stavebních prací, neboť případné zásahy ze strany úřadů, soudů či policie mohou do značné míry narušit sousedské vztahy a vytvořit nepřátelskou atmosféru, ve které je pak mnohdy velmi obtížné někdy i desítky dalších let bydlet.

V případech, kdy kolem pozemku chovatele psa není žádná zábrana, můžete zvážit i vybudování vlastního oplocení. Takové řešení může být velmi rychlé a efektivní. Plot do výšky 2 m, který nebude hraničit s veřejným prostranstvím ani veřejnou cestou (silnicí, chodníkem), navíc můžete na vlastním pozemku, nacházejícím se v zastavěném území či v zastavitelné ploše, vybudovat zcela bez povolení stavebního úřadu. Máte-li pozemek v nájmu, musíte se na vybudování plotu dohodnout s pronajímatelem.

Ustanovení § 1013 odst. 1 občanského zákoníku ukládá vlastníkovu sousedního pozemku povinnost zdržet se všeho, co působí, že pach, hluk a jiné podobné účinky (imise) vnikají na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezují obvyklé užívání pozemku; to platí i o vnikání zvířat. Pokud soused ani přes výzvu nezjedná nápravu, můžete se obrátit na soud, aby váš spor se sousedem vyřešil.

Chovateli psa plynou další povinnosti ze zákona na ochranu zvířat. Podle § 13 odst. 1 daného zákona je chovatel povinen učinit opatření proti úniku zvířat, která chová. Chovatel, který danou povinnost porušuje, se dopouští přestupku²⁰⁸.

Můžete se tedy obrátit na obecní úřad obce s rozšířenou působností a požádat ho, aby prověřil, zda váš soused provedl dostatečná opatření proti úniku psa ze svého pozemku. Pokud tak učiníte, požádejte zároveň obecní úřad, aby vám odpověděl, jak situaci posoudil a zda ve věci učinil nějaké kroky. Prokáže-li obecní úřad, že ke spáchání přestupku skutečně došlo, může chovateli uložit pokutu.

Může se stát, že sousedův pes napadne psa nebo jiné zvíře, které máte na pozemku. Soused tím poruší svou povinnost zajistit, aby jeho zvíře nezranilo ani neusmrtilo zvíře jiného chovatele.²⁰⁹ Takové porušení povinnosti je přestupkem²¹⁰ a je možné za něj uložit pokutu. V úvahu přichází nahlížet na danou situaci také jako na týrání zvířete, které je rovněž postihnutelné v přestupkovém řízení.²¹¹ Blíže se těmto otázkám věnujeme v kapitole VI.1 Napadení zvířete jiným zvířetem. Případy napadení, zranění nebo usmrcení zvířete zvířetem (např. psa psem) projednává obecní úřad obce s rozšířenou působností.

Pro úplnost lze zmínit § 2933 občanského zákoníku, podle kterého, způsobí-li škodu zvíře, nahradí ji jeho vlastník, ať již bylo zvíře pod jeho dohledem nebo pod dohledem osoby, které vlastník zvíře svěřil, anebo se zatoulalo nebo uprchlo. Osoba, které bylo zvíře svěřeno nebo která zvíře chová nebo jinak používá, nahradí škodu způsobenou zvířetem společně a nerozdílně s vlastníkem.

Ochránce může přezkoumat správnost postupu obecního úřadu obce s rozšířenou působností, pokud by ani přes výzvu k nápravě nedošlo ke změně jeho postupu.

4. CO SI POČÍT SE ŠTĚNICEMI NA STUDENTSKÝCH KOLEJÍCH?

Výskyt štěnic nemusí souviset jen s úrovní hygienických podmínek, ale často je vyvolán zvýšeným pohybem lidí a přenesením štěnic z jiného prostředí v oblečení. K tomu může docházet právě na studentských kolejích.

²⁰⁸ Ustanovení § 27 odst. 2 písm. g) a ustanovení § 27a odst. 3 písm. d) zákona na ochranu zvířat.

²⁰⁹ Ustanovení § 4 odst. 4 zákona na ochranu zvířat: „Každý je povinen zajistit, aby zvíře, které chová, nezranilo ani neusmrtilo zvíře jiného chovatele. To neplatí, pokud se zvíře jednoho chovatele brání útoku zvířete jiného chovatele nebo pokud zvíře chovatele brání prostor určený k jeho chovu a dále v případě pastevceckých psů při ochraně hospodářských zvířat. Toto ustanovení se vztahuje na volně žijící zvíře, pouze pokud je chováno v zajetí. Toto ustanovení se nevztahuje na zvíře chované v honitbě podle zákona o myslivosti a na loveckého dravce, pokud je používán podle zákona o myslivosti.“

²¹⁰ Ustanovení § 27 odst. 2 písm. a) a ustanovení § 27a odst. 3 písm. a) zákona na ochranu zvířat.

²¹¹ Ustanovení § 27 odst. 1 písm. b) a § 27a odst. 1 písm. b) zákona na ochranu zvířat.

Na štěnice bych si pozval odborníka.

Povinnost zajistit likvidaci štěnic má vlastník kolejí. Ten by měl zajistit jejich hubení prostřednictvím odborné společnosti (osoby s odbornou způsobilostí v problematice dezinfekce, dezinfekce a deratizace). Nezajistí-li vlastník likvidaci štěnic prostřednictvím odborné společnosti, mohou se ubytovaní obrátit na místně příslušnou krajskou hygienickou stanici či Hygienickou stanici hlavního města Prahy a předložit jí důkazy o výskytu štěnic. Těmito důkazy mohou být fotografie, mrtví jedinci štěnic, zbytky kutikul po svlékání nymf štěnic, videozáznamy atd. Hygienická stanice provede v místě státní zdravotní dozor a v případě prokázaného výskytu hmyzu nařídí vlastníkov, aby zajistil speciální ochrannou dezinfekci. Poté může zkontrolovat, zda byla opatření provedená odbornou společností účinná.²¹²

Hygienická stanice může také prověřit, zda odborná osoba vede evidenci.²¹³ Vzhledem k tomu, že evidence má obsahovat i dobu a místo použitých přípravků za posledních 5 let, lze takto ověřit, jaká je skutečná situace v budovách kolejí, kolikrát odborná osoba speciální dezinfekci v daném místě prováděla a případně v kterých místech. Díky tomu může hygienická stanice lépe zmapovat skutečnou situaci na místě a dále ji vyhodnotit, případně přijmout potřebná opatření.

²¹² Viz také Krajská hygienická stanice Moravskoslezského kraje. *Výsledky kontrol ubytovacích zařízení v MSK* [online]. [cit. 22. 12. 2022]. Dostupné z: <https://www.khsova.cz/obcanum/detail/11804>

²¹³ Viz ustanovení § 61 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví.

VIII.

Vybraná soudní rozhodnutí ve věci ochrany zvířat

Nejvyšší správní soud, č. j. 7 As 258/2021-26

ze dne 9. 2. 2022

Při rozhodování podle § 13 zákona o ochraně zvířat je třeba zkoumat i to, zda bude chov probíhat v legálních stavbách, resp. zohlednit výsledek řízení ve věci povolení staveb určených pro chov před příslušnými stavebními úřady. Bylo by zcela absurdní, pokud by veterinární správa byla povinna vydat kladné povolení k chovu zvířat vyžadujících zvláštní péči i v případě, že by zjistila, že chov zvířat bude probíhat v nelegálních stavbách.

Novelou č. 501/2020 Sb. došlo ke změně zákona o ochraně zvířat mj. v tom smyslu, že byly doplněny povinné náležitosti žádosti o povolení chovu zvířat (právní úprava po novelizaci výslovně vyžaduje, aby byl k žádosti přiložen i kolaudační souhlas stran staveb, ve kterých budou zvířata chována). I před uvedenou novelizací však zákon o ochraně zvířat ukládal orgánům veterinární správy ověřit, že při zájmovém chovu bude docházet k dodržení přiměřených podmínek pro zachování fyziologických funkcí zvířat, k zajištění jejich biologických potřeb tak, aby nedocházelo k bolesti, utrpení nebo poškození zdraví zvířat, resp. ověřit učinění dostatečných opatření proti úniku zvířat.

Nejvyšší správní soud, č. j. 10 As 150/2020-37

ze dne 3. 1. 2022

Správní orgán není povinen odborné vyjádření veterinární správy (závazné stanovisko) zasilat účastníkům správního řízení. Závazné stanovisko totiž není určeno účastníkům správního řízení, nýbrž jinému správnímu orgánu (městskému úřadu), který je povinen závazné stanovisko při dalším vydávání správního rozhodnutí respektovat. Podstatné je, aby se účastník správního řízení (stěžovatel) mohl před vydáním rozhodnutí s obsahem odborného vyjádření seznámit a případně se k němu vyjádřit.

Pokud stěžovatel v odvolání namítal, že MVDr. S. žádnou kontrolu neprováděl a že protokol je vymyšlený, nejedná se o námitky proti obsahu odborného vyjádření. Žalovaný tedy nepochybil, pokud nepostupoval podle § 149 odst. 5 správního řádu a nevyžádal si přezkoumání závazného stanoviska u nadřízeného orgánu krajské veterinární správy. Tento nadřízený (odborný) orgán má totiž přezkoumat správnost odborného závěru, čehož zpravidla není žalovaný schopen. K posouzení toho, zda kontrolor na místě samém byl a zda si protokol vymyslel, je pak žalovaný zcela oprávněn.

Správní orgány oprávněně vycházely z odborného vyjádření i přesto, že v době jeho zpracování ještě nebylo dokončeno řízení o námitkách proti kontrolním zjištěním. Odborné vyjádření totiž obsahuje i námitky stěžovatele proti kontrolnímu

protokolu i argumentaci, kterou je krajská veterinární správa vypořádává. I kdyby tedy bylo skutečně odborné vyjádření zasláno městskému úřadu dříve než vypořádání námitek stěžovateli, nemohl mít takový postup žádný vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Pokud by byly námitky stěžovatele úspěšné a kontrolní protokol by byl změněn, mohl tuto skutečnost stěžovatel namítat a správní orgán by k této okolnosti musel přihlédnout.

V daném případě bylo pochybení stěžovatele shledáno mj. v tom, že ve výběhu zvířat ponechal balíky sena včetně ochranných sítí a hrozilo tak, že zvířata části ochranných sítí pozřou. Delikt stěžovatele tedy nespočíval v tom, že zvířata nebezpečnými předměty přímo krmil (že by jim podával seno se zbytky ochranných sítí), nýbrž že zvířata choval v takových podmínkách, ve kterých hrozilo, že části ochranných sítí pozřou. Žalovaný tedy nepochybil, pokud takové jednání vyhodnotil jako týrání ve smyslu § 4 odst. 1 písm. k), a nikoli jako týrání podle písm. c) bod 2 zákona o ochraně zvířat před týráním.

Pro naplnění skutkové podstaty správního deliktu podle § 27a odst. 1 písm. b) zákona na ochranu zvířat proti týrání („podnikající fyzická osoba se dopustí správního deliktu tím, že týrá zvíře nebo utýrá zvíře“) není podstatné místo spáchání skutku, ani vlastnictví pozemku či zvířete. V případě týrání zvířete podle § 4 odst. 1 písm. k) zákona na ochranu zvířat proti týrání („chovat zvíře v nevhodných podmínkách“) je pak významné pouze to, zda postihovaná osoba týrané zvíře chová, tj. zda jej ve smyslu § 3 písm. k) zákona na ochranu zvířat proti týrání „drží nebo chová (...) trvale nebo dočasně“.

Nejvyšší správní soud, č. j. 10 As 402/2020-26

ze dne 4. 3. 2021

V obecné rovině nebrání nic tomu, aby správní orgán, kterému věc postoupí orgán činný v trestním řízení, rozhodl v navazujícím řízení o odpovědnosti za přešupek právě na základě důkazů provedených v trestním řízení. Pokud orgány činné v trestním řízení dostatečně zjistí skutkový stav věci, bylo by nevhodné a nadbytečné dokazovat stejné skutečnosti opětovně ve správním řízení.

Pokud stěžovatel střílel na psa, který měl znaky plemene, jehož odstřel je zakázán, zcela jistě neprokázal náležitou míru opatrnosti, která byla nutná v pozici mysliveckého hospodáře.

Nejvyšší správní soud, č. j. 10 As 306/2018-68

ze dne 21. 12. 2020

Právní předpisy nestanoví lhůtu pro odklizení mrtvého těla hříběte. Krajský soud však poukázal na skutečnost, že stěžovatel neplnil povinnosti stanovené mu v § 11 odst. 1 větě první zákona na ochranu zvířat proti týrání, podle kterého má chovatel povinnost zabezpečit v intenzivních chovech nejméně jedenkrát denně prohlídku hospodářských zvířat a technologických zařízení a odstranit v nejkratší možné době každou zjištěnou závadu tak, aby nebylo ohroženo zdraví a život zvířat. Podle § 40 odst. 1 písm. a) veterinárního zákona dále platí, že chovatelé jsou povinni hlásit neprodleně výskyt vedlejších živočišných produktů osobě, která provádí jejich shromažďování a přepravu, přičemž jazykový význam slova „neprodleně“ nepochybně znamená vykonat něco okamžitě či ihned.

Nejvyšší správní soud, č. j. 1 As 375/2018-26

ze dne 10. 1. 2019

Předvánoční pouliční prodej kaprů je nepochybně vždy spojen s určitou mírou stresu ryb. Pro prodejce však musí být předem zřejmé, jaká intenzita stresu ryb již představuje týrání zvířat ve smyslu § 4 odst. 1 písm. j) zákona na ochranu zvířat proti týrání. Obzvláště v takovýchto těžko předvídatelných situacích musí být ze závazného stanoviska veterinární inspekce zřejmé, z čeho zákonem požadovanou míru stresu vyvozují.

Odborné posouzení (vyjádření) veterinární správy musí být srozumitelné a dostatečně odůvodněné, jinými slovy musí naplňovat kritéria přezkoumatelnosti. Tato kritéria však odborné posouzení Ústřední veterinární správy nespĺňovalo. Nadřízený dotčený orgán toliko uvedl, že ryby měly slabý únikový a obranný reflex, nepříroze- nou polohu a lapaly po vzduchu. Není však zřejmé, z čeho vyvodil nedostatečnost uvedených reflexů, resp. jak by se tyto reflexy u kaprovitých ryb měly správně projevovat. Obdobně není specifikována ani nepřírozená poloha kaprů v kádích. Ústřední veterinární správa sice ve svém stanovisku uvedla určitá obecná odborná východiska, ta však nijak konkrétně nevztáhla na nyní posuzovanou věc a nevy- světřila tak, proč uvedené projevy ryb již dosahovaly intenzity týrání zvířat. Kasační soud tak postrádá v závazném stanovisku nadřízeného dotčeného orgánu i v napa- deném rozhodnutí žalovaného konkrétní a dostatečně odůvodněné úvahy, které by vedly k závěru, že v posuzovaném případě, odlišně od jakéhokoliv jiného prodeje, skutečně bylo vyvoláno bezdůvodně nepřiměřené působení stresových vlivů bio- logické, fyzikální nebo chemické povahy, jež by bylo nutno kvalifikovat jako týrání zvířat [srov. § 4 odst. 1 písm. j) zákona na ochranu zvířat proti týrání].

Nejvyšší správní soud, č. j. 2 As 72/2014-43

ze dne 14. 8. 2014

Forma opatření proti úniku zvířete záležela jen na stěžovateli jako na jeho cho- vateli, přičemž žádný právní předpis neurčuje, jak má být pes zajištěn (uvázan, umístěn v boudě, v oplocení atd.). Proto bylo na správním orgánu, aby provedl dokazování ohledně toho, jaká opatření proti úniku psa stěžovatel učinil, případně, zda tuto svou povinnost zanedbal a zavinil tak únik svého psa (správní orgán se na to měl minimálně dotázat v průběhu ústního jednání).

Nejvyšší správní soud, č. j. 6 As 4/2013-18

ze dne 10. 4. 2013

Únik zvířete neznamená automaticky jeho týrání. Pokud správní orgány ve výro- ku správního rozhodnutí uznaly žalobkyni vinnou z týrání zvířat, musely by k tomu disponovat příslušnými důkazními prostředky, jejichž prostřednictvím by prokázaly naplnění zákonných podmínek týrání zvířat, a nikoli pouhé konstatování, že každý únik zvířat znamená jejich týrání.

Nejvyšší správní soud, č. j. 9 As 13/2012-33

ze dne 18. 12. 2012

Správní orgán formuloval skutek, pro který byla stěžovatelka uznána vinnou ze spáchání správního deliktu, slovy „dne 30. 8. 2007 v 10.00 hod. až 11.00 hod. a dále

v dalších dnech, dle fotodokumentace, nezabezpečila chovná zvířata“. Takto vymezený skutek ve výrokové části rozhodnutí nemůže obstát. Pouhým odkazem na fotodokumentaci obsaženou ve správním spise není postaveno na jisto, za jaké konkrétní jednání byla stěžovatelka postížena. Jinak řečeno, není zřejmé, kolik dalších úniků zvířat celkem je předmětem tohoto rozhodnutí a v jakých dnech k nim došlo.

V projednávané věci je zcela nezbytné určit ve výroku počet úniků zvířat a dobu, kdy k nim došlo, aby byl dostatečně vymezen předmět řízení, od kterého se odvíjí posouzení např. intenzity porušení chráněného zájmu či výše sankce, a rovněž, aby následně nebylo možno tato jednání učinit předmětem dalšího řízení vůči stěžovatelce.

Nejvyšší správní soud, č. j. 7 As 46/2010-54

ze dne 14. 10. 2010

Odborné vyjádření orgánu veterinární správy vydané podle § 24a odst. 5 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, naplňuje definiční znaky závazného stanoviska ve smyslu § 149 odst. 1 správního řádu z roku 2004. Je-li v odvolání proti rozhodnutí o správním deliktu vydaném obecním úřadem obce s rozšířenou působností zpochybněn obsah takového závazného stanoviska, odvolací správní orgán musí postupovat podle § 149 odst. 4 správního řádu, a pokud sám takovou námitku posoudí, zatíží řízení závažnou procesní vadou.

Nejvyšší správní soud, č. j. 4 As 35/2003-59

ze dne 24. 2. 2005

V žádném ze zákonů regulujících chov zvířat není upraven pohyb psů na veřejném prostranství, který by znemožňoval upravit tuto problematiku obcím v jejich samostatné působnosti na základě zmocnění uvedeného v ustanovení § 10 zákona č. 128/2000 Sb. V tomto případě se jedná o situaci, kdy obec v rámci své samostatné působnosti vydala vyhlášku k zabezpečení čistoty a veřejného pořádku na území města. Ve vyhlášce města H. je důsledně regulováno zabezpečení veřejného pořádku, týkající se mj. volného pohybu psů, výběhů pro psy, povinnosti úklidu jejich exkrementů atd., a to na území města. Nic nenaznačuje tomu, že by město H. mělo v úmyslu nad rámec své pravomoci regulovat materii, která je již upravena zákonem.

Nejvyšší soud, sp. zn. 6 Tdo 74/2020

ze dne 25. 3. 2020

Argumentuje-li obviněný tím, že překážku ne bis in idem a tím překážku pro vedení trestního stíhání pro týž skutek může založit i rozhodnutí správního orgánu, jenž má trestně právní povahu, pak tuto skutečnost dovolací soud nikterak nezpochybňuje. Současně však dovolací soud musí připomenout, že odvolací soud dospěl k závěru, že předmětem trestního postihu obviněného je jiný skutek, než který ve svém rozhodnutí vymezil správní orgán, a to již proto, že se týká týrání jiných koní.

Není v rozporu se zásadou ne bis in idem, pokud na jeden skutek pachatelem spáchaný stát svými orgány reaguje prostřednictvím různých navzájem se doplňujících řízení, která tvoří jeden koherentní celek za podmínky, že dohromady nepředstavují pro dotčeného jednotlivce nadměrnou zátěž. Stěžejním pro posuzování

případů, ve kterých se otvírá otázka přípustnosti dvojího řízení trestněprávní povahy ve smyslu zásady *ne bis in idem*, je test „dostatečně úzké souvislosti v podstatě a čase“. Z tohoto pohledu je třeba zopakovat, že obě řízení se prolínala a že i sledovala různý cíl – správné řízení zejména umístění koní do prostředí, v němž jim bude zajištěna odpovídající péče, trestní řízení postihů a odsudek obviněného za spáchaný trestný čin.

Nejvyšší soud, sp. zn. 25 Cdo 4314/2018

ze dne 26. 6. 2019

Škodou na věcech vzniklou v souvislosti s výkonem činnosti rybářské stráže podle § 18 odst. 4 zákona č. 99/2004 Sb., o rybářství, je i škoda vzniklá usmrcením nebo poraněním psa, který člena rybářské stráže při výkonu činnosti doprovázel.

Nejvyšší soud, sp. zn. 25 Cdo 972/2018

ze dne 28. 3. 2019

Přestože vlastník je povinen hradit újmu způsobenou jeho zvířetem bez ohledu na protiprávnost a zavinění, musí žalobce požadující náhradu nemajetkové újmy spočívající v jinak neodčinitelném osobním neštěstí (§ 2971 o. z.) tvrdit a prokázat, že újma byla způsobena protiprávním činem, například tím, že žalovaný vlastník při zacházení se psem porušil z hrubé nedbalosti důležitou právní povinnost, anebo způsobil újmu úmyslně z touhy ničit, ublížit nebo z jiné pohnutky zvláště zavrženíhodné. Za osobní neštěstí, které je podmínkou pro přiznání náhrady za nemajetkovou újmu podle § 2971 o. z., nelze považovat situaci, kdy chovatel psa poškozeného na zdraví jiným psem ztratil možnost zúčastňovat se s ním závodů a výstav, avšak svého psiho společníka neztratil, nadále s ním žije, chodí na procházky i na cvičiště, i když již jen pro zábavu, a nikoli z důvodu výcviku na závody, byť je pes jeho jediným společníkem.

Nejvyšší soud, sp. zn. 6 Tdo 1014/2015

ze dne 23. 9. 2015

Přečin poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku lze spáchat i na živém zvířeti. Při výkladu zákonného znaku „cizí věc“ se použije § 134 tr. zákoníku, podle něhož se ustanovení o věcech vztahují i na živá zvířata. Ustanovení § 494 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, se zde neuplatní, neboť § 134 tr. zákoníku s ním není v kolizi, poněvadž neztotožňuje věc v právním smyslu a živé zvíře, ale pouze stanoví, že příslušná ustanovení trestního zákoníku je nutno vztáhnout i na živá zvířata.

Nejvyšší soud, sp. zn. 8 Tdo 1509/2014

ze dne 14. 1. 2015

Poranění způsobené pokousáním psem, které je možno kvalifikovat jako těžkou újmu na zdraví, zakládá u majitele psa trestní odpovědnost za trestný čin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 tr. zákoníku, jestliže majitel, který psa náležitě neopatřil, znal nebo mohl a měl znát jeho nebezpečnost. Majitel psa je povinen počínat si tak, aby chováním jeho psa nedocházelo ke škodám na zdraví, na majetku, na přírodě a na životním prostředí. Pokud navíc majitel psa ví o tom,

že s chováním jeho psa byly již v minulosti problémy, a neučiní nic pro to, aby ke škodě na zdraví jiné osoby nedošlo, bude možno jednání takového majitele psa posoudit jako trestný čin těžkého ublížení na zdraví z nedbalosti podle § 147 tr. zákoníku, dojde-li po útoku psa ke zranění některé osoby.

Tím, že psa patřícího obviněnému vypustila z kotce jiná osoba, nebyla přerušena příčinná souvislost mezi jednáním obviněného a vzniklým následkem, ale pouze k ní přistoupila další skutečnost, jež spolupůsobila při vzniku následku. Jednání obviněného jako nezodpovědného majitele psa však zůstalo tou skutečností, bez níž by k následku nebylo došlo.

Nejvyšší soud, sp. zn. 8 Tdo 657/2011

ze dne 15. 6. 2011

Trestný čin týrání zvířat byl spáchán na místě veřejnosti přístupném ve smyslu § 302 odst. 1 písm. b) tr. zákoníku i tehdy, jestliže se ho pachatel dopustil sice v soukromém prostoru, do něhož není volný přístup, pokud ovšem veřejnost mohla negativně vnímat projevy týrání z jiného veřejně přístupného místa, např. ze sousedícího pozemku, který nebyl dostatečně oddělen ani oplocením, a nebyla vytvořena ani žádná jiná bariéra zabraňující vizuálnímu pozorování i zvukovému vnímání projevů týrání.

K naplnění okolnosti podmiňující použití vyšší trestní sazby u trestného činu týrání zvířat podle § 302 odst. 3 tr. zákoníku spočívající v tom, že pachatel spáchal tento trestný čin na „větším počtu zvířat“, je třeba, aby se tak stalo nejméně na sedmi zvířatech.

Nejvyšší soud, sp. zn. 28 Cdo 217/2008

ze dne 8. 12. 2008

Žalovaná, která získala týrané koně do vlastnictví v období jejich umístění v náhradní péči na základě kupní smlouvy uzavřené s M. Š., jemuž byly koně rozhodnutím odebrány a umístěny do náhradní péče, se na úkor žalobce bezdůvodně neobohatila, neboť nahradit náklady spojené s umístěním týraného zvířete do náhradní péče a s následnou péčí podle ust. § 28a odst. 3 zák. na ochranu zvířat proti týrání, je povinná osoba, které bylo týrané zvíře odebráno, nikoliv jejich vlastník.

Zákonodárce se tak zřetelně výslovnou právní úpravou snažil předejít případným sporům v otázce povinné osoby k hrazení nákladů v souvislosti s umístěním týraného zvířete do náhradní péče a s následnou péčí a zakotvil v daném ustanovení praktické řešení předestřených sporů. Hradil-li náklady spojené s náhradní péčí po dobu náhradní péče dovolatel, je to M. Š., komu tím vzniklo bezdůvodné obohacení, a nikoliv žalovaná.

Městský soud v Praze, č. j. 17 A 102/2021-42

ze dne 17. 10. 2022

Soud se neztotožňuje s žalobcovou interpretací § 29c odst. 7 zákona č. 246/1992 Sb., tedy že se kompenzační příspěvek poskytuje za každé zvíře zjištěné při kontrolách v daném roce. Tento výklad totiž pomíjí odst. 8 téhož paragrafu. Slovo „každé“ uvedené v odst. 7 ve spojení s odst. 8 znamená, že se kompenzuje každé ze zvířat, které bylo zjištěno při kontrole, která za období let 2014 až

2018 zjistila nejvyšší počet zvířat. Nejde tedy o každé zvíře, které chovatel choval v období let 2014 až 2018, popř. v některém roku z tohoto období. Žádné scítání, průměrování, dopočítávání či jakýsi kvalifikovaný odhad založený na cyklickém průběhu chovu, a to ať již v průběhu jednoho roku či celého období let 2014 až 2018, nepřichází v úvahu.

Soud nevešel ani na námitku, že formulace zákona fakticky zakládá nerovnost mezi jednotlivými chovateli, poněvadž záleží na tom, kdy u nich kontroly krajské veterinární správy probíhaly. Vzorec pro stanovení výše kompenzačního příspěvku je stejný pro všechny žadatele, aplikuje se na všechny žadatele splňující podmínky pro kompenzační příspěvek stejně, vychází z pevně daných kritérií a není diskriminační. I kdyby byly kontroly provedeny jen v minimálním zákonem daném rozsahu a všechny by proběhly v době, která by pro žalobce byla nejméně výhodná, nebylo by to důvodem pro to, aby se správní orgány odchýlily od textu zákona a aby přistoupily na žalobcem předestřenou kalkulaci počtu kusů chovaných zvířat.

Krajský soud v Ústí nad Labem, č. j. 16 A 38/2021-65

ze dne 4. 10. 2022

Za situace, kdy odvolací námitky žalobkyně směřovaly vůči závaznému stanovisku KVS, neměl odvolací orgán kompetenci sám si posoudit odvolací námitky žalobkyně bez toho, aby vyžádal potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od ÚVS.

Veterinární kontrola je ze své podstaty neopakovatelný úkon, přičemž kontrolní zjištění v místě a čase je jedinečné. Jedinečnost kontroly však nemění nic na tom, že bylo třeba v daném případě v odvolacím řízení vyžádat potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od ÚVS, která se mohla zabývat tím, zda podklady shromážděné KVS jsou s přihlédnutím k odvolacím námitkám žalobkyně dostatečným podkladem pro závěr KVS, že došlo k týrání zvířat, k čemuž de facto odvolací námitky směřovaly.

Krajský soud v Brně, č. j. 22 A 78/2021-27

ze dne 2. 8. 2022

Tím, že žalobkyně nezabezpečila svého psa, který pokousal poškozeného, porušila zájem na ochraně zdraví poškozeného; porušením povinnosti učinit opatření proti úniku psa žalobkyně ohrozila zájem na ochraně psa před nebezpečím plynoucím mu z jeho úniku. Právně relevantní následek jednání tedy není totožný, nejedná se o jeden skutek de iure a obecně není vyloučen souběh obou přestupků.

Pokud však dochází k takovému souběhu a je vedeno více řízení, je třeba zkoumat např. i to, zda daný soubor řízení je veden takovým způsobem, aby se maximálně zabránilo jakémukoliv zdvojení při shromažďování a hodnocení důkazů (zjištění učiněná v jednom řízení mají být využitelná i v řízení druhém), a zejména, zda sankce uložená v řízení, které bylo ukončeno jako první, je zohledněna v řízení, které je skončeno jako poslední, tak, aby se zabránilo tomu, že dotčený jedinec ponese nepřiměřenou zátěž.

Krajský soud v Praze, č. j. 51 A 16/2021-67

ze dne 30. 5. 2022

Měl-li městský úřad k dispozici pravomocná a vykonatelná nákladová rozhodnutí, která nebyla žádným způsobem zrušena (čili nedošlo k jejich včasnému napadení

žalobou), pak v okamžiku zjištění nedoplatku neuhrazeného déle než tří měsíců již mohlo být rozhodnuto o prohlášení umístěné klisny za vlastnictví státu.

Tvrdí-li žalobkyně, že měla klisnu ve spoluvlastnictví s bývalým druhem M. Z., pak ani za této situace nebyl městský úřad povinen vymáhat náklady spojené s umístěním do náhradní péče výhradně po M. Z., ale naopak si mohl vybrat, vůči kterému z (případných) spoluvlastníků bude náklady spojené s umístěním klisny do náhradní péče vymáhat.

Postup, kdy městský úřad rovnou přistoupí k zahájení řízení podle § 28a odst. 6 zákona na ochraně zvířat, aniž účastníkovi jakkoli sdělí, jak naložil s jeho návrhem na splátkový kalendář, nelze považovat za příklad dobré správy. I kdyby splátkový kalendář sebevíc nedával smysl, bylo by žádoucí to žalobkyni alespoň rámcově sdělit. Tato výhrada však nemá vliv na zákonnost napadeného rozhodnutí. Na rozhodnutí o stanovení splátkového kalendáře totiž neexistuje právní nárok. Zákon na ochranu zvířat neobsahuje žádné ustanovení ohledně posečkáni s úhradou nákladů spojených s umístěním zvířete do náhradní péče. Za daných okolností tedy bylo na uvážení městského úřadu, zda žádosti o splátkový kalendář vyhová.

Městský soud v Praze, č. j. 9 A 99/2021-45

ze dne 11. 5. 2022

Bylo pouze na vůli zákonodárce, aby určil, zda za zákaz chovu zvířat výhradně nebo převážně za účelem získání kožešin poskytne chovatelům nějakou kompenzaci. Zákonodárce tak učinil v § 29c zákona na ochranu zvířat, nadto stanovil výpočet takovým způsobem, který je pro chovatele výhodnější než jiné způsoby. Soud tedy nemá za to, že by uvedené ustanovení bylo protiústavní. Dle § 29c odst. 2 citovaného zákona se jedná o jednorázový finanční příspěvek ke zmírnění dopadů chovatelům, nikoli o kompenzaci všech dopadů.

Ze znění § 29c odst. 8 zákona na ochranu zvířat zcela jasně vyplývá, že počet zvířat, jímž se vynásobí částka stanovená v § 29c odst. 7 zákona, se stanoví tak, že se z údajů o počtu zvířat zjištěných u chovatele při kontrolách v jednotlivých rocích (2014 až 2018) vybere údaj s nejvyšším počtem zjištěných zvířat. Není tedy vůbec relevantní, že dané kontroly KVS nebyly zaměřeny na zjištění počtu zvířat na hospodářství, ani že se do zjištěných počtů nepromítla případná uhynulá zvířata, ani že kontroly byly prováděny v různých chovatelů v různých datech.

Krajský soud v Praze, č. j. 51 A 70/2020-46

ze dne 13. 12. 2021

Správní orgány vyčíslily výši zbývajících nákladů na zajištění péče o týrané koně s odkazem na daňové doklady založené ve správním spise. Takovýto postup lze považovat obecně za přípustný, ovšem pouze za předpokladu, že daňové doklady (popř. ve spojení s ostatními podklady pro vydání rozhodnutí) poskytují dostatečnou oporu pro závěr, že vynaložené náklady byly použity výlučně na zajištění předběžné náhradní péče o týrané zvíře.

Souvislost poskytovaného plnění se zajištěním předběžné náhradní péče pro konkrétního koně by měla být patrná na první pohled již ze správního spisu. Pokud jsou koně v prvostupňovém rozhodnutí specifikováni pouze identifikačním číslem, avšak na fakturách jsou uvedena pouze jména koní, dovozuje se souvislost se zajištěním péče o koně svěřené do předběžné náhradní péče obtížněji. Způsob, jakým

bude tato souvislost prokázána, je na uvážení správních orgánů – nabízí se např. vytvoření seznamu týraných koní svěřených do předběžné náhradní péče s uvedením jejich jména a identifikačního čísla, popřípadě i dalších údajů umožňujících jejich jednoznačnou identifikaci. Identifikační čísla koní lze poměrně snadno spárovat se jmény koní pomocí veřejně dostupného registru koní vedeného Ministerstvem zemědělství (<https://eagri.cz/public/app/VyhledavaniKoni/>).

Případná pochybení dodavatelů při fakturaci nezbavují správní orgány povinnosti řádně prokázat, že (pře)fakturovaná plnění byla skutečně poskytnuta na zajištění předběžné náhradní péče o týrané koně. Pakliže měl městský úřad o průkaznosti vystavených faktur jakékoliv pochybnosti, měl na pečovatele v tomto směru buďto klást přísnější požadavky, nebo je poučit o tom, jak předmět plnění v jednotlivých fakturách dostatečně určitě vymežit. Eventuálně měl městský úřad do správního spisu založit další podklady (např. „rámcové“ smlouvy, jednotlivé objednávky či veterinární výměry, eventuálně alespoň dodatečné vysvětlení pečovatelů ke konkrétním sporným fakturám), které by mohly údaje sdělené pečovateli doplnit a poskytnout o povaze fakturovaných plnění ucelenější a nezpochybnitelný obraz.

Uzavření smlouvy o provádění předběžné náhradní péče s pečovatelem sice není podmínkou pro vznik nároku na náhradu vynaložených nákladů, avšak byla-li smlouva městským úřadem písemně či ústně uzavřena, ujednané cenové podmínky nepochybně mají vliv na posouzení adekvátnosti městským úřadem proplacených částek (částky přesahující smluvně dojednané ceny by v zásadě – nejednalo-li by se např. o neočekávaná, ale nezbytná plnění, jež byla ve smlouvě opomenuta – nemohly být považovány za účelně vynaložené náklady).

Krajský soud v Plzni, č. j. 17 A 81/2021-56

ze dne 22. 11. 2021

Ze skutečností zjištěných ve správních řízeních je patrné, že skot v péči žalobkyně se dostal přes ohradník až na pozemek J. N., což svědčí o nedostatečné efektivitě fungování ohradníku. Jakým způsobem se skot na tento pozemek dostal, není z pohledu vyvinění žalobkyní z odpovědnosti za takový stav podstatné, pokud žalobkyně neprokáže, že skot unikl za pomoci třetí osoby, jak sice tvrdí, ale nijak tato svá tvrzení neprokázala a ani neoznačila důkazy k jejich prokázání.

V daném případě byl proveden důkaz ohledáním dle § 54 správního řádu, dle kterého není správní orgán povinen vypracovaný protokol o provedení důkazu ohledáním zasílat z vlastní iniciativy žalobci ani jiné osobě. V případě potřeby si jsou účastníci řízení oprávněni pořídit ze spisu kopii tohoto protokolu či již při jeho sepsání požádat o zaslání jeho kopie.

Krajský soud v Brně, č. j. 34 A 13/2017-77

ze dne 4. 8. 2021

Sám žalobce hovořil o tom, že Fero reaguje agresivně na jiné psy a konkrétně na Baxe. Žalobce také dodával, že jde o loveckého psa. Věděl, co s ohledem na svou tělesnou konstituci dokáže. Za účelem naplnění prevenční funkce § 27 odst. 2 písm. f) ve spojení s § 13 odst. 1 zákona na ochranu zvířat přitom bylo s ohledem na tyto okolnosti namísto vyžadovat, aby žalobce například nenavštěvoval danou lokalitu, kde by mohlo dojít k vyprovokování Fera. Měl mít odpovídající

pevnější vodítka. Nebo alespoň mohl Fera vybavit náhubkem. Pokud by učinil některý z těchto kroků, choval by se žalobce odpovědně. Bylo by možné říct, že zajistil, aby mu Fero neunikl, a předešel tak ohrožení jeho samotného i jiných zvířat nebo osob.

Námítky žalobce, které se v průběhu přestupkového řízení i řízení před soudem zaměřovaly na dílčí detaily konfliktu psů Fera, Baxe a Puntí, z právě uvedených důvodů mívají mimo terč. Krajský soud by nerad zněl cynicky, ale zranění Baxe a zejména úmrtí Puntí pro přestupkovou odpovědnost žalobce nehrály roli. Vina žalobce tu je, aniž by k těmto následkům došlo. Svůj význam mohly mít až pro rozhodování o nároku manželů K. na náhradu škody, která vznikla v příčinné souvislosti s přestupkovým jednáním žalobce.

Krajský soud v Praze, č. j. 54 A 46/2018-37

ze dne 15. 10. 2020

Žalobkyně jako dlouhodobá a zkušená chovatelka velkých psů rasy husky si měla být vědoma, jak důkladně má tyto psy zajistit proti úniku. Za únik lze považovat primárně to, že se zvířata vzdálí ze sféry ovladatelnosti jejich chovatele, z čehož je zřejmé, že chovatel není schopen své zvíře ovládat a určovat jeho chování. Podstatné tedy je, že v případě úniku zvířete není chovatel přítomen v blízkosti zvířete, a zvíře tak není pod jeho kontrolou a dohledem. Vzhledem k tomu, že se v daném případě psi dostali z haly a přes plot, tedy ze svého chovatelského prostředí na sousední pozemek, a to zcela bez vědomí žalobkyně, což vystavilo v nebezpečí nejen je, ale především slepice na sousedním pozemku, lze tuto skutečnost jednoznačně posoudit jako jejich únik.

Je na chovateli, jakým stupněm zabezpečení zabrání tomu, aby zvíře z jeho sféry ovladatelnosti neuniklo, nicméně toto zabezpečení musí být vzhledem ke všem skutečnostem, které lze za běžných okolností předvídat, dostatečné. Takové opatření musí být přiměřené situaci, ve které se konkrétní chované zvíře nachází. Přiměřenost tohoto opatření se vztahuje na takové okolnosti, jako je například místo, v němž je zvíře chováno. Nelze dovozovat neúčinnost zabezpečení jen z toho, že bylo prolomeno, ale musí být prokázáno, že bylo za běžných okolností nefunkční a že existovala potřeba důmyslnějšího zabezpečení.

Soud za daných okolností nepovažuje zajištění dveří ohnutým hřebíkem, který ve veřejnosti přístupném prostoru může kdokoliv vytáhnout, za dostatečné. K tomuto názoru soud vede především skutečnost, že v areálu, v němž jsou psi chováni, se nachází ubytovna a několik dalších podniků. Žalobkyně jako rozumná chovatelka proto měla předpokládat, že se po areálu mohou pohybovat cizí osoby, které mohou psy bez jejího vědomí z haly vypustit. Dveře byly nadto jedinou překážkou, která psy od sousedního pozemku poškozeného dělila, neboť hypotetický druhý stupeň zabezpečení tvořený oplocením kolem haly, zjevně nebyl odolný natolik, aby zabránil psům ho překonat, a dostat se tak na sousední pozemek.

Počet útočících psů a počet zabitých slepic není pro vydání rozhodnutí v této věci nikterak relevantní. Stejně tak není důležité, jakým způsobem došlo k otevření dveří do haly, kde byl chován psi, nýbrž to, že nedbalostním jednáním žalobkyně, která psy řádně nezabezpečila, došlo k jejich vniknutí na sousední pozemek.

Krajský soud v Praze, č. j. 43 A 105/2018-32

ze dne 28. 5. 2020

Povaha náhradového právního vztahu dle § 28c odst. 5 zákona na ochranu zvířat proti týrání (povinnost nahradit náklady, které obecní úřad vynaložil na zajištění předběžné náhradní péče a na veterinární péči týraných zvířat) je veřejnoprávní, a proto daná věc spadá do pravomoci správních soudů.

Pouhé uvedení výčtu podkladů pro rozhodnutí (zde zejména faktur) nelze považovat za dostatečné odůvodnění povinnosti žalobce k náhradě účelně vynaložených nákladů na péči o na zajištění předběžné náhradní péče. Výčet podkladů pro rozhodnutí nemůže nahradit nedostatek skutkových zjištění o tom, jak byla zajištěna předběžná náhradní péče o konkrétní zvířata a jaké konkrétní náklady v jaké výši v souvislosti s touto péčí vznikly, na která bude logicky navazovat právní posouzení, tedy zejména úvaha, zda jde o náklady, k jejichž náhradě je povinen žalobce ve smyslu § 28c odst. 5 zákona na ochranu zvířat (mj. zda jde o náklady účelně vynaložené).

Za situace, kdy se předpokládá další rozhodnutí o nákladech, je třeba tím spíše náklady, o nichž je rozhodováno, v rozhodnutí dostatečně identifikovat, nadto za situace, kdy některá plnění v daňových dokladech jsou vymezena značně neurčitě.

Krajský soud v Ústí nad Labem, č. j. 54 A 4/2019-22

ze dne 27. 4. 2020

Ve výroku rozhodnutí městského úřadu je přestupek specifikován pouze dnem jeho spáchání, neboť městský úřad jej popsal tak, že žalobce dne 28. 6. 2018 v obci Chmelištná opakovaně troubil na koně vedené panem S. Je tedy zjevné, že v popisu skutku ve výroku rozhodnutí městského úřadu chybí určení času jeho spáchání, čímž není zajištěna jeho nezaměnitelnost s jiným přestupkem. Uvedená vada sice sama o sobě s ohledem na specifické okolnosti daného případu není takovou vadou, pro kterou by soud přistoupil ke zrušení rozhodnutí správních orgánů, neznamená to však, že by výrok rozhodnutí městského úřadu odpovídal § 93 odst. 1 zákona č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Krajský soud v Praze, č. j. 48 A 133/2017-39

ze dne 20. 4. 2020

I kdyby se KVS vyjadřovala též k otázkám, které se nacházejí mimo její působnost nebo ve vztahu k nimž neměla pravomoc vydávat závazné stanovisko, pak by to mělo jen ten dopad, že v té části by nemělo její odborné vyjádření povahu závazného stanoviska, nýbrž pouze vyjádření „prostého“, jímž by správní orgán nebyl vázán a jehož správnost by si musel posoudit sám.

Relevanci kontrolního protokolu nezpochybňuje ani samotná neohlášenost uskutečněné kontroly, jelikož ve smyslu § 5 zákona č. 255/2012, o kontrole (kontrolní řád) není nezbytné zahajovat kontrolu ohlášením chovateli předem, nýbrž lze ji zahájit i na místě samém předložením pověření ke kontrole a v případě nepřítomnosti kontrolovaného i bez toho, přičemž nepřítomný kontrolovaný je o zahájení kontroly informován teprve dodatečně.

Ani sankce ve výši jeden a půl měsíčního příjmu není zpravidla sankcí likvidační, nehledě na to, že žalobce musí mít z prodeje zvířat přinejmenším nějaké pohledávky, byť mu nemusely být včas proplaceny (jinak by nešlo o prodej, ale o darování),

a jejich výši mohl žalovaný předpokládat i jen v případě samotného skotu za násobně vyšší, než je uložená částka pokuty.

Krajský soud v Ústí nad Labem, č. j. 15 A 231/2018-51

ze dne 11. 2. 2020

Ve výroku rozhodnutí o přestupku (zde usmrčení ryby vykrvením bez jejího předchozího omráčení) musí být přestupek vždy specifikován tak, aby sankcionované jednání nebylo zaměnitelné s jednáním jiným. Výrok rozhodnutí o přestupku proto musí obsahovat popis skutku uvedením místa, času a způsobu jeho spáchání, popřípadě i uvedením jiných skutečností, jichž je třeba k tomu, aby nemohl být zaměněn s jiným. Nedostatečný popis skutku ve výrokové části přitom nelze nahrazovat přihlédnutím k jeho popisu v odůvodnění rozhodnutí či zohledněním obsahu podkladů rozhodnutí založených ve správním spise.

Městský úřad měl přistoupit k provedení výslechu oznamovatele přestupku (čle-na rybářské strážce) jako svědka, neboť ten byl potřebný k řádnému zjištění skutkového stavu. Tím, že nebyl vyslechnutý oznamovatel přestupku, jehož výpověď by mohla být pro zjištění skutečného stavu věci významná, nebyl dosud řádně zjištěn skutkový stav.

Krajský soud v Plzni, č. j. 57 A 45/2019-102

ze dne 3. 12. 2019

Jednou z podmínek pro uložení zvláštního opatření podle § 28a zákona na ochranu zvířat je zjištění, že k týrání dochází. Zákon užívá přítomný slovesný čas, nikoli čas minulý. Proto, je-li v řízení zjištěno, že k týrání sic docházelo, ale již nedochází, podmínky pro nařízení zvláštního opatření podle § 28a odst. 1 písm. b) zákona splněny nejsou. Cílem zvláštního opatření je zajistit nápravu závadného stavu (spočívajícím v existujícím týrání), tedy zabránit dalšímu týrání zvířat.

Jelikož cílem zvláštního opatření je náprava závadného stavu, není třeba vydávat rozhodnutí o umístění týraného zvířete do náhradní péče, pokud chovatel před vydáním rozhodnutí ve správním řízení provede nápravu závadného stavu, a ve správním řízení je proto nutné zabývat se námitkami účastníka řízení, že došlo k nápravě stavu.

Odborné vyjádření KVS v řízení o zvláštním opatření není závazným stanoviskem podle § 149 správního řádu, protože v zákoně toto odborné vyjádření v případě řízení podle § 28a zákona za závazné označeno není. Není proto závazné a podléhá plně volnému hodnocení důkazů ze strany správních orgánů.

Zjistí-li se, že dochází k týrání byť jen části svěřených zvířat, je opatření podle § 28a zákona, jak vyplývá z jeho dikce, ve vztahu ke všem chovaným zvířatům obecně přijatelné.

Krajský soud Hradci Králové – pobočka v Pardubicích, č. j. 52 A 27/2017-53

ze dne 26. 3. 2018

Podstatou sporu je to, zda zvířata měla být přepravována ve vozidle, ve kterém by byly instalovány přepážky, a s náležitou podestýlkou. Soud je toho názoru, že při výkladu Nařízení (ES) č. 1/2005 jako celku lze logicky dovodit, že přepážky i podestýlky ve vozidle byly povinnou náležitostí (jak ostatně uvedeno v odborném

vyjádření). V této souvislosti je třeba též poukázat na zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, který klade mimo jiné požadavky na upevnění nákladu, tj. pak stabilitu a ovladatelnost vozidla, které jsou při absenci přepážek u pohyblivého nákladu (zde volně naložená zvířata) zcela jistě nedostatečné.

Žalobce se může v průběhu správního řízení bránit proti obsahu odborného vyjádření veterinární správy předložením oponentního odborného vyjádření či znaleckým posudkem.

Krajský soud v Plzni, č. j. 30 A 81/2016-31

ze dne 31. 10. 2017

Policisté na místě a následně správní orgány na základě popsanych důkazů dospěli ke správnému závěru o tom, že na pozemek p. č. X vnikly krávy. A stejně tak ony důkazy dávají jistotu, že to musely být krávy žalobcovy. Žijeme totiž v reálném světě, nikoliv ve světě obtížně představitelných a proveditelných teorií až spekulací o tom, že hovězí dobytek na pozemek p. č. X někdo, nikým nepozorován, přivezl/přihnal a následně odvezl/odvedl, příp. s sebou vzal a na pozemek následně vyklopil zvířecí výkaly. Jestliže je „za humny“ (ve vztahu k pozemku p. č. X) žalobcem chován skot, jestliže jsou dalším nejbližším chovaným dobytkem telata dva kilometry daleko, jestliže jsou na pozemku p. č. X zdokumentovány stopy velkých zvířat, nikoliv staré kravské exkrementy a polámané stromky, a jestliže svědecké výpovědi vyvrátily existenci oplocení a nepotvrdily existenci elektrického ohradníku, pak nelze správním orgánům vyčítat, že nic nezjistily a neprokázaly. Opak je pravdou – správní orgány postupně nashromáždily dostatek, byť nepřímých důkazů, ty v kontextu posoudily a vyvodily z nich správné závěry o žalobcově deliktní odpovědnosti.

Krajský soud v Plzni, č. j. 57 A 79/2016-37

ze dne 31. 8. 2017

Pokud měl žalobce za to, že „pokud jsou prasata chována na betonových roštích, přičemž rošty jsou děrované, po nastlání uvedeného materiálu dojde k jeho zašlapání a propadnutí pod rošt“, bylo jeho povinností zajistit etologické aktivity jinými prostředky, než jsou uvedeny příkladmo v ustanovení § 3 odst. 9 vyhlášky o minimálních standardech pro ochranu hospodářských zvířat.

Krajský soud v Hradci Králové – pobočka v Pardubicích, č. j. 52 A 122/2016-48

ze dne 11. 7. 2017

Námítka, že pro pět prasat vybudovaný samočinný systém napájení není minimální standard, ale luxus a že 99 % chovatelů prasat samočinné napáječky nemá, není důvodná. Rovněž nemůže být důvodná námitka týkající se porodního kotce pro selata, když žalobce uvádí, že v jeho kotci je dostatek místa, který umožňuje prasnici i selatům naprosto volný pohyb ani námitka týkající se nezajištění suchého a čistého prostoru pro odpočinek pro sedm koz a čtyři kusy skotu, když žalobce v nich sám souhlasí s porušením zákona a pouze polemizuje se smyslem zákona, když není v pravomoci krajského soudu rušit právní akty.

Krajský soud v Ostravě, č. j. 22 A 69/2013-30

ze dne 23. 4. 2015

Týráním zvířat ve smyslu § 4 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, je i chov velkého počtu psů na malém prostoru. Je třeba mít na paměti i psychickou pohodu zvířat, možnost pohybu každého z nich a též možnost alespoň určité formy soukromí pro každého z nich.

Krajský soud v Ústí nad Labem, č. j. 15 Ca 151/2009-47

ze dne 25. 4. 2012

K aplikaci zákonných ustanovení § 12 odst. 1 a § 12a odst. 4 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, není třeba žádné bližší upřesnění prostřednictvím prováděcí vyhlášky. Chovatelé musí povinnosti uvedené v citovaných ustanoveních plnit přímo ze zákona s ohledem na konkrétní podmínky v daném okamžiku. V daném konkrétním případě, kdy ovce neplánovaně bahnily ve zcela nevhodném zimním období, tak byla výstavba umělých přístřešků zcela adekvátním opatřením pro zajištění fyziologických potřeb bahnících ovcí a novorozených jehňat.

Městský soud v Praze, č. j. 9 Ca 299/2009-31

ze dne 28. 11. 2012

I. Znakem skutkové podstaty správního deliktu podle § 27a odst. 4 písm. e) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, není jednání, které lze kvalifikovat jako týrání zvířat, ale pouze jednání spočívající v „neučinění opatření nezbytných pro zabránění úniku hospodářských zvířat“, nebo nesplnění povinnosti mít k dispozici nástroje a pomůcky uvedené v § 11 odst. 2 téhož zákona.

II. Samotný únik chovaných hospodářských zvířat, byť opakovaný, nelze automaticky kvalifikovat jako týrání zvířat ve smyslu § 4 odst. 1 písm. k) nebo x) zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání.

I. Pokud po napadení psa jiným psem existuje důvodné podezření ze spáchání přestupku týrání zvířat (§ 27 odst. 1 písm. b zákona č. 246/1992 Sb.), je správní úřad příslušný k jeho projednání povinen takové přestupkové řízení zahájit a vyžádat si odborné vyjádření krajské veterinární správy (§ 24a odst. 5 zákona č. 246/1992 Sb.) v rámci tohoto řízení.

II. Nezahájení řízení o přestupku a vyžádání si odborného vyjádření krajské veterinární správy mimo řízení o přestupku nelze ospravedlňovat principem procesní ekonomie řízení.

Sp. zn.: 7227/2016/VOP/MKČ

Zpráva o šetření ve věci napadení psa jiným psem

Na veřejného ochránce práv se obrátil pan A. (dále také „stěžovatel“) s podnětem k prošetření postupu Městského úřadu Litoměřice, odboru životního prostředí (dále také „úřad“), Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí a zemědělství (dále také „krajský úřad“), a Krajské veterinární správy Státní veterinární správy pro Ústecký kraj (dále také „veterinární správa“) ve věci napadení jeho psa psem (dále také „cizí pes“) pana B. (dále také „muž“) dne 4. 6. 2016.

Vyřízení podnětu jsem se na základě pověření veřejné ochránkyně práv Mgr. Anny Šabatové, Ph.D., ujal já, neboť na mě přenesla svoji působnost v oblasti životního prostředí, do níž podnět spadá.

A. SHRNUTÍ ZÁVĚRŮ

Napadení psa psem může být způsobené nedbalostním jednáním fyzické osoby a může naplňovat znaky přestupku dle § 27 odst. 1 písm. b) zákona na ochranu zvířat proti týrání¹ (dále také „zákon“). Řízení o přestupku zahajuje obecní úřad obce s rozšířenou působností z moci úřední, pokud vznikne důvodné podezření o jeho spáchání. Ačkoli v daném případě z oznámení o přestupku vyplývalo, že došlo k poranění psa stěžovatele cizím psem a vzniklo důvodné podezření ohledně spáchání výše uvedeného přestupku, úřad řízení o tomto přestupku nezahájil. **Úřad v daném případě pochybil, když přestupek odložil a proti muži nezahájil řízení o přestupku.**

Obecní úřad obce s rozšířenou působností je podle § 24a odst. 5 zákona povinen vyžádat si v řízení o přestupku (vyjma přestupků spočívajících v porušení povinnosti

¹ Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

učinit opatření proti úniku zvířete) odborné vyjádření krajské veterinární správy. Úřad si odborné vyjádření krajské veterinární správy vyžádal mimo zahájené správní řízení o přestupku. **Úřad pochybil tím, že si vyžádal odborné vyjádření krajské veterinární správy, avšak nevedl řízení o přestupku.**

Krajská veterinární správa vydává v řízení o přestupku odborné vyjádření, které je pro řízení o přestupku závazné. V odborném vyjádření musí krajská veterinární správa posoudit zdravotní stav zvířete. Naopak hodnocení naplnění znaků přestupku krajské veterinární správě nenáleží, ale je v gesci pouze příslušného úřadu. Posouzení zdravotního stavu psa stěžovatele její vyjádření téměř neobsahovalo. Krajská veterinární správa se v šetřeném případě vyjadřovala zejména k právnímu hodnocení skutku. Posouzení zdravotního stavu psa téměř neposkytla. **Krajská veterinární správa proto pochybila, když v odborném vyjádření hodnotila skutečnosti, které jí hodnotit nepřísluší, a naopak zdravotní stav psa téměř odborně neposoudila.**

Jestliže příslušný úřad řízení o přestupku z úřední povinnosti nezahájí, ačkoli vzniklo důvodné podezření o jeho spáchání, je krajský úřad na základě podnětu podle § 80 správního řádu povinen přijmout vůči úřadu opatření proti nečinnosti. Stěžovatel požádal krajský úřad podnětem o přijetí opatření proti nečinnosti vůči úřadu, který nezahájil řízení o přestupku. Krajský úřad nečinnost úřadu neshledal a akceptoval postup, kterým si úřad vyžádal odborné vyjádření krajské veterinární správy, bez zahájení řízení o přestupku. **Krajský úřad proto pochybil, když postup úřadu přijal a neučinil opatření proti nečinnosti, kterým by úřadu nařídil zahájení řízení o přestupku.**

B. SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

Ve svém zjištění vycházím z informací, které jsem získal od stěžovatele, úřadu, krajského úřadu a veterinární správy. Pro účely svého šetření shrnuji dále pouze nejpodstatnější skutečnosti. Další skutečnosti významné z hlediska mého hodnocení uvedu až v části C této zprávy.

Dne 4. 6. 2016 venčil stěžovatel na vodítku svého psa na prostranství určeném dle obecně závazné vyhlášky města Litoměřice k volnému pohybu psů. V 19:15 h šel stěžovatel ve směru od sídliště do pole, kdy v dálce asi 15–20 m od sebe spatřil muže, který venčil na volno svého psa. Cizí pes se rozběhl proti stěžovateli a jeho psovi. Muž se snažil svého psa okříknout. Pes jej neuposlechl a zaútočil na psa stěžovatele, čímž mu způsobil zranění pod okem a na mordě. Následně muž svého psa stáhl k sobě a připoutal jej na vodítko. Stěžovatel svého psa následně odvezl na veterinární kliniku k ošetření.

Téhož dne podal stěžovatel oznámení na policii. Dne 18. 6. 2016 podal vysvětlení policii muž. Písemností ze dne 18. 6. 2016² policie úřadu oznámila podezření ze spáchání přestupku na úseku veřejné zprávy.

Z oznámení o přestupku vyplývalo, že došlo k poranění zvířete. Úřad si k tomu v souladu s § 24a odst. 5 zákona na ochranu zvířat proti týrání vyžádal odborné vyjádření veterinární správy. S ohledem na obsah odborného vyjádření ze dne 1. 8. 2016 úřad přestupek usnesením ze dne 19. 8. 2016 odložil.

² Č. j. KRPU-120943-6/PŘ-2016-040611.

Protože úřad nezhájil přestupkové řízení a stěžovatele pouze vyrozuměl (jakožto poškozeného) o odložení věci, obrátil se stěžovatel následně na krajský úřad, aby přijal vůči úřadu opatření proti nečinnosti. Krajský úřad stěžovateli písemností ze dne 3. 10. 2016 sdělil, že neshledal důvody k přijetí opatření proti nečinnosti, neboť úřad nebyl ve věci nečinný a postupoval a rozhodl v souladu s právními předpisy.

C. PRÁVNÍ HODNOCENÍ

Hodnocení odborných otázek spojených zejména s posouzením samotného týrání, tedy utrpení, bolesti a způsobeného stresu, zdravotního stavu a následků psa stěžovatele mi nepřísluší. Ve svém šetření se zaměřuji na posouzení otázek právních, tj. hodnocení, zda postupy úřadů jsou souladné s právem a principy dobré správy. Jestliže se správní úřady s odbornými otázkami přesvědčivě vypořádají a své závěry odpovídajícím způsobem také zdůvodní, nemám důvod jejich postupy rozporovat, neboť k tomu nedisponuji příslušnou odborností.

C.1 Hodnocení postupu úřadu

C.1.1 Nezahájení řízení o přestupku

Úvodem k této záležitosti uvádím, že jsem se ve svém šetření zaměřil na otázku posouzení napadení psa stěžovatele cizím psem. Ve své zprávě o šetření nehodnotím posouzení otázky, zda cizí pes unikl, či nikoli, neboť se ztotožňuji s úřadem, že v daném případě nevzniklo důvodné podezření ohledně spáchání přestupku mužem za porušení § 13 odst. 1 zákona ani porušení obecně závazné vyhlášky obce č. 6/2008.

Fyzická osoba může být v případě, kdy její pes zraní jiného psa, uznána vinnou ze spáchání přestupku spočívajícího v týrání podle § 27 odst. 1 písm. b) zákona.³

Sankční řízení o tomto přestupku zahajuje obecní úřad obce s rozšířenou působností z úřední povinnosti. Řízení byly úřady podle zákona o přestupcích,⁴ účinného do 30. 6. 2017 (dále také „zákon o přestupcích“), povinny zahajovat bezodkladně,⁵ nejpozději však do 60 dnů ode dne, kdy jim bylo doručeno oznámení o přestupku,⁶ pokud věc neodložily nebo neshledaly důvod pro postoupení věci jinému orgánu.

Podle § 66 odst. 3 písm. a) zákona o přestupcích byly správní orgány povinny věc odložit, jestliže došlé oznámení neodůvodňovalo zahájení řízení o přestupku nebo postoupení věci. Úřady přitom nemohly věc odložit pouze z důvodu, že přijaté oznámení neobsahovalo dostatek dokladů k prokázání přestupku. Odložit věc podle

³ K tomu blíže viz také *„Vyjádření k případu napadení, zranění nebo usmrcení zvířete jiným zvířetem nebo člověkem a k případu napadení, zranění nebo usmrcení člověka zvířetem“* ze dne 10. 12. 2010 pod č. j. 36275/2010-17210; dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/93709/Pokousani_zvire_clovek.pdf

⁴ Zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, účinný do 30. 6. 2017.

⁵ Řízení o přestupku je podle § 46 odst. 1 správního řádu zahájeno dnem, kdy správní orgán oznámil zahájení řízení podezřelému ze spáchání přestupku.

⁶ Viz § 67 odst. 3 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, účinného do 30. 6. 2017.

tohoto ustanovení mohly pouze v případech, kdy bylo zcela evidentní, že předmětné jednání přestupkem není.

V případě podezření ze spáchání přestupku si úřad vždy musí provést úvahu o tom, zda jsou naplněny podmínky pro zahájení správního řízení o přestupku a znaky přestupku, tedy v tomto případě protiprávního jednání v podobě týrání psa stěžovatele. Zjistí-li úřad, že podmínky zahájení řízení o správním deliktu naplněny byly, nemá volnost správního uvážení ohledně zahájení či nezahájení řízení. V takovém případě je řízení povinen zahájit z úřední povinnosti vždy.

K podmínkám zahájení řízení o správním deliktu Nejvyšší správní soud ve své judikatuře konstantně dospívá k závěru, že v okamžiku zahájení řízení o správním deliktu „nemusí být najisto postaveno, že k porušení povinnosti došlo, nýbrž postačí, že vzniklo důvodné podezření, že se tak stalo. Prokázání, že k porušení povinnosti došlo a kdo je za porušení povinnosti odpovědný, je předmětem příslušného řízení. Proto zjištění o porušení zákona je vázáno na určitou skutečnost, z níž plyne důvodné podezření, že k porušení došlo“.⁷

Pokud správní orgán nabyde důvodné podezření, že byla porušena zákonem stanovená povinnost, je v zahájeném správním řízení o deliktu ve smyslu ustanovení § 50 odst. 3 správního řádu povinen zjistit stav, o němž nejsou důvodné pochybnosti, a všechny okolnosti svědčící ve prospěch i v neprospěch toho, komu má být sankce uložena. Důkazní břemeno v takovém řízení leží především na správním orgánu, který může využít všech zákonných důkazních prostředků (výslech svědků, provedení listinných důkazů) a relevantních podkladů.

Jak vyplývá z části B této zprávy o šetření, úřad na základě oznámení policie nezahájil řízení o přestupku, ale vyžádal si nejprve odborné vyjádření veterinární správy podle § 24a odst. 5 zákona. Úřad svůj postup odůvodnil tím, že z oznámení přestupku vyplývalo poranění psa stěžovatele, které by mohlo být kvalifikováno jako přestupek týrání podle § 27 odst. 1 písm. b) zákona. Úřad měl tedy za prokázané, že došlo k napadení a poranění zvířete a znal osobu, která nese odpovědnost za tento skutek.

Dospěl jsem k závěru, že na základě oznámení o přestupku a skutečností zjištěných v přípravné fázi sankčního řízení důvodné podezření ohledně spáchání přestupku podle § 27 odst. 1 písm. b) vzniklo, a úřad tuto skutečnost sám nepopírá. Z těchto důvodů si také vyžádal odborné vyjádření veterinární správy. Úřad proto pochybil, když sankční řízení o přestupku z moci úřední nezahájil, ale učinil nejprve úkony (vyžádání vyjádření správy), které je oprávněn činit až v rámci řízení o přestupku. Svým postupem úřad zkrátil stěžovatele na právech, které by mu v řízení o přestupku vyplývaly z jeho pozice poškozeného, a zkrátil jej na právech bránit se proti rozhodnutí řádnými či mimořádnými prostředky. Hodnocení, zda byly naplněny znaky přestupku, úřad činil zcela mimo řízení, ačkoli měl důvodné podezření, že se přestupek stal.

C.1.2 Vyžádání odborného vyjádření krajské veterinární správy

Podle § 24a odst. 5 zákona na ochranu zvířat proti týrání si odborné vyjádření krajské veterinární správy obecní úřad obce s rozšířenou působností má vyžádat

⁷ K tomu blíže viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 10. 2008 č. j. 9 As 42/2008-102.

až v případném řízení o přestupku. Odborné vyjádření krajské veterinární správy je pro toto řízení závazné. Podle rozhodnutí Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 16. 8. 2011 č. j. 51 A 21/2010-49 je odborné vyjádření krajské veterinární správy závazným stanoviskem, jehož účelem je podat odborné závěry k projednávané věci. Přitom právní hodnocení spáchání přestupku do obsahu odborného vyjádření nepatří. Pokud má tedy úřad důvodné podezření ohledně spáchání přestupku, je povinen o něm zahájit řízení. Rozhodnutí, zda řízení zahájit, či nikoliv, si musí úřad učinit sám. Ve fázi před zahájením řízení nemá odborné vyjádření krajské veterinární správy relevanci, ale je nezbytným podkladem až v řízení o přestupku.

Úřad si odborné vyjádření veterinární správy dle § 24a odst. 5 zákona vyžádal, aniž zahájil řízení o přestupku. Nadto mě ředitel veterinární správy informoval o běžné praxi úřadů, které si její odborné vyjádření žádají před zahájením řízení o přestupku, neboť je to pro úřad příslušný k vedení řízení o přestupku účelné z hlediska rozhodnutí, zda existují skutečnosti odůvodňující zahájení řízení o přestupku, či nikoliv.

Protože dle zákonné dikce je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen vyžádat si odborné vyjádření krajské veterinární správy ve smyslu § 24a odst. 5 v řízení o správním deliktu, dospěl jsem k závěru, že úřad pochybil, když si je vyžádal mimo toto řízení (v tzv. přípravné fázi). K popsané praxi mezi úřady mám výhrady a očekávám, že ji oba správní úřady v souladu s mými právními závěry změní.

C.2 Obsah odborného vyjádření veterinární správy

Odborné vyjádření krajské veterinární správy by mimo jiné mělo obsahovat popis kondice a zdravotního stavu zvířete, případně popis zranění zvířete, nebo též uvedení dalších podkladů, jimiž je možné doložit utrpení zvířete a skutečnost, zda se jednalo o surový a trýznivý způsob týrání zvířat, nebo o zvlášť surový a trýznivý způsob týrání.⁸ Krajská veterinární správa tak podává veterinární odborné vyjádření o zdravotním stavu psa a o tom, zda je týráním utrpení, které pes v souvislosti s útokem jiného psa prožil. Krajská veterinární správa naopak právně neposuzuje to, zda jednání fyzické osoby (v tomto případě muže) naplňuje znaky přestupku spočívajícího v týrání zvířete, a ani to, zda fyzická osoba přestupek skutečně spáchala. Toto právní posouzení je oprávněn provádět pouze správní orgán, který je příslušný k projednání přestupku; v daném případě obecní úřad obce s rozšířenou působností. Shrnu-li rozdíl v pravomoci veterinární správy a správního orgánu, pak veterinární správa posuzuje kondici napadeného psa a správní orgán jednání osoby podezřelé ze spáchání přestupku.

Veterinární správa ve svém odborném vyjádření⁹ popsala, že napadení psa stěžovatele cizím psem bylo, s ohledem na přirozené chování psů v jednom teritoriu, shodou okolností. Dále uvedla, že vzdálení psa z bezprostřední blízkosti svého

---

⁸ „Výklad k problematice odborného vyjádření orgánu veterinární správy podle § 24a odst. 5 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů“ ze dne 21. 5. 2010 č. j. 16774/2010-17210; dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/54419/Odb_vyj_KVS.pdf

⁹ Ze dne 1. 8. 2016.

majitele nelze považovat za přestupek nezabezpečení psa proti úniku. Dovodila, že v daném případě nelze shledat zavinění muže ve vztahu k přestupku týrání, neboť muž svého psa nepoužil (nepopudil) na psa stěžovatele účelově. O zdravotním stavu psa veterinární správa uvedla pouze tolik, že druhý pes způsobil psovi kousná zranění pod okem a na mordě a že pes byl ošetřen a operován. Žádné další posouzení zdravotního stavu, způsobeného utrpení, stresu či toho, zda byl pes stěžovatele v důsledku napadení týrán, odborné vyjádření neobsahuje. Ředitel veterinární správy později v rámci mého šetření uznal, že veterinární správa pochybila, když posoudila zavinění muže z přestupku.

Souhlasím s ředitelem veterinární správy, že veterinární správa pochybila, když ve svém odborném vyjádření posoudila zavinění podezřelého z přestupku.

Veterinární správa naopak dostatečně odborně neposoudila kondici a zdravotní stav psa a to, zda lze za týrání označit utrpení, které pes v souvislosti s napadením prožil, ačkoliv právě toto odborné posouzení je pro postupy úřadu klíčové.

Úřad ještě upozorňuji, že může požádat příslušnou krajskou veterinární správu o doplnění nebo upřesnění podaného odborného vyjádření, pokud má za to, že je odborné vyjádření nepřesné.¹⁰

C.3 Postup krajského úřadu při vyřízení podnětu k přijetí opatření proti nečinnosti úřadu

Jestliže příslušný úřad řízení o přestupku z úřední povinnosti nezahájí, ačkoli vzniklo důvodné podezření o jeho spáchání, je krajský úřad na základě podnětu podle § 80 správního řádu povinen přijmout vůči úřadu opatření proti nečinnosti.

Jak vyplývá z části B této zprávy o šetření, stěžovatel uplatnil u krajského úřadu podnět, kterým krajský úřad upozornil na nezákonnost usnesení o odložení přestupku a požádal o přijetí opatření proti nečinnosti vůči úřadu. Krajský úřad podnětu stěžovatele nevyhověl, neboť dospěl k závěru, že úřad postupoval v souladu s právními předpisy a nebyl ve věci nečinný. Ředitel krajského úřadu mě později v rámci šetření vyznamenal o tom, že úřad příslušný k projednání přestupku je kompetentní v řízení podle zákona na ochranu zvířat proti týrání věc projednat, zjistit pachatele přestupku a uložit mu výši sankce podle míry zavinění přestupku. Zda byla naplněna skutková podstata přestupku dle ředitele krajského úřadu, posuzuje v odborném vyjádření krajská veterinární správa a odborné vyjádření je závazné. Ředitel krajského úřadu postup správních úřadů popsany v části C.1.1 a C.1.2 označil v zájmu rychlosti a procesní ekonomie za přijatelný.

Krajský úřad pochybil, když vůči úřadu nepřijal opatření proti nečinnosti podle § 80 správního řádu ve smyslu zahájení řízení o přestupku, a dospěl k závěru, že úřad postupoval v souladu se zákonem. Nedostatky v postupu úřadu, pro které měl krajský úřad opatření proti nečinnosti přijmout, jsem popsal v části C.1.

¹⁰ Viz § 136 odst. 3 správního řádu: „Dotčené orgány poskytují správnímu orgánu, který vede řízení, všechny informace důležité pro řízení, nebude-li tím porušena povinnost podle zvláštního zákona.“

Argumenty krajského úřadu ohledně procesní ekonomie a běžné praxe nemohu přijmout, neboť bych tím akceptoval zkrácení práv poškozeného (stěžovatele).

C.4 Závěrečné shrnutí

Uznávám, že i já jsem v rámci své činnosti v minulosti zjistil určité nejasnosti a nejednotný postup obecních úřadů obce s rozšířenou působností a veterinárních správ zejména v případech, kdy unikne zvíře a zraní, napadne či usmrtí jiné zvíře. Zjistil jsem, že úřady nepostupují ve shodě s vyjádřením Ministerstva zemědělství (dále také „ministerstvo“).¹¹ Proto jsem využil svého oprávnění a zahájil jsem šetření z vlastní iniciativy.¹² Nejednotnost postupu správních úřadů potvrdilo také moje dotazníkové šetření. V rámci tohoto šetření mě ministerstvo informovalo o tom, že trvá na svých závěrech, že případy, kdy zvíře napadne jiné zvíře, mohou naplňovat znaky skutkové podstaty přestupku týrání zvířete [§ 27 odst. 1 písm. b) zákona]. S tímto závěrem ministerstva souhlasím.

Na okraj svého hodnocení uvádím, že odmítám argumenty o nemožnosti využít citovaný výklad ministerstva na šetřený případ s odůvodněním, že v daném případě pes neunikl. Gró vyjádření totiž spočívá právě také v interpretaci, proč a jak je nutné v rámci správně-deliktní odpovědnosti postihovat zranění, napadení či usmrcení jednoho zvířete jiným zvířetem.

D. INFORMACE O DALŠÍM POSTUPU

Na základě výše popsaných zjištění a úvah jsem dospěl k přesvědčení, že se Městský úřad Litoměřice, odbor životního prostředí, Krajský úřad Ústeckého kraje, odbor životního prostředí a zemědělství, a Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Ústecký kraj dopustily pochybení, jež jsou popsána v části C této zprávy.

Zprávu o šetření zasílám starostovi města Litoměřic a řediteli Krajského úřadu Ústeckého kraje, řediteli Krajské veterinární správy Státní veterinární správy pro Ústecký kraj a ústřednímu řediteli Státní veterinární správy a podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv je žádám, aby se ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřili ke zjištěným pochybením a informovali mě o přijatých opatřeních k nápravě.

Zpráva shrnuje moje dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv. Zprávu zasílám rovněž stěžovateli.

Pozn. Správní úřady se ztotožnily se závěry šetření zástupce veřejné ochránkyně práv a přislíbily, že budou v budoucnu postupovat v souladu s nimi. Zástupce přijatá opatření považoval za dostatečná a své šetření ukončil.

JUDr. Stanislav Křeček
zástupce veřejné ochránkyně práv

---

¹¹ „Vyjádřením k případu napadení, zranění nebo usmrcení zvířete jiným zvířetem nebo člověkem a k případu napadení, zranění nebo usmrcení člověka zvířetem“, ze dne 10. 12. 2010.

¹² Vedené pod sp. zn. 7199/2015/VOP/MKČ.

Vyjádření krajské veterinární správy (KVS) je v průběhu řízení o přestupku pro obecní úřad obce s rozšířenou působností závazné (§ 24a odst. 3 zákona na ochranu zvířat proti týrání). Obecní úřad proto nesmí v průběhu řízení vycházet z jiných podkladů, které hodnotí stav zvířete. Svou povinnost nemůže úřad obcházet tím, že bude postupovat na základě těchto jiných podkladů předtím, než řízení o přestupku zahájí, tedy předtím, než se vyjádření KVS stane dle zákona závazným podkladem pro řízení o přestupku.

Sp. zn.: 4805/2020/VOP/MST

Zpráva o šetření postupu městského úřadu ve věci ochrany zvířat proti týrání

Podnětem ze dne 26. 7. 2020 se na mě obrátil spolek A., z. s. (dále jen „stěžovatel“). Na základě jeho podnětu jsem zahájil šetření vůči postupu Městského úřadu Jičín (dále jen „městský úřad“), který v pozici orgánu ochrany zvířat vyřizoval podněty a návrhy, jimiž jej Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Královéhradecký kraj (dále jen „KVS“) požádala o součinnost v souvislosti s týráním psů v obcích Z a Y.

V této zprávě se vyjadřuji k postupu městského úřadu v případech chovu:

- psů Matese, Míty, Maxe, Piškota, Pišty, Ponožika a Rexe, jejichž chovatelem je pan B.,
- psa Bojara, jehož chovatelem je pan C.,
- feny Besi (Besiny), jejíž chovatelkou je paní D.

Poté, co jsem opatřil vyjádření městského úřadu a KVS, vydávám tuto zprávu, v níž jsem postup městského úřadu vyhodnotil.

KVS shledala porušení zákona na ochranu zvířat proti týrání¹ i v případě chovu dalších psů na území obcí Z a Y. Chovatelům byli však již před zahájením mého šetření nebo v jeho průběhu psi buď odebráni, nebo je chovatelé darovali městu Jičín (viz část B mé zprávy). K postupu městského úřadu v těchto případech se proto nebudu vyjadřovat.

A. SHRNUTÍ ZÁVĚRŮ

A.1 Psi Mates, Míta, Max, Piškot, Pišta, Ponožík a Rex

Městský úřad je povinen do 30 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o skutečnostech odůvodňujících zahájení řízení, zahájit řízení o přestupku, nebo do 60 dnů ode dne, kdy obdržel oznámení o přestupku, věc usnesením odložit. Podnět KVS k projednání přestupku obdržel městský úřad v červnu roku 2020 a ve lhůtě 60 dnů řízení nezahájil, neuložil pokutu příkazem, ani věc usnesením neodložil. Zákonné lhůty proto překročil.

Městský úřad je povinen vydat rozhodnutí do 60 dnů ode dne, kdy zahájil řízení o umístění zvířat do náhradní péče. Městský úřad zahájil řízení v srpnu roku 2020 a ve lhůtě 60 dnů rozhodnutí nevydal. **Lhůtu 60 dnů proto překročil.**

¹ Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání. V této zprávě vycházím ze zákona ve znění účinném do 31. 1. 2021. Právní předpisy jsou dostupné z: www.zakonyprolidi.cz

A.2 Pes Bojar

Podnět KVS k projednání přestupku obdržel městský úřad v červnu roku 2020 a ve lhůtě 60 dnů řízení nezahájil, neuložil pokutu příkazem, ani věc usnesením neodložil. Zákonně lhůty k **zahájení řízení o přestupku či k odložení věci proto překročil.**

V řízení o umístění zvířat do náhradní péče městský úřad prováděl místní šetření, během nichž posuzoval stav zvířete a chovného zařízení a vyjadřoval se rovněž k příležitosti (aktuálnosti) vyjádření KVS. K hodnocení těchto otázek však není městský úřad příslušný. Pokud považoval vyjádření za nepřiléhavé nebo neaktuální, měl KVS vyzvat, aby stav zvířete posoudila znovu. **Pokud tak městský úřad neučinil, spatřuji v tom jeho pochybení.**

A.3 Fena Besi (Besina)

Během řízení o přestupku je městský úřad povinen řídit se odborným vyjádřením, v němž KVS stav zvířete závazně posoudila. Vzhledem k tomu, že městský úřad řízení o přestupku nezahájil, nenabýlo vyjádření KVS účinky závazného stanoviska dle § 24a odst. 5² zákona na ochranu zvířat proti týrání. Ve fázi před zahájením řízení pak městský úřad hodnotil stav zvířete na základě zprávy soukromého veterinárního lékaře, což by v řízení o přestupku nebylo přípustné, neboť stav zvířete již závazně vyhodnotila KVS. **Tento postup městského úřadu považuji za obcházení povinnosti dané § 24a odst. 5 zákona na ochranu zvířat proti týrání.**

B. SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

Z podkladů, které jsem obdržel od KVS, městského úřadu a stěžovatele, vyšly nejnovější následující informace.

Ještě před zahájením mého šetření a v jeho průběhu se chovatelé, u nichž KVS shledala porušení zákona na ochranu zvířat proti týrání, některých svých psů vzdali (tj. darovali je městu Jičín), případně jim byli psi odebráni do náhradní péče. Jednalo se o:

- psa Číka, fenu Gábinu a fenu Fufinu – chovatel C.,
- psa Bobíka, fenu Karolínu a fenu Bibi – chovatelka E.,
- psa Bohouše – chovatelka F.,
- psa Bubíka – chovatel G.,
- fenu Hačabu, fenu Mášu, fenu Žofii a fenu Barunu – chovatel B.

V případě chovu psa Martina, jehož chovatelkou je paní H., KVS během kontroly dne 12. 5. 2020 nezjistila porušení zákona na ochranu zvířat proti týrání³.

---

² Pozn.: S účinností od 1. 2. 2021 je upraveno v odstavci 4 a s účinností od 1. 7. 2021 v odstavci 3 téhož paragrafu.

³ Protokol o kontrole KVS ze dne 9. 6. 2020 č. j. SVS/2020/067819-H.

B.1 Psi Mates, Miťa, Max, Piškot, Pišta, Ponožík a Rex

KVS provedla dne 28. 4. 2020 u chovatele, pana B., kontrolu.⁴ V červnu roku 2020 zaslala městskému úřadu:

- podnět k projednání přestupku dle zákona na ochranu zvířat proti týrání,
- návrh na vydání zvláštního opatření – umístění týraných psů do náhradní péče.⁵

V srpnu roku 2020 zahájil městský úřad ohledně každého psa samostatné řízení týkající se jejich umístění do náhradní péče.⁶ V dubnu roku 2021 mi městský úřad sdělil⁷, že řízení o umístění zvířat do náhradní péče nebyla dosud ukončena. Jeho posledním úkonem byla žádost ze dne 14. 10. 2020, kterou zaslal KVS. Městský úřad požádal o nové zhodnocení návrhu na vydání zvláštního opatření.

Městský úřad mi dále sdělil, že dosud nevydal ani rozhodnutí, ani příkaz o přestupku. Při určení druhu trestu a jeho výměry chce vycházet i z řízení o umístění zvířat do náhradní péče. Vzhledem k osobním poměrům chovatele chce přestupek projednat příkazem jako první úkon v řízení. Městský úřad si je vědom, že přestupkové řízení je třeba zahájit předtím, než ukončí řízení o umístění zvířat do náhradní péče.

B.2 Pes Bojar

KVS provedla dne 22. 1. 2019 u chovatele, pana C., kontrolu⁸. V lednu roku 2019 zaslala městskému úřadu:

- podnět k projednání přestupku dle zákona na ochranu zvířat proti týrání,
- návrh na vydání zvláštního opatření – umístění týraného psa do předběžné náhradní péče.⁹

Dne 29. 1. 2019 během místního šetření městský úřad zjistil, že podmínky chovu psa byly zlepšeny. Městský úřad předal manželce chovatele oznámení¹⁰, jímž zahájil řízení o umístění zvířete do náhradní péče.

Během ústního jednání, které se uskutečnilo dne 25. 2. 2019, předložil chovatel zdravotní a očkovací průkaz psa a fotodokumentaci zlepšujících se podmínek chovu. Na základě výsledků svého místního šetření a ústního jednání se městský úřad rozhodl předběžnou náhradní péčí nenařídít. Nadále pokračoval v řízení o umístění zvířete do náhradní péče. Dne 26. 4. 2019 během místního šetření městský úřad zjistil, že chovatel zlepšil podmínky chovu (např. upravil prostor voliéry).

KVS provedla ve dnech 13. 8. a 28. 8. 2019 u chovatele kontrolu¹¹ a v říjnu roku 2019 zaslala městskému úřadu:

⁴ Protokol o kontrole KVS ze dne 27. 5. 2020 č. j. SVS/2020/061596-H.

⁵ Podnět, odborné vyjádření a návrh KVS ze dne 9. 6. 2020 č. j. SVS/2020/067391-H.

⁶ Např. oznámení městského úřadu o zahájení řízení ze dne 24. 8. 2020 č. j. Mujc/2020/20287/ZP/CvR, týkající se psa Matese.

⁷ Sdělení městského úřadu ze dne 19. 4. 2021 č. j. Mujc/2021/9403/ZP/CvR.

⁸ Protokol o kontrole KVS ze dne 24. 1. 2019 č. j. SVS/2019/012223-H.

⁹ Podnět, odborné vyjádření a návrh KVS ze dne 24. 1. 2019 č. j. SVS/2019/013518-H.

¹⁰ Oznámení městského úřadu o zahájení řízení ze dne 29. 1. 2019 č. j. Mujc/2019/2663/ZP/CvR.

¹¹ Protokol o kontrole KVS ze dne 23. 9. 2019 č. j. SVS/2019/113609-H.

- podnět k projednání přestupku dle zákona na ochranu zvířat proti týrání,
  - návrh na vydání zvláštního opatření – umístění týraného psa do náhradní péče.¹²
- Dne 15. 10. 2019 městský úřad uskutečnil další místní šetření. Chovatel uvedl, že pes se léčí s boulí na přední noze. Předložil léky a zprávy od veterinárního lékaře. Bouda byla zateplena polystyrénem a voliéra byla bez známek exkrementů. Na zemi voliéry byly dřevěné podložky, v blízkosti vrátek byla zem suchá bez rozbahnění, po celé voliére se povalovaly kousky rozkousaného molitanu a monitorová klávesnice. Po upozornění na nevhodné předměty je chovatel okamžitě odstranil. Městský úřad konstatoval, že chovatel vynaložil snahu k vyléčení psa a ke zlepšení podmínek chovu a že skutečnosti uvedené v podnětu KVS již v plném rozsahu nepřetrvávají.

Dne 28. 11. 2019 městský úřad znovu provedl místní šetření. Pes byl uvázaný před voliérou, která byla čistá a bez známek exkrementů. Čistá byla i miska s vodou. Ve voliére se nacházel rozkousaný kus molitanu, který byl po upozornění odstraněn. Pes byl po vizuální stránce zdravý a boule na přední noze již nebyla viditelná. Dne 4. 12. 2019 městský úřad provedl místní šetření znovu a zjistil, že pes se nacházel ve voliére, která byla čistá a bez exkrementů, miska s vodou byla čistá a v misce na žrádlo měl pes zbytky jídla. Obě misky byly umístěny v dřevěném kastlíku proti jejich převrácení. Pes byl po vizuální stránce zdravý a boule se na přední noze již nenacházela.

V únoru roku 2020 sdělil městský úřad Policii ČR, že řízení o náhradní péči bude ukončeno usnesením.¹³

KVS provedla dne 12. 5. 2020 u chovatele kontrolu¹⁴ a v červnu roku 2020 zaslala městskému úřadu podnět k projednání přestupku.¹⁵ V dubnu roku 2021 mi městský úřad sdělil, že rozhodnutí či příkaz o přestupku dosud nevydal a že zjišťuje skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti chovateli.

B.3 Fena Besi (Besina)

KVS provedla dne 22. 1. 2019 u chovatelky, paní D., kontrolu¹⁶. V lednu roku 2019 zaslala městskému úřadu:

- podnět k projednání přestupku dle zákona na ochranu zvířat proti týrání,
- návrh na vydání zvláštního opatření – umístění týrané feny do předběžné náhradní péče.¹⁷

Dne 29. 1. 2019 městský úřad během místního šetření zjistil, že podmínky chovu byly zlepšeny. Městský úřad předal chovatelce oznámení, jímž zahájil řízení o umístění zvířete do náhradní péče¹⁸.

Během ústního jednání, které se uskutečnilo dne 25. 2. 2019, předložila chovatelka zdravotní a očkovací průkaz feny, fotodokumentaci zlepšujících se podmínek

¹² Podnět, odborné vyjádření a návrh KVS ze dne 11. 10. 2019 č. j. SVS/2019/122838-H.

¹³ Sdělení městského úřadu ze dne 18. 2. 2020 č. j. Mujc/2020/2320/ZP/Mus.

¹⁴ Protokol o kontrole KVS ze dne 3. 6. 2020 č. j. SVS/2020/066944-H.

¹⁵ Podnět a odborné vyjádření KVS ze dne 17. 6. 2020 č. j. SVS/2020/070267-H.

¹⁶ Protokol o kontrole KVS ze dne 24. 1. 2019 č. j. SVS/2019/013496-H.

¹⁷ Podnět, odborné vyjádření a návrh KVS ze dne 24. 1. 2019 č. j. SVS/2019/013498-H.

¹⁸ Oznámení městského úřadu o zahájení řízení ze dne 29. 1. 2019 č. j. Mujc/2019/2739/ZP/CvR.

chovu a zápis z kontroly KVS, která se konala dne 18. 2. 2019. Na základě shromážděných podkladů (ústního jednání, místního šetření městského úřadu a protokolu o kontrole KVS¹⁹) se městský úřad rozhodl předběžnou náhradní péčí nenařídít. Ná-dále pokračoval v řízení o umístění zvířete do náhradní péče.

Během místního šetření dne 26. 4. 2019 městský úřad zjistil, že chovatelka zlepšila podmínky chovu (např. upravila prostor voliéry a boudy a upevnila misky na pití a žrádlo).

KVS provedla ve dnech 13. 8. a 28. 8. 2019 u chovatelky dvě kontroly²⁰ a v říjnu roku 2019 zaslala městskému úřadu:

- podnět k projednání přestupku dle zákona na ochranu zvířat proti týrání,
- návrh na vydání zvláštního opatření – umístění týrané feny do náhradní péče.²¹

Dne 15. 10. 2019 provedl městský úřad místní šetření. Chovatelka uvedla, že fena je zdravá. Podlaha voliéry byla suchá, bez známek exkrementů a nevhodných předmětů. Vedle boudy byly postaveny misky na vodu a žrádlo. Po celé zemi voliéry byly naskládané desky a dřevěná prkna. Bouda byla zateplena polystyrénem. Městský úřad konstatoval, že chovatelka zlepšuje podmínky chovu a že skutečnosti uvedené v podnětu KVS již v plném rozsahu nepřetrvávají.

Dne 28. 11. 2019 provedl městský úřad další místní šetření. Fena se nacházela ve voliéře, která byla čistá bez známek exkrementů. Vedle boudy byl dřevěný kastlík na misky proti jejich převrácení. V miskách byla voda a granule. Ve voliéře se nacházely kousky polystyrénu. Další předměty se ve voliéře nenacházely. Když byla fena vyvedena bez vodítka před voliéru, byla klidná, přátelská, seděla u chovatelky a nikam neutíkala. Chovatelka uvedla, že dnes jde s fenou na povinné čipování.

Dne 4. 12. 2019 provedl městský úřad další místní šetření. Fena se nacházela ve voliéře, která byla čistá bez známek exkrementů. Ve voliéře se nacházely kuličky polystyrénu. Miska s vodou byla čistá a v misce na žrádlo byly granule. Fena byla po vizuální stránce zdravá.

V únoru roku 2020 sdělil městský úřad Policii ČR, že řízení o náhradní péči bude ukončeno usnesením.

KVS provedla dne 12. 5. 2020 u chovatelky kontrolu²² a v červnu roku 2020 zaslala městskému úřadu:

- podnět k projednání přestupku dle zákona na ochranu zvířat proti týrání,
- návrh na vydání zvláštního opatření – umístění týrané feny do náhradní péče.²³

V červenci roku 2020 zahájil městský úřad řízení o umístění zvířete do náhradní péče²⁴. Dne 14. 9. 2020 pak provedl u chovatelky kontrolu. Chovatelka předložila záznam o ošetření feny MVDr. I. V záznamu ze dne 29. 6. 2020 je uvedeno: „Fena chováním v ordinaci normální, přátelská, je mírně stresovaná, jinak je kontaktní. Srst lesklá, přílnavá, udržovaná. Celkový výživný stav dobrý. Sliznice dú růžové, vlhké. CRT-2. Mízní uzliny beze změn. Elastické kožní řasy v normě. Sliznice spojivé růžové bez výtoku. Poslechově stabilizovaná bez přidanych šelestů, tachykardie,

¹⁹ Protokol o kontrole KVS ze dne 20. 2. 2019 č. j. SVS/2019/024719-H.

²⁰ Protokol o kontrole KVS ze dne 23. 9. 2019 č. j. SVS/2019/113608-H.

²¹ Podnět, odborné vyjádření a návrh KVS ze dne 11. 10. 2019 č. j. SVS/2019/122837-H.

²² Protokol o kontrole KVS ze dne 29. 5. 2020 č. j. SVS/2020/064333-H.

²³ Podnět, odborné vyjádření a návrh KVS ze dne 17. 6. 2020 č. j. SVS/2020/070374-H.

²⁴ Oznámení městského úřadu o zahájení řízení ze dne 10. 7. 2020 č. j. Mujc/2020/16607/ZP/CVR.

polypnoe. Abdominální stěna prohmatná, necitlivá. Zevní rodidla bez výtoků.“ Městský úřad vyhodnotil, že skutečnosti uvedené v návrhu (podnětu) KVS jsou neodůvodněné (neprokázané). V lednu roku 2021 proto odložil²⁵ podnět k projednání přestupku a v únoru roku 2021 řízení o umístění zvířete do náhradní péče zastavil²⁶.

C. PRÁVNÍ HODNOCENÍ

Podle zákona o veřejném ochránci práv²⁷ je mým úkolem poskytovat ochranu osob před jednáním úřadů, které postupují v rozporu s právními předpisy, principy demokratického právního státu nebo principy dobré správy. Zasáhnout mohou i proti nečinnosti, které se úřady dopustí. Veden tímto posláním jsem případ posoudil a dospěl k následujícím závěrům.

C.1 Psi Mates, Míťa, Max, Piškot, Pišta, Ponožík a Rex

C.1.1 Lhůta pro zahájení řízení o přestupku

Zákon o odpovědnosti za přestupky nestanoví speciální lhůtu pro zahájení řízení. Aplikuje se tedy obecná právní úprava (§ 80 odst. 2 správního řádu²⁸), podle které je městský úřad nečinný tehdy, nezahájil-li řízení ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy se dozvěděl o skutečnostech odůvodňujících zahájení řízení z moci úřední. Před zahájením řízení o přestupku musí městský úřad posoudit, zda existuje důvod pro odložení věci. Lhůta pro odložení oznámení činí 60 dnů [§ 76 odst. 1 písm. k) zákona o odpovědnosti za přestupky]. Pokud městský úřad žádný důvod k odložení neshledá, zahájí řízení.

Cituji dále z odpovědi Ministerstva vnitra na otázku²⁹, jaká je lhůta pro zahájení řízení o přestupku: *„Použije se podpůrně § 6 správního řádu (bez zbytečných průtahů) a zejména § 80 odst. 2 správního řádu, ze kterého plyne procesní 30denní lhůta. Lhůta pro zahájení řízení o přestupku počíná běžet od okamžiku, kdy má správní orgán k dispozici veškeré podklady potřebné k zahájení řízení. Nejedná se o lhůtu prekluzivní, jejíž uplynutí by mělo vliv na uplatňování odpovědnosti za přestupek. Její nedodržení může mít za následek realizaci opatření proti nečinnosti ze strany nadřízeného správního orgánu v souladu s § 80 odst. 2 správního řádu.“*

²⁵ Usnesení městského úřadu o odložení věci ze dne 29. 1. 2021 č. j. Mujc/2021/9558/ZP/CvR.

²⁶ Usnesení městského úřadu o zastavení řízení ze dne 23. 2. 2021 č. j. Mujc/2021/4725/ZP/CvR.

²⁷ Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv.

²⁸ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád.

²⁹ Dokument *„Často kladené dotazy k zákonu č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, a zákonu č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích – aktualizace k 1. březnu 2018“*, dostupný z: <https://www.mvcr.cz/clanek/zakon-o-odpovednosti-za-prestupky-a-rizeni-o-nich-ucinnny-od-1-7-2017.aspx>

Městský úřad obdržel podnět k projednání přestupku v červnu roku 2020. Během lhůty 60 dnů řízení nezahájil, tj. neoznámil chovateli zahájení řízení, ani mu neuložil pokutu příkazem a nevydal ani usnesení, jímž by věc odložil. **Městský úřad proto zákonné lhůty k zahájení řízení či k odložení věci překročil.**

Městský úřad uvedl, že promlčecí doba přestupku činí tři roky. S touto informací souhlasím, na povinnosti městského úřadu zahájit řízení o přestupku v zákonných lhůtách nebo věc usnesením odložit se tím však nic nemění.

C.1.2 Délka řízení o umístění zvířete do náhradní péče

Podle § 71 odst. 1 a 3 správního řádu je správní orgán povinen vydat rozhodnutí bezodkladně. Pokud nelze rozhodnutí vydat bezodkladně, je správní orgán povinen vydat rozhodnutí nejpozději do 30 dnů od zahájení řízení, k nimž se připočítává doba až 30 dnů, jestliže je zapotřebí nařídit ústní jednání nebo místní šetření, je-li třeba někoho předvolat, někoho nechat předvést nebo doručovat veřejnou vyhláškou osobám, jímž se prokazatelně nedaří doručovat, nebo jde-li o zvláště složitý případ.

Řízení o umístění zvířat do náhradní péče zahájil městský úřad v srpnu roku 2020. Ani během nejdlejší (šedesátidenní) lhůty rozhodnutí nevydal. **Lhůtu k vydání rozhodnutí proto překročil.**

Posledním úkonem městského úřadu byla žádost o nové posouzení, kterou zaslal KVS v říjnu roku 2020. **Od posledního úkonu městského úřadu tedy uplynulo více než půl roku.** Je nanejvýš potřebné, aby městský úřad v řízení pokračoval. Vyčkává-li na odpověď KVS, je nutné, aby její zaslání urgoval.

C.2 Pes Bojar

C.2.1 Lhůta pro zahájení řízení o přestupku

Právní úpravu, kterou se postup městského úřadu řídí, jsem uvedl v části C.1.1.

Městský úřad obdržel podnět k projednání přestupku v červnu roku 2020. Během lhůty 60 dnů řízení nezahájil, tj. neoznámil chovateli zahájení řízení, ani mu neuložil pokutu příkazem a nevydal ani usnesení, jímž by věc odložil. **Městský úřad proto lhůtu k zahájení řízení či odložení věci překročil.**

C.2.2 Řízení o umístění zvířete do náhradní péče

Podle § 26 odst. 1 zákona na ochranu zvířat proti týrání může být výkonem dozoru pověřen pouze odborný pracovník s vysokoškolským vzděláním v oblasti veterinárního lékařství a hygieny, který získal osvědčení o způsobilosti po úspěšném složení zkoušek podle zkušebního řádu a prokázal v rámci zkoušky znalost právních předpisů vztahujících se k činnosti jím vykonávané. Podle § 22 odst. 1 písm. a) tohoto zákona vykonává KVS dozor nad dodržováním povinností uložených chovatelům. Zákon na ochranu zvířat proti týrání nesvěřuje městskému úřadu pravomoc k tomu, aby v dané oblasti prováděl dozorová oprávnění (např. kontrolu na místě). V průběhu řízení však může městský úřad provádět místní šetření (resp. ohledání místa) dle obecné úpravy (§ 54 správního řádu).

Podle § 56 správního řádu, závisí-li rozhodnutí na posouzení skutečností, k nimž je třeba odborných znalostí, které úřední osoby městského úřadu nemají, může si městský úřad toto odborné posouzení skutečností opatřit od jiného správního orgánu (v daném případě KVS).

KVS zaslala městskému úřadu dva návrhy na vydání zvláštního opatření, které učinila na základě výsledků svého dozoru u chovatele. Městský úřad následně provedl několik místních šetření. Během nich dospěl k závěru, že chovatel oproti zjištěným KVS podmínky svého chovu zlepšil a skutečnosti, které KVS shledala, již netrvají.

Pravomoc městského úřadu provádět v průběhu řízení místní šetření dle § 54 správního řádu nepochybně. Stále totiž platí, že městský úřad je odpovědný za vydání výsledného rozhodnutí, za jeho správnost a soulad s právními předpisy. Městský úřad je také výhradně příslušný k tomu, aby posoudil osobu (osobnost) chovatele a jeho majetkové či jiné poměry, což jsou otázky, které do působnosti KVS nespádají. Její pracovníci, veterinární lékaři, jsou příslušní k posouzení zdravotního stavu zvířete. Shrnu-li rozdíl v působnosti obou správních orgánů, pak KVS posuzuje stav zvířete a městský úřad jednání chovatele.

Městský úřad se však při svých místních šetřeních zaměřil právě i na závěry, které předtím KVS učinila ke stavu zvířete a podmínkám chovu, a hodnotil, zda tyto závěry odpovídají skutečnosti (např. zda se vlivem času nezměnily). K takovému posouzení ovšem není městský úřad příslušný. Nezaměstnává totiž žádnou osobu, která by měla vysokoškolské vzdělání v oblasti veterinárního lékařství a hygieny. V důsledku jednání městského úřadu se neuplatnil zákonem stanovený postup, kdy odborný pracovník s vysokoškolským veterinárním vzděláním provede dozor, zkontroluje stav zvířete (chovné zařízení) a z jeho vyjádření následně městský úřad vychází. Tím, že kontroloval mj. i příležitost (aktuálnost) vyjádření KVS, popřel městský úřad jeden z hlavních úkolů (provádění dozoru), které KVS plní.

Pokud se městský úřad domníval, že skutečnosti uvedené v písemnostech KVS již netrvají, měl vyzvat KVS k tomu, aby se ke stavu zvířete a chovného zařízení vyjádřila znovu. Neefektivnější by v takovém případě bylo přizvání KVS k místnímu šetření městského úřadu. Pokud by se KVS místního šetření nezúčastnila, mohl ji městský úřad písemně vyzvat, aby své stanovisko přehodnotila nebo situaci zvířete znovu posoudila. Městský úřad měl však přinejmenším umožnit KVS, aby mohla na změnu skutkové situace reagovat a vyjádřit se k ní. Jinými slovy, i kdyby si byl městský úřad jist, že se v oblasti zdravotního stavu zvířat (tj. veterinární medicíny) vyzná, měl předvolat inspektorku KVS k podání svědecké výpovědi, v jehož rámci by ji konfrontoval s novými skutečnostmi, nebo měl od KVS opatřit nové odborné posouzení skutečností (§ 56 správního řádu).

Rád bych poukázal na metodické doporučení³⁰, v němž Ministerstvo zemědělství uvedlo (byť ve vztahu k závaznému stanovisku KVS v řízení o přestupku): „*Pokud obecní úřad obce s rozšířenou působností v průběhu správního řízení zjistí, že odborné vyjádření příslušného orgánu veterinární správy je třeba doplnit nebo upřesnit, může požádat příslušnou krajskou veterinární správu o doplnění nebo upřesnění podaného odborného vyjádření.*“

³⁰ Dokument „*Výklad k problematice odborného vyjádření orgánu veterinární správy podle § 24a odst. 5 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů*“ ze dne 21. 5. 2010 č. j. 16774/2010-17210, dostupný z: http://eagri.cz/public/web/file/54419/Odb_vyj_KVS.pdf

C.3 Fena Besi (Besina)

C.3.1 Odborné vyjádření KVS v řízení o přestupku

Podle § 24a odst. 5 (od 1. 2. 2021 odst. 4, od 1. 7. 2021 odst. 3) zákona na ochranu zvířat proti týrání si obecní úřad obce s rozšířenou působností vyžádá v řízení o přestupku odborné vyjádření krajské veterinární správy, které je pro toto řízení závazné. Je-li řízení zahájeno z podnětu krajské veterinární správy a součástí podnětu je i odborné vyjádření, další odborné vyjádření se nevyžaduje.

Podle § 50 odst. 4 správního řádu, nestanoví-li zákon, že některý podklad je pro správní orgán závazný, hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy; přitom pečlivě přihlíží ke všemu, co vyšlo v řízení najevo, včetně toho, co uvedli účastníci.

Ministerstvo zemědělství uvedlo v metodickém doporučení: *„Cílem závaznosti odborného vyjádření tedy je, aby případy, kdy bylo odborně veterinárním lékařem konstatováno, že došlo k týrání zvířete, vždy byly projednány. Zdůrazňuje se tak role veterinárního lékaře pověřeného dozorem na úseku ochrany zvířat proti týrání, který je na základě svého vzdělání schopen posoudit zdravotní stav zvířete. (...) v případě, kdy příslušný orgán veterinární správy v odborném vyjádření konstatuje, že došlo k týrání zvířat, musí být toto jeho vyjádření správním orgánem respektováno a je závazné. Obecní úřad obce s rozšířenou působností (prvoinstanční orgán) ani krajský úřad (odvolací orgán) není oprávněn v takovém případě konstatovat, že k týrání zvířete nedošlo, pokud nedojde ke změně odborného vyjádření. Ve správním řízení obecní úřady obcí s rozšířenou působností rozhodují o tom, kdo újmu zvířeti způsobil, jaká má být uložena sankce; nemají přehodnocovat odborné vyjádření orgánů veterinární správy.“*

Městský úřad obdržel spolu s podnětem k projednání přestupku rovněž odborné vyjádření, v němž KVS stav psa vyhodnotila. Pokud by městský úřad zahájil řízení o přestupku, bylo by v jeho průběhu hodnocení zdravotního stavu zvířete závazné a městský úřad by se od něj nemohl odchýlit, a to ani na základě jiného podkladu (ledaže by své vyjádření přehodnotila sama KVS nebo její nadřízený orgán). V důsledku postupu městského úřadu, který řízení o přestupku nezahájil, však odborné vyjádření KVS povahu závazného podkladu v řízení, od něhož se nelze odchýlit, nenabývalo. Ještě ve fázi před zahájením řízení, kdy odborné vyjádření nevyvolává dle § 24a odst. 5 zákona na ochranu zvířat proti týrání účinky závazného stanoviska, tj. nemá zákonem stanovenou závaznost, vycházel městský úřad z „oponentního“ podkladu, v němž stav feny vyhodnotil soukromý veterinární lékař. Tímto způsobem městský úřad obešel povinnost, která mu plyne z citovaného ustanovení, tj. povinnost nakládat s odborným vyjádřením KVS ke stavu zvířete jako se závazným podkladem, který v řízení o přestupku nelze přehodnotit, a posoudit stav zvířete jinak (ledaže by tak učinila sama KVS nebo její nadřízený orgán). **Takový postup městského úřadu považují za nepřijatelný.**

Není mi rovněž zřejmé, proč městský úřad na základě informací uvedených soukromým veterinárním lékařem dne 29. 6. 2020 považoval za neodůvodněné skutečnosti, které KVS zjistila dne 12. 5. 2020 (tj. o měsíc a půl dříve) a které podle jejího názoru představovaly týrání zvířete. Pokud jednání popsané KVS ke dni 12. 5. 2020 naplňovalo znaky skutkové podstaty přestupku, mohlo by pozdější

jednání chovatelky vedoucí ke zlepšení stavu zvířete představovat např. polehčující okolnost ovlivňující výši uložené pokuty. Nemělo by však mít vliv na otázku, zda se chovatelka dopouštěla ke dni 12. 5. 2020 přestupku týrání zvířete.

Závěry KVS a soukromého veterinárního lékaře si navíc nutně neodporují (nevyučují se). MVDr. I. hodnotil pouze aktuální zdravotní stav zvířete. Oproti tomu KVS hodnotila např. „*dlouhodobě přetrvávající nevhodné podmínky chovu a nevhodný způsob chovu*“, a to, že „*u chovatelky není předpoklad zásadní změny ve způsobu chovu a provedení takových opatření, aby nedošlo k produkci nových zvířat a jejich následnému nekontrolovanému množení*“.

C.3.2 Řízení o umístění zvířete do náhradní péče

V období let 2019–2020 KVS třikrát navrhla městskému úřadu, aby rozhodl o umístění feny do náhradní péče, a ve svých návrzích seznámila městský úřad s hodnocením stavu zvířete a chovného zařízení. Městský úřad ani jednomu z návrhů nevyhověl, a to mj. i na základě zjištění, která učinil během vlastních místních šetření.

Pokud jde o první žádost KVS o vydání zvláštního opatření – o nařízení předběžné náhradní péče, dle mého názoru městský úřad nepochybil. KVS učinila návrh na základě výsledků kontroly, kterou provedla dne 22. 1. 2019. Městský úřad neshledal důvody k okamžitému nařízení předběžné náhradní péče. **Zásadní je, že tak postupoval mj. i na základě výsledků nové kontroly KVS.** Z protokolu o kontrole, kterou KVS provedla dne 18. 2. 2019, již neplynuly tak zásadní nedostatky chovu, jaké KVS popsala v protokolu o kontrole, která se konala 22. 1. 2019. Z protokolu KVS, tj. orgánu, který je k posouzení podmínek chovu příslušný a odborně způsobilý, tedy plyne, že se pozměnily skutkové okolnosti, na základě kterých byl návrh na předběžnou náhradní péči vydán. Daný postup městského úřadu proto akceptuji.

Naopak postup městského úřadu v řízení o druhém a třetím návrhu KVS trpí stejným nedostatkem, jaký jsem shledal v části C.2.2 své zprávy. Třetímu návrhu městský úřad nevyhověl poté, co mu bylo předloženo vyjádření soukromého veterinárního lékaře. Vzhledem k tomu, že městský úřad následně postupoval zcela bez součinnosti (konzultace) s KVS, považuji jeho postup za nedůsledný. Městský úřad by dle mého názoru postupoval správně tehdy, pokud by ke svému místnímu šetření dne 14. 9. 2020 přizval i KVS, která mohla závěry soukromého veterinárního lékaře okamžitě konfrontovat se skutečností, tj. reálným stavem zvířete. Pokud by se KVS místního šetření nezúčastnila, mohl ji městský úřad písemně vyzvat k posouzení, zda skutečnosti, které zjistila dne 12. 5. 2020 a které považovala za důvod k odebrání zvířete, nadále přetrvávají. Městský úřad však tímto způsobem nepostupoval, v čemž spatřuji jeho pochybení.

D. INFORMACE O DALŠÍM POSTUPU

Městský úřad Jičín pochybil tím, že:

- překročil lhůtu k vydání rozhodnutí o umístění zvířete do náhradní péče,
- nezahájil včas přestupkové řízení, ani věc v zákonné lhůtě neodložil,
- během svých místních šetření prováděl skutková zjištění ohledně stavu zvířete, k čemuž není odborně způsobilý,

- při hodnocení stavu zvířete se neřídil odborným vyjádřením KVS, a to navzdory tomu, že toto vyjádření by bylo v průběhu řízení o přestupku závazným podkladem.

Zprávu zasílám starostovi města Jičína a podle § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv žádám, aby se městský úřad ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřil ke zjištěným pochybením a informoval mě o přijatých opatřeních k nápravě. Zpráva shrnuje mé dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv. Zprávu zasílám rovněž stěžovateli.

E. VYJÁDŘENÍ ÚŘADU

E.1 Délka řízení o umístění zvířete do náhradní péče (chovatel B.)

Městský úřad uvedl několik důvodů, které vedly k překročení lhůty pro vydání rozhodnutí. Chod úřadu byl během pandemie covid-19 značně omezen. Docházelo ke střídání zaměstnanců, k nepřítomnosti zaměstnanců z důvodu ošetřování dětí a omezení osobního kontaktu aj. Agenda týraných zvířat přešla v roce 2017 z odboru správních agend na odbor životního prostředí. Dle dosavadních zkušeností s řešením přestupků na úseku ochrany zvířat proti týrání se počítalo s potřebou cca 1/5 pracovního úvazku. Byl proto přijat nový zaměstnanec, jehož hlavní pracovní náplní je ochrana zemědělského půdního fondu a pouze doplňkově postup dle zákona na ochranu zvířat proti týrání. Od roku 2018 se však počet případů řešených dle tohoto zákona zvýšil. Oproti původnímu předpokladu cca 10–15 řízení za rok jich bylo 52 v roce 2018. V následujících letech to bylo obdobné.

Městskému úřadu činí problémy nejasné, neúplné a opožděné podklady od KVS. V souladu s výkladem Ministerstva zemědělství³¹ bude proto městský úřad v těchto případech vyzývat KVS k tomu, aby svá podání doplnila o náležitosti stanovené v uvedeném výkladu. Jde zejména o přesnou identifikaci chovatele, uvedení, v čem konkrétně je spatřováno porušení zákona, a stanovení podmínek, po jejichž splnění bude zvíře vráceno vlastníkově. Městský úřad zahájí řízení až poté, co doplnění obdrží. Dle výkladu by v méně závažných případech, zejména při chovu zvířat v nevhodných podmínkách, měl být nejprve uplatněn postup dle § 22 odst. 1 písm. l) zákona na ochranu zvířat proti týrání, který nezasahuje do vlastnického práva chovatele ke zvířeti, což nebylo nikdy doloženo.

Městský úřad přijal nového zaměstnance, který se bude částečně zabývat řešením případů dle zákona na ochranu zvířat proti týrání. Zároveň bude městský úřad v případě požadavku na přehodnocení stanoviska KVS důsledně stanovovat termín k doložení tohoto stanoviska a v případě potřeby bude svou žádost urgovat.

³¹ Výklad Ministerstva zemědělství k problematice zvláštního opatření, zejména k umístění týraného zvířete do náhradní péče, podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, ze dne 31. 1. 2017, č. j. 5630/2017-MZE-17214; dostupný z: http://eagri.cz/public/web/file/518405/_2017Nahradni_pece.pdf

E.2 Lhůta pro zahájení řízení o přestupku (chovatelé B. a C.)

Městský úřad ujasnil vztah mezi přestupkovým řízením a řízením o umístění zvířete do náhradní péče, zejména s ohledem na § 28a odst. 7 zákona na ochranu zvířat proti týrání, z něhož plyne, že bez ukončeného přestupkového řízení nelze rozhodnout o odebrání zvířete do náhradní péče. V tomto smyslu bude městský úřad postupovat v dalších řízeních a věnovat přestupkovému řízení patřičnou pozornost.

E.3 Řízení o umístění zvířete do náhradní péče (chovatelé C. a D.)

Pracovníci městského úřadu stav zvířete nikdy nezhodnotili, neboť jsou si vědomi, že k tomu nejsou odborně způsobilí. Pouze popsali vizuálně zjištěný stav zvířete a podmínky chovu v době místního šetření městského úřadu, protože v některých případech uběhlo mezi kontrolou KVS a zasláním návrhu/podnětu na městský úřad i několik týdnů, až měsíců. Tyto úkony a časová prodleva byly vyvolány postupem KVS, nikoliv městského úřadu. Na základě svých zjištění potom pracovníci městského úřadu požádali KVS, aby své stanovisko přehodnotila (s výjimkou feny Besi). Městský úřad respektuje, že odborně způsobilým správním orgánem je KVS.

E.4 Odborné vyjádření KVS v řízení o přestupku (chovatelka D.)

Dle mého názoru se městský úřad při hodnocení stavu zvířete neřídil odborným vyjádřením KVS, a to navzdory tomu, že toto vyjádření by bylo v průběhu řízení o přestupku závazným podkladem. Pracovníci městského úřadu měli za to, že postačí stanovisko ošetřujícího veterináře, který fenu zná. Moji připomínku vzal městský úřad na vědomí. Již na podzim 2020 požádal KVS, aby své stanovisko přehodnotila, pokud by došla k závěru, že se podmínky od podání jejího podnětu změnily.

F. ZÁVĚREČNÉ STANOVISKO

Městský úřad mě informoval o opatřeních, která považuji za vhodnou cestu ke zlepšení výkonu agendy ochrany zvířat proti týrání. Zatím se však jedná o opatření spíše v obecné rovině – přijetí nového zaměstnance, důraz na to, aby doručená stanoviska KVS byla kompletní, urgence žádostí o součinnost, pokud ji KVS neposkytne včas atd. Tato opatření nevedou k nápravě konkrétních pochybení, která jsem ve své zprávě o šetření shledal. Podle § 18 odst. 2 a § 19 zákona o veřejném ochránci práv jsem proto vydal závěrečné stanovisko, jehož součástí je návrh opatření k nápravě.

F.1 Délka řízení o umístění zvířete do náhradní péče (chovatel B.)

Ve zprávě o šetření jsem uvedl, že městský úřad v srpnu 2020 zahájil ohledně psů Matese, Míti, Maxe, Piškota, Ponožika a Rexe řízení o umístění zvířat do náhradní péče. Jeho posledním úkonem byla žádost o nové posouzení, kterou zaslal KVS v říjnu 2020. Od posledního úkonu městského úřadu tedy uplynulo více než půl roku.

Během této doby uplynula nejdéle 60denní lhůta, během níž měl městský úřad vydat rozhodnutí (§ 71 správního řádu). Je třeba, aby městský úřad v řízení pokračoval. Vyčkává-li na odpověď KVS, je nutné, aby její zaslání urychlil.

Městský úřad ve svém vyjádření neuvádí, které konkrétní úkony po vydání mojí zprávy v řízení provedl. Z toho důvodu navrhuji v části D pod bodem (A), které úkony by měl učinit.

F.2 Lhůta pro zahájení řízení o přestupku (chovatelé B. a C.)

Ve zprávě o šetření jsem uvedl, že v záležitosti psů Matese, Míti, Maxe, Piškota, Ponožika, Rexe a Bojara obdržel městský úřad v červnu 2020 podnět k projednání přestupku. Během lhůty 60 dnů řízení nezačal, tj. neoznámil chovateli zahájení řízení, ani mu neuložil pokutu příkazem a nevydal ani usnesení, jímž by věc odložil. Lhůtu k zahájení řízení či odložení věci proto překročil.

Městský úřad ve svém vyjádření neuvádí, které konkrétní úkony po vydání mojí zprávy při projednávání přestupků uskutečnil. Z toho důvodu navrhuji v části D pod bodem (B), které úkony by měl učinit.

F.3 Řízení o umístění zvířete do náhradní péče (chovatelka D.)

Městský úřad zastavil řízení o umístění feny Besi do náhradní péče, které zahájil na základě návrhu KVS z června 2020. Skutečnosti uvedené v návrhu KVS označil za neodůvodněné. Při zastavení řízení vycházel městský úřad z vyjádření veterinárního lékaře MVDr. I.

Městský úřad připustil, že v případě feny Besi nepožádal KVS, aby své stanovisko přehodnotila. Ve svém vyjádření k mojí zprávě o šetření neuvádí, zda v této věci učinil konkrétní nápravná opatření. Z toho důvodu navrhuji v části D pod bodem (C), kterými úkony by měl v řízení o umístění zvířete do náhradní péče pokračovat.

Ačkoliv městský úřad řízení pravomocně zastavil, jsou, dle mého názoru, splněny předpoklady k tomu, aby Krajský úřad Královéhradeckého kraje (dále také „krajský úřad“) zahájil přezkumné řízení, zrušil usnesení o zastavení řízení a vrátil věc městskému úřadu k novému projednání. **Z předložených dokladů usuzuji, že městský úřad v rozporu s § 3 správního řádu vycházel při zastavení řízení z nedostatečně zjištěného skutkového stavu.**

Městský úřad řízení zastavil poté, co opatřil vyjádření veterinárního lékaře MVDr. I. ze dne 29. 6. 2020. K hodnocení zdravotního stavu zvířete, které učinil soukromý veterinární lékař, se městský úřad přiklonil, aniž s ním seznámil odborně způsobilý správní orgán (KVS) a dal mu příležitost se vyjádřit. Přitom to byly právě skutkové okolnosti, které zjistila KVS, na jejichž základě městský úřad řízení zahájil. Při zastavení řízení však již městský úřad postupoval zcela bez součinnosti s KVS a namísto toho sám označil skutečnosti uvedené v jejím návrhu za neodůvodněné. Z toho pak plynou pochybnosti o tom, zda i po veterinárním vyšetření MVDr. I. trvaly důvody k umístění zvířete do náhradní péče (a bylo tedy nutno v řízení pokračovat), či nikoliv (a řízení tedy mělo být zastaveno). K vyloučení těchto pochybností měl městský úřad před zastavením řízení opatřit další podklad, a to vyjádření KVS.

F.4 Odborné vyjádření KVS v řízení o přestupku (chovatelka D.)

Během řízení o přestupku je městský úřad povinen řídit se odborným vyjádřením, v němž KVS stav zvířete závazně posoudila. Vzhledem k tomu, že městský úřad řízení o přestupku chovatelky D. nezahájil a věc usnesením odložil, nenabýlo vyjádření KVS z června 2020 účinky závazného stanoviska. Ve fázi před zahájením řízení městský úřad hodnotil stav zvířete na základě zprávy soukromého veterinárního lékaře, což by v řízení o přestupku nebylo přípustné, neboť stav zvířete již závazně vyhodnotila KVS. **Tento postup městského úřadu jsem považoval za obcházení povinnosti dle § 24a odst. 5 zákona na ochranu zvířat proti týrání, tj. povinnosti vycházet v řízení o přestupku ze závazného stanoviska KVS.** Od 1. 7. 2021 upravuje uvedeno povinnost ustanovení § 24a odst. 3 zákona na ochranu zvířat proti týrání.

Městský úřad ve svém vyjádření uvedl, že moji připomínku vzal na vědomí. Již na podzim 2020 požádal KVS, aby své stanovisko přehodnotila, pokud by došla k závěru, že se podmínky od podání jejího podnětu změnily.

Městský úřad ve svém vyjádření neuvedl, které konkrétní úkony po vydání mojí zprávy při projednávání přestupku uskutečnil. Z toho důvodu navrhuji v části D pod bodem (D), které úkony by měl učinit.

Městskému úřadu Jičín navrhuji, aby:

- (A) Pokračoval v řízení o umístění zvířete do náhradní péče, které zahájil vůči panu B. ohledně psů Matese, Míti, Maxe, Piškota, Pišty, Ponožika a Rexe, a učinil v tomto řízení úkony směřující k vydání rozhodnutí. Měl by tedy urgovat u KVS odpověď na svou žádost o odborné posouzení skutečností (§ 56 správního řádu), popř. zvážit předvolání úřední osoby KVS k podání svědecké výpovědi (§ 55 správního řádu).
- (B) Oznámil chovatelům zahájení přestupkového řízení (§ 78 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich³²) nebo jim při splnění zákonných podmínek uložil pokutu příkazem (§ 90 tohoto zákona), a to ve věci přestupků, které KVS oznámila městskému úřadu v červnu 2020. Přestupků se měli dopustit chovatelé B. a C. ohledně psů Matese, Míti, Maxe, Piškota, Pišty, Ponožika, Rexe a Bojara.
- (C) Pokračoval v řízení o umístění feny Besi do náhradní péče a učinil v tomto řízení, které zahájil vůči chovatelce D., úkony směřující k vydání rozhodnutí. Měl by tedy bezodkladně požádat KVS o odborné posouzení skutečností (§ 56 správního řádu), konkrétně o posouzení, zda i po vyjádření MVDr. I ze dne 29. 6. 2020 trvají skutečnosti, které KVS považovala za důvod k odebrání zvířete. Městský úřad bude tímto způsobem postupovat, pokud krajský úřad zruší usnesení o zastavení řízení.
- (D) Oznámil chovatelce zahájení přestupkového řízení (§ 78 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich) nebo ji při splnění zákonných podmínek uložil pokutu příkazem (§ 90 tohoto zákona), a to ve věci přestupku, který KVS oznámila městskému úřadu v červnu 2020. Přestupku se měla dopustit chovatelka C. ohledně feny Besi.

Závěrečné stanovisko zasilám starostovi města Jičín a žádám, aby mi městský úřad podle § 20 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv sdělil, zda provedl navržená opatření k nápravě. **Odpověď očekávám v zákonné lhůtě 30 dnů od doručení stanoviska.**

³² Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich.

Pokud městský úřad nepřijme navržená opatření k nápravě nebo provedená opatření nebudou považovat za dostatečná, podle § 20 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv vyrozumím krajský úřad.

Na krajský úřad se obracím **podnětem k tomu, aby posoudil otázku zahájení přezkumného řízení ohledně usnesení ze dne 23. 2. 2021 č. j. Mujc/2021/4725/ZP/CvR**. Tímto usnesením městský úřad zastavil řízení o umístění feny Besi do náhradní péče.

Závěrečné stanovisko zasílám také předsedkyni spolku A., z. s.

Pozn. Krajský úřad napadené usnesení zrušil. Městský úřad informoval veřejného ochránce práv, že přijal navržená opatření k nápravě. Ochránce zároveň v činnosti městského úřadu neshledal další pochybení, která by vyžadovala jeho zásah. Na městský úřad ještě ochránce apeloval, aby v řízeních, která v souvislosti s chovem výše zmíněných psů a feny zahájil, postupoval v souladu se zásadou rychlosti, a aby tato řízení uzavřel bez zbytečných průtahů a činil své úkony ve lhůtách stanovených zákonem nebo ve lhůtách přiměřených (není-li zákonná lhůta stanovena). Své šetření tím ukončil.

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv

Výskyt potkanů v kanalizaci může představovat zdravotní či hygienickou závadu stavby [§ 132 odst. 3 písm. e) stavebního zákona], případně závadu zapříčínující ohrožení života a zdraví osob nebo zvířat [§ 132 odst. 3 písm. c) stavebního zákona]. Zda se skutečně o závadu jedná, musí posoudit příslušný vodoprávní úřad v součinnosti s krajskou hygienickou stanicí.

Sp. zn.: 4715/2021/VOP/MPO

Sdělení k možnostem řešení výskytu potkanů v kanalizaci

Vážená paní A.,

odpovídám na Vaš dopis, ve kterém popisujete těžkosti spojené s výskytem potkanů. Vyrozuměl jsem, že kolem Vašeho domu vede kanalizace pro veřejnou potřebu,¹ ze které vylézají potkani na povrch. Poukazujete na to, že jejich výskyt je letos i v bezprostřední blízkosti domů o poznání mnohem větší a už nestačí pouhé zaintubování děr jedem. Uvádíte, že se jejich letošní přemnožení stává nebezpečným pro Vás a děti a ohroženy jsou i zvířata žijící v dané oblasti. Píšete, že jste na tuto situaci již několikrát upozorňovala Městský úřad v Letovicích cestou e-mailu, ale bohužel bez jakékoli odezvy.

Dovolu, abych Vám zaslal **toto vyjádření, v němž objasňuji, proč v tuto chvíli nespátřuji prostor pro to, abych Vám mohl být efektivně nápomocen**, a v němž nastiňuji způsoby řešení Vašeho problému, které se, podle mého názoru, za současné právní úpravy nabízejí.

V zásadě spatřuji čtyři možnosti řešení Vaší situace, přičemž při využití každé z nich hraje roli to, v jaké míře došlo k rozšíření potkanů ve Vaší oblasti, tedy to, jak je stav ve Vaší oblasti vážný. Tyto informace nejsou z Vašeho dopisu přesně patrné. Informace, že je ohroženě zdraví osob a zvířat, je příliš obecná pro bližší vyhodnocení věci. Prosím, abyste kritérium týkající se závažnosti výskytu a šíření potkanů zohledňovala při pročitání následujících odstavců.

Jednou z variant, která, podle mého názoru, připadá v úvahu pro nápravu Vámi uváděné situace, je **oslovení provozovatele kanalizace** a seznámení ho s daným stavem. Podle Plánu rozvoje vodovodů a kanalizací Jihomoravského kraje² se jeví, že provozovatelem kanalizace ve Vaší ulici je B., a. s. (dále také „B.“).³ Můžete tedy zvážit kontaktování této společnosti za účelem informování o dané situaci a požádat ji o nápravu stavu.

Další možnost řešení upravuje zákon o ochraně veřejného zdraví.⁴ Ten umožňuje obci **vydat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhlášku**, kterou

¹ Viz § 1 zákona č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů. Všechny zákony jsou dostupné z: www.zakonyprolidi.cz

² Jihomoravský kraj. *PLÁN ROZVOJE VODOVODŮ A KANALIZACÍ JMK* [online]. [cit. 18. 8. 2021]; dostupné z: <https://www.kr-jihomoravsky.cz/Default.aspx?ID=408741&TypeID=2>

³ Jihomoravský kraj. *PLÁN ROZVOJE VODOVODŮ A KANALIZACÍ JMK, 069_15_Letovice – Třebětín_nK* [pdf]. [cit. 18. 8. 2021]; dostupné z: https://www.kr-jihomoravsky.cz/archiv/ozp/PRVK_JMK/A_TextovaTabulkovaCast/CZ0641_Blansko/A3_karty_obci/069_15_Letovice%20-%201%C5%99eb%C4%9Bt%C3%ADn_nK.pdf

⁴ Ustanovení § 96 zákona č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů: „*Obec může obecně závaznou vyhláškou nařídít pro území obce nebo jeho*

lze pro území obce nebo její části nařídit provedení speciální ochranné deratizace. Při posouzení, zda jsou pro nařízení deratizace v případě výskytu potkanů dány podmínky, by měla obci poskytnout součinnost krajská hygienická stanice. Dávám Vám tedy ke zvážení, zda by nebylo vhodné v dané věci oslovit zastupitele města (osobně, poštou či e-mailem). K tomu dodávám, že podle § 16 odst. 2 písm. f) zákona o obcích⁵ mohou občané požadovat projednání určité záležitosti v oblasti samostatné působnosti radou obce nebo zastupitelstvem obce; je-li žádost podepsána nejméně 0,5 % občanů obce, musí být projednána na jejich zasedání nejpozději do 60 dnů, jde-li o působnost zastupitelstva obce, nejpozději do 90 dnů. Zasedání zastupitelstva se také můžete osobně zúčastnit.

Další dvě varianty, které uvedu, již nepředstavují tak přímočarou cestu k vyřešení věci jako ty předchozí. Přesto se mi jeví, že i jejich prostřednictvím by bylo možné dosáhnout zlepšení situace.

Třetí možností, jak se pokusit o nápravu stavu, by mohlo být **oslovení příslušného vodoprávního úřadu** (ve Vašem případě Městského úřadu Letovice) s podnětem na řešení věci. Využití této varianty je odvislé od toho, zda by ve Vašem případě bylo možné uvažovat o tom, že kanalizace má závady, které mají na množení potkanů a jejich šíření vliv.

Stavební zákon⁶ v části IV hlavě II upravuje stavební dozor a zvláštní pravomoci stavebního úřadu. V případě kanalizačních stok je stavebním úřadem vodoprávní úřad. Podle ustanovení § 132 odst. 1 stavebního zákona stavební úřady vykonávají dozor nad zajišťováním ochrany veřejných zájmů. Tím se též rozumí podle odst. 3 písm. e) citovaného ustanovení stavebního zákona, aby byly odstraněny stavebně bezpečnostní, hygienické či zdravotní závady na stavbě a podle odst. 3 písm. c) citovaného ustanovení také to, aby stavba neohrožovala život a zdraví osob nebo zvířat. K zajištění těchto povinností jsou úřady vybaveny nástroji k odstranění takových závad. Jedním z nich je výkon kontrolní prohlídky stavby. V případě, že při kontrolní prohlídce stavební úřad zjistí závadu na stavbě, vyzve jejího vlastníka, aby ve stanovené lhůtě zjednal nápravu. Pokud tak neučiní, stavební úřad vydá rozhodnutí, kterým zjednání nápravy nařídí (§ 134 odst. 3 stavebního zákona). Dodávám, že institut kontrolní prohlídky stavby a její nástroje (výzva ke zjednání nápravy a rozhodnutí o zjednání nápravy) je stavební úřad povinen aplikovat tehdy, je-li na odstranění závady veřejný zájem. Jinými slovy, ne každý závadný stav stavby vyžaduje zásah stavebního úřadu. Stavební úřad je proto ustanovením § 132 odst. 5 stavebního zákona vázán v každém rozhodnutí vydávaném v rámci stavebního dozoru uvést konkrétní důvody, v nichž spatřuje naplnění veřejného zájmu na konkrétním zásahu.

Podle mého názoru by se vodoprávní úřad mohl v rámci součinnosti obrátit také na krajskou hygienickou stanici s žádostí o vyjádření, zda se v případě výskytu potkanů ve Vámi uváděném množství nejedná o zdravotní či hygienickou závadu

---

část k ochraně zdraví před vznikem a šířením infekčních onemocnění provedení speciální ochranné dezinfekce a deratizace. Krajská hygienická stanice poskytne obci na její žádost součinnost při hodnocení naplnění podmínek pro nařízení speciální ochranné dezinfekce nebo deratizace."

⁵ Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon), ve znění pozdějších předpisů.

podle § 132 odst. 3 písm. e) nebo závadu zapříčiňující ohrožení života a zdraví osob nebo zvířat podle § 132 odst. 3 písm. c) stavebního zákona, na jejichž odstranění je dán veřejný zájem.

Pokud byste se rozhodla na Městský úřad Letovice podnětem obrátit, doporučuji rovněž následující. Svá tvrzení uváděná v podnětu byste měla pokud možno podložit (např. fotografiemi nebo uvedením osob, které by mohly Vaše tvrzení potvrdit). Jinak se vystavíte riziku, že Vaše tvrzení vyhodnotí úřad jako nerelevantní. V případě, že podnět podáte, požádejte úřad také o to, aby Vás vyrozuměl, jak na základě Vašeho podnětu postupoval.⁷

V neposlední řadě by, podle mého názoru, bylo možné Vaši situaci řešit prostřednictvím **podání žaloby** k civilnímu soudu podle § 1013 občanského zákoníku,⁸ a to tehdy, pokud by vlastník kanalizace⁹ závadný stav nenapravil dobrovolně (na základě Vaší výzvy). Zmiňované ustanovení občanského zákoníku stanoví, že vlastník se musí zdržet všeho, co vniká na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezuje obvyklé užívání pozemku; to platí i o vnikání zvířat. V případě, že byste zvažovala podání žaloby, Vám doporučuji poradit se o tomto kroku s advokátem. Ten by Vám byl nápomocen nejen se sepsáním případné žaloby a při jednání s protistranou (vlastníkem kanalizace), ale především s vyhodnocením možnosti v soudním řízení uspět.

Vážená paní A., pokusil jsem se předejít možnosti, které se, podle mého názoru, nabízejí pro řešení Vaší situace. Pokud by však jejich využití nevedlo ke změně Vámi namítaného stavu, nemohl bych Vám být dále příliš nápomocen. Podle zákona o veřejném ochránci práv¹⁰ totiž nemohu zasahovat do jednání a postupu vodárenské společnosti (B.) ani do samostatné působnosti obce při vydávání vyhlášek a ani do rozhodovací činnosti soudů. Čím bych se mohl zabývat, by byl postup vodoprávního úřadu, pokud byste se na něj obrátila a s jeho postupem nesouhlasila.

⁷ Ustanovení § 42 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů: „Správní orgán je povinen přijímat podněty, aby bylo zahájeno řízení z moci úřední. Pokud o to ten, kdo podal podnět, požádá, je správní orgán povinen sdělit mu ve lhůtě 30 dnů ode dne, kdy podnět obdržel, že řízení zahájil, nebo že neshledal důvody k zahájení řízení z moci úřední, popřípadě že podnět postoupil příslušnému správnímu orgánu. Sdělení správní orgán nezasílá, postupuje-li vůči tomu, kdo podal podnět, podle § 46 odst. 1 nebo § 47 odst. 1.“

⁸ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů:
„(1) Vlastník se zdrží všeho, co působí, že odpad, voda, kouř, prach, plyn, pach, světlo, stín, hluk, otřesy a jiné podobné účinky (imise) vnikají na pozemek jiného vlastníka (souseda) v míře nepřiměřené místním poměrům a podstatně omezují obvyklé užívání pozemku; to platí i o vnikání zvířat. Zakazuje se přímo přivádět imise na pozemek jiného vlastníka bez ohledu na míru takových vlivů a na stupeň obtěžování souseda, ledaže se to opírá o zvláštní právní důvod.
(2) Jsou-li imise důsledkem provozu závodu nebo podobného zařízení, který byl úředně schválen, má soused právo jen na náhradu újmy v penězích, i když byla újma způsobena okolnostmi, k nimž se při úředním projednávání nepřihlédlo. To neplatí, pokud se při provádění provozu překračuje rozsah, v jakém byl úředně schválen.“

⁹ Pokud nevíte, kdo je vlastníkem kanalizačního řádu, je, podle mého názoru, možné obrátit se s žádostí o tuto informaci na vodárenskou společnost (B.) nebo „Svazek vodovodů a kanalizací“ měst a obcí se sídlem v Boskovicích anebo na město Letovice.

¹⁰ Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

Bližší informace o mojí působnosti a náležitostech podnětu naleznete v příloženém letáku „*Ombudsman*“ a „*Obce*“.

Pro úplnost dodávám, že pokud byste s činností vodoprávního úřadu nebyla spokojena, můžete využít prostředků uvedených v letáčích *Správní řád a Nečinnost*. Pokud tedy úřad nekoná, lze využít podnět k odstranění nečinnosti adresovaný nadřízenému úřadu, v ostatních případech můžete podat stížnost. Poté se můžete obrátit znovu i na mě, abych se k postupu úřadu vyjádřil, jak jsem již naznačil v předchozím odstavci.

Věřím, že výše uvedené informace Vám napomohou lépe zvážit další kroky ve věci.

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv

Výsledek řízení o odstranění a dodatečném povolení stavby je předběžnou otázkou ve smyslu ustanovení § 57 odst. 1 správního řádu pro řízení o povolení chovu zvířete vyžadujícího zvláštní péči. Pokud stavba, v níž má být v budoucnu chováno zvíře vyžadující zvláštní péči, není stavbou řádně povolenou, je nutné na ni hledět, jako by právně neexistovala. Není proto možné ji nepovoleně užívat a uvádět ji v žádosti o povolení jako stavbu, v níž budou zabezpečeny přiměřené podmínky pro zachování fyziologických funkcí a zajištění biologických potřeb zvířete. Pokud přece jen taková stavba v žádosti uvedena bude a veterinární správa v rámci součinnosti se stavebním úřadem zjistí, že se jedná o stavbu nepovolenou, musí žádost o povolení chovu zvířete vyžadujícího zvláštní péči zamítnout.

Sp. zn.: 4002/2017/VOP/MKČ

Zpráva o šetření z vlastní iniciativy ve věci odstranění stavby oploceného výběhu pro lva

Z médií, internetu a telefonátů starosty obce Z. a vedoucí odboru územního plánování, stavebního úřadu a dopravy ve Vsetíně jsem se dozvěděl o případu odstranění stavby oploceného výběhu pro lva (dále také „stavba“) na pozemcích p. č. X a Y v k. ú. Z. (dále také „pozemky“) v souladu s rozhodnutím ze dne 18. 11. 2016.¹ V zájmu zjištění, zda příslušné správní úřady postupují v této věci řádně v souladu s principy dobré správy, zejména principem vzájemné součinnosti, jsem se rozhodl využít svého oprávnění dle ustanovení § 9 písm. d) zákona o veřejném ochránci práv² a zahájit ve věci postupu Městského úřadu Vsetín, odboru územního plánování, stavebního úřadu a dopravy (dále také „stavební úřad“), a Krajské veterinární správy Státní veterinární správy pro Zlínský kraj (dále také „veterinární správa“) z vlastní iniciativy šetření.

A. SHRNUTÍ ZÁVĚRŮ

Chovatel v současné době chová nepovoleně jednoho dospělého lva a jedno mládě lvice. Stavba, ve které chovatel lva chová, je nepovolená. Lvíče chová chovatel nepovoleně ve svém obydlí. Chovatel nesplnil povinnost stavbu odstranit. Chovatel nerespektuje platné právní předpisy ani vydaná rozhodnutí.

Stavební úřad i veterinární správa v daném případě postupovaly v souladu s platnou právní úpravou. Ve zprávě o šetření nastíním další postup z hlediska součinnosti dotčených správních úřadů v této kauze.

B. SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

Ve svém šetření vycházím z informací, které jsem získal od stavebního úřadu a veterinární správy a rovněž z veřejně dostupných zdrojů.

---

¹ Č. j. MUVS-S 11193/2016/OÚPSŘD-330/Hrn-4.

² Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

Celá záležitost se týká zejména chovu lva. Lev se narodil v listopadu 2009 v Praze, v prosinci 2009 byl převezen na Slovensko, kde byl 29. 12. 2009 označen čipem, naočkován a byl mu vystaven pas. V dubnu 2010 byl chovateli vystaven registrační list exempláře. Na Slovensku chovatel lva choval na třech místech.

Chovatel a majitel lva v jedné osobě podal dne 13. 7. 2016 na veterinární správu, pracoviště Vsetín, žádost o povolení chovu druhů zvířat vyžadujících zvláštní péči (dvou lvů) na předemětných pozemcích. Jako důvod pro zahájení chovu uvedl skutečnost, že legislativa Slovenské republiky, kde dosud lva choval, neumožňuje vydat povolení k chovu zvířat vyžadujících zvláštní péči bez souhlasu zastupitelstva obce, v níž byl chov umístěn. Potřebný souhlas obce se mu nepodařilo získat. Proto si nemohl vyřídit potřebné povolení.

Veterinární správa chovatele informovala, že povolení k chovu musí předcházet úplné dokončení chovatelského areálu jak po stránce vlastní stavby, tak i jejího vybavení.

Dne 6. 8. 2016 asi v jednu hodinu ráno chovatel do stavby přivezl jednoho lva. Lva převezl ze Slovenska. Na převoz neměl doklad, protože se nejednalo o komerční přesun.

Dne 17. 8. 2016 veterinární správa obdržela od stavebního úřadu sdělení o tom, že s chovatelem zahájila řízení o odstranění stavby, neboť stavbu provedl bez povolení nebo jiného opatření stavebního úřadu.

Veterinární správa při kontrole provedené dne 17. 8. 2016 zjistila, že v prostoru svého dočasného obydlí v obci Z. chovatel chová dvě mláďata lva (sourozence – samce a samici, ke kterým nemá žádné doklady o jejich původu). Stáří lvíčat veterinární správa odhadovala na 4-5 dnů. Na hrudních končetinách měli vyholené místo, podle sdělení chovatele jim veterinární lékař aplikoval infuzi k zabránění dehydratace. Jejich matka o ně po narození údajně ztratila zájem. Proto hrozil úhyn mláďat. K původu mláďat chovatel pouze sdělil, že je převzal od kamaráda ze Slovenska a že se pokusí je uměle odchovat a v případě zdravotních potíží u mláďat by kontaktoval MVDr. A.

Veterinární správa dospěla k závěru, že chovatel chová lvy bez povolení místně příslušné veterinární správy, čímž se dopustil porušení § 13 odst. 5 zákona na ochranu zvířat proti týrání.³ Proto veterinární správa podala podnět k zahájení přestupkového řízení Městskému úřadu Vsetín, odboru životního prostředí (dále také „odbor životního prostředí“), k zahájení řízení o přestupku podle § 27 odst. 2 písm. d) zákona na ochranu zvířat proti týrání. Vzhledem k nedostatkům stavby, zejména zajištění opatření k zabránění úniku lva, veterinární správa shledala, že nebylo možné vydat povolení k chovu. Upozornila chovatele, že je nutné opravit a doplnit údaje v podané žádosti tak, aby odpovídaly aktuálnímu počtu a kategorii chovaných zvířat a o popis chovatelského zařízení pro odchov mláďat lvů.

Rozhodnutím ze dne 5. 9. 2016⁴ stavební úřad chovateli nařídil, aby neužíval a neumožňoval užívat stavbu kotce a oploceného výběhu pro lva.

V době kontroly veterinární správy dne 21. 9. 2016 se ve stavbě nacházel pouze dospělý samec. Mláďe lvice dle sdělení chovatele uhynulo a mláďe lva bylo vráceno původnímu chovateli na Slovensko. Vzhledem k tomu, že chovatel nedokončil

³ Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Č. j. MUVS-S 8502/2016/OÚPSŘD-330/Ev-10.

chovatelský areál a stavbu realizoval v rozporu se stavebním zákonem,⁵ veterinární správa jej informovala, že vydá rozhodnutí o nepovolení chovu druhu zvířete vyžadujícího zvláštní péči.

Rozhodnutím ze dne 2. 11. 2016 veterinární správa chovateli nepovolila chov lva pustinného v počtu dvou kusů. Proti tomuto rozhodnutí chovatel uplatnil odvolání. Ústřední veterinární správa Státní veterinární správy (dále také „ústřední správa“) odvolání chovatele rozhodnutím ze dne 2. 2. 2017⁶ zamítla a rozhodnutí veterinární správy ze dne 2. 11. 2016 potvrdila.

Odbor životního prostředí rozhodnutím ze dne 2. 11. 2016⁷ uznal chovatele vinným ze spáchání přestupku podle § 27 odst. 2 písm. d) zákona na ochranu zvířat proti týrání.

Rozhodnutím ze dne 18. 11. 2016⁸ stavební úřad nařídil odstranit stavbu (výběh pro lva, který tvoří oplocení provedené z ocelových nosníků výšky cca 4,5 m s výplní kari sítí; výběh je na ploše 12 x 8,8 m), a to do jednoho měsíce ode dne nabytí právní moci rozhodnutí.

Stavební úřad rozhodnutím ze dne 9. 12. 2016⁹ uznal chovatele vinným ze spáchání přestupků podle § 178 odst. 1 písm. a), § 178 odst. 1 písm. n), § 178 odst. 2 písm. c), § 179 odst. 3 písm. e) stavebního zákona, neboť provedl nepovoleně stavbu oplocení a stavbu kotce a tyto stavby nepovoleně užíval, ačkoli jej stavební úřad výzvou ze dne 8. 8. 2016 vyzval ke zjednání nápravy a k tomu, aby přestal stavbu užívat.

Rozhodnutím ze dne 3. 2. 2017¹⁰ uložil stavební úřad chovateli pokutu za neplnění rozhodnutí ze dne 5. 9. 2016, kterým mu bylo nařízeno, aby zjednal nápravu, tj. aby ihned po doručení rozhodnutí neužíval a neumožňoval užívat stavbu kotce a oploceného výběhu pro lva.

Dne 21. 2. 2017 stavební úřad vyzval¹¹ chovatele ke splnění povinnosti stanovené na základě rozhodnutí ze dne 18. 11. 2016, tedy aby stavbu odstranil. Stavba měla být odstraněna ve lhůtě do 1 měsíce od nabytí právní moci rozhodnutí, tedy do 5. 2. 2017.

Vzhledem k tomu, že chovatel dobrovolně stanovenou povinnost nesplnil ani v náhradní době do 16. 3. 2017, vydal stavební úřad exekuční příkaz dne 9. 5. 2017,¹² kterým nařídil v souladu s § 111 a § 119 správního řádu¹³ provedení exekuce náhradním výkonem. Náhradní výkon měl proběhnout dne 23. 5. 2017 v 9:00 hodin. Náhradní výkon měly provést technické služby města Vsetín, p. o. (dále také „technické služby“).

Technické služby se dne 23. 5. 2017 za účasti stavebního úřadu a Policie České republiky na místo za účelem provedení náhradního výkonu dostavily. Ve výběhu se však nacházel lev. Z toho důvodu nebylo možné náhradní výkon provést.

⁵ Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, ve znění pozdějších předpisů.

⁶ Č. j. SVS/2017/001079-G.

⁷ Č. j. MUVS 49355/2016 OŽP.

⁸ Č. j. MUVS-S 11193/2016/OÚPSŘD-330/Hrn-4.

⁹ Č. j. MUVS-S 11134/2016/OÚPSŘD-338/Kre-15.

¹⁰ Č. j. MUVS-S8502/2016/OÚPSŘD-330/Ev-24.

¹¹ Č. j. MUVS-S 11193/2016/OÚPSŘD-330/Hrn-6.

¹² Č. j. MUVS-S 11193/2016/OÚPSŘD-330/Hrn-14.

¹³ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

Na základě kontrolní prohlídky provedené dne 26. 5. 2017 veterinární správa zjistila, že chovatel chová dospělého samce (viz výše) a jedno mládě lva – samici narozenou 9. 3. 2017. Chovatel mládě chová ve svém obydlí v domě č. ev. xxx v k. ú. Z. Chovatel předložil veterinární správě fakturu č. 2017/21, ze dne 18. 4. 2017, o nákupu mláděte – samice lva od chovatelky B., č. chovu SK NZ 00041-2413. Osvědčení pro vnitřní obchod TRACES k přesunu zvířete od výše uvedené chovatelky z SK do ČR do chovu pana C. CZ 41C01100, doklad č. INTRA.SK.2017.0005520, místní jednací č. 2017V5780, ze dne 18. 4. 2017. Dle sdělení chovatele měl v době kontroly podanou žádost o vydání registračního listu exempláře ohroženého druhu živočicha nebo rostliny. Ve vazbě na tuto kontrolní prohlídku veterinární správa opakovaně zjistila, že chovatel chová v rozporu s § 13 odst. 5 zákona na ochranu zvířat proti týrání bez povolení chovu zvířata vyžadující zvláštní péči.

C. PRÁVNÍ HODNOCENÍ

C.1 Postup stavebního úřadu

Podle § 73 odst. 1 správního řádu je v právní moci rozhodnutí, které bylo oznámeno a proti kterému nelze podat odvolání. Podle odstavce 2 uvedeného ustanovení je pravomocné rozhodnutí závazné pro účastníky a pro všechny správní orgány. Pro jiné osoby je pravomocné rozhodnutí závazné v případech stanovených zákonem v rozsahu v něm uvedeném.

Podle § 74 odst. 2 správního řádu je rozhodnutí ukládající povinnost k plnění vykonatelné, je-li v právní moci a jestliže uplynula lhůta ke splnění povinnosti.

Podle § 112 písm. a) správního řádu lze exekuci k vymození nepeněžitě povinnosti nařídit a provést náhradním výkonem v případě zastupitelných plnění.

Podle § 119 odst. 3 správního řádu, pokud dojde v souvislosti s provedením exekuce k potřebě přemístění stavebních materiálů nebo věcí mimo prostory nebo pozemky povinného a neprohlásí-li povinný při provádění exekuce písemně, že tyto věci opustil, je exekuční správní orgán povinen zajistit uskladnění těchto věcí po dobu 6 měsíců a informovat povinného o této skutečnosti a o možnosti tyto věci převzít. Povinný je povinen uhradit náklady na uskladnění. Nevyzvedne-li si povinný tyto věci v uvedené lhůtě, připadají do vlastnictví státu. Prohlásí-li povinný, že tyto věci opustil, připadají do vlastnictví státu. Případná likvidace se provede na náklady povinného.

V podrobnostech o nařízení a provádění exekuce odkazují dále na metodickou pomůcku Ministerstva pro místní rozvoj pro stavební úřady „Exekuční řízení dle § 103-129 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů“¹⁴.

Jednou z obecných právních zásad, jakož i zásad veřejného administrativního práva je zásada právní jistoty, která se mimo jiné promítá v tom, že pravomocná

¹⁴ Exekuční řízení dle § 103-129 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu, ve znění pozdějších předpisů. Ministerstvo pro místní rozvoj. Stanoviska a metodiky odboru stavebního řádu MMR. Ministerstvo pro místní rozvoj [online]. mmm. [cit. 16. 3. 2015]; dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Stavebni-rad-a-bytova-politika/Uzemni-planovani-a-stavebni-rad/Stanoviska-a-metodiky/Uzemni-rozhodovani-a-stavebni-rad> (Pozn.: Ministerstvo metodický pokyn v roce 2021 aktualizovalo.)

a vykonatelná rozhodnutí jsou vymáhána. Jinými slovy, řádný výkon státní správy neznamena pouze vydávání správních rozhodnutí, ale také zajištění splnění pravomocných a vykonatelných rozhodnutí vydaných orgány veřejné moci.

Ze skutečností uvedených v části B této zprávy o šetření je zřejmé, že proti rozhodnutí ze dne 18. 11. 2016 o nařízení odstranění stavby chovatel neuplatnil v zákonem stanovené době řádný opravný prostředek. Dále je zřejmé, že proti rozhodnutí chovatel neuplatnil ani správní žalobu u správního soudu ani podnět k zahájení přezkumného řízení ve smyslu § 94 a následující správního řádu. Na rozhodnutí ze dne 18. 11. 2016 je proto třeba nahlížet jako na rozhodnutí pravomocné a vykonatelné.

Ze skutečností v části B této zprávy o šetření je dále zřejmé, že chovatel svou povinnost spočívající v odstranění stavby nesplnil v řádně stanovené ani náhradní lhůtě. Proto stavební úřad přistoupil k zahájení řízení státního donucení, tedy výkonu exekučního titulu a sám přistoupil k provedení nuceného výkonu stanovených povinností.

Stavební úřad s ohledem na charakter vymáhání nepeněžitě povinnosti (tedy odstranění výběhu pro zvíře vyžadující zvláštní povolení jeho chovu, u něž je z jeho samotné podstaty nutné předpokládat velkou míru nebezpečnosti) zvážil, že je namístě, aby při provedení exekuce byla zajištěna součinnost příslušníků Policie České republiky za účelem poskytnutí ochrany nejen osobám exekučního správního orgánu pověřeným k zabezpečení prací, ale především občanů obce a lva samotného.

Vzhledem ke skutečnosti, že chovatel lva z výběhu dobrovolně neodstranil, stavební úřad od faktického provedení náhradního výkonu upustil. Chovatele však poučil, že bude výkon rozhodnutí opakovat, a upozornil chovatele na skutečnost, že postupuje v rozporu s právními předpisy, když nadále lva ve výběhu nepovoleně chová.

Mám za to, že stavební úřad postupoval v souladu s principy dobré správy a v souladu se stavebně právními předpisy, když na zajištění výkonu rozhodnutí o odstranění stavby ze dne 18. 11. 2016 nerezignoval, a o naplnění exekučního titulu se pokusil nařízením a provedením náhradního výkonu. Akceptuji, že stavební úřad na místě dne 23. 5. 2017 od faktického provedení náhradního výkonu upustil vzhledem ke skutečnosti, že chovatel jednal svévolně tím, že ve výběhu lva nadále nepovoleně chová. Mám za to, že stavební úřad správně poměřil dotčenost jednotlivých zájmů, tedy na jedné straně zájmu na faktickém provedení náhradního výkonu rozhodnutí ze dne 18. 11. 2016 a na straně druhé ochraně:

- lva před stresovými vlivy spojenými s faktickým náhradním výkonem odstranění jeho výběhu, případně před jeho usmrcením z důvodu bezprostředního ohrožení člověka zvířetem podle § 5 odst. 2 písm. c) zákona na ochranu zvířat proti týrání a dále,
- všeobecně ochraně obyvatel ve vazbě na hrozící možnost obecného ohrožení únikem lva v důsledku nezabezpečení dostatečných opatření proti úniku lva po faktickém provedení náhradního výkonu,
- ochraně života a zdraví osob provádějících faktický výkon rozhodnutí.

Na druhou stranu chovatel lva si musel být vědom, že vystavuje lva svým jedním stresovým vlivům a že při výkonu rozhodnutí mohou být v důsledku neučinění dostatečných opatření proti úniku lva ohroženy osoby provádějící faktický náhradní výkon rozhodnutí, ale i obyvatelé obce.

Rovněž souhlasím s postupem stavebního úřadu v ohledu uložených pokut za provedení stavby bez patřičného povolení či opatření a nedodržování vydaného zákazu užívání. Dodávám, že chovatel výběh po celou dobu užívá nepovoleně.

Souhlasím se stavebním úřadem v tom, že výkon náhradního rozhodnutí je nutné opakovat. S ohledem na předchozí laxnost chovatele mám za to, že nelze ani v budoucnu vyloučit, že opět nebude spolupracovat. Proto níže nastíním opatření, která by měl stavební úřad v zájmu zajištění opakovaného náhradního výkonu v takovém případě provést.

Ustanovení § 119 odst. 3 správního řádu se k potřebě přemístit mimo prostory nebo pozemky povinného vyjadřuje ve vztahu ke stavebnímu materiálu a věcem obecně. Uvedená právní úprava byla přijata a nabyla účinnosti dne 1. 1. 2006, tedy v době účinnosti starého občanského zákoníku,¹⁵ který zvíře jasně považoval za věc. Současný občanský zákoník v § 489 za věc v právním smyslu považuje vše, co je rozdílné od osoby a slouží potřebě lidí. Podle § 494 má však živé zvíře zvláštní význam a hodnotu již jako smysly nadaný živý tvor. Živé zvíře není věcí a ustanovení o věcech se na živé zvíře použijí obdobně jen v rozsahu, ve kterém to neodporuje jeho povaze.

Znění § 119 odst. 3 nerozlišuje mezi věcmi a zvířaty a hovoří pouze o povinnosti správního orgánu zajistit uskladnění věcí. S ohledem na změnu právní úpravy v otázce vnímání zvířete mám za to, že je třeba při zajištění náhradního výkonu v tomto případě využít součinnosti a zákonných opatření s veterinární správou a odborem životního prostředí a maximálně šetřit zájmy a ochranu zvířete jak při provádění náhradního výkonu odstranění stavby, tak i po jejím faktickém odstranění.

Ve smyslu § 8 správního řádu by měl stavební úřad požádat veterinární správu o zajištění součinnosti při dalším provádění náhradního výkonu rozhodnutí o odstranění stavby. Tedy zejména, aby veterinární správa vykonala dozor ve smyslu § 22 odst. 1 písm. a) zákona na ochranu zvířat proti týrání a v rámci kontrolní prohlídky dohlédla nad tím, že lev nebude v důsledku jednání chovatele vystaven při provádění náhradního výkonu týrání a stresu. K bližšímu postupu veterinární správy se vyjádřím níže. Vzhledem k tomu, že i nyní je možné se důvodně domnívat, že chovatel nebude při výkonu náhradního výkonu součinný, a bude tedy hrozit, že ztíží nebo zmaří provedení úkonu správního orgánu a osobám a lvu samotnému bude hrozit nebezpečí (lvu v krajním případě i usmrcení při jeho eventuálním úniku), bude vhodné, pokud stavební úřad podle § 135 správního řádu požádá opět Policii České republiky o součinnost jejích příslušníků, případně příslušníků zásahové jednotky v den provádění náhradního výkonu.

C.2 Postup veterinární správy

Podle § 4 odst. 1 zákona na ochranu zvířat proti týrání se za týrání mimo jiné považuje vyvolávat bezdůvodně nepřiměřené působení stresových vlivů biologické, fyzikální nebo chemické povahy [viz písm. j)] a chovat zvířata v nevhodných podmínkách nebo tak, aby si sama nebo vzájemně způsobovala utrpení [viz písm. k)].

Podle § 27 odst. 2 písm. d) zákona na ochranu zvířat proti týrání se fyzická osoba jako chovatel dopustí přestupku tím, že chová druh zvířete vyžadujícího zvláštní péči v rozporu s § 13 odst. 5. Příslušným k projednávání tohoto přestupku je podle § 28 zákona na ochranu zvířat proti týrání v prvním stupni obecní úřad obce s rozšířenou působností.

¹⁵ Zákon č. 40/1964 Sb., občanský zákoník.

Zákon na ochranu zvířat proti týrání upravuje zvláštní opatření způsobitelné rychle a efektivně zabránit dalšímu týrání zvířete, případně úhynu v podobě předběžné náhradní péče. Podle § 28c odst. 1 zákona na ochranu zvířat proti týrání může obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodnutím nařídit předběžnou náhradní péči o týrané zvíře, jestliže lze ve správním řízení očekávat uložení propadnutí týraného zvířete, rozhodnutí o jeho zabrání nebo rozhodnutí o umístění týraného zvířete do náhradní péče. Toto rozhodnutí nemá odkladný účinek. Prvním úkonem v řízení o předběžném opatření může být vydání rozhodnutí o předběžném opatření. Toto rozhodnutí je ihned po jeho vyhlášení vykonatelné. Odvolání proti tomuto rozhodnutí nemá odkladný účinek. Zvíře může být odebráno a umístěno do předběžné náhradní péče, i když není při vyhlášení rozhodnutí a odebrání zvířete přítomen chovatel zvířete. Ustanovení § 28b odst. 3 platí pro předběžnou náhradní péči obdobně.

Veterinární správa a následně i ústřední správa žádost chovatele na chov dvou lvů zamítla. S postupem a odůvodněním nepovolení chovu obou správních úřadů souhlasím. Správní úřady dospěly k závěru, že nedokončené kontrolované chovné zařízení dostatečně nezabezpečuje přiměřené podmínky pro zachování fyziologických funkcí a zajištění biologických potřeb chovaných zvířat, a nebyly tak beze zbytku splněny podmínky podle § 13 odst. 1 zákona na ochranu zvířat proti týrání. Souhlasím s postupem správních úřadů, že nelze ignorovat stavebně správní předpisy. Ztotožňuji se se závěrem, že hrozba odstranění stavby, ve které má být zvíře chováno, je základem úvahy, zda jsou zvířeti zaručeny přiměřené podmínky v souladu se zákonem, neboť bez existující stavby nemůže být zajištěno ani dodržení podmínek v souladu s § 13 zákona na ochranu zvířat a má-li být právo jako celek účinným pozitivním nástrojem regulace, nelze připustit pouhou formalistickou aplikaci jednoho právního předpisu, pokud se předměty jejich úprav dotýkají, případně vzájemně podmiňují. Přijímám závěr, že je nutno mít rovněž na paměti, že každá rychlá změna životních podmínek v zajetí, změna prostoru, je pro zvíře značným stresem.

Ústřední správa ve svém rozhodnutí uvedla, že podmínky, zda jsou zvířatům zajištěny přiměřené podmínky pro zachování jeho fyziologických funkcí a zajištění jeho biologických potřeb tak, aby nedocházelo k bolesti, utrpení nebo poškození zdraví zvířete, a zda jsou učiněna opatření proti úniku zvířat, může po věcné stránce posoudit pouze veterinární lékař. K tomu dodávám, že nicméně odpovědné osoby kontrolou míst a zařízení, v němž mají být zvířata chována, musí udělit k chovu zvířat vyžadující zvláštní péči souhlas. Takový souhlas je podle § 13 odst. 6 zákona na ochranu zvířat proti týrání nezbytnou náležitostí uplatněné žádosti. K žádosti by tedy měl být, dle mého názoru, doložen souhlas stavebního úřadu ohledně staveb, ve kterých má být zvíře chováno.

Mám za to, že výsledek řízení o odstranění stavby, respektive případně o dodatečném povolení stavby ve smyslu ustanovení § 129 stavebního zákona, jako tomu bylo v tomto případě, je předběžnou otázkou ve smyslu ustanovení § 57 odst. 1 správního řádu pro řízení o povolení chovu zvířete vyžadujícího zvláštní péči podle § 13 odst. 5 zákona na ochranu zvířat proti týrání.

K uvedenému dodávám, že pokud tedy stavba, ve které má být v budoucnu chováno zvíře vyžadující zvláštní péči, není stavbou řádně povolenou, je nutné na ni hledět, jako by právně neexistovala, a není možné ji nepovoleně užívat a uvádět ji v žádosti o povolení jako stavbu, na základě které budou zabezpečeny přiměřené podmínky pro zachování fyziologických funkcí a zajištění biologických potřeb zvířete. Pokud přece jen taková stavba v žádosti uvedena bude a veterinární správa

v rámci součinnosti se stavebním úřadem zjistí, že se jedná o stavbu nepovolenou, musí žádost zamítnout.

Vzhledem k výše uvedenému pak dodávám, že veterinární správa postupovala v souladu se zákonem na ochranu zvířat proti týrání, když podala podnět odboru životního prostředí k zahájení sankčního řízení z důvodu, že chovatel chová zvířata bez patřičného povolení a odbor životního prostředí postupoval v souladu se zákonem na ochranu zvířat proti týrání, když uznal chovatele oprávněně vinným ze spáchání uvedeného přestupku. Ve vazbě na skutečnosti zjištěné veterinární správou v roce 2017 je zřejmé, že se chovatel i nadále trvajících přestupku dopouští. Nyní chová dokonce lvy dva. Proto by měla veterinární správa opět podat odbor životního prostředí podnět k zahájení sankčního řízení.

K dalšímu postupu veterinární správy v této věci uvádím následující. Po provedeném šetření jsem dospěl k závěru, že jsou naplněny důvody, aby veterinární správa ve smyslu § 22 odst. 1 písm. l) zákona na ochranu zvířat proti týrání vydala rozhodnutí o závazném pokynu k odstranění zjištěných nedostatků, tedy zjištěné nepovolené chování zvířat vyžadujících zvláštní péči v nevhodných a nepovolených stavbách, které zjistila na základě svých předchozích kontrolních prohlídek. V rozhodnutí musí stanovit, jaká právní povinnost byla porušena, jakým způsobem a v jaké lhůtě mají být zjištěné nedostatky odstraněny. Lhůta pro odstranění nedostatků musí být stanovena tak, aby uplynula před dalším faktickým náhradním výkonem rozhodnutí o odstranění stavby. Po uplynutí stanovené lhůty je veterinární správa povinna provést kontrolu, při které ověří, zda byly nedostatky odstraněny.

Veterinární správě dále doporučuji, aby zvažila vyloučení odkladného účinku odvolání proti rozhodnutí o závazném pokynu k odstranění zjištěných nedostatků. Podle ustanovení § 85 odst. 1 správního řádu má však podané a přípustné odvolání odkladný účinek. V důsledku odkladného účinku odvolání nenastává právní moc, vykonatelnost ani jiné právní účinky rozhodnutí. Podle odstavce druhého však může správní orgán odkladný účinek odvolání vyloučit, jestliže to naléhavě vyžaduje veřejný zájem, hrozí-li vážná újma některému z účastníků nebo požádá-li o to účastník. Vyloučení odkladného účinku odvolání musí být odůvodněno. Výrok o vyloučení odkladného účinku odvolání je součástí rozhodnutí ve věci a proti tomuto výroku se nelze odvolat. V tomto případě by mohlo přicházet vyloučení odkladného účinku z důvodu naléhavého veřejného zájmu. Dotčeným veřejným zájmem by v tomto případě byla ochrana zvířete před týráním. Nad rámec uvádím, že z hlediska stavebních předpisů se veřejným zájmem rozumí také to, aby stavba byla prováděna v souladu s rozhodnutím nebo jiným opatřením stavebního úřadu a byla užívána jen k povolenému účelu [viz § 132 odst. 3 písm. a) a b) stavebního zákona]. Uvedené veřejné zájmy nebyly a nejsou ze strany chovatele respektovány. V daném případě bych vyloučení odkladného účinku tohoto rozhodnutí s ohledem na naléhavost zájmu na ochraně lva v důsledku zajištění ochrany dalších veřejných zájmů podle § 132 odst. 3 písm. a) a b) stavebního zákona ve vazbě na provádění náhradního výkonu rozhodnutí stavebním úřadem s přihlédnutím ke všem okolnostem považoval za odůvodněný postup veterinární správy.

Jak bylo uvedeno v části C.1, není možné vyloučit, že chovatel i nadále nebude respektovat vydaná rozhodnutí a lva bude ve stavbě chovat. Proto by měla veterinární správa poskytnout stavebnímu úřadu součinnost při provádění náhradního výkonu za účelem provedení dozoru podle § 22 odst. 1 písm. a) zákona na ochranu zvířat proti týrání.

Samotný výkon rozhodnutí spočívající v odstranění výběhu, ve kterém se lev nachází, povede zcela jistě k bezdůvodnému nepřiměřenému působení stresových vlivů podle § 4 odst. 1 písm. j) zákona na ochranu zvířat proti týrání.¹⁶ Proto považuji za nezbytné, aby veterinární správa v rámci součinnosti podle ustanovení § 8 správního řádu učinila před prováděním náhradního výkonu odstranění stavby podnět odboru životního prostředí, který podle § 28c zákona na ochranu zvířat proti týrání může rozhodnutím nařídit předběžnou náhradní péči o týrané zvíře, pokud lze ve správním řízení očekávat uložení propadnutí týraného zvířete, rozhodnutí o jeho zabrání nebo rozhodnutí o umístění týraného zvířete do náhradní péče.

Zákon výslovně nevyžaduje návrh veterinární správy k vydání rozhodnutí o předběžné náhradní péči. Podle Ministerstva zemědělství¹⁷ je však předchozí návrh veterinární správy nezbytný. Bez takového návrhu by totiž podle ministerstva nebylo zřejmé, z čeho plyne budoucí očekávání nad následným nařízením zvláštního opatření umístění týraného zvířete do náhradní péče (§ 28b).

Veterinární správa by měla v otázce vydání rozhodnutí o nařízení předběžné náhradní péče spolupracovat s odborem životního prostředí.

Pokud se v době provádění náhradního výkonu bude lev ve stavbě nacházet, lze očekávat naplnění podmínek pro nařízení náhradní péče, neboť lev nebude mít fakticky zabezpečeny téměř žádné podmínky chovu. Rozhodnutí o nařízení předběžné péče vydává odbor životního prostředí. Veterinární správa je odborným orgánem, který se vyjadřuje mj. k otázkám týrání zvířete.

V podrobnostech ohledně vydávání rozhodnutí o nařízení předběžné náhradní péče si dovoluji odkázat na „Výklad k problematice zvláštního opatření, zejména k umístění týraného zvířete do náhradní péče, podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů“, ze dne 31. 1. 2017.

Upozorňuji, že není možné vyloučit, že odbor životního prostředí bude povinen zajistit výkon rozhodnutí o nařízení náhradní péče ihned. K tomu dodávám, že podle § 28c odst. 3 zákona na ochranu zvířat proti týrání může obecní úřad obce s rozšířenou působností uzavřít smlouvu o provádění předběžné náhradní péče s pečovatelem, když ustanovení § 28b odst. 4¹⁸ a 5¹⁹ platí pro předběžnou náhradní péči obdobně.

¹⁶ Pozn.: V nejkrajnějším případě vystavuje chovatel zvíře nutnosti je usmrtit ve vazbě na § 5 odst. 2 písm. c) zákona na ochranu zvířat proti týrání.

¹⁷ Výklad k problematice zvláštního opatření, zejména k umístění týraného zvířete do náhradní péče, podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. Ministerstvo zemědělství [online]. mze. [cit. 17. 7. 2016]; dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/518405/_2017Nahradni_pece.pdf

¹⁸ Úplné znění ustanovení § 28b odst. 4 zákona na ochranu zvířat proti týrání: „Náhradní péči zajišťuje osoba, která má zkušenosti s chovem daného druhu zvířat (dále také ‚pečovatel‘), na základě smlouvy uzavřené s obecním úřadem obce s rozšířenou působností. Součástí smlouvy je rovněž povinnost pečovatele poskytnout obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností doklady o nákladech spojených se zajištěním náhradní péče. Pečovatel je povinen starat se o zvíře s péčí řádného hospodáře.“

¹⁹ Úplné znění ustanovení § 28b odst. 5 zákona na ochranu zvířat proti týrání: „Pokud se v době náhradní péče narodí mláďata, vztahuje se na ně také rozhodnutí o zvláštním opatření. Jiné produkty a užitky zvířete vzniklé v době náhradní péče jsou vlastnictvím pečovatele.“

Dále upozorňuji, že chovatel je v případě nařízení předběžné náhradní péče povinen zvíře obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, tedy odboru životního prostředí, vydat. Pokud tak neučiní dobrovolně, může být zvíře chovateli odňato, a za tím účelem je osoba, která odnětí provádí, oprávněna vstupovat do všech prostor, kde je zvíře chováno (viz § 28c odst. 1 ve spojení s § 28b odst. 3 zákona na ochranu zvířat proti týrání). Pokud bude pro účely provedení výkonu předběžné náhradní péče nutné provést odborný veterinární úkon v podobě fixace zvířete, bude chovatel v takovém případě povinen dle § 4 odst. 1 písm. d) veterinárního zákona²⁰ poskytnout nezbytnou součinnost a pomoc k tomu, aby mohl být řádně proveden.

Závěrem zdůrazňuji, že obdobným způsobem by měly úřady postupovat i v záležitosti nepovoleného chovu lvíčete téhož chovatele v jiné stavbě. Ačkoli z kamerových záznamů z posledních dnů nelze vyloučit, že lvíče bylo přemístěno také do dřevěné stavby.

Jisté pochybnosti mám ohledně poskytování péče dospělému lvu, zejména veterinární. Z informací, kterými disponuji, totiž vyplývá, že chovatel očkoval lva v minulosti sám naposledy v roce 2011.

Konečně uvádím, že možnost sledování lva na online kamerových záznamech nemůže sama o sobě zajistit opatření proti úniku. Může napomoci monitoringu lva, ale není doloženo, za jakou dobu by mohl být lev zajištěn i s přijetím skutečnosti, že by byl únik díky kamerovému systému zaznamenán okamžitě. Není doloženo, že by na základě kamerových záznamů někdo lva nepřetržitě monitoroval.

Ve vztahu k úmrtí mláděte lvíce postrádám správný úvahu veterinární správy, zda nebyly dány důvody pro učinění podnětu odboru životního prostředí z důvodu týrání, zejména s ohledem na skutečnost, že stáří mláděte při převozu ze Slovenska do Česka mělo být pouze několik dnů.

D. INFORMACE O DALŠÍM POSTUPU

Zprávu zasílám řediteli Krajské veterinární správy Státní veterinární správy pro Zlínský kraj a starostovi města Vsetín podle ustanovení § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv žádám, aby se ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřili a informovali mě o přijatých opatřeních k dalšímu postupu. Zpráva shrnuje moje dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Starostu města Vsetín žádám, aby s mými závěry a navrženými opatřeními seznámil rovněž odbor životního prostředí.

Pozn. Dne 5. 3. 2019 se zástupce veřejné ochránkyně práv dozvěděl, že lvi napadli svého chovatele. Policie přistoupila k jejich odstřelu a lékaři následně konstatovali smrt chovatele. Z důvodu této tragické události již neexistoval důvod v šetření pokračovat, zástupce jej proto uzavřel.

JUDr. Stanislav Křeček
zástupce veřejné ochránkyně práv

²⁰ Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči s o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

I přesto, že je pro městský úřad odborné vyjádření krajské veterinární správy závazné, není povinen ve svém rozhodnutí citovat toto odborné vyjádření v celém rozsahu.

Sp. zn.: 3927/2020/VOP/JVČ

Zpráva o šetření ve věci přestupku nedodržení podmínek chovu handicapovaných zvířat

Svým podnětem ze dne 19. 6. 2020 se na veřejného ochránce práv obrátil spolek A. (dále také „stěžovatel“), který požádal o prošetření postupu odboru životního prostředí Městského úřadu Svitavy (dále také „městský úřad“) a Krajského úřadu Pardubického kraje (dále také „krajský úřad“) ve věci vydání **rozhodnutí o přestupku stěžovatele dle § 27a odst. 6 zákona na ochranu zvířat proti týrání**.¹ Tímto rozhodnutím byl stěžovatel jako chovatel poskytující soustavnou nezbytnou péči handicapovaným zvířatům uznán vinným z porušení podmínek chovu handicapovaných zvířat.

Stěžovatel s rozhodnutím nesouhlasil. Namítl především průtahy v řízení, podjatost úředníků a nedostatečnost odůvodnění rozhodnutí v prvním stupni. Zároveň podal podnět ke zrušení § 24a odst. 5 (nyní odst. 4) zákona na ochranu zvířat proti týrání.

Na základě předložených podkladů a námitek stěžovatele jsem ve věci zahájil šetření podle zákona o veřejném ochránci práv² a nyní vydávám tuto zprávu o šetření. Šetření jsem zaměřil na otázku případných průtahů při vydání rozhodnutí v prvním stupni, dostatečnost odůvodnění rozhodnutí a na způsob řešení namítané podjatosti úředních osob. Předmětem šetření naopak nebyl postup Krajské veterinární správy Státní veterinární správy pro Pardubický kraj (dále také „KVS“) při provádění kontroly u stěžovatele.

A. SHRNUTÍ ZÁVĚRŮ

A.1 Přiměřenost délky řízení v prvním stupni

Je v rozporu s principy právního státu i právními předpisy (§ 6 odst. 1 správního řádu³ a § 94 zákona o přestupcích⁴), pokud příslušné správní orgány v rozumném a přiměřeném čase neukončí jimi vedené procesy (jedná se o tzv. princip rychlosti). Princip rychlosti tvoří také jeden z tzv. principů dobré správy, jak byly definovány veřejným ochráncem práv. Podle § 6 odst. 1 správního řádu správní orgán vyřizuje věci bez zbytečných průtahů, resp. v přiměřené lhůtě.

Městský úřad zahájil přestupkové řízení dne 26. 4. 2017 a rozhodnutí ve věci vydal dne 19. 7. 2019. V období od července 2017 do listopadu 2018 neučinil městský

¹ Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

² Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

³ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁴ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

úřad ve spisu žádný úkon. Dobu jednoho roku a čtyř měsíců nečinnosti, a v konečném důsledku i celkovou délku řízení, nemohu považovat za přiměřenou. Městský úřad tak nepostupoval v souladu se správním řádem ani zákonem o přestupcích. Blíže v části C.1.

A.2 Dostatečnost odůvodnění rozhodnutí v prvním stupni

V odůvodnění rozhodnutí se uvedou (mimo jiné) informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí (§ 68 odst. 3 správního řádu). Městský úřad pochybil, když se v odůvodnění svého rozhodnutí nezabýval vyjádřením stěžovatele k podkladům rozhodnutí. Pouze obecný odkaz na to, že odborné vyjádření KVS má v řízení o správním deliktu⁵ povahu závazného stanoviska, a je tedy pro rozhodující správní orgán závazné, dle mého názoru, nestačí.

Podkladem pro rozhodnutí přestupkového orgánu je odborné vyjádření krajské veterinární správy, které je pro řízení o přestupku závazné (§ 24a odst. 4 zákona na ochranu zvířat). Pokud toto vyjádření obsahuje i zjištění, která s řízením o přestupku nesouvisí, je žádoucí, aby přestupkový orgán do svého rozhodnutí zakomponoval pouze relevantní části odborného vyjádření KVS. Městskému úřadu proto vytýkám, že ve svém rozhodnutí citoval odborné vyjádření KVS v celém rozsahu, čímž učinil odůvodnění svého rozhodnutí značně nepřehledným. Tato nepřehlednost se potom částečně odrazila i ve výrokové části rozhodnutí. Blíže v části C.2.

A.3 Rozhodování o podjatosti

V procesním postupu úřadů při rozhodování o námitkách podjatosti jsem zásadní pochybení neshledal. Na rozdíl od krajského úřadu se však nedomnívám, že v tomto případě představovalo vydání meritorního rozhodnutí úkon, který nese odkladu (§ 14 odst. 4 správního řádu). Blíže v části C.3.

B. SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

Moje skutková zjištění vycházejí z podkladů a vyjádření, které jsem obdržel od stěžovatele, městského úřadu a krajského úřadu.

Stěžovatel provozuje záchranou stanici pro handicapovaná zvířata. V roce 2015 u něho KVS provedla kontrolu. Zjistila, že porušil podmínky chovu u pěti jedinců⁶ tím, že nerespektoval individuální omezení stanovené soukromou veterinární lékařkou podle § 4 odst. 3 a 4 vyhlášky č. 114/2010 Sb.⁷ a tyto jedince přemísťoval

⁵ Ode dne 1. 7. 2017, kdy nabyl účinnost zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, platí, že dosavadní termín „správní delikt“ byl nahrazen termínem „přestupek“. Protože však městský úřad zahájil řízení ještě před účinností tohoto zákona, užívám v této zprávě původní termín (správní delikt).

⁶ Jeden výr velký, jeden krkavec velký, dva motáci pochopi, jeden luňák červený.

⁷ Vyhláška č. 114/2010 Sb., o ochraně handicapovaných zvířat při chovu, ve znění pozdějších předpisů.

do jiných prostor (větších voliér). Tím dle KVS došlo k porušení § 14b odst. 2 písm. d) zákona na ochranu zvířat proti týrání.⁸

KVS dala podnět k projednání správního deliktu městskému úřadu. K podnětu připojila své odborné vyjádření ve smyslu § 24a odst. 5⁹ zákona na ochranu zvířat proti týrání. Městský úřad zahájil řízení o přestupku oznámením ze dne 26. 4. 2017. V květnu 2017 proběhlo ústní jednání a komunikace městského úřadu s KVS. V červenci 2017 založil městský úřad do spisu listinné podklady. Další úkon ve spisu učinil městský úřad až dne 26. 11. 2018 – jednalo se o předání spisu krajskému úřadu. Rozhodnutí ve věci vydal městský úřad dne 19. 7. 2019.¹⁰ Stěžovatele uznal vinným a udělil mu pokutu 1 000 Kč. Odvolání stěžovatele krajský úřad rozhodnutím ze dne 10. 3. 2020 zamítl.¹¹

Stěžovatel v řízení v prvním stupni **namítl neúplnost podkladů pro vydání rozhodnutí** – absenci protokolu o jednání, které se konalo dne 22. 8. 2016, a absenci vyjádření ošetřujících veterinárních lékařek, které stanovily individuální podmínky chovu. Navrhl také jejich výslech. V odůvodnění rozhodnutí městského úřadu chybí jak informace o podání těchto námitek stěžovatelem, tak vypořádání se s nimi. Odůvodnění hovoří pouze o námitkách proti protokolu o kontrole KVS a námitkách podjatosti.

V průběhu řízení v prvním stupni podal stěžovatel **námítku podjatosti** vůči oprávněným úředním osobám i vůči tajemníkovi a starostovi města. Městský úřad o podjatosti daných osob (mimo starosty) rozhodl usneseními z dubna až června 2019. Námítky podjatosti shledal nedůvodné. Stěžovatel proti všem usnesením podal odvolání. Městský úřad vydal rozhodnutí ve věci (o přestupku) dne 19. 7. 2019. Až následně (dne 16. 12. 2019) krajský úřad rozhodl o všech odvoláních proti usnesením o nedůvodné námitce podjatosti tak, že je zamítl.

Městský úřad tedy vydal rozhodnutí ve věci ještě předtím, než byla otázka podjatosti pravomocně vyřešena. Krajský úřad dovodil, že tento postup byl v pořádku, neboť vydání rozhodnutí ve věci prvostupňovým orgánem lze považovat za

---

Dle § 4 odst. 3: „Pro trvale handicapovaná zvířata, která nemohou vykonávat všechny normální pohybové aktivity, platí minimální velikost prostor pro handicapovaná zvířata uvedená v příloze č. 1 této vyhlášky, pokud není **velikost prostor pro handicapovaná zvířata individuálně omezena na základě písemného vyjádření soukromého veterinárního lékaře**, ve kterém je uveden důvod omezení velikosti prostor pro handicapovaná zvířata a požadovaná minimální velikost prostor pro handicapovaná zvířata.“

Dle § 4 odst. 4: „Trvale handicapovaná zvířata, která nemohou vykonávat všechny normální pohybové aktivity a u kterých byla velikost prostor pro handicapovaná zvířata individuálně omezena na základě písemného vyjádření soukromého veterinárního lékaře podle odstavce 3, musí mít k dispozici prostory pro handicapovaná zvířata, které umožňují přiměřený pohyb vzhledem k postižení konkrétního handicapovaného zvířete, přirozený odpočinek a zabezpečují přiměřené podmínky pro zachování jeho fyziologických funkcí a zajištění jeho biologických potřeb.“

⁸ „Chovatel, který poskytuje soustavnou nezbytnou péči handicapovaným zvířatům, je povinen dodržovat podmínky chovu handicapovaných zvířat, vybavení a minimální velikost prostor pro handicapovaná zvířata, stanovené prováděcím právním předpisem.“

⁹ V současnosti se jedná o § 24a odst. 4.

¹⁰ Rozhodnutí městského úřadu ze dne 19. 7. 2019 č. j. 40783-19/OZP-ses, sp. zn. 3203-2017.

¹¹ Rozhodnutí krajského úřadu ze dne 10. 3. 2020 č. j. KrÚ 4764/2020, sp. zn. SpKrÚ 65367/2019 OŽPZ OZE.

bezodkladný úkon ve smyslu § 14 odst. 4 správního řádu. Zdůvodnil to tím, že správní řád stanoví pro vydání rozhodnutí ve věci lhůty, a ty v tomto případě již uplynuly.

C. PRÁVNÍ HODNOCENÍ

Dle zákona o veřejném ochránci práv je mým úkolem poskytovat ochranu osob před jednáním úřadů, které postupují v rozporu s právními předpisy, principy demokratického právního státu nebo principy dobré správy. Zasáhnout mohu rovněž proti nečinnosti, které se úřady dopustí. Veden tímto posláním jsem případ posoudil a dospěl k následujícím závěrům.

C.1 Přiměřenost délky řízení v prvním stupni

Obecně platí, že je v rozporu s principy právního státu i právními předpisy (§ 6 odst. 1 správního řádu), pokud příslušné správní orgány v rozumném a přiměřeném čase neukončí jimi vedené procesy (jedná se o tzv. princip rychlosti). Princip rychlosti tvoří také jeden z tzv. principů dobré správy, jak byly definovány veřejným ochráncem práv.

Zákon na ochranu zvířat proti týrání neupravuje lhůty pro provádění úkonů v řízeních o správních deliktech. Je tedy nutné vyjít z obecných právních předpisů. V tomto případě primárně z § 94 zákona o přestupcích, který stanoví, že správní orgán vydá rozhodnutí bezodkladně, a pokud to nelze, nejpozději do 60 dnů ode dne zahájení řízení. Správní řád potom stanoví obecný požadavek, aby správní orgán vyřizoval věci bez zbytečných průtahů. Nečiní-li správní orgán úkony v zákonem stanovené lhůtě nebo ve lhůtě přiměřené, není-li zákonná lhůta stanovena, použije se ke zjednání nápravy ustanovení o ochraně před nečinností (§ 6 správního řádu).

Městský úřad zahájil přestupkové řízení v dubnu 2017. V červenci 2017 obdržel podklady od KVS a od zástupce stěžovatele a založil je do spisu. Další úkon provedl až v listopadu 2018. Jednalo se o předání spisu krajskému úřadu, zřejmě kvůli posouzení, zda nejsou dány důvody k uplatnění opatření proti nečinnosti.

Po dobu jednoho roku a čtyř měsíců byl tedy městský úřad zcela nečinný. **Dopustil se tak – v rozporu s principem rychlosti – nedůvodných průtahů v řízení.** Z vyjádření krajského úřadu vyplývá, že dospěl k témuž názoru, když vůči městskému úřadu uplatnil opatření proti nečinnosti. Jsem si vědom toho, že v určitém smyslu jsou průtahy v přestupkovém řízení ve prospěch stěžovatele, když díky nim může dojít k zániku odpovědnosti za přestupek.¹² Na druhou stranu však tento stav dostává stěžovatele do značné právní nejistoty.

Svoji nečinnost již městský úřad odstranil, když vydal rozhodnutí ve věci. Z vyjádření krajského úřadu plyne, že stěžovatel využil postupu dle zákona č. 82/1998 Sb.¹³ a požádal o odškodnění za nesprávný úřední postup v podobě průtahů v řízení.

¹² Byla-li promlčecí doba přerušena, odpovědnost za přestupek zaniká nejpozději 3 roky od jeho spáchání; jde-li o přestupek, za který zákon stanoví sazbu pokuty, jejíž horní hranice je alespoň 100 000 Kč, odpovědnost za přestupek **zaniká nejpozději 5 let od jeho spáchání** (§ 32 odst. 3 zákona o přestupcích).

¹³ Zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (notářský řád), ve znění pozdějších předpisů.

C.2 Dostatečnost odůvodnění rozhodnutí v prvním stupni

C.2.1 Vypořádání s námitkami stěžovatele

Dle § 52 správního řádu jsou účastníci povinni označit důkazy na podporu svých tvrzení. **Správní orgán není návrhy účastníků vázán**, vždy však provede důkazy, které jsou potřebné ke zjištění stavu věci.

Dle § 68 odst. 3 správního řádu se v **odůvodnění rozhodnutí** uvedou důvody výroku nebo výroků rozhodnutí, podklady pro jeho vydání, úvahy, kterými se správní orgán řídil při jejich hodnocení a při výkladu právních předpisů, a **informace o tom, jak se správní orgán vypořádal s návrhy a námitkami účastníků a s jejich vyjádřením k podkladům rozhodnutí**.

Dopisem datovaným dne 15. 2. 2019 podal stěžovatel do řízení „vyjádření k podkladům rozhodnutí“. V něm namítl neúplnost shromážděných podkladů pro vydání rozhodnutí – absenci protokolu o jednání, které se konalo dne 22. 8. 2016, a absenci vyjádření ošetřujících veterinárních lékařek, které stanovily individuální podmínky chovu. Navrhoval také jejich výslech.

Městský úřad se o těchto námitkách ve svém rozhodnutí vůbec nezmiňoval. Ani ve své odpovědi na moji výzvu se k předmětným námitkám nijak nevyjádřil, tedy ani nepopřel, že předmětné vyjádření stěžovatele obdržel. Vycházím proto z toho, že stěžovatel námitky opravdu podal.

Městský úřad byl povinen se s námitkami stěžovatele v odůvodnění svého rozhodnutí vypořádat. Pouze obecný odkaz na to, že odborné vyjádření KVS má v řízení o správním deliktu povahu závazného stanoviska, a je tedy pro rozhodující správní orgán závazné, dle mého názoru, nestačí. Pokud se správní orgán domníval, že výslech veterinárních lékařek a případně jejich písemné vyjádření do řízení o správním deliktu není třeba, neboť skutkový stav vyplývá ze závazného stanoviska (odborného vyjádření KVS), měl to v odůvodnění svého rozhodnutí výslovně uvést. Jen tak by bylo zřejmé, že se námitkami stěžovatele opravdu zabýval. S námitkou o absenci protokolu o jednání, které se konalo dne 22. 8. 2016, se pak, dle mého názoru, městský úřad nemohl vypořádat ani odkazem na odborné vyjádření KVS. I kdyby dospěl k závěru, že protokol o jednání není ve spisu založen, protože s řízením o správním deliktu nesouvisel (a navíc řízení bylo zahájeno až téměř rok po tomto jednání), měl tuto skutečnost v odůvodnění svého rozhodnutí uvést.

C.2.2 Srozumitelnost odůvodnění rozhodnutí

Dle § 24a odst. 4 (dříve 5) zákona na ochranu zvířat proti týrání je podkladem pro rozhodnutí přestupkového orgánu **odborné vyjádření krajské veterinární správy**, které je pro řízení o přestupku závazné. Toto odborné vyjádření **naplňuje definiční znaky závazného stanoviska** ve smyslu § 149 odst. 1 správního řádu. **Obsah** odborného vyjádření **je tak závazný** pro výrokovou část rozhodnutí správního orgánu (§ 149 odst. 1 správního řádu). Odůvodnění závazného stanoviska dle § 149 správního řádu by mělo alespoň v základních parametrech odpovídat požadavkům na odůvodnění meritorního rozhodnutí dle § 68 odst. 3 téhož zákona. *„Musí z něj tedy být zřejmé, jaké skutkové okolnosti dotčený orgán posuzoval a z jakých úvah vycházel při svém odborném hodnocení. Odborné posouzení musí být srozumitelné*

a dostatečně odůvodněné, jinými slovy, musí naplňovat kritéria přezkoumatelnosti.¹⁴

Už **samotné odborné vyjádření KVS** je, dle mého názoru, značně **nepřehledné**. Obsahuje rozsáhlý popis všech zjištění KVS při kontrole u stěžovatele, tedy v zásadě překopírovaný text celého kontrolního zjištění z protokolu o kontrole. Většina těchto zjištění přitom vůbec nesouvisí s tím, co bylo předmětem přestupkového řízení, tedy s porušením povinností u vyjmenovaných pěti jedinců.

Městský úřad toto odborné vyjádření převzal do odůvodnění svého rozhodnutí tak, že je prakticky celé ocitoval. Svůj postup odůvodnil tím, že je pro něj odborné vyjádření KVS závazné. Domnívám se, že i přes tuto skutečnost **není nutné, aby městský úřad ve svém rozhodnutí citoval odborné vyjádření KVS v celém rozsahu**. V konečném důsledku tak rozhodnutí obsahuje zhruba šest stránek s přestupkem nesouvisejícího textu, což činí odůvodnění předmětného rozhodnutí značně nepřehledným, až nesrozumitelným. Čtenář pak musí pátrat, kde se píše o oněch pěti jedincích, u kterých měl stěžovatel porušit podmínky chovu. Nalézt samotné jádro věci, tedy zdůvodnění podstaty individuálního omezení prostoru pro dané jedince a nebezpečnost porušení těchto omezení (navyknutí ptáků, kteří ztratili schopnost létat, na určitý prostor a z toho vyplývající možnost nových zranění při náhlém zvětšení prostoru; nemožnost zužovat vyjádření veterinární lékařky pouze na požadavky minimální velikosti prostoru), potom vyžaduje téměř schopnosti hodné Sherlocka Holmesa.

Dle mého názoru **měl městský úřad do svého rozhodnutí zakomponovat pouze relevantní části odborného vyjádření KVS**, tedy především vynechat zjištění o všech ostatních jedincích, kterých se přestupkové řízení netýkalo. Pokud chtěl ocitovat i celý právní rozbor KVS, aniž jakýkoli právní rozbor provedl sám, měl pro přehlednost a větší srozumitelnost alespoň zdůraznit stěžejní pasáže textu.

V důsledku nepřehlednosti odborného vyjádření KVS je potom, dle mého názoru, **nepřehledný i samotný výrok rozhodnutí městského úřadu**. Zákon o přestupcích ve svém § 93 odst. 1 stanoví požadavky na výrokovou část rozhodnutí o přestupku. Kromě obecných náležitostí podle správního řádu musí výroková část obsahovat **popis skutku** s označením místa, času a **způsobu jeho spáchání**, právní kvalifikaci skutku, vyslovení viny, druh a výměru správního trestu a výrok o náhradě nákladů řízení.

Výroková část rozhodnutí městského úřadu sice všechny tyto body obsahuje, nicméně popis skutku, resp. způsobu jeho spáchání, se mi jeví jako nepřiliš srozumitelný. Například slovo „tedy“ použité v odstavcích o porušení podmínek chovu u výra velkého a krkavce velkého nedává smysl. Dle mého názoru by pro přehlednost textu postačilo, kdyby městský úřad formuloval text v tomto duchu: ... chovatel (...) nedodržel podmínky chovu (...) tím, že: - v období mezi kontrolami prováděnými KVS v roce 2014 a 2015 přemístil výra velkého do nové voliéry o větší ploše (z voliéry 6,4 m² do voliéry 14 m²). Tímto přemístěním porušil individuální omezení vydané dne ... ošetřující lékařkou ... a dopustil se tak porušení § 14b odst. 2 písm. d) zákona na ochranu zvířat proti týrání.

Krajský úřad poté, dle mého názoru, měl na výše uvedené nedostatky rozhodnutí městský úřad upozornit, i když je stěžovatel ve svém odvolání nenamítl. Pokud krajský úřad nezamítl odvolání stěžovatele pro opožděnost, nýbrž se jím zabýval

¹⁴ Viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 10. 1. 2019 č. j. 1 As 375/2018-66.

věcně, měl podle § 89 odst. 2 správního řádu přezkoumat soulad napadeného rozhodnutí s právními předpisy v celém rozsahu, tj. nejen v rozsahu námitek uvedených v odvolání.

C.2.3 Podnět ke zrušení § 24a odst. 4 zákona na ochranu zvířat proti týrání

Ve svém podnětu stěžovatel namítl, že městský úřad preferoval odborné vyjádření KVS před ostatními podklady. Odborné vyjádření KVS tak ve svém důsledku dle stěžovatele představovalo „důkaz nad důkazy“, proti němuž se nelze bránit. V této souvislosti navrhl zrušení § 24a odst. 5 (nyní odst. 4) zákona na ochranu zvířat proti týrání.

K tomu uvádím, že správní orgány zcela správně poukázaly na to, že odborné vyjádření krajské veterinární správy naplňuje definiční znaky závazného stanoviska ve smyslu § 149 odst. 1 správního řádu a je pro řízení o přestupku závazné. Nejedná se tedy o důkaz, ale o tzv. podklad od jiných správních orgánů ve smyslu § 50 odst. 1 správního řádu.¹⁵ Zatímco pro důkazy platí zásada volného hodnocení důkazů, resp. podkladů pro rozhodnutí obecně, v případě závazných stanovisek se tato zásada neuplatní.¹⁶

Není však pravda tvrzení stěžovatele, že se proti odbornému vyjádření KVS nelze bránit. Ustanovení § 149 odst. 7 správního řádu totiž stanoví, že jestliže odvolání směřuje proti obsahu závazného stanoviska, vyžádá odvolací správní orgán potvrzení nebo změnu závazného stanoviska od správního orgánu nadřízeného správnímu orgánu příslušnému k vydání závazného stanoviska. V nyní šetřeném případě stěžovatel v odvolání zpochybnil obsah odborného vyjádření KVS, proto krajský úřad zcela správně vyžádal od Ústřední veterinární správy Státní veterinární správy potvrzení nebo změnu tohoto dokumentu.

Pokud jde o samotný podnět ke zrušení § 24a odst. 4 zákona na ochranu zvířat proti týrání, informuji stěžovatele o tom, že v současnosti vedu rozsáhlé **šetření z vlastní iniciativy¹⁷ zaměřené na zmapování praxe a spolupráce krajských veterinárních správ a obecních úřadů obcí s rozšířenou působností**, které vedou řízení o správních deliktech dle zákona na ochranu zvířat proti týrání. Dle závěrů zmíněného šetření z vlastní iniciativy mohou např. iniciovat změnu právní úpravy, která by se dotkla i § 24a odst. 4 zákona na ochranu zvířat proti týrání. V tuto chvíli shromažďuji informace, od nichž se bude můj další postup odvíjet.

C.3 Rozhodování o podjatosti

Dle § 14 odst. 3 správního řádu může účastník řízení namítat podjatost úřední osoby, jakmile se o ní dozví. O námitce rozhodne bezodkladně usnesením služebně

¹⁵ „Podklady pro vydání rozhodnutí mohou být zejména návrhy účastníků, **důkazy**, skutečnosti známé správnímu orgánu z úřední činnosti, **podklady od jiných správních orgánů** nebo orgánů veřejné moci, jakož i skutečnosti obecně známé.“

¹⁶ Viz § 50 odst. 4 správního řádu: „Pokud zákon nestanoví, že některý podklad je pro správní orgán závazný, hodnotí správní orgán podklady, zejména důkazy, podle své úvahy.“

¹⁷ Šetření vedu pod sp. zn. 5735/2020/VOP/MST; není dosud uzavřeno. (Pozn.: V rámci uvedeného šetření poté ochránce vydal zprávu, která je dostupná z: <https://eso.ochrance.cz/Nalezene/Edit/11314>)

nadřízený úřední osoby („představený“). Dle odstavce 4 předmětného ustanovení je úřední osoba, která se dozví o okolnostech nasvědčujících, že je vyloučena, povinna o nich bezodkladně uvědomit svého představeného. **Do doby, než představený posoudí, zda je úřední osoba vyloučena,** a provede potřebné úkony, **může tato osoba provádět jen takové úkony, které nenesou odkladu.**

Odborná literatura, jakož i judikatura dovozuje, že o námitce podjatosti má smysl rozhodovat pouze tehdy, dokud není vydáno rozhodnutí ve věci samé. Týká se to však pouze vydání usnesení, kterým se námitce vyhová, či nikoli. V případě rozhodování o odvolání proti usnesení, kterým nebylo námitce podjatosti vyhověno, je situace jiná. Odvolání proti usnesení totiž nemá odkladný účinek (§ 76 odst. 5 správního řádu). **Po (nepravomocném) rozhodnutí o námitce podjatosti je tak možné pokračovat v řízení za účasti úřední osoby, proti níž námitka směřovala, byť s rizikem, že odvolací orgán bude mít na námitku podjatosti jiný názor.**¹⁸

V nyní posuzované věci byly námitky podjatosti nepravomocně vyřízeny před vydáním rozhodnutí ve věci samé. V tomto směru tedy byly splněny zákonné požadavky pro vydání rozhodnutí.

I přesto, že se mi obecně jeví jako vhodnější počkat na výsledek řízení o odvolání proti usnesení o námitce podjatosti a teprve poté vydat rozhodnutí ve věci, ve světle výše uvedeného **nemohu jednoznačně konstatovat pochybení v procesním postupu městského úřadu při rozhodování o námitkách podjatosti.** Dle mého názoru však odkaz krajského úřadu na § 14 odst. 4 správního řádu není zcela namístě. Nedomnívám se totiž, že by v posuzovaném případě vydání rozhodnutí ve věci mělo být úkonem, který nenesou odkladu. I když totiž lhůty pro vydání rozhodnutí ve věci již uplynuly (kvůli dlouhodobé nečinnosti rozhodujícího správního orgánu), v tomto případě se jednalo o prodloužení doby pro vydání rozhodnutí ve věci z důvodu odvolání stěžovatele, tj. odvolání proti usnesení o nepodjatosti úřední osoby. S odkazem na § 71 odst. 4 správního řádu se nedodržení lhůt (pro vydání rozhodnutí) nemůže dovolávat ten účastník, který je způsobil. Doba, po kterou by městský úřad vyčkával s vydáním rozhodnutí ve věci do vydání rozhodnutí odvolacího orgánu, by tak neměla jít k tíži městského úřadu, a z tohoto důvodu by se tedy o neodkladný úkon nejednalo.

V této souvislosti **pozitivně hodnotím postup krajského úřadu, který se meritorně zabýval odvoláním stěžovatele až poté, co byly pravomocně vyřešeny námitky podjatosti úředních osob.**

Doplňuji, že ačkoli se o námitce podjatosti rozhoduje samostatným usnesením (tj. nevypovídá se např. v rámci odůvodnění rozhodnutí ve věci), stále se jedná o procesní úkon spjatý s rozhodováním ve věci – však také usnesení o námitce podjatosti a rozhodnutí o odvolání proti němu jsou soudně přezkoumatelná jen spolu s rozhodnutím ve věci. Proto **by v odůvodnění rozhodnutí ve věci mělo být popsáno, jak bylo o jednotlivých námitkách podjatosti rozhodnuto.** V daném případě tak městský úřad neučinil, pouze bez dalšího uvedl, že „podjatost je řešena v samostatném správním řízení a odvolání proti tomuto usnesení nemá (...) odkladný účinek“. To, dle mého názoru, nepostačuje.

¹⁸ VEDRAL, Josef. *Správní řád. Komentář*. 2. vydání. Praha: BOVA POLYGON, 2012. ISBN 978-80-7273-166-4, s. 183–184. Dále rovněž rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 14. 6. 2012 č. j. 1 As 55/2012-32.

D. INFORMACE O DALŠÍM POSTUPU

Městský úřad Svitavy se ve věci dopustil neodůvodněných průtahů. Dále pochybil tím, že se ve svém rozhodnutí dostatečně nezabýval vyjádřením stěžovatele k podkladům rozhodnutí a že odůvodnění jeho rozhodnutí je značně nepřehledné. Tato nepřehlednost se potom částečně odrazila i ve výrokové části rozhodnutí.

V procesním postupu Městského úřadu Svitavy při rozhodování o námitkách podjatosti jsem pochybení neshledal.

V postupu Krajského úřadu Pardubického kraje jsem v šetřených otázkách shledal pochybení pouze v tom směru, že na nedostatky odůvodnění a výroku rozhodnutí městský úřad neupozornil. Mám rovněž jiný názor na povahu úkonu, který nesnese odkladu (§ 14 odst. 4 správního řádu).

Zprávu zasílám starostovi města Svitavy a řediteli Krajského úřadu Pardubického kraje a podle § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv žádám, aby se ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřili ke zjištěným pochybením a informovali mě o přijatých opatřeních k nápravě. Zpráva shrnuje moje dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv. O svých zjištěních a závěrech informuji rovněž stěžovatele.

Poté, co jsem obdržel vyjádření úřadů, jsem se rozhodl své šetření ukončit podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv. Šetřené úřady souhlasily s mými závěry a jejich opatření k nápravě jsem shledal dostatečnými.

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv

*Exemplářem ve smyslu nařízení Rady (ES) č. 338/97, o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi, se rozumí i kůže jedince z farmového chovu. Zabavení exempláře je sankcí svého druhu, která ob-
stojí i vedle „klasické“ sankce v podobě pokuty.*

Sp. zn.: 5312/2021/VOP/JVČ

Zpráva o šetření ve věci zabavení dvou kusů vyčíněné kůže kajmana

Svým podnětem se na mě obrátil pan A. (dále „stěžovatel“) a žádal o prošetření postupu České inspekce životního prostředí (dále jen „inspekce“) ve věci zabavení dvou kusů vyčíněné kůže kajmana.

Z podnětu stěžovatele vyplynulo, že inspekce zabavila stěžovateli dva kusy vyčíněné kůže kajmana *Caiman crocodylus fuscus*. Své rozhodnutí zdůvodnila tím, že kůže pocházejí z jedince druhu zařazeného do přílohy B nařízení Rady (ES) č. 338/97¹ (dále také „nařízení č. 338/97“), a proto k jejich dovozu ze země mimo Evropskou unii do České republiky bylo nutné zajistit vývozní povolení země vývozu a dovozní povolení České republiky. Ta však stěžovatel nepředložil.

Stěžovatel ve svém podnětu namítal především průtahy v řízení o zabavení kůží, když rozhodnutí bylo vydáno až téměř rok po samotném zadržení kůží, ne-
jednotnost praxe inspekce a to, že díky vysoké populaci druhu ve světě ohrožení vyhnutím nehrozí, a zařazení daného poddruhu do přílohy B nařízením č. 338/97 tak neodpovídá skutečnému stavu.

Na základě předložených podkladů a námitek stěžovatele jsem ve věci zahájil šetření podle zákona o veřejném ochránci práv² a nyní vydávám tuto zprávu o šetření.

A. SHRNUTÍ ZÁVĚRŮ

Česká inspekce životního prostředí nepostupovala v souladu s § 34a odst. 1 zákona č. 100/2004 Sb. ani v souladu s principem rychlosti, když pokračování řízení oznámila až tři měsíce po podání odporu a samotné rozhodnutí ve věci vydala po zhruba dalších čtyřech měsících.

Výhrady mám rovněž k tomu, že inspekce v odůvodnění svého rozhodnutí nadbytečně citovala i ty části právních předpisů, které se k případu stěžovatele vůbec nevztahovaly. Tím učinila odůvodnění svého rozhodnutí méně srozumitelným.

V samé podstatě sporu, kterou je oprávněnost zabavení dvou kusů vyčíněné kůže kajmana inspekcí, stěžovateli po prošetření nemohu dát za pravdu. Také v ostatních stěžovatelem namítaných otázkách pochybení inspekce neshledávám.

Podrobný právní rozbor je uvedený v části C této zprávy.

¹ Nařízení Rady (ES) č. 338/97, o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi, ve znění pozdějších předpisů.

² Ustanovení § 14 zákona č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

B. SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

Z podkladů a informací, které jsem obdržel od stěžovatele, a z podkladů od inspekce vyplývají následující podstatné skutečnosti.

Dne 14. 9. 2020 zadržel Celní úřad Praha Ruzyně zásilku odeslanou z USA adresovanou stěžovateli. V zásilce se nacházely dva kusy vyčiněné kůže kajmana *Caiman crocodilus fuscus*, tedy druhu zařazeného do přílohy B nařízení č. 338/97. Důvodem zadržení byla absence dovozního a vývozního povolení. Celní úřad sepsal potvrzení o zadržení, oznámil inspekci důvodné podezření ze spáchání přestupku dle § 34d odst. 2 písm. a) zákona č. 100/2004 Sb.³ a zadržené exempláře jí předal.

Inspekce stěžovatele vyrozuměla o zadržení exemplářů a vyzvala ho k doložení dokladů. Protože stěžovatel ani po opakované výzvě dovozní a vývozní povolení nepředložil, rozhodla inspekce rozhodnutím ze dne 22. 7. 2021⁴ o zabavení exemplářů stěžovateli. Uvedla, že dané kůže představují neživé exempláře zařazené do přílohy B nařízení č. 338/97. Stěžovatel si je nechal dovést z USA do České republiky bez vývozního povolení země vývozu a bez dovozního povolení České republiky, tedy v rozporu s čl. 4 odst. 2 předmětného nařízení. Zároveň se inspekce vyjádřila k námitkám zástupce stěžovatele, který především uváděl, že kůže nejsou předmětem ochrany, neboť pocházejí z jedince z farmového chovu. K tomu inspekce především odkázala na definici „exempláře“ s tím, že tato definice je založena primárně na druhové identifikaci, nikoli na tom, zda je exemplář uměle odchovaný, či pochází z volné přírody.

Příkazem ze dne 7. 10. 2021 rozhodla inspekce o přestupku stěžovatele spáchaného výše uvedeným jednáním a uložila mu zaplatit pokutu ve výši 2 000 Kč. Zda stěžovatel podal odpor, mi není známo. Stěžovatel však v doplnění svého podnětu namítal, že je za stejné jednání fakticky trestaný dvakrát – jednou zabavením kůží a podruhé pokutou –, s čímž nesouhlasí.

C. PRÁVNÍ HODNOCENÍ

Pro přehlednost nejprve nastíním relevantní právní úpravu a poté se vyjádřím k jednotlivým námitkám stěžovatele.

C.1 Relevantní právní úprava

Obchodování s ohroženými druhy živočichů a rostlin upravuje na mezinárodní úrovni tzv. **Úmluva CITES**.⁵ Jejím smyslem je regulace obchodu s ohroženými druhy

³ Zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy).

Ustanovení § 34d odst. 2 písm. a): „Fyzická osoba se dopustí přestupku tím, že doveze, vyveze nebo zpětně vyveze exemplář, pokusí se o vývoz, zpětně vyveze nebo se pokusí o zpětný vývoz exempláře do České republiky nebo z České republiky nebo zprostředkuje dovoz exempláře nebo s exemplářem jinak nakládá v rozporu s tímto zákonem nebo nařízeními v oblasti obchodování s ohroženými druhy.“

⁴ Sp. zn. ZN/ČÍŽP/OOPLC/422/2020.

⁵ Úmluva o mezinárodním obchodu s ohroženými druhy volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin.

živočichů a rostlin s cílem zabránit jejich vyhubení z důvodu nadměrného využívání pro komerční účely.⁶

V rámci Evropské unie je Úmluva CITES provedena především **nařízením Rady (ES) č. 338/97**. Předmětné nařízení obsahuje přílohy A–D, v nichž je uveden seznam chráněných druhů živočichů a rostlin.⁷ Nejpřísnější ochrana je poskytována druhům obsaženým v příloze A (druhy přímo ohrožené vyhynutím nebo vyhubením). Unijní nařízení zavazují přímo i fyzické a právnické osoby v jednotlivých členských státech. Členské státy potom ve svých vnitrostátních předpisech upraví pouze, zjednodušeně řečeno, bližší podrobnosti k dané problematice (podávání žádostí, určení příslušných správních úřadů, sankce apod.). V České republice je tímto právním předpisem **zákon č. 100/2004 Sb.**⁸

Nařízením č. 338/97 používá pojem „**exemplář**“, jímž se rozumí jakýkoli živočišný nebo rostlinný jedinec, ať živý, nebo neživý, patříci k některému z druhů zařazených do příloh A až D, jakákoli jeho část nebo odvozenina, ať tvoří součást jiného zboží, či nikoli [čl. 2 písm. t].

Dovoz exemplářů druhů zařazených do přílohy B do Evropské unie je možný pouze na základě **vývozního a dovozního povolení** (čl. 4 odst. 2 nařízení č. 338/97).

Postup při **zadržení a zabavení exempláře** upravuje zákon č. 100/2004 Sb., a to v ustanoveních § 34 a § 34a. Dle těchto ustanovení, zjistí-li inspekce nebo celní úřad porušení práva Evropské unie o ochraně ohrožených druhů nebo tohoto zákona, zadrží exemplář. Pokud exemplář zadrží celní úřad, uvědomí o tom neprodleně inspekci. O zadržení exempláře vydá celní úřad nebo inspekce osobě, které byl exemplář zadržen, písemné potvrzení. Pokud inspekce zadržený exemplář převezme od celního úřadu, **zahájí do 30 dnů od zadržení exempláře řízení o zabavení exempláře** (§ 34).

Inspekce exemplář zabaví, bylo-li porušeno právo Evropské unie o ochraně ohrožených druhů. **Rozhodnutí o zabavení** vydá inspekce do **90 dnů ode dne zahájení řízení** o zabavení. V odůvodněných případech může Ministerstvo životního prostředí (dále jen „ministerstvo“) tuto lhůtu přiměřeně vzhledem k požadavkům šetření **prodloužit** (§ 34a odst. 1).

Vlastníkem exempláře zabaveného na základě pravomocného rozhodnutí se stává stát.

C.2 K zařazení druhu *Caiman crocodilus fuscus* pod ochranu CITES

Stěžovatel netvrdí, že by disponoval potřebnými povoleními pro dovoz předmětných exemplářů. Namítá však, že těmito povoleními disponovat nemusel, neboť předmětný poddruh kajmana není chráněným druhem. Stěžovatel poukazuje na to, že koupil kůži z jedince z farmového chovu, nikoli z volné přírody, a dále na to, že *Caiman crocodilus fuscus* není v přílohách nařízení č. 338/97 výslovně uvedený. Dle stěžovatele není *Caiman crocodilus fuscus* ohrožený ani fakticky.

⁶ Více informací k tomuto tématu lze najít např. na stránkách Ministerstva životního prostředí, dostupných z: https://www.mzp.cz/cz/cites_obchod_ohrozenymi_druhy

⁷ Aktuální znění nařízení včetně příloh je dostupné např. z: <https://eur-lex.europa.eu/legal-content/CS/TXT/?uri=CELEX%3A01997R0338-20220119&qid=1652185320220>

⁸ Zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými druhy), ve znění pozdějších předpisů.

Pokud jde o **uvedení daného poddruhu kajmana v přílohách nařízení č. 338/97**, domnívám se, že **inspekce** v odůvodnění svého rozhodnutí **srozumitelně vysvětlila**, že do přílohy B nařízení č. 338/97 jsou zařazeni všichni zástupci řádu *Crocodylia spp.*⁹ Protože poddruh *Caiman crocodilus fuscus* spadá do tohoto řádu, není v příloze B jmenovitě uvedený. Dle Úmluvy CITES je tento poddruh zařazený do Přílohy II, opět v rámci řádu *Crocodylia spp.*

Stejně tak inspekce dle mého názoru **dostatečně vysvětlila**, proč se exemplářem ve smyslu předmětného nařízení rozumí i **kůže z jedince z farmového chovu**. Výhrady mám pouze k části odůvodnění na s. 5, kde inspekce v celém rozsahu cituje čl. 2 písm. t) nařízení č. 338/97, který upravuje, co se rozumí „exemplářem“ ve smyslu tohoto nařízení. Otázky „rodičů“ živočicha nebo rostliny a problematika hybridních rostlin s případem stěžovatele nesouvisejí, a jsou tak zcela nadbytečné. Totéž platí např. o citování § 34a odst. 3 zákona č. 100/2004 Sb., který hovoří o zabavení exempláře na území jiného státu. **Tyto – pro řešení případ nerelevantní – informace činí text méně srozumitelným**. Dle mého názoru by se inspekce měla propříště obdobných kroků vyvarovat a citovat jen ty části ustanovení, které na řešený případ dopadají.

K argumentu stěžovatele, že kůže pocházejí z jedince z farmového chovu, a nikoli z volné přírody, doplňuji následující. Obdobnou námitku posuzoval soud např. ve vztahu k exemplářům rostlin. V dané věci žalobce namítal, že rostliny, které používá výrobce při výrobě žalobcem dovezeného zboží, nelze považovat za planě rostoucí rostliny, neboť jsou pěstovány uměle. Soud k tomu řekl, že „*čl. 2 písm. t) nařízení Rady (ES) č. 338/97 při určení exempláře nikterak nerozlišuje mezi uměle vypěstovanými a planě rostoucími rostlinami, takže nelze než dospět k závěru, že na druhy z volné přírody a na druhy uměle vypěstované musí být nahlíženo bez rozdílu. Případné výjimky pro uměle vypěstované exempláře jsou sice stanoveny v jednotlivých ustanoveních nařízení (především v čl. 7), avšak žádná z nich na případ žalobce nedopadá. Proto pro rozhodnutí o zabavení zboží nebylo rozhodné, zdali výrobce zboží používá při jeho výrobě chráněné exempláře, které byly uměle vypěstovány, či které planě vyrostly ve volné přírodě. Důvod opět tkví ve snaze zamezit obchodování s výrobky obsahujícími chráněné druhy, které by mohlo vést k následné decimaci populací druhů planě rostoucích v přírodě*“¹⁰

Konečně pokud jde o **argument** stěžovatele, že díky vysoké populaci druhu *Caiman crocodilus fuscus* ve světě **se fakticky nejedná o ohrožený druh**, uvedla k němu inspekce ve svém vyjádření na moji výzvu: „*Ani stěžovatel jako dovozce a účastník řízení nebo jeho právní zástupce, ani vývozce, IUCN (Mezinárodní svaz ochrany přírody) nebo Česká inspekce životního prostředí nejsou autoritami, které rozhodují o zařazení druhů do příloh CITES. Toto se děje právními akty orgánů, kterými jsou zejména Rada ES a Komise EU. Autoritou v této oblasti nemůže být ani ZOO (...), jakkoli jde o organizaci, která má s chovem plazů řádu *Crocodylia* zkušenosti. Předmětný druh, resp. poddruh, není sice zařazen do přílohy A, zahrnující druhy, kterým buď hrozí vyhynutí, nebo jsou tak vzácné, že jakýkoli objem obchodu by ohrozil jejich přežití, to však neznamená, že nepodléhá dikci CITES. Je zařazený*

⁹ Nespádají sem jen ty druhy, které jsou uvedeny v Příloze A, např. kajman brýlový, poddruh *apaporiensis* (*Caiman crocodilus apaporiensis*).

¹⁰ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 13. 8. 2020 č. j. 14 A 130/2019-28.

do přílohy B, jež zahrnuje druhy, které by mohly být ohroženy vyhubením, pokud by obchod s nimi nebyl přísně regulován.“

Argumentaci inspekce přijímám. Ani v mých kompetencích není posoudit, zda populace předmětného druhu kajmana vzrostla natolik, že již není třeba regulovat obchod s ním, případně zda již stačí nižší stupeň ochrany. Jak Úmluva CITES, tak nařízení č. 338/97 počítají s tím, že postupem času může docházet k aktualizaci jednotlivých příloh. Z toho důvodu také upravují proces změny příloh. Do doby, než k případné změně v přílohách ve vztahu k předmětnému druhu dojde, však **musí inspekce vycházet z toho, že kajman *Caiman crocodilus fuscus* je zařazený do přílohy B nařízení, resp. přílohy II Úmluvy CITES.**

Nespatřuji tedy pochybení inspekce v tom, že stěžovateli předmětné kůže zabavila, protože k nim nedoložil potřebné dokumenty.

C.3 K namítané nejednotnosti praxe inspekce

Stěžovatel ve svém podnětu s odkazem na vyjádření krokodýlí farmy namítal, že inspekce nepostupuje vůči všem subjektům stejně. Konkrétně uvedl, že inspekce nepožaduje předložení dovozního povolení vždy, někdy jí stačí jen kupní smlouva.

K tomu inspekce ve svém vyjádření na moji výzvu uvedla, že dle aktuální právní úpravy je dovoz exemplářů druhů zařazených do přílohy B do Evropské unie možný pouze na základě vývozního povolení země, ze které se vývoz uskutečňuje, a dovozního povolení vydaného cílovým členským státem: „*Uvnitř prostoru EU jsou držení a pohyb exemplářů všech příloh CITES limitovány primárně povinností prokázat původ v souladu s ust. § 24 zákona č. 100/2004 Sb. (...) Při prodeji exemplářů přílohy B jako doklad o původu exempláře postačuje uvnitř území EU v souladu s odst. 3 shora citovaného ustanovení dokument osvědčující nabytí exempláře podle požadavků nařízení v oblasti obchodování s ohroženými druhy a tohoto zákona, zejména uvedení, kdy a kde byl exemplář odebrán z přírody, nebo zda, kdy a kde se narodil v zajetí nebo byl uměle vypěstován, nebo kdy, z kterého státu a na základě jakých dokladů CITES byl exemplář dovezen.*“

Inspekce proto shrnula, že „*domněnka stěžovatele o nejednotném postupu tedy vychází zcela zřejmě z toho, že stěžovatel nerozlišuje skutečnost, že požadavky na dokumentaci předkládanou při kontrole přeshraničního pohybu exemplářů CITES nejsou identické s požadavky kontroly vnitrouníjní.*“

Vysvětlení inspekce považuji za dostačující. Odpověď inspekce v obecné rovině koresponduje s obecnou námitkou stěžovatele. Pro prověření namítaného nerovného postupu inspekce vůči jednotlivým vlastníkům exemplářů by bylo třeba porovnat konkrétní případy, kterými se inspekce zabývala.

C.4 K namítaným průtahům v řízení

Obecně platí, že **je v rozporu s principy právního státu i právními předpisy** (§ 6 odst. 1 správního řádu¹¹), **pokud příslušné správní orgány v rozumném a přiměřeném čase neukončí jimi vedené procesy (princip rychlosti).** Princip rychlosti

¹¹ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

tvoří také jeden z tzv. principů dobré správy, jak byly definovány veřejným ochráncem práv.¹²

Dle zákona č. 100/2004 Sb. má inspekce zahájit řízení o zabavení exempláře do 30 dnů od zadržení exempláře (§ 34 odst. 3). **Rozhodnutí** o zabavení má inspekce vydat **do 90 dnů** ode dne zahájení řízení o zabavení. V odůvodněných případech může ministerstvo tuto lhůtu přiměřeně vzhledem k požadavkům šetření prodloužit (§ 34a odst. 1).

Dle § 150 odst. 1 a 3 správního řádu lze povinnost v řízení z moci úřední uložit formou písemného příkazu. Proti příkazu může ten, jemuž se povinnost ukládá, podat odpor ve lhůtě 8 dnů ode dne oznámení příkazu. Podáním odporu se příkaz ruší a řízení pokračuje. **Lhůty pro vydání rozhodnutí začínají znovu běžet dnem podání odporu.**

V šetřené věci celní úřad **zadržel** exempláře dne **14. 9. 2020**. Inspekce stěžovatele vyrozuměla o zjištěných skutečnostech přípisem ze dne 21. 9. 2020 a stejným dokumentem ho vyzvala k dodatečnému předložení vývozního a dovozního povolení. Protože od zástupce stěžovatele obdržela pouze námitky, vyzvala stěžovatele přípisem ze dne 12. 10. 2020 opětovně k doložení dokladů s tím, že zároveň vysvětlila, že potřebná povolení jsou nutná bez ohledu na to, zda jsou exempláře původu přírodního, nebo faremního.

Protože inspekce ani poté žádné vyjádření nebo doklady neobdržela, vydala dne **9. 12. 2020 příkaz o zabavení** předmětných exemplářů. Proti příkazu podal dne **17. 12. 2020** zástupce stěžovatele **odpor**. Dne **26. 3. 2021 oznámila inspekce pokračování správního řízení**. Časovou prodlevu ve svém vyjádření na moji výzvu odůvodnila tím, že na přelomu roku 2020 a 2021 ukončili všichni inspektoři příslušného oddělení inspekce služební poměr, a proto bylo potřeba oddělení nejprve personálně stabilizovat. O tom, zda inspekce žádala o prodloužení lhůty k rozhodnutí, mě ředitel inspekce neinformoval. Vycházím tedy z toho, že ministerstvo lhůtu pro vydání rozhodnutí neprodlovovalo. **Rozhodnutí** ve věci vydala inspekce dne **22. 7. 2021**. Toto rozhodnutí nabylo dne 10. 8. 2021 právní moci.

S ohledem na výše uvedené mi nezbývá než konstatovat, že se **inspekce** určitých průtahů v řízení dopustila. **Nepostupovala v souladu s principem rychlosti a s požadavky právních předpisů**, když pokračování řízení oznámila až tři měsíce od podání odporu a samotné rozhodnutí ve věci vydala po zhruba dalších čtyřech měsících, a to za situace, kdy stěžovatel do řízení žádné nové vyjádření, námitky či doklady nepředložil.

Za podstatné pro tuto chvíli považuji, že inspekce svoji nečinnost nakonec odstranila. Do budoucna doporučuji inspekci zvážit vznesení žádosti k prodloužení lhůty k rozhodnutí, bude-li k tomu v daném případě legitimní důvod.

C.5 Námitka dvojího trestání

V průběhu mého šetření stěžovatel rovněž **namítal, že je za stejnou věc trestán dvakrát** – tím, že mu byly exempláře zabaveny, a tím, že dostal od inspekce pokutu. Odpověď na tuto námitku vystihuje např. Stejskal, V., který zabavení exempláře

¹² Kancelář veřejného ochránce práv. Principy dobré správy. Dostupné z: <https://www.ochrance.cz/dokument/principy-dobre-spravy/>.

řadí pod tzv. zvláštní opatření: „Zvláštní opatření (...) nemají přímo charakter sankcí, přestože odpovědná osoba je může tak vnímat; způsobená újma není na rozdíl od sankcí jejich účelem, ale je důsledkem jejich výchovného a nápravného zaměření. Jde o opatření státního donucení vůči odpovědné osobě, která porušila povinnosti uložené zákonem nebo na základě zákona; opatření chrání veřejné zájmy na ochraně životního prostředí, zvířat, veřejného pořádku apod. Tato opatření ukládají konkrétním subjektům povinnost konat či zdržet se něčeho, nebo povinnost něco strpět. Náklady na uložená opatření musí hradit ten, komu jsou ukládána, tedy vlastník či držitel, dle principu odpovědnosti původce, případně pachatel správního deliktu.“¹³

Zabavení exempláře je tak sankcí svého druhu, která vedle „klasické“ sankce v podobě pokuty obstojí. Ani správní soudy tuto konstrukci neshledávají vadnou. Ve svém rozsudku ze dne 10. 1. 2019 č. j. 3 As 214/2017-53 například Nejvyšší správní soud konstatoval: „Pokud stěžovatel namítá, že ČIŽP nezahájila přestupkové řízení, ale pouze rozhodla o zabavení exemplářů, přestože je neprokázání původu exempláře přestupkem dle § 34c odst. 3 zákona o obchodování s ohroženými druhy, zdejší soud k tomu uvádí, že předmětem soudního přezkumu v dané věci je pouze řízení o zabavení exemplářů podle § 34a zákona o obchodování s ohroženými druhy, nikoli přestupkové řízení dle § 34c téhož zákona. Jedná se o dvě odlišná řízení, a nelze tak souhlasit se stěžovatelem, že zabavováním exempláře na základě § 34a uvedeného zákona je nutno považovat za obcházení povinnosti ČIŽP zahájit řízení o přestupku.“

Doplňuji, že v **oblasti práva životního prostředí se nejedná o nic výjimečné-ho.** Například zákon na ochranu zvířat proti týrání¹⁴ ve svém § 27b odst. 4 výslovně stanoví, že „pokud je uložen zákaz chovu zvířat nebo propadnutí zvířete, musí obecní úřad obce s rozšířenou působností uložit vždy také pokutu podle tohoto zákona“. Zákon o ochraně přírody a krajiny¹⁵ potom v případě nedovoleně držených jedinců zvláště chráněných druhů rostlin a živočichů upravuje jak jejich odebrání, tak udělení pokuty za takové jednání (§ 87–89), přičemž odebráním jedince není odpovědnost za přestupek (udělení pokuty) dotčena.

D. INFORMACE O DALŠÍM POSTUPU

Shrnuji, že jsem dospěl k závěru, že se Česká inspekce životního prostředí dopustila průtahů v řízení o zabavení kůží kajmana stěžovateli. Dále inspekce dle mého názoru v odůvodnění svého rozhodnutí nadbytečně citovala i ty pasáže právních předpisů, které se na daný případ nevztahovaly, čímž učinila text méně srozumitelným. Ve vztahu k dalším námitkám stěžovatele jsem pochybení inspekce neshledal.

¹³ STEJSKAL, Vojtěch. *Nápravná, ochranná a zvláštní opatření v odpovědnosti chovatelů se zájmovými organismy*. In: JANČÁŘOVÁ, Ilona, HANÁK, Jakub, PRŮCHOVÁ, Ivana a kol. *Vlastník a podnikatel při ochraně životního prostředí* [online]. Brno: Masarykova univerzita, Právnická fakulta, 2015. 451 s. [cit. 9. 5. 2022]. ISBN 978-80-210-7951-9. Dostupné z: https://science.law.muni.cz/knihy/monografie/jancarova_vlastnik_podnikatel_zivotni_prostredi.pdf

¹⁴ Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵ Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů.

Zprávu zasílám řediteli České inspekce životního prostředí a podle § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv žádám, aby se ve lhůtě 30 dnů od jejího doručení vyjádřil ke zjištěným pochybením a informoval mě o přijatých opatřeních k nápravě. Zpráva shrnuje mé dosavadní poznatky, které mohou být podkladem pro závěrečné stanovisko podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv. Zprávu zasílám rovněž stěžovateli.

Ředitel České inspekce životního prostředí v reakci na zprávu o šetření nerozporoval skutečnost, že v daném řízení docházelo k průtahům. Přislíbil proto, že v obdobných případech inspekce požádá nadřízený orgán o přiměřené prodloužení lhůty pro rozhodnutí ve věci. Ve vztahu ke srozumitelnosti rozhodnutí ředitel uvedl, že upraví vzory písemností. Do budoucna by tak odůvodnění rozhodnutí inspekce měla obsahovat pouze skutečnosti vztahující se k danému případu.

Jelikož ochránce shledal přijatá opatření k nápravě dostatečnými, případ uzavřel. Na inspekci apeloval, aby o přiměřené prodloužení lhůty pro vydání rozhodnutí žádala jen tehdy, kdy k tomu budou splněny požadavky zákona č. 100/2004 Sb. Jinými slovy jen v odůvodněných případech.

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv

I. Návrh krajské veterinární správy na vydání zvláštního opatření ve formě umístění zvířete do náhradní péče musí obsahovat i stanovení podmínek k zabezpečení ochrany zvířete, po jejichž splnění bude zvíře vráceno vlastníkov. Případně musí veterinární správa v návrhu uvést, že takové podmínky stanovit nelze, neboť nelze očekávat nápravu a zabezpečení řádné péče o zvíře. Podmínky pro vrácení zvířete vlastníkov nebo vysvětlení, proč mu zvíře nelze vrátit, pak musí obsahovat i rozhodnutí o umístění zvířete do náhradní péče.

II. Vymáhat splnění nepeněžité povinnosti, mj. i povinnosti vlastníka zvířete vydat jej obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností nebo strpět jeho odnětí, je možné až po nařízení exekuce. K nařízení exekuce dochází vydáním exekučního příkazu.

Sp. zn.: 2295/2021/VOP/AHR

Zpráva o šetření ve věci chovu pražských krysaříků

Dne 13. 4. 2021 jsem obdržel podnět paní A. (dále jen „stěžovatelka“), zastoupené advokátkou. Podnět stěžovatelky směřoval proti postupu Magistrátu města Děčína, odboru životního prostředí a odboru správních činností a obecního živnostenského úřadu (dále jen „magistrát“), Krajského úřadu Ústeckého kraje, odboru životního prostředí (dále jen „krajský úřad“), a Krajské veterinární správy Státní veterinární správy pro Ústecký kraj (dále jen „KVS“) v záležitosti jejího chovu pražských krysaříků.

Předmětem mého šetření byl postup zmíněných úřadů v řízení o přestupcích týrání zvířat, v řízení o zvláštním opatření a v navazujícím exekučním řízení.

A. SHRNUTÍ ZÁVĚRŮ

Po prošetření věci jsem dospěl k těmto závěrům:

(1) KVS nepostupovala správně, neboť ve svém návrhu na nařízení zvláštního opatření nestanovila podmínky, po jejichž splnění budou psi vráceni chovatelce.

(2) Magistrát nepostupoval správně při formulaci výroku rozhodnutí o zvláštním opatření.

(3) Magistrát nepostupoval správně, neboť v rozhodnutí o zvláštním opatření nestanovil podmínky, po jejichž splnění budou psi vráceni chovatelce, resp. neuvedl úvahu o tom, proč nelze psy chovatelce vrátit.

(4) Magistrát nepostupoval správně, když bez předchozího vydání exekučního příkazu započal vymáhat splnění nepeněžité povinnosti stěžovatelky prostřednictvím uložení donucovací pokuty.

(5) V postupu magistrátu v přestupkových řízeních jsem neshledal pochybení.

(6) Krajský úřad nepostupoval správně, když v odvolacím řízení aproboval pochybení magistrátu při formulaci výroku rozhodnutí o zvláštním opatření.

(7) Krajský úřad nepostupoval správně, když v odvolacím řízení aproboval pochybení magistrátu ve věci nestanovení podmínek, po jejichž splnění budou psi vráceni chovatelce, resp. neuvedení úvahy o tom, proč nelze psy chovatelce vrátit.

(8) Krajský úřad nepostupoval správně, když v odvolacím řízení aproboval pochybení magistrátu ve věci uložení donucovací pokuty bez předchozího vydání exekučního příkazu.

(9) V postupu krajského úřadu v odvolacím řízení ve věci přestupku týrání zvířat jsem neshledal pochybení.

Své závěry podrobněji vysvětluji v části C této zprávy.

B. SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

Při posouzení podnětu jsem vycházel z informací a listin, které jsem shromáždil v součinnosti se stěžovatelkou, magistrátem, krajským úřadem a KVS. Zjistil jsem zejména tyto podstatné skutečnosti.

Dne 11. 10. 2019 podala KVS u magistrátu podnět k zahájení řízení o přestupku týrání zvířat, jehož součástí bylo odborné vyjádření, a rovněž návrh na uložení zvláštního opatření. Dne 23. 1. 2020 magistrát příkazem shledal stěžovatelku vinnou z přestupku týrání zvířat, neboť chovala 40 psů (30 dospělých jedinců, 10 štěňat) plemene pražský krysařík v nevhodných podmínkách, za což jí uložil pokutu 25 000 Kč. Dle dostupných informací stěžovatelka nepodala proti příkazu magistrátu odpor.

Dne 8. 7. 2020 magistrát rozhodl¹ o zvláštním opatření spočívajícím v umístění psů stěžovatelky do náhradní péče tak, aby v místě chovu došlo ke snížení počtu zvířat na maximální počet 3 psů a bylo zamezeno jejich dalšímu množení. Proti rozhodnutí magistrátu se stěžovatelka odvolala, avšak krajský úřad její odvolání zamítl.² Protože stěžovatelka nevydala zvířata do náhradní péče dobrovolně, stanovil magistrát náhradní termín pro provedení nařízeného zvláštního opatření na den 8. 10. 2020. Z podkladů vyplývá, že stěžovatelka neumožnila provedení zvláštního opatření.

Na základě žádosti stěžovatelky o přehodnocení věci nařízením umístění psů do náhradní péče provedla KVS opakovanou kontrolu chovu psů dne 4. 11. 2020. V té době měla stěžovatelka již pouze 10 psů. Při kontrole uvedla, že 3 psy odevzdala do útulku a dalších 27 psů prodala či darovala osobám, jejichž totožnost nezná. Po provedení kontroly KVS setrvala na závěru, že nadále dochází k týrání zvířat, a je tak nutné trvat na původním rozhodnutí o zvláštním opatření (snížení počtu psů). Magistrát stěžovatelce k její žádosti o přehodnocení věci sdělil, že nadále zůstává v platnosti vydané rozhodnutí o zvláštním opatření. V návaznosti na nový podnět KVS k zahájení přestupkového řízení magistrát shledal³ dne 26. 2. 2021 stěžovatelku vinnou z přestupku týrání zvířat, neboť v době provedení kontroly KVS (dne 4. 11. 2020) chovala 10 psů plemene pražský krysařík v nevhodných podmínkách. Magistrát jí současně uložil pokutu ve výši 10 000 Kč. Proti rozhodnutí magistrátu se stěžovatelka odvolala, ale krajský úřad její odvolání zamítl.⁴

Dne 15. 3. 2021 magistrát vydal exekuční výzvu,⁵ kterou stěžovatelku vyzval k neprodlenému doložení splnění nařízeného zvláštního opatření spočívajícího v umístění jejich psů do náhradní péče tak, aby v místě chovu došlo ke snížení

---

¹ Rozhodnutí ze dne 8. 7. 2020 č. j. MDC/73129/2020.

² Rozhodnutí ze dne 26. 8. 2020 č. j. KUUK/129575/2020/ZPZ.

³ Rozhodnutí ze dne 26. 2. 2021 č. j. MDC/22298/2021.

⁴ Rozhodnutí ze dne 31. 3. 2021 č. j. KUUK/042693/2021/ZPZ.

⁵ Exekuční výzva ze dne 15. 3. 2021 č. j. MDC/29054/2021.

počtu zvířat na maximální počet 3 psů. Následně dne 19. 5. 2021 magistrát stěžovatelce uložil⁶ donucovací pokutu ve výši 30 000 Kč za účelem vynucení splnění povinnosti stanovené rozhodnutím o zvláštním opatření ze dne 8. 7. 2020. Stěžovatelka se odvolala proti uložení donucovací pokuty, ale krajský úřad její odvolání zamítl.⁷ Stěžovatelka poté podala u Krajského soudu v Ústí nad Labem (dále jen „krajský soud“) správní žalobu proti zmíněným rozhodnutím krajského úřadu a magistrátu, tj. proti rozhodnutí o odvolání a o donucovací pokutě.

C. PRÁVNÍ HODNOCENÍ

Podle zákona o veřejném ochránci práv⁸ je mým úkolem poskytovat ochranu osobám před jednáním úřadů, které postupují v rozporu s právními předpisy, principy demokratického právního státu nebo principy dobré správy. Zasáhnout mohou rovněž proti nečinnosti, které se úřady dopustí. Veden tímto posláním jsem postup magistrátu, krajského úřadu a KVS posoudil a dospěl k následujícím závěrům.

C.1 Obecná právní východiska k řízení o přestupku a k řízení o zvláštním opatření podle zákona na ochranu zvířat proti týrání

Podle ustanovení § 24a odst. 3 zákona na ochranu zvířat proti týrání⁹ platí, že obecní úřad obce s rozšířenou působností si vyžádá v řízení o přestupku odborné vyjádření krajské veterinární správy, které je pro toto řízení závazné. Je-li řízení zahájeno z podnětu krajské veterinární správy a součástí podnětu je i odborné vyjádření, další odborné vyjádření se nevyžaduje.¹⁰

Podle ustanovení § 28a odst. 1 zákona na ochranu zvířat proti týrání platí, že obecní úřad obce s rozšířenou působností správním rozhodnutím může na návrh krajské veterinární správy:

- a) nařídít a zajistit umístění týraného zvířete do náhradní péče,
- b) nařídít chovateli zajistit opatření ke snížení počtu zvířat včetně jejich usmrcení v souladu s tímto zákonem, dochází-li k jejich týrání, [...].

Podle ustanovení § 28b odst. 1 zákona na ochranu zvířat proti týrání platí, že rozhodnutí podle § 28a odst. 1 písm. a) musí kromě obecných náležitostí stanovených správním řádem obsahovat také stanovení podmínek k zabezpečení ochrany zvířete, po jejichž splnění bude zvíře vráceno vlastníkovi zvířete. Obecní úřad obce s rozšířenou působností může na základě podnětu vlastníka rozhodnout o ukončení provádění zvláštního opatření a o navrácení zvířete vlastníkovi. Obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodne o navrácení zvířete vlastníkovi na základě odborného vyjádření krajské veterinární správy, která posuzuje splnění podmínek uvedených ve větě první.

⁶ Rozhodnutí ze dne 19. 5. 2021 č. j. MDC/54703/2021.

⁷ Rozhodnutí ze dne 1. 7. 2021 č. j. KUUK/082199/2021.

⁸ Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů. Právní předpisy jsou dostupné z: www.zakonyprolidi.cz

⁹ Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁰ V době spáchání posuzovaných přestupků týrání zvířat bylo toto pravidlo uvedeno v ustanovení § 24a odst. 5 zákona na ochranu zvířat proti týrání.

Podle ustanovení § 28b odst. 2 zákona na ochranu zvířat proti týrání se ustanovení odstavce 1 nepoužije, pokud po posouzení všech okolností případu nelze předpokládat, že dojde k nápravě pachatele, a zároveň je nepochybné, že nebude v budoucnosti zabezpečena řádná péče o zvíře.

C.2 Postup KVS při vydání odborných vyjádření v přestupkových řízeních a v řízení o zvláštním opatření

Z dostupných podkladů vyplývá, že dne 11. 10. 2019 podala KVS u magistrátu podnět k zahájení řízení o přestupku týrání zvířat, jehož součástí bylo odborné vyjádření, a rovněž návrh na uložení zvláštního opatření podle ustanovení § 28a odst. 1 písm. a) zákona na ochranu zvířat proti týrání. V návaznosti na to magistrát shledal stěžovatelku vinnou z přestupku týrání zvířat. Dále stěžovatelce rozhodnutím uložil zvláštní opatření spočívající v umístění jejích psů do náhradní péče tak, aby v místě chovu došlo ke snížení počtu zvířat na maximální počet 3 psů tak, aby bylo zamezeno jejich dalšímu množení. Jelikož stěžovatelka požádala o přehodnocení věci, provedla KVS opětovnou kontrolu chovu dne 4. 11. 2020. Následně podala KVS u magistrátu druhý podnět k zahájení řízení o přestupku týrání zvířat, jehož součástí bylo odborné vyjádření. V něm KVS sdělila, že trvá na svém původním návrhu zvláštního opatření.

Odborná vyjádření KVS mohou zhodnotit pouze po právní stránce. Naopak **odborné veterinární závěry uvedené v odborných vyjádřeních**, se kterými stěžovatelka nesouhlasí, **hodnotit nemohu**.

Podle mého názoru obsahují odborná vyjádření KVS všechny náležitosti, které vyplývají z *Výkladu Ministerstva zemědělství k problematice odborného vyjádření orgánu veterinární správy podle § 24a odst. 5 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů*.¹¹ Určité výhrady však mám k návrhu KVS na nařízení zvláštního opatření, který byl součástí odborného vyjádření ze dne 11. 10. 2019. KVS konkrétně podala návrh (cit.) „*na uplatnění zvláštních opatření podle § 28a odst. (1) písm. a) zákona na ochranu zvířat proti týrání, v platném znění, tak aby došlo ke snížení počtu chovaných zvířat max. na 3 psy stejného pohlaví*“. Pokud KVS zamýšlela podat návrh na nařízení zvláštního opatření podle ustanovení § 28a odst. 1 písm. a) zákona na ochranu zvířat proti týrání (tj. umístění týraného zvířete do náhradní péče), měl návrh KVS obsahovat i stanovení podmínek k zabezpečení ochrany zvířete, po jejichž splnění bude zvíře vráceno svému vlastníkovi (ustanovení § 28b odst. 1 zákona na ochranu zvířat proti týrání). Uvedené vyplývá z *výkladu Ministerstva zemědělství k problematice zvláštního opatření, zejména k umístění týraného zvířete do náhradní péče, podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů*.¹² **KVS tedy nepostupovala správně**, neboť ve svém návrhu nestanovila podmínky, za jakých by se mohli psi z náhradní péče vrátit k chovateli. Případně neuvedla, že takové podmínky

¹¹ Výklad Ministerstva zemědělství k problematice odborného vyjádření orgánu veterinární správy podle § 24a odst. 5 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. Dostupný z: https://eagri.cz/public/web/file/54419/Odb_vyj_KVS.pdf

¹² Výklad Ministerstva zemědělství k problematice zvláštního opatření, zejména k umístění týraného zvířete do náhradní péče, podle zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů. Dostupný z: https://eagri.cz/public/web/file/518405/_2017Nahradni_pece.pdf

stanovit nelze, neboť nelze očekávat nápravu a zabezpečení řádné péče o psy (§ 28b odst. 2 zákona na ochranu zvířat proti týrání).

C.3 Postup magistrátu v přestupkových řízeních

Ve dvou přestupkových řízeních magistrát shledal stěžovatelku vinnou z přestupku týrání zvířat. Za přestupky jí uložil pokuty ve výši 25 000 Kč a 10 000 Kč.

Dle mého názoru magistrát postupoval v přestupkových řízeních správně. Vycházel z odborných vyjádření KVS, která na základě kontrol dospěla k závěru, že v daném případě došlo k týrání zvířat. Mám za to, že magistrát odůvodnil výše zmíněná rozhodnutí řádným a srozumitelným způsobem. Rovněž se domnívám, že magistrát řádným způsobem odůvodnil výši uložených pokut. V době spáchání přestupků bylo možné za přestupek týrání zvířat uložit pokutu až do výše 500 000 Kč.¹³ Magistrát tedy stanovil výši pokut spíše na nižší úrovni.

C.4 Postup magistrátu v řízení o zvláštním opatření

Magistrát stěžovatelce rozhodnutím uložil zvláštní opatření spočívající v umístění jejich psů do náhradní péče tak, aby v místě chovu došlo ke snížení počtu zvířat na maximální počet 3 psů tak, aby bylo zamezeno jejich dalšímu množení.

K postupu magistrátu ve věci uložení zvláštního opatření mám určité výhrady. Z podkladů, které mám k dispozici, se jeví, že v daném případě bylo **vhodnější rozhodnout o nařízení opatření ke snížení počtu zvířat** podle ustanovení § 28a odst. 1 písm. b) zákona na ochranu zvířat proti týrání. Jsem si vědom toho, že KVS magistrátu navrhla nařízení zvláštního opatření podle ustanovení § 28a odst. 1 písm. a) zákona na ochranu zvířat proti týrání (tj. umístění týraného zvířete do náhradní péče). Z obsahu jejího návrhu je však patrné, že směřoval ke snížení počtu psů na tři. Návrh KVS na nařízení zvláštního opatření navíc není pro obecní úřad obce s rozšířenou působností závazný.

V daném případě mám dále za to, že rozhodnutí magistrátu o zvláštním opatření bylo ve svém výroku zmatečné. Magistrát ve výroku použil několik různých formulací (odebrání zvířat, odnětí zvířat a nařízení umístění psů do náhradní péče), které jej činí nesrozumitelným a nejednoznačným. Výrok obsahuje např. větu „*odnětí zvířat se vztahuje na všechny psy tak, aby v místě chovu došlo ke snížení počtu chovaných zvířat na maximální počet 3 psů*“. To působí dojmem, že magistrát ne-nařídil náhradní péči, nýbrž opatření ke snížení počtu zvířat. Případně, že obě tato zvláštní opatření ve svém rozhodnutí zkombinoval.

Rozhodnutí magistrátu navíc neodpovídalo výše zmíněnému výkladu Ministerstva zemědělství k problematice zvláštního opatření. Dle výkladu mají být „*v rozhodnutí o nařízení umístění týraného zvířete do náhradní péče výroky dva. Jeden výrok bude upravovat povinnost strpět umístění týraného zvířete do náhradní péče. Druhý výrok bude upravovat vydání zvířete do náhradní péče a případně odnětí zvířete chovateli*“. Rozhodnutí magistrátu neobsahovalo výroky v tomto smyslu.

¹³ Ustanovení § 27 odst. 12 písm. a) zákona na ochranu zvířat proti týrání, ve znění účinném do 31. 1. 2021.

Vzhledem k tomu jsem dospěl k závěru, že se magistrát **dopustil pochybení při formulaci výroku** rozhodnutí o zvláštním opatření.

Dále upozorňuji magistrát, že při nařízení zvláštního opatření podle ustanovení § 28a odst. 1 písm. a) zákona na ochranu zvířat proti týrání je třeba respektovat požadavky zákona zakotvené v ustanovení § 28b odst. 1 a 2. Rozhodnutí o umístění zvířat do náhradní péče tak musí obsahovat i **stanovení podmínek, po jejichž splnění bude zvíře vráceno vlastníkovi** zvířete, nebo úvahu o tom, proč nelze zvířata vlastníkovi vrátit. Dle mého názoru tyto úvahy v rozhodnutí magistrátu chybí. V tomto směru tudíž magistrát nepostupoval v souladu s ustanovením § 28b odst. 1 či 2 zákona na ochranu zvířat proti týrání.

C.5 Postup krajského úřadu v odvolacím řízení ve věci přestupku

Podle ustanovení § 89 odst. 2 správního řádu¹⁴ platí, že v odvolacím řízení odvolací správní orgán přezkoumává soulad napadeného rozhodnutí a řízení, které vydání rozhodnutí předcházelo, s právními předpisy. Správnost napadeného rozhodnutí přezkoumává jen v rozsahu námitek uvedených v odvolání, jinak jen tehdy, vyžaduje-li to veřejný zájem.

Podle ustanovení § 98 odst. 1 přestupkového zákona¹⁵ platí, že v odvolacím řízení proti rozhodnutí o přestupku odvolací správní orgán přezkoumává napadené rozhodnutí v plném rozsahu.

V postupu krajského úřadu, který v odvolacím řízení přezkoumal a potvrdil rozhodnutí magistrátu ze dne 26. 2. 2021 o přestupku týrání zvířat, jsem **neshledal pochybení**. Krajský úřad správně posoudil jak zákonnost rozhodnutí, tak jeho správnost. Rozhodnutí krajského úřadu je řádně a srozumitelně odůvodněno. Krajský úřad se rovněž dostatečným způsobem vypořádal se všemi odvolacími námitkami stěžovatelky.

C.6 Postup krajského úřadu v odvolacím řízení ve věci zvláštního opatření

Krajský úřad v odvolacím řízení potvrdil rozhodnutí magistrátu ze dne 8. 7. 2020 v řízení o zvláštním opatření.

V souladu s výše uvedenými závěry v části C.4 mám za to, že krajský úřad měl magistrátu vytknout nesprávnou formulaci výroku rozhodnutí, kterým nařídil umístit psy do náhradní péče. Dále měl krajský úřad magistrátu vytknout absenci úvah podle ustanovení § 28b odst. 1 či 2 zákona na ochranu zvířat proti týrání. Krajský úřad tak neučinil, a proto jsem dospěl k závěru, že **postupoval nesprávně**, jelikož aproboval pochybení magistrátu.

Protože jsou však odvolací rozhodnutí krajského úřadu i rozhodnutí magistrátu o zvláštním opatření v právní moci a nelze je již přezkoumat v přezkumném řízení,¹⁶ nelze uvedené vady zhojit a na rozhodnutí je třeba hledět jako na zákonná a věcně správná.

¹⁴ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁵ Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

¹⁶ Lhůta pro přezkum rozhodnutí v daném případě již uplynula, viz ustanovení § 96 odst. 1 správního řádu, ve znění pozdějších předpisů „*usnesení o zahájení přezkumného řízení*“

C.7 Postup magistrátu při exekuci rozhodnutí o zvláštním opatření

Podle ustanovení § 109 odst. 1 správního řádu platí, že nehrozí-li vážné nebezpečí, že účel exekuce bude zmařen, může exekuční správní orgán **před nařízením exekuce vyzvat** povinného ke splnění nepeněžitě povinnosti exekuční výzvou a určit mu náhradní lhůtu, v níž má být splněna.

Podle ustanovení § 110 písm. a) správního řádu platí, že exekuční správní orgán **nařídí exekuci vydáním exekučního příkazu** z moci úřední, jestliže je příslušným exekučním správním orgánem.

Podle ustanovení § 112 správního řádu platí, že exekuce k vymození nepeněžitě povinnosti se řídí povahou uložené povinnosti. Lze ji nařídit a provést těmito způsoby:

- a) náhradním výkonem v případě zastupitelných plnění,
- b) přímým vynucením v případě nezastupitelných plnění, zejména vyklizením, odebráním movité věci a předvedením, nebo
- c) ukládáním donucovacích pokut.

Z doložených podkladů vyplývá, že magistrát vyzval stěžovatelku exekuční výzvou ze dne 15. 3. 2021 k neprodlenému doložení splnění nařízeného zvláštního opatření. Následně dne 19. 5. 2021 magistrát stěžovatelce uložil donucovací pokutu ve výši 30 000 Kč za účelem vynucení splnění uložené povinnosti umístit psy do náhradní péče.

Nemám výhrady vůči postupu magistrátu jako takovému, když před přistoupením k exekuci vyzval stěžovatelku exekuční výzvou k dodatečnému splnění povinnosti, která jí byla uložena pravomocným a vykonatelným rozhodnutím o zvláštním opatření. **Následný postup magistrátu byl však v rozporu se správním řádem.** Vymáhat splnění nepeněžitě povinnosti je možné až po nařízení exekuce. K nařízení exekuce dochází vydáním exekučního příkazu. Dle dostupných informací však magistrát žádný exekuční příkaz nevydal a rovnou přistoupil k vymáhání splnění nepeněžitě povinnosti prostřednictvím uložení donucovací pokuty.

Magistrát tak postupoval v rozporu se správním řádem, když bez předchozího vydání exekučního příkazu započal vymáhat splnění nepeněžitě povinnosti prostřednictvím uložení donucovací pokuty.

C.8 Postup krajského úřadu v odvolacím řízení ve věci exekuce rozhodnutí o zvláštním opatření

Stěžovatelka se odvolala proti uložení donucovací pokuty ve výši 30 000 Kč, ale krajský úřad její odvolání zamítl. Stěžovatelka ve svém odvolání mimo jiné namítala, že magistrát v dané věci v rozporu se správním řádem nenařídil exekuci (nevydal exekuční příkaz).

I přesto, že krajský úřad ve svém odvolacím rozhodnutí výslovně zmínil námitku stěžovatelky, týkající se nevydání exekučního příkazu, nijak se s ní nevypořádal. V tomto směru tedy krajský úřad pochybil, neboť námitku stěžovatelky řádným způsobem nevypořádal.

---

lze vydat nejdéle do 2 měsíců ode dne, kdy se příslušný správní orgán o důvodu zahájení přezkumného řízení dozvěděl, nejpozději však do 1 roku od právní moci rozhodnutí ve věci“.

V souladu s výše uvedeným závěrem v části C.5 mám dále za to, že krajský úřad měl ve svém odvolacím rozhodnutí magistrátu vytknout, že postupoval v rozporu se správním řádem, neboť bez předchozího vydání exekučního příkazu započal vymáhat splnění nepeněžitě povinnosti prostřednictvím uložení donucovací pokuty. **Krajský úřad tak neučinil, a proto jsem dospěl k závěru, že postupoval nesprávně, jelikož aproboval pochybení magistrátu.**

D. INFORMACE O DALŠÍM POSTUPU

Dospěl jsem k závěru, že magistrát, krajský úřad i KVS v posuzovaném případě pochybily. I když jsem však v rozhodnutí magistrátu o zvláštním opatření i v navazujícím odvolacím rozhodnutí krajského úřadu shledal vady, není dnes již možné tato rozhodnutí zrušit. Záležitostí exekuce rozhodnutí o zvláštním opatření se pak zabýval krajský soud, na který se stěžovatelka obrátila správním žalobou a který již v dané věci rozhodl.¹⁷ Jeho názor je pro správné orgány závazný, přičemž do rozhodovací činnosti soudu nemohu zasahovat. Pokud by stěžovatelka s rozhodnutím krajského soudu nesouhlasila, může se proti němu ve lhůtě 2 týdnů po doručení rozhodnutí bránit podáním kasační stížnosti podle § 102 a násl. soudního řádu správního.¹⁸

Na šetřené úřady apeluji, aby se v budoucích obdobných případech vyvarovaly výše popsaných nesprávných postupů. Svě šetření uzavírám podle § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv.

Zprávu o šetření zasílám k seznámení primátorovi města Děčín, řediteli krajského úřadu, řediteli KVS a stěžovatelce.

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv

---

¹⁷ Viz informace o průběhu soudního řízení zde: <https://infosoud.justice.cz/InfoSoud/public/search.do?type=spzn&typSoudu=os&krajOrg=KSSCEUL&org=&cisloSenatu=16&druhVec=a&bcVec=63&rocnik=2021&spamQuestion=23&agendaNc=CIVIL> [cit. 3. 11. 2022].

¹⁸ Zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů.

Je-li zvíře týráno a poškozeno na zdraví, je nutné přednostně aplikovat právní předpisy na úseku ochrany zvířat proti týrání. Právní úprava v zákoně na ochranu zvířat proti týrání je speciální vůči právním předpisům chránícím věci a majetek, tedy i vůči zákonu o některých přestupcích. Ve většině případů proto nelze postihovat „zničení nebo poškození“ zvířete jako přestupek proti majetku dle ustanovení § 8 zákona o některých přestupcích. Dojde-li k poškození zvířete, je narušena jeho tělesná integrita a jedná se o týrání zvířete.

Sp. zn.: 12251/2022/VOP/AHR

Zpráva o šetření ve věci postřelení kocoura

Dne 27. 4. 2022 se na mě obrátil pan A., který zastupuje své rodiče (dále také „stěžovatelé“). Stěžovatelé ve svém podnětu vyjádřili nesouhlas s postupem Komise pro projednávání přestupků obce Rohatec (dále také „komise“) a s postupem odboru životního prostředí Městského úřadu Hodonín (dále také „MěÚ Hodonín“) ve věci postřelení jejich kocoura.

Předmětem šetření je postup komise při vedení řízení o přestupku proti majetku podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. e) bodu 4 zákona o některých přestupcích.¹ V souvislosti s přestupkem týrání zvířat je dále předmětem šetření postup MěÚ Hodonín při odložení věci z důvodu, že došlé oznámení neodůvodňovalo zahájení řízení proti určité osobě.

Vzhledem k tomu, že v současné době jsou oba přestupky již promlčeny, a vzhledem k tomu, že stěžovatelé ke svému podnětu přiložili dostatek podkladů pro zhodnocení postupu úřadů v dané věci, rozhodl jsem se vydat již v tuto chvíli zprávu o šetření, ve které na základě mně dostupných podkladů postup šetřených správních orgánů zhodnotím. Šetřené úřady se budou moci vyjádřit k mým závěrům předestřeným ve zprávě o šetření.

A. SHRNUTÍ ZÁVĚRŮ

Po prošetření věci jsem dospěl k závěru, že:

(1) Komise postupovala nesprávně, neboť kvalifikovala skutek spočívající v postřelení kocoura jako přestupek proti majetku podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. e) bodu 4 zákona o některých přestupcích.

(2) V důsledku nesprávné právní kvalifikace skutku byl i následný postup komise chybný, neboť komise nepředala věc k projednání věcně příslušnému orgánu podle ustanovení § 64 odst. 2 přestupkového zákona.²

(3) MěÚ Hodonín postupoval nesprávně, neboť v dané věci ne zahájil přestupkové řízení.

Své závěry podrobněji vysvětluji v části C této zprávy.

¹ Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích, ve znění pozdějších předpisů. Právní předpisy jsou dostupné z: www.zakonyprolidi.cz

² Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich, ve znění pozdějších předpisů.

B. SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

Při posouzení věci jsem vycházel z informací a listin, které mi doložili stěžovatelé. Zjistil jsem zejména tyto skutečnosti:

Dne 31. 3. 2019 měl pan B. postřelit kocoura stěžovatelů. Komise v dané věci vedla řízení o přestupku proti majetku. Komise následně přestupkové řízení usnesením³ zastavila, neboť skutek, o němž se vedlo řízení, nebyl přestupkem. V odůvodnění usnesení komise uvedla, že v rámci dokazování nezjistila, že by obviněný jednal úmyslně.

Stěžovatelé se dále dne 7. 9. 2021 obrátili na Krajskou veterinární správu pro Jihomoravský kraj (dále také „KVS“) s žádostí o vypracování odborného vyjádření k danému případu. Dle KVS⁴ ve věci došlo k týrání kocoura, a proto KVS podala u MěÚ Hodonín podnět k projednání přestupku. MěÚ Hodonín stěžovatele vyrozuměl,⁵ že věc odkládá, neboť došlo k oznámení, vzhledem k vážným pochybnostem a nedostatku důkazů, kde, kdy a kým byl čin spáchán, neodůvodňuje zahájení řízení proti určité osobě. Stěžovatelé následně zaslali MěÚ Hodonín doplňující podklady a navrhli, aby MěÚ Hodonín v dané věci zahájil přestupkové řízení. MěÚ Hodonín však věc znovu odložil⁶ se stejným vysvětlením, že došlo k oznámení neodůvodňuje zahájení řízení proti určité osobě.

Stěžovatelé v podnětu namítali několik procesních pochybení komise. Zejména však namítali, že se daným skutkem neměla zabývat komise jako přestupkem proti majetku, ale měl se jím zabývat MěÚ Hodonín jako přestupkem týrání zvířat. Pokud jde o postup MěÚ Hodonín, stěžovatelé nesouhlasili s odložením věci, neboť MěÚ Hodonín měl dle jejich názoru k dispozici všechny podklady, které komisi postačovaly k zahájení přestupkového řízení.

C. PRÁVNÍ HODNOCENÍ

Podle zákona o veřejném ochránci práv je mým úkolem poskytovat ochranu osobám před jednáním úřadů, které postupují v rozporu s právními předpisy, principy demokratického právního státu nebo principy dobré správy. Zasáhnout mohou rovněž proti nečinnosti, které se úřady dopustí. Veden tímto posláním jsem postup komise a MěÚ Hodonín posoudil a dospěl k následujícím závěrům.

C.1 Postup komise

Podle ustanovení § 8 odst. 1 písm. a) bodu 4 zákona o některých přestupcích se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že úmyslně způsobí škodu na cizím majetku zničením nebo poškozením věci z takového majetku. K projednání daného přestupku je příslušný obecní úřad, potažmo komise pro projednávání přestupků.⁷

---

³ Usnesení ze dne 12. 10. 2020 č. j. Ro-1380/2020.

⁴ Vyjádření ze dne 6. 10. 2021 č. j. SVS/2021/121375-B.

⁵ Vyrozumění ze dne 19. 10. 2021 č. j. MUHOCJ 68684/2021/OŽP.

⁶ Vyrozumění ze dne 14. 3. 2022 č. j. MUHOCJ 19546/2022/OŽP.

⁷ Ustanovení § 60 odst. 2 písm. e) a § 61 odst. 1 přestupkového zákona.

Podle ustanovení § 27 odst. 1 písm. b) zákona na ochranu zvířat proti týrání⁸ se fyzická osoba dopustí přestupku tím, že týrá zvíře nebo utýrá zvíře. K projednání daného přestupku je příslušný obecní úřad obce s rozšířenou působností.⁹

Podle ustanovení § 64 odst. 2 přestupkového zákona platí, že pokud správní orgán není věcně nebo místně příslušný k projednání přestupku, věc bezodkladně předá věcně a místně příslušnému správnímu orgánu. Příslušný správní orgán může využít předané podklady, není-li to na újmu práv účastníků řízení.

V řešeném případě komise kvalifikovala skutek spočívající v postřelení kocoura jako přestupek proti majetku a dále o něm vedla přestupkové řízení.

Postup komise hodnotím jako nesprávný s následujícím odůvodněním. Z výkladu Ministerstva zemědělství¹⁰ vyplývá, že v případech, kdy je zvíře poškozeno na zdraví (je týráno), je nutné přednostně aplikovat předpisy na úseku ochrany zvířat proti týrání. Z výkladu vyplývá, že právní úprava v zákoně na ochranu zvířat proti týrání je speciální vůči právním předpisům, které se zabývají ochranou věcí a majetku, tedy i vůči zákonu o některých přestupcích. Dle výkladu nelze ve většině případů postihovat „zničení nebo poškození“ zvířete podle ustanovení § 8 zákona o některých přestupcích, které upravuje přestupky proti majetku. Pokud dojde k poškození zvířete, dojde k narušení jeho tělesné integrity a jedná se o týrání zvířete. V podrobnostech odkazují na zmíněný výklad Ministerstva zemědělství.

V řešeném případě došlo k postřelení kocoura, kterému uvízla diabolka v hlavě. Došlo tedy k narušení jeho tělesné integrity. Vzhledem k výše uvedenému mám za to, že se **komise dopustila pochybení, když postřelení kocoura posuzovala jako přestupek proti majetku**. Daný skutek měl být správně kvalifikován jako přestupek týrání zvířat podle zákona na ochranu zvířat proti týrání. K projednání přestupku týrání zvířat není příslušná komise, ale MěÚ Hodonín. V důsledku nesprávné právní kvalifikace skutku byl i následný postup komise chybný, neboť komise nepředala věc k projednání věcně příslušnému orgánu.

Jelikož jsem dospěl k závěru, že komise v řešeném případě vůbec neměla vést přestupkové řízení, rozhodl jsem se upustit od prošetřování jejích případných dalších pochybení v tomto řízení.

C.2 Postup MěÚ Hodonín

Podle ustanovení § 76 odst. 1 písm. k) přestupkového zákona správní orgán odloží věc usnesením, pokud nezjistí do 60 dnů od přijetí oznámení nebo ode dne, kdy se o přestupku dozvěděl, skutečnosti odůvodňující zahájení řízení proti určité osobě.

KVS stěžovatele vyrozuměla, že má za to, že došlo k týrání kocoura. Z toho důvodu KVS podala u MěÚ Hodonín podnět k projednání přestupku (datum, kdy se tak stalo, mi není známo). Dne 19. 10. 2021 MěÚ Hodonín informoval stěžovatele, že věc odkládá, neboť došlo oznámení, vzhledem k vážným pochybnostem a nedostatku důkazů, kde, kdy a kým byl čin spáchán, neodůvodňuje zahájení řízení proti určité

⁸ Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

⁹ Ustanovení § 28 odst. 2 zákona na ochranu zvířat proti týrání.

¹⁰ Výklad Ministerstva zemědělství k problematice napadení zvířete jiným zvířetem v lidské péči nebo člověkem v souvislosti s odborným vyjádřením orgánu veterinární správy, s. 13; dostupné z: https://eagri.cz/public/web/file/610696/_2018Napadeni_zvirete_zviretem.pdf

osobě. Stěžovatelé následně dne 14. 2. 2022 zaslali MěÚ Hodonín doplňující podklady a navrhli, aby MěÚ Hodonín v dané věci zahájil přestupkové řízení. Z písemnosti stěžovatelů ze dne 14. 2. 2022 vyplývá, že k věci doplnili konkrétně oznámení¹¹ přestupku Policií České republiky, obvodním oddělením policie Hodonín (dále také „policie“), a sdělení Ministerstva zemědělství. I poté však MěÚ Hodonín věc opět odložil se stejným odůvodněním. Dle MěÚ Hodonín svědek (tj. stěžovatel) uvedl pouze domněnku; neviděl, kdo střílel na kočku. Domněnkou je dle MěÚ Hodonín i místo a čas postřelení kočky.

Domnívám se, že z oznámení policie, které mimo jiné obsahuje úřední záznamy o podání vysvětlení stěžovatelem a podezřelým (tj. panem B.), úřední záznam policejní hlídky z místa, kopii lékařské zprávy či fotodokumentaci, vyplynuly skutečnosti, které odůvodňovaly zahájení přestupkového řízení proti určité osobě.

Skutečnost, že stěžovatel neviděl, kdo kočku postřelil, není důvodem pro nezahájení přestupkového řízení. Nesouhlasím s tvrzením MěÚ Hodonín, který označil za domněnky informace uvedené stěžovatelem ohledně osoby podezřelé ze spáchání přestupku, místa a času postřelení kocoura. Dle mého názoru nelze zmíněné informace označit za domněnky z následujících důvodů.

Z vyjádření stěžovatele vyplývá, že k postřelení kocoura mělo dojít dne 31. 3. 2019 v době okolo 11:30 h. Z úředního záznamu policejní hlídky z místa vyplývá, policejní hlídka byla na místo vyslána dne 31. 3. 2019 v 11:39 h. Tomuto časovému rámci odpovídá i lékařská zpráva o ošetření kocoura, která byla vyhotovena MVDr. C. v Hodoníně dne 31. 3. 2019 (čas vyhotovení 13:19:53 h.). S ohledem na uvedené se domnívám, že z podkladů jsou zřejmé skutečnosti a důkazy svědčící o době spáchání skutku.

Pokud jde o místo postřelení kocoura, z vyjádření stěžovatele vyplývá, že uslyšel zvuk výstřelu ve směru od zahrady podezřelého a vzápětí z tohoto směru vyběhl zraněný krvácející kocour. Krvavé stopy policie fotograficky zdokumentovala. Vzhledem k tomu mám za to, že z podkladů lze usuzovat, kde přibližně ke skutku došlo.

Sám podezřelý při podání vysvětlení policii uvedl, že dne 31. 3. 2019 v době okolo 11:30 h. na své zahradě střílel vzduchovkou na hrdličku. Z úředních záznamů o podání vysvětlení podezřelým i stěžovatelem vyplývá, že stěžovatel viděl podezřelého v daném místě a čase se vzduchovkou. Rovněž z těchto písemností vyplývá, že ani jeden z nich neviděli v místě další osobu se vzduchovkou. Podle mého názoru lze na základě výše uvedených skutečností usuzovat, že podezřelým ze spáchání přestupku byl pan B.

Shrnuji, že **uvedené skutečnosti a důkazy, dle mého názoru, plně postačovaly k zahájení přestupkového řízení proti určité osobě**. Podle mně dostupných informací měl MěÚ Hodonín k dispozici výše zmíněné podklady, z nichž tyto skutečnosti vyplývají. **Pokud MěÚ Hodonín na základě toho nezahájil přestupkové řízení, nýbrž věc odložil, mám za to, že postupoval nesprávně.**

D. INFORMACE O DALŠÍM POSTUPU

Přestože jsem po prošetření věci dospěl k závěru, že oba správní orgány pochybily, rozhodl jsem se své **šetření uzavřít** podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona

¹¹ Oznámení přestupku ze dne 4. 4. 2019 č. j. KRPB-75229-9/PR-2019-060613-MKU.

o veřejném ochránci práv. Činím tak zejména z toho důvodu, že v tuto chvíli jsou oba přestupky již promlčeny a pochybení správních orgánů v této věci již není možné napravit. S ohledem na to považuji za dostatečné, když touto zprávou o šetření **upozorním správní orgány na jejich pochybení. Zároveň na šetřené úřady apeluji, aby se v budoucích obdobných případech vyvarovaly výše popsaných nesprávných postupů.**

Zprávu o šetření zasílám k seznámení starostovi obce Rohatec, starostovi města Hodonín a stěžovatelům.

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv

Návrh krajské veterinární správy obecnímu úřadu obce s rozšířenou působností, aby nařídil a zajistil umístění týraného zvířete do náhradní péče (§ 28a odst. 1 písm. a/ zákona na ochranu zvířat proti týrání) není žádostí (§ 45 správního řádu), jejímž podáním by správní řízení bylo zahájeno, nýbrž kvalifikovaným odborným podnětem pro zahájení takového řízení (§ 42 správního řádu).

Sp. zn.: 5797/2013/VOP/JBV

Zpráva o šetření ve věci tvrzeného týrání koní v hřebčíně a jejich plánovaného odebrání do náhradní péče

Svým podnětem se na veřejnou ochránkyni práv dne 13. 9. 2013 obrátil pan A. a žádal o prošetření postupu Krajské veterinární správy Státní veterinární správy pro Středočeský kraj (dále také „krajská veterinární správa“) a Městského úřadu Rakovník (dále také „městský úřad“) ve věci tvrzeného týrání koní v hřebčíně, jehož je majitelem, a ve věci plánovaného odebrání koní do náhradní péče.

A. PŘEDMĚT ŠETŘENÍ

Vyřízení podnětu jsem se na základě pověření veřejné ochránkyně práv Mgr. Anny Šabatové, Ph.D., ujal já, neboť veřejná ochránkyně práv využila své možnosti dané jí ustanovením § 2 odst. 4 zákona o veřejném ochránci práv¹ přenést na mě některé oblasti své působnosti, mezi které patří i oblast ochrany zvířat, do níž spadá podnět stěžovatele.

Ve svém podnětu stěžovatel poukazoval na současný stav, kdy (cituji): *„hřebčín má vlastní nemovitost vhodnou k chovu hospodářských zvířat, kterou postupně zvelebuje. Zásoby krmiv a steliva jsou připraveny na 2 zimy, a především koně mají k dispozici velkorysý pastevní areál, kde si velmi dobře po přestěhování zvykají (což je samozřejmě určitý proces změny, který vyžaduje svůj čas). Koně jsou pod stálou veterinární péčí. Samozřejmě, že je stále co zlepšovat a na tom neúnavně každý den pracujeme“*. Na podporu stěžovatele jsem obdržel i dva dopisy od soukromých osob, které stěžovatele znaly. Z těchto dopisů vyplynulo, že stěžovatel měl v minulosti problémy, ale o koně se vždy řádně staral a netýral je. Potvrzovaly, že se stav koní zlepšuje. Upozorňovaly rovněž na „nepřátelský“ vztah pracovnice krajské veterinární správy MVDr. B. a stěžovatele, z něhož dovozovaly, že se ze strany veterinární inspektorky nemůže jednat o nestranné odborné posouzení.

Z dopisu krajské veterinární správy ze dne 12. 9. 2013,² který stěžovatel ke svému podnětu přiložil, vyplývalo, že ještě při kontrole v polovině roku 2013 byl stav koní velmi špatný.

¹ Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů.

² Č. j. SVS/2013/059605-S.

B. SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

Po posouzení podnětu z hlediska věcné působnosti jsem se rozhodl v souladu s ustanovením § 14 zákona o veřejném ochránci práv ve věci zahájit šetření, v jehož rámci jsem o stanovisko požádal ředitele krajské veterinární správy a starostu města Rakovník.

Šetření jsem zaměřil na otázku, zda uvedené správní orgány postupovaly v případě otázky nařízení náhradní péče v souladu s právními předpisy a principy dobré správy. Protože se starosta města Rakovník vyjádřil rovněž k obecné otázce financování náhradní péče, rozdělím tuto část pro přehlednost do dvou podkapitol s tím, že v první uvedu vyjádření úřadů přímo k šetřenému případu.

B.1 Vyjádření úřadů k případu stěžovatele

Dne 25. 10. 2013 mi bylo doručeno **vyjádření ředitele krajské veterinární správy**. Z něj vyplývá především následující. Krajská veterinární správa provedla v minulosti několik kontrol u chovatele koní A. jako u fyzické osoby (dále také „stěžovatel“ nebo „chovatel“). V roce **2011** uložila stěžovateli pokutu za včasné neposkytnutí veterinární pomoci poraněnému hříběti. Stav ostatních zvířat byl „odpovídající“. V roce **2012** provedla krajská veterinární správa kontrolu chovatele v hospodářství v obci C na základě podnětu občanů. V prostoru, kam měli koně volný přístup, se dle vyjádření ředitele krajské veterinární správy nacházelo velké množství předmětů, o které se zvířata mohla zranit (rozbíté sklo, pletivo drátěnky z postelí nebo křesel, plechy s ostrými hranami apod.). Krajská veterinární správa proto vyhodnotila chov koní jako chov v nevhodných podmínkách, tedy týrání ve smyslu zákona na ochranu zvířat proti týrání.³ Shledala rovněž zoohygienu chovu jako nevhodnou. Protokol o kontrolním zjištění byl chovateli zaslán, ten na něj nereagoval (nevznesl námitky).

Krajská veterinární stanice následně podala městskému úřadu podnět k projednání přestupku a požádala o součinnost Českou plemenářskou inspekci. Městský úřad následně s chovatelem zahájil přestupkové řízení a vydal rozhodnutí o pokutě. Rozhodnutí bylo v odvolání potvrzeno.

V roce **2013** se krajská veterinární správa na základě podnětů občanů pokusila dne 18. 4. 2013 provést kontrolu chovu koní v objektu bývalého statku v obci Rousínov. Kontrola nebyla ze strany chovatele umožněna, jednání chovatele vůči veterinární inspektorce MVDr. D. bylo řešeno v trestním řízení. Dne 11. 7. 2013 byla provedena kontrola bez přítomnosti chovatele. Dle sdělení ředitele krajské veterinární správy *„byla zjištěna přítomnost předmětů, o které se chovaná zvířata mohou zranit, nedostatečná zásoba krmení, špatný výživný stav především rostoucích nebo kojících zvířat, přerostlá rohovina kopyt, kdy dochází k jejímu poškozování a v některých případech i ke změně fyziologického postoje koní, a především nález 5 kadáverů koní ve vysokém stupni rozkladu“*. Krajská veterinární správa proto předala Policii České republiky trestní oznámení (podezření na spáchání trestného činu týrání zvířat) a podala městskému úřadu **návrh na nařízení a zajištění náhradní péče pro zvířata chovaná v objektu bývalého statku v Rousínově**. *„Vzhledem*

³ Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů.

k tomu, že nebylo možno zajistit přesnou identifikaci zvířat a nebezpečí zranění hrozilo všem zvířatům, byl návrh na nařízení zajištění náhradní péče podán na všechna chovaná zvířata.“

Dne 11. 10. 2013 provedla krajská veterinární správa kontrolu chovu koní v pasetvém areálu v k. ú. R. v součinnosti s Českou plemenářskou inspekcí. Na základě provedené kontroly se krajská veterinární správa rozhodla mimo jiné **zúžit návrh na nařízení a zajištění náhradní péče na 6 koní v nejhorším výživném stavu.**

Dne 8. 11. 2013 mi bylo doručeno **vyjádření starosty města Rakovník**, ze kterého vyplynulo následující. Městský úřad Rakovník, odbor životního prostředí, se jednáním chovatele A. zabývá již od roku 2005, kdy prošetřoval stížnosti občanů obce Skřiván na chovatele. Dále podrobně popsal všechny případy, kterými se v souvislosti s chovatelem od roku 2005 městský úřad na základě podnětů občanů, Ligy na ochranu zvířat a krajské veterinární správy zabýval, včetně informace, že městský úřad přistupoval i k výkonům rozhodnutí o pokutách za přestupky. Pracovníci předmětného odboru městského úřadu se v řadě případů osobně účastnili také veterinárních kontrol, na které byli přizváni krajskou veterinární správou.

Dne 23. 7. 2013 obdržel městský úřad od krajské veterinární správy **návrh k nařízení** a zajištění umístění týraného zvířete do **náhradní péče**. Městský úřad daný návrh několikrát **konzultoval s Krajským úřadem Středočeského kraje**, přičemž mimo jiné **upozorňoval na problém s možností financování.**

Městský úřad dne 16. 8. 2013 upozornil krajskou veterinární správu na nesoulad jejího návrhu s výkladem Ministerstva zemědělství⁴ a na skutečnost, že její **návrh byl podán velice obecně**, bez identifikace zvířat a bez uvedení vlastníků zvířat, že i zdravotní stav zvířat byl popsán velmi obecně a že z návrhu nebylo jednoznačné, zda se nařízení o umístění týraných zvířat do náhradní péče týkalo všech zmiňovaných zvířat, nebo jen koní. Zároveň upozornil na to, že nedisponuje finančními prostředky na realizaci nařízení a zajištění umístění týraných zvířat do náhradní péče.

Dne 22. 8. 2013 městský úřad zjistil přestěhování koní na jiné pastviny v k. ú. Z. a na základě toho si **vyžádal nové** odborné vyjádření (zřejmě myšleno návrh) od krajské veterinární správy. Ta uvedla, že nadále trvá na svém návrhu.

Městský úřad došel k závěru, že není vhodné a účelné nařizovat umístění koní do náhradní péče, neboť by tímto úkonem mohl být podstatně ztížen či narušen průběh vedeného exekučního řízení a navrhl krajské veterinární správě **zaktualizovat** její odborné vyjádření (zřejmě myšleno **návrh**) k výsledku plánované kontroly dne 11. 10. 2013.

Městský úřad podal rovněž podnět na Českou plemenářskou inspekci pro zjištění počtu zaevidovaných koní na hospodářství Rousínov a jejich přesnou identifikaci, včetně uvedení majitelů zvířat chovatele. Na základě uvedeného podnětu vykonala krajská veterinární správa dne 11. 10. 2013 již zmíněnou kontrolu u chovatele.

Městský úřad zároveň **průběžně zjišťoval stav prováděných exekucí** na chovatele koní (prodejem koní v dražbě). Rovněž podal podnět příslušnému živnostenskému úřadu k prošetření aktivit chovatele.

Na základě kontroly dne 11. 10. 2013 u chovatele **krajská veterinární správa zúžila svůj návrh** na zvláštní opatření na 6 koní, které již jasně identifikovala (viz

⁴ Výklad Ministerstva zemědělství k problematice odborného vyjádření orgánu veterinární správy podle § 24a odst. 5 zákona č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění pozdějších předpisů, ze dne 21. 5. 2010 č. j. 16774/2010-17210.

výše). Městský úřad následně vyčkal výsledku plánované dražby koní chovatele dne 4. 11. 2013.

Telefonickým hovorem pověřené právničky Kanceláře veřejného ochránce práv s pracovníkem městského úřadu dne 14. 5. 2014 bylo zjištěno, že dražba koní opravdu proběhla a stěžovatel dle svého sdělení již žádné koně nemá. **Odpadl tedy důvod pro nařízení a zajištění náhradní péče.**

B.2 K finančnímu zajištění náhradní péče

K otázce **financování výkonu tzv. zvláštních opatření** v obecnější rovině mi starosta města Rakovník sdělil: Městský úřad Rakovník, odbor životního prostředí, se již v roce 2012 obracel na Ministerstvo zemědělství s žádostí o metodickou pomoc při řešení zvláštních opatření podle zákona na ochranu zvířat proti týrání. *„V žádosti o metodickou pomoc Městský úřad Rakovník, odbor životního prostředí, opakovaně upozorňoval na problém ohledně finančního zajištění uložení náhradní péče, protože jak se dnes ukazuje, náklady mohou být značné a jejich návratnost do rozpočtu města Rakovníka je značně nejistá.“*

Starosta města Rakovník dále sdělil, že podle textu § 28a zákona na ochranu zvířat proti týrání („*může nařídít*“) není povinností úřadu rozhodovat o zvláštních opatřeních a bez zajištění finančních prostředků nelze rozhodovat. Dále zhodnotil, že i když podle právní úpravy hradí náklady spojené s umístěním týraného zvířete do náhradní péče a s následnou péčí o něj osoba, jíž bylo zvíře odebráno, v řadě případů lze jen velice těžko předpokládat, že chovatel náklady uhradí. Ustanovení § 28a odst. 6 zákona na ochranu zvířat proti týrání, které upravuje možnost „propadnutí“ zvířete státu, potom neřeší případy, kdy chovatel není vlastníkem zvířete.

Dále uvedl, že při rámcovém předpokladu nákladů asi 200 Kč za jednoho koně na den, by se jednalo o náklady asi 6 000 Kč za měsíc na jednoho koně. Předběžný odhad nákladů by např. v případě stěžovatele činil 192 000 Kč až 480 000 Kč měsíčně (dle počtu „odebraných“ koní). K tomu je nutné připočítat částku na případné léčení zvířat. *„Po dobu 4-5 měsíců, po kterou se odhaduje správní řízení, by se celková částka pohybovala ve výši cca 960 000 Kč až 2 400 000 Kč, a to bez nákladů na léčení. Další náklady by mohly vzniknout odchytem a převozem koní. V případě odvolání a komplikovaného správního řízení by se tato částka navyšovala. Dále by situaci zkomplikovala skutečnost, kdy bude zjištěno, že vlastník zvířat není chovatel, a opět náklady porostou, neboť zde nelze uplatnit propadnutí týraného zvířete.“*

Starosta města Rakovník na závěr vyjádřil názor, že z hlediska efektivity aplikace zákona na ochranu zvířat proti týrání by zvláštní opatření: *„Měla být řešena přímo prostřednictvím veterinárních orgánů. (...) Městskému úřadu Rakovník, odboru životního prostředí, jako orgánu veřejné správy nepřísluší vyhledávat případné sponzory na zajištění výkonu přenesené působnosti. Potřebné finanční prostředky na výkon přenesené působnosti v této oblasti nejsou na tuto činnost zaslány obcím s rozšířenou působností. Příjmy z pokut a vymahatelnost pokut je stále složitější a velice nízká. (...) Pokud je nám známo, tak s podobnými problémy se potýkají i jiné obce s rozšířenou působností. Na úseku ochrany zvířat proti týrání by byla žádoucí změna příslušné legislativy, včetně zajištění jednotné kvalitní metodiky a včetně zajištění podmínek pro výkon přenesené působnosti na tomto úseku.“*

C. HODNOCENÍ VĚCI ZÁSTUPCEM OCHRÁNKYŇĚ

Zákon o veřejném ochránci práv mi ukládá povinnost působit k ochraně osob před jednáním úřadů a dalších institucí uvedených v tomto zákoně, pokud je v rozporu s právem, neodpovídá principům demokratického právního státu a dobré správy, jakož i před jejich nečinností, a tím přispívat k ochraně práv a svobod.

Své právní hodnocení rozdělím do dvou částí. V první se budu zabývat postupem úřadů v případě stěžovatele, v druhém obecnou otázkou financování zvláštních opatření. V úvodu každé části nastíním relevantní právní úpravu.

C.1 K postupu úřadů v případě stěžovatele

Dle zákona na ochranu zvířat proti týrání jsou orgánem ochrany zvířat mimo jiné obecní úřady obcí s rozšířenou působností a Státní veterinární správa.

Dle ustanovení § 22 zmíněného právního předpisu **krajské veterinární správy** především **vykonávají dozor nad dodržováním povinností uložených chovatelům** a podávají podněty obecním úřadům obcí s rozšířenou působností k projednávání správních deliktů vyplývajících z porušení povinností uložených na úseku ochrany zvířat. Na základě kontrolního zjištění mohou rovněž vydávat v případě porušení právních předpisů na úseku ochrany zvířat proti týrání rozhodnutí o závazném pokynu k odstranění zjištěných nedostatků.

Obecní úřady obcí s rozšířenou působností (v tomto případě Městský úřad Rakovník) potom v souladu s § 24a daného právního předpisu **rozhodují o zvláštních opatřeních** podle § 28a a § 28b včetně náhrady nákladů za toto opatření a plní další úkoly v ochraně zvířat stanovené tímto zákonem (např. rozhodují o přestupcích v dané oblasti, o uložení zákazu chovu zvířat či o propadnutí týraného zvířete). Jsou rovněž **povinny projednat všechny podněty podané krajskou veterinární správou k projednání správních deliktů**.

Pokud je zahájeno správní řízení o zvláštním opatření, zahájí obecní úřad obce s rozšířenou působností vždy také řízení o správním deliktu (vyjma případů, kdy v dané věci bylo zahájeno trestní řízení).

Dle § 24a odst. 5 je obecní úřad obce s rozšířenou působností povinen **vyžádat si v řízení o správním deliktu odborné vyjádření krajské veterinární správy**, které bude pro toto řízení závazné.

K samotnému **postupu krajské veterinární správy** při výkonu dozoru v daném případě uvádím, že **jsem v něm pochybení neshledal**. Rozumím tomu, že kontroly prováděné krajskou veterinární správou několikrát do roka mohou být pro chovatele v jistém smyslu obtěžující, resp. zatěžující. Na druhou stranu je třeba říci, že ochrana zvířat je zájmem veřejným. I provádění dozoru nad dodržováním zákona na ochranu zvířat proti týrání se tedy děje ve veřejném zájmu a chovatel má povinnost jej strpět.

Krajská veterinární správa postupovala v souladu se zákonem, když na základě stížností občanů provedla dozor v hospodářství chovatele. Pokud shledala určité nedostatky při chovu koní, bylo jejím právem, či spíše povinností podat městskému úřadu podnět k projednání přestupku. Za **důležité z hlediska ochrany práv stěžovatele považuji fakt, že měl vždy možnost obrany**, a to především právo podat odvolání proti rozhodnutí (čehož v některých případech využil)

a dále právo uplatnit námitky proti skutečnostem zaznamenaným do protokolu o kontrole.

Jako ochrana proti tomu, aby ve věci chovatele nerozhodovala osoba, která není nestranná, existuje možnost **uplatnění námítky podjatosti**.⁵ Další možností je **podání stížnosti na nevhodné chování úřední osoby**. Ze spisu městského úřadu vztahujícího se k nařízení náhradní péče vyplývá, že stěžovatel námitku podjatosti vůči MVDr. B. po kontrole provedené dne 11. 10. 2013 uplatnil. Nemám však informaci o tom, jak krajská veterinární správa s tímto podnětem naložila, proto nemohu ani hodnotit postup úřadů při jejím vyřizování. Dodávám však, že i úřední osoba, která se dozví o okolnostech nasvědčujících tomu, že je z „rozhodování“ pro svoji potenciální podjatost vyloučena, je povinna o nich bezodkladně uvědomit svého představeného. V dané věci se mi jeví, že určitým náznakem pro uvažování o případné podjatosti může být skutečnost vzájemného podání trestních oznámení (úřední osoby na chovatele a chovatele na úřední osobu). Vzhledem k aktuálnímu stavu věci se však domnívám, že podrobný právní rozbor dané záležitosti, který by vyžadoval i další doplnění ze strany krajské veterinární správy, je nyní již bezpředmětný.

K postupu městského úřadu z pohledu nařízení náhradní péče uvádím následující. Výčet tzv. zvláštních opatření je upraven v § 28a zákona na ochranu zvířat proti týrání. Mezi tato zvláštní opatření patří mimo jiné rozhodnutí o nařízení a zajištění umístění týraného zvířete do náhradní péče, vyžaduje-li to jeho zdravotní stav nebo pokud je opakovaně týráno.

Předmětné rozhodnutí vydává obecní úřad obce s rozšířenou působností ve správním řízení na podkladě „návrhu“ krajské veterinární správy. Náklady spojené s umístěním týraného zvířete do náhradní péče a s následnou péčí o něj hradí osoba, které bylo zvíře odebráno. O nákladech rozhoduje obecní úřad obce s rozšířenou působností ve správním řízení. Zákon na ochranu zvířat proti týrání v § 28a odst. 6 potom stanoví, že pokud osoba, jejíž zvíře bylo umístěno do náhradní péče, tyto náklady neuhradí do 3 měsíců ode dne oznámení rozhodnutí o nákladech a zvíře je vlastnictvím této osoby, může obecní úřad obce s rozšířenou působností rozhodnout, že se zvíře stává vlastnictvím státu.

Dle již zmíněného výkladu Ministerstva zemědělství je tzv. odborné vyjádření krajské veterinární správy vydávané pro řízení o správním deliktu svojí povahou závazným stanoviskem ve smyslu správního řádu.⁶ **Povaha návrhu dle § 28a odst. 1 zákona na ochranu zvířat proti týrání je, dle mého názoru,** poněkud jiná, proto předmětný výklad Ministerstva zemědělství nelze na uvedený návrh aplikovat bez dalšího. Daný návrh není žádostí ve smyslu správního řádu (řízení o uložení zvláštního opatření není jeho podáním zahájeno) a zřejmě ani závazným stanoviskem, ale je jakýmisi **kvalifikovaným odborným podnětem pro zahájení takového řízení**.⁷ Pokud obecní úřad obce s rozšířenou působností obdrží takový podnět od

⁵ Dle odborné literatury lze institut námítky podjatosti využít nejen ve správním řízení, ale i v dalších procesech dle správního řádu. Více viz VEDRAL, Josef. *Správní řád. Komentář*. 2., aktualizované a rozšířené vydání. Praha: RNDr. Ivana Hexnerová – BOVA POLYGON, 2012, s. 176. ISBN 978-80-7273-166-4.

⁶ Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů.

⁷ Vzhledem k tomu, že je-li zahájeno správní řízení o zvláštním opatření, má být v zásadě zahájeno i řízení o správním deliktu, lze předpokládat, že krajská veterinární správa

krajské veterinární správy a řízení o uložení zvláštního opatření nezahájí, lze, dle mého názoru, **využít institut opatření proti nečinnosti** ve smyslu § 80 odst. 2 správního řádu.

Nezतोžňuji se s názorem městského úřadu, že k nařízení náhradní péče není vhodné přistupovat, pokud by tím mohl být podstatně ztížen či narušen průběh vedeného **exekučního řízení**. V tomto případě by měl převážet zájem na ochraně zvířete. Na druhou stranu jsem toho názoru, že městskému úřadu nelze vytýkat nečinnost bez dalšího, když vzhledem k obecnosti a v jistém smyslu i nejasnosti návrhu vyzval krajskou veterinární správu k jeho upřesnění. Určité kroky tedy v dané věci činil. Při řešení obdobných případů v budoucnu však městskému úřadu doporučuji řešit dané otázky s krajskou veterinární správou, příp. dalšími odbornými subjekty, pokud možno operativně – telefonicky, neboť v případě nařizování zvláštních opatření bývá na rychlém postupu úřadů ve věci zvýšený zájem. Z šetření podnětů občanů je mi známo, že se krajské veterinární správy operativnímu poskytování součinnosti nebrání.

Vzhledem k tomu, že neuložení náhradní péče bylo tím, o co stěžovatel usiloval, nebudu v tomto ohledu provádět podrobnější rozbor postupu městského úřadu a činit vůči němu další kroky.

V této souvislosti jsem se však rozhodl – nad rámec tohoto šetření – **oslovit Ministerstvo zemědělství** s dotazem, **zda plánuje vytvořit metodiku k postupu správních orgánů při aplikaci § 28a** zákona na ochranu zvířat proti týrání, a to alespoň ve vztahu k nařizování a zajišťování umístění týraného zvířete do náhradní péče. Ze znění zákona, dle mého názoru, není zcela zřejmé např. to, jaké náležitosti má mít návrh krajské veterinární správy na nařízení náhradní péče (z čehož by mělo vyplynout i to, jaká zjištění musí následně provádět orgán vydávající rozhodnutí o nařízení zvláštních opatření). Dále by bylo vhodné nastinit postup obecního úřadu při vydávání rozhodnutí o náhradní péči včetně uvedení, jak dalece má pro něj být návrh krajské veterinární správy závazný, i to, v jaké fázi má obecní úřad rozhodnout o nákladech spojených s umístěním zvířete do náhradní péče a s následnou péčí o něj. Bylo by rovněž vhodné, aby metodika upozornila na stávající judikaturu.⁸

C.2 K finančnímu zajištění zvláštních opatření

V šetřeném případě městský úřad zcela otevřeně přiznal, že se uložení navrženého zvláštního opatření brání z důvodu **nedostatku financí**. I když takový důvod z hlediska zákona na ochranu zvířat proti týrání **nemůže ospravedlnit nezahájení řízení o uložení zvláštního opatření, jsou-li pro to splněny podmínky předvídané zákonem**, jsem si vědom toho, že v praxi je tato okolnost hlavním důvodem pro to, že úřad k nařízení náhradní péče nepřistoupí.

---

bude obecnímu úřadu zasílat zpravidla jeden dokument, který bude obsahovat podnět k projednání přestupku, odborné vyjádření orgánu veterinární správy k řízení o přestupku a návrh na nařízení zvláštního opatření.

⁸ Např. na usnesení Krajského soudu v Plzni ze dne 31. 5. 2010 č. j. 57 A 23/2010-33, rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 22. 3. 2012 č. j. 22 A 103/2010-43, rozsudek Krajského soudu v Ostravě ze dne 9. 2. 2012 č. j. 22 A 90/2010-43 či rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem – pobočky v Liberci ze dne 26. 10. 2010 č. j. 59 A 12/2010-44.

Na uložení zvláštního opatření je však veřejný zájem, jehož faktické naplňování zabezpečuje orgán obce s rozšířenou působností v rámci výkonu státní správy přenesené státem na územní samosprávné celky. V první řadě by to tedy měl být stát, který financování takovýchto opatření ukládaných a realizovaných ve veřejném zájmu zajistí.

V ideálním případě hradí náklady náhradní péče chovatel, resp. osoba, které bylo zvíře odebráno. V rámci šetření podnětů občanů se však setkávám s tím, že chovatel nemá dostatek finančních prostředků na financování náhradní péče, a pokud obec náhradní péči uhradí nejprve ze svého rozpočtu, návratnost těchto finančních prostředků do jejího rozpočtu bývá nereálná. Dodávám, že na problém s vymáháním nákladů náhradní péče upozorňuje i odborná literatura.⁹ Zákon na ochranu zvířat proti týrání se snaží na tyto situace reagovat tak, že umožňuje rozhodnout o „propadnutí“ zvířete státu. Souhlasím však s tvrzením městského úřadu, že v případě, kdy se rozhodnutí vztahuje na více zvířat a náklady na jejich péči jsou poměrně vysoké, ve spojení s určitou časovou prodlevou může uvedené i v takovém případě představovat poměrně citelný zásah do finančního rozpočtu obce.

Rád bych uvedl, že se částečně obdobnou otázkou podrobně zabývám v oblasti stavebního práva. Konkrétně je předmětem mého šetření otázka finančního zajištění výkonu rozhodnutí, která vydávají obecné stavební úřady ve veřejném zájmu (např. rozhodnutí o nařízení provedení nutných zabezpečovacích prací), a vlastník tato rozhodnutí dobrovolně nesplní. Šetření vedené pod sp. zn. 6/2011/SZD/JSV není dosud ukončeno, nicméně z již uskutečněných jednání a dotazníkových šetření vyplynulo, že nedostatek finančních prostředků je hlavním důvodem, kvůli kterému nejsou zmíněná pravomocná rozhodnutí stavebního úřadu vykonána, nesplní-li je dobrovolně povinný. V současnosti zainteresované subjekty pracují na nalezení řešení s tím, že **se nabízí např. zajištění účelového vyčlenění finančních prostředků ze státního rozpočtu** (např. do speciálně vytvořeného fondu či speciální podkapitoly rozpočtu obce z částky směřující na výkon přenesené působnosti) **či systém příspěvků nebo dotací**. Jsem přesvědčen, že závěry a možnosti řešení, ke kterým dojdou v rámci výše uvedeného šetření, budou alespoň částečně využitelné i pro oblast zajištění financování zvláštních opatření dle zákona na ochranu zvířat proti týrání.

Přesto bych se již v tuto chvíli rád **obrátil na Ministerstvo zemědělství s dotazem na jeho pohled na tento problém. Následně zvážím, zda** ohledně této otázky, včetně otázky vytvoření metodiky k postupu dle § 28a zákona na ochranu zvířat proti týrání, **zahájím šetření z vlastní iniciativy, kde bych řešil věc v obecné rovině.**

D. ZÁVĚRY

Své šetření končím dle ustanovení § 18 zákona o veřejném ochránci práv s tím závěrem, že jsem v postupu Krajské veterinární správy Státní veterinární správy pro Středočeský kraj ve věci nařizování náhradní péče pro koně chovatele pochybení neshledal. Ohledně postupu Městského úřadu Rakovník potom konstatuji, že se

⁹ Viz PRCHALOVÁ, Jana. *Právní ochrana zvířat*. Praha: Linde Praha, a. s., 2009, s. 153. ISBN 978-80-7201-763-8.

s některými jeho závěry neztotožňuji, jak je blíže popsáno v části C této zprávy. Především se jedná o otázku zahajování řízení o nařízení náhradní péče ve vztahu k probíhajícímu exekučnímu řízení. Vzhledem k tomu, že cílem stěžovatele bylo, aby jeho koně nebyli vzati do náhradní péče, k čemuž v důsledku postupu úřadu opravdu došlo, nepovažuji za účelné činit vůči Městskému úřadu Rakovník další kroky.

Tato zpráva shrnuje moje dosavadní poznatky a právní závěry, k nimž jsem v průběhu šetření došel. Podle ustanovení § 18 odst. 2 zákona o veřejném ochránci práv vyznamávám ředitele Krajské veterinární správy Státní veterinární správy pro Středočeský kraj, starostu města Rakovník a stěžovatele o uzavření šetření.

Zároveň se s dotazem týkajícím se vytvoření metodiky k postupu dle § 28a zákona na ochranu zvířat proti týrání a k finančnímu zajištění výkonu zvláštních opatření dle tohoto právního předpisu obracím na ministra zemědělství. Následně zvážím, zda ohledně těchto otázek zahájím šetření z vlastní iniciativy, v rámci něhož bych věc řešil v obecné rovině.

Ministr zemědělství odpověděl, že mým podnětem k vypracování metodického pokynu, který by sjednotil postupy krajských veterinárních správ a obcí s rozšířenou působností, se bude rezort Ministerstva zemědělství ve spolupráci se Státní veterinární správou dále zabývat. Ministr připustil, že nedostatek finančních prostředků v rozpočtu jednotlivých obcí zpravidla bývá příčinou, proč obecní úřady nepřistupují k nařízení náhradní péče o zvířata. Vymahatelnost nákladů od chovatelů bývá totiž velmi obtížná. Zajištění účelového vyčlenění finančních prostředků ze státního rozpočtu by tak bylo významným přínosem pro využití institutu náhradní péče. V tehdejší době však nebylo s ohledem na rozpočet Ministerstva zemědělství možné tuto položku alokovat. V této věci budou probíhat další jednání s Ministerstvem financí, neboť potřebný objem prostředků a jejich čerpání je velmi obtížné v jednotlivých letech stanovovat.

Vzhledem k této informaci jsem se rozhodl své šetření z vlastní iniciativy nezahajovat. Příslib ministerstva jsem zahrnul do Souhrnné zprávy o činnosti ochránce za rok 2014.¹⁰

JUDr. Stanislav Křeček
zástupce veřejné ochránkyně práv

---

¹⁰ „Druhým problémem je **financování výkonu některých zvláštních opatření**, především nařízení náhradní péče o týrané zvíře. Podle zákona sice náklady hradí chovatel (osoba, které bylo zvíře odebráno), ten však v praxi často nemá dostatek finančních prostředků. Obec tedy musí náhradní péči nejprve uhradit ze svého rozpočtu. Následné vymáhání nákladů po chovateli je pak obtížné, ne-li nemožné. Případné propadnutí zvířete státu daný problém ve většině případů neřeší. Ministerstvo zemědělství příslibilo, že ve spolupráci se Státní veterinární správou zpracuje metodiku.“ Souhrnná zpráva o činnosti ochránce za rok 2014, s. 45. Dostupné z: https://www.ochrance.cz/dokument/2014/Souhrnna-zprava_VOP_2014.pdf [cit. 22. 12. 2022].

Orgán, který provádí zapečetění bytu nebo jiného prostoru, je povinen se ujistit, že v bytě nebo jiném prostoru nezůstane živé zvíře, které by mohlo být týráno v důsledku omezení jeho výživy a napájení. Pokud zjistí, že takové ohrožení existuje, neprodleně to oznámí obecnímu úřadu. Obecní úřad pak bezodkladně zajistí zvířeti potřebnou péči, popřípadě je za tímto účelem umístí do náhradní péče. Jednorázovým poskytnutím vody a krmiva by obecní úřad splnil svou povinnost jen v tom případě, že by chovatel v brzké době po zapečetění prostoru péči o zvíře zajistil a obecní úřad by se o zajištění péče přesvědčil. Jinak se ale povinnost „zajistit zvířeti potřebnou péči“ nemůže vyčerpat pouze tím, že obecní úřad jednorázově poskytne zvířeti vodu a krmivo.

Sp. zn.: 2705/2020/VOP/MST

Zpráva o šetření ve věci zajištění péče o psa spadajícího do pozůstalosti

Dne 29. 4. 2020 se na veřejného ochránce práv obrátila paní A. (dále jen „stěžovatelka“). Její podnět směřoval vůči postupu správních orgánů v souvislosti s

- informováním o úmrtí paní B. (matky stěžovatelky),
- zajištěním péče o psa, který se nacházel v domě č. p. M. v obci Stavěšice; v tomto domě, který je ve vlastnictví stěžovatelky, paní B. žila.

Daným případem se zabývaly Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Jihomoravský kraj (dále také jen „KVS“), Obecní úřad Stavěšice (dále také jen „obecní úřad“) a Policie ČR. Stěžovatelka uvedla, že o úmrtí své matky nebyla úřední cestou informována. Dále ke svému podnětu přiložila sdělení, v nichž KVS uvedla, že stěžovatelku považuje za chovatelku psa, o něhož se proto musí stěžovatelka buď postarat, nebo zajistit jeho umístění do útulku.

V této věci jsem zahájil šetření vůči postupu KVS a obecního úřadu. Poté, co jsem obdržel vyjádření obou správních orgánů a rovněž vyjádření Policie ČR, vydávám tuto zprávu o šetření. Postup KVS a obecního úřadu jsem v ní vyhodnotil.

A. SHRNUTÍ ZÁVĚRŮ

A.1 Postup obce Stavěšice při zajištění pohřbu

Není-li ve lhůtě 96 hodin od oznámení úmrtí sjednán pohřeb zesnulého a vysoká škola neprojeví zájem o využití těla zesnulého pro potřeby lékařské vědy, výzkumu či výuky, zajistí pohřeb obec, na jejímž území k úmrtí došlo (§ 5 odst. 1 zákona o pohřebnictví¹).

Vzhledem k tomu, že pohřeb paní B. v zákonem stanovené lhůtě nikdo nesjednal, **byla obec Stavěšice povinna zajistit pohřeb**, což učinila. Z právních předpisů neplyne obci povinnost vyhledat a informovat pozůstalé o smrti jejich příbuzného.

¹ Zákon č. 256/2001 Sb., o pohřebnictví a o změně některých zákonů.

A.2 Postup Obecního úřadu Stavěšice při zajištění péče o psa v zapečetěném prostoru

Podle § 25 odst. 6 zákona na ochranu zvířat proti týrání² je obecní úřad povinen po oznámení od Policie ČR zajistit potřebnou péči o zvíře, popřípadě zajistit jeho umístění do náhradní péče, pokud zvíře zůstalo v zapečetěném prostoru a mohlo by být týráno v důsledku omezení výživy a napájení.

Opatření, která dne 26. 3. 2020 obecní úřad provedl tím, že zajistil psovi v zapečetěném prostoru vodu a krmivo, nebyla dle mého názoru dostatečná k tomu, aby zajistila psovi potřebnou péči. V den zapečetění domu totiž nebylo jisté, kdy stěžovatelka péči o psa zajistí a zda bude do této doby postačovat zásoba vody a krmiva, kterou obecní úřad v domě č. p. M. zanechal. **Obecní úřad proto, dle mého názoru, postupoval nedůsledně.**

A.3 Postup KVS při vyřízení podnětů stěžovatelky

Vlastnické právo ke zvířeti, jakož i právo a povinnost o něj pečovat spadají do pozůstalosti. Právo na pozůstalost nebo na podíl z ní vzniká dědicům v **okamžiku úmrtí zůstavitele** (§ 1475 odst. 1, odst. 2 a § 1479 občanského zákoníku³).

KVS uvedla, že pes se nachází v nemovitosti, která patří stěžovatelce, a že na stěžovatelku jako na právní nástupkyni přešla práva a povinnosti zesnulé osoby včetně povinnosti pečovat o psa. Stěžovatelka byla proto povinna se o psa buď postarat, nebo zajistit jeho umístění do útulku. **Informace, které KVS uvedla, považuji za přiléhavé.**

B. SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

Z informací, které mi zaslala stěžovatelka, KVS, Policie ČR a obecní úřad, vyšel na jevo následující průběh událostí.

Stěžovatelka je vlastníkem domu č. p. M. v obci Stavěšice. Policie mně sdělila,⁴ že poté, co dne 26. 3. 2020 ukončila v tomto domě prověřování úmrtí, dům zapečetila za přítomnosti místostarosty obce Stavěšice. V domě se nacházel pes zesnulé, kterému byla ze strany obce poskytnuta potrava a voda v dostatečné míře. S místostarostou obce bylo dohodnuto, že pes zůstane na dvoře, dostane krmivo a vodu a jeho odchyt se bude řešit následující den. Policie ČR se pokusila vyrozumět děti zesulé – stěžovatelku, paní C. a pana D. Vyrozumět se však podařilo pouze paní C.

Dne 29. 4. 2020 se stěžovatelka obrátila na KVS a sdělila následující informace. Dne 27. 4. 2020 zjistila, že v neobývaném domě č. p. M., který je v jejím vlastnictví, žije pes po zesulé osobě. Údajně se jedná o fenku, která z domu utíká do vesnice. Stěžovatelce nepatřila a o její existenci nevěděla. Jméno psa nikdo neznal. Poté, co fenka nalezne potravu, se vrací do domu. Sousedé jí nechávají vodu a potravu před

² Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání, ve znění účinném do 31. 1. 2021. Od 1. 2. 2021 je citované ustanovení uvedeno v odst. 7.

³ Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník.

⁴ Sdělení policie ze dne 4. 9. 2020 č. j. KRPB-65501-19/ČJ-2020-060614-FM0.

domem. Lidé z obce sdělili stěžovatelce, že starosta obce Stavěšice odmítl věc řešit. Stěžovatelka oslovila Policii ČR, která se také odmítla případem zabývat. Stěžovatelku o úmrtí matky úřední cestou nikdo neinformoval a nebyly jí sděleny žádné zprávy o zásahu, během kterého Policie ČR tělo zemřelé objevila.

KVS odpověděla stěžovatelce dne 4. 5. 2020. Uvedla, že pes je v nemovitosti, která patří stěžovatelce. Jako majitelka domu je proto pro KVS současně i chovatelkou psa. Vzhledem k tomu, že pes je v domě, nelze prohlásit, že se jedná o toulavé či opuštěné zvíře. Stěžovatelka je jako chovatelka povinna se o psa postarat nebo jej umístit do útulku. V opačném případě jí hrozí sankce podle zákona na ochranu zvířat proti týrání.

Dne 4. 5. 2020 stěžovatelka odpověděla KVS, že obec Stavěšice ji neinformovala ani o úmrtí matky, ani o existenci psa. Dům nebyl po zásahu Policie ČR a hasičů zabezpečen, a mohl se do něj proto dostat kdokoli včetně toulavých zvířat. Stěžovatelka neví, zda pes patřil její matce (vycházela pouze z dojmů lidí), snažila se o něj však postarat dle možností, které měla při cca 3hodinové návštěvě své nemovitosti. Policie ČR, veterinář ani útulek nebyli v tu dobu schopni situaci řešit. Stěžovatelka proto zakoupila krmivo a požádala o pomoc sousedy, kteří již předtím psa krmili. Dle názoru stěžovatelky může být pes toulavým či opuštěným zvířetem. Policie ČR jí sdělila, že jako dědička se má o psa postarat, což stěžovatelka považuje za neuvěřitelné tvrzení, neboť dědičké řízení nebylo v tu dobu ještě ani zahájeno.

KVS ve své reakci ze dne 1. 6. 2020⁵ zopakovala informace, které uvedla již ve svém předchozím sdělení.

Obecní úřad mně sdělil,⁶ že v domě č. p. M. byl nalezen pes, kterého vlastnila zesnulá paní B. Obecnímu úřadu se nepodařilo stěžovatelku kontaktovat. Poté musel vypravit sociální pohřeb. Stěžovatelka se dostavila do obce Stavěšice i s Policií ČR, která jí sdělila, že si musí psa zajistit. Poté se stěžovatelka obrátila na KVS. Dne 5. 5. 2020 se pracovnice KVS a starosta obce Stavěšice dostavili k domu č. p. M., do něhož se však nedostali, neboť zde nikdo nebyl a bez souhlasu majitele na cizí pozemek vstoupit nemohli. V obci Stavěšice se žádná toulavá fenka nenalézá a ani nenalézala. Obecní úřad má za to, že pes, který se v domě č. p. M. zdržoval, patřil paní B., která byla se psem viděna a hradila za něj poplatky.

KVS mně k šetření u domu č. p. M. sdělila,⁷ že dne 5. 5. 2020 byla nemovitost uzamčena a nepřístupna. Soused pan E. v ten den uvedl, že stěžovatelka mu ponechala krmivo pro psa, který někudy utíká z domu. KVS dále uvedla, že pes spadá do pozůstalosti. Veškerá práva a povinnosti zesnulé osoby proto přechází na právního nástupce včetně povinnosti pečovat o zvíře.

C. PRÁVNÍ HODNOCENÍ

Podle zákona o veřejném ochránci práv⁸ je mým úkolem poskytovat ochranu osob před jednáním úřadů, které postupovaly v rozporu s právními předpisy, principy demokratického právního státu nebo principy dobré správy. Zasáhnout mohou rovněž

⁵ Sdělení KVS ze dne 1. 6. 2020 č. j. SVS/2020/062598-B.

⁶ Sdělení obecního úřadu ze dne 29. 6. 2020 zn. STAV-146/2020.

⁷ Sdělení KVS ze dne 24. 7. 2020 č. j. SVS/2020/079190-B.

⁸ Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv.

proti nečinnosti, které se úřady dopustí. Veden tímto posláním jsem případ posoudil a dospěl k následujícím závěrům.

C.1 Postup obce Stavěšice při zajištění pohřbu

Podle § 5 odst. 1 zákona o pohřebnictví platí, že nesjedná-li ve lhůtě 96 hodin od oznámení úmrtí pohřbení těla zemřelého žádný vypravitel pohřbu ani žádný poskytovatel zdravotních služeb nebo univerzitní vysoká škola neprojeví zájem o využití těla zemřelého pro potřeby lékařské vědy, výzkumu či výuky nebo nebyla-li zjištěna totožnost mrtvého do 1 týdne od zjištění úmrtí, zajistí pohřbení slušným způsobem podle místních zvyklostí obec, na jejímž území k úmrtí došlo.

V daném případě nastaly okolnosti předvídané citovaným ustanovením, neboť pohřeb paní B. v zákonem stanovené lhůtě nikdo nesjednal. **Obec Stavěšice byla proto povinna zajistit pohřbení, což učinila.** Z právních předpisů nevyplývá obci Stavěšice povinnost vyhledat a informovat pozůstalé o smrti jejich příbuzného. Informování pozůstalé osoby zajistila Policie ČR.

C.2 Postup Obecního úřadu Stavěšice při zajištění péče o psa v zapečetěném prostoru

Podle § 25 odst. 6 zákona na ochranu zvířat proti týrání⁹ platí, že orgán, který provádí zapečetění bytu nebo jiného prostoru, je povinen se ujistit, že v bytě nebo jiném prostoru nezůstane živé zvíře, které by mohlo být týráno v důsledku omezení jeho výživy a napájení. Pokud zjistí, že takové ohrožení existuje, neprodleně to oznámí obecnímu úřadu. **Tento úřad bezodkladně zajistí zvířeti potřebnou péči, popřípadě je za tímto účelem umístí do náhradní péče;** účelně vynaložené náklady spojené s touto péčí hradí stát. Vlastník zvířete je povinen nahradit státu náklady, které byly vynaloženy na úhradu nákladů spojených se zajištěním náhradní péče o zvíře.

Podle vyjádření Policie ČR bylo před zapečetěním domu č. p. M. s místostarostou obce Stavěšice dohodnuto, že pes zůstane na dvoře, dostane krmivo a vodu a jeho odchyt se bude řešit následující den. Z vyjádření obecního úřadu plyne, že po zapečetění domu již další kroky k zajištění péče o psa neprováděl a kontaktovat stěžovatelku se mu nepodařilo.

V prvé řadě bych rád uvedl, že zákonnému požadavku „zajistit zvířeti potřebnou péči“ by obecní úřad nejlépe vyhověl, pokud by postupoval dle dohody s Policií ČR, tj. zajistil by odchyt psa a po domluvě s jinou osobou (např. útlukem či sousedy) jej svěřil do dočasné náhradní péče. Od této osoby by si jej pak mohli vlastníci (dědicové) převzít.

Pokud se rozhodl odchyt psa nezajistit, neměl obecní úřad od dalšího řešení vzniklé situace upustit. Povinnost „zajistit zvířeti potřebnou péči“ se nemůže vyčerpat tím, že obecní úřad jednorázově poskytne zvířeti vodu a krmivo. To by bylo

---

⁹ V této zprávě vycházím ze zákona na ochranu zvířat proti týrání ve znění účinném do 31. 1. 2021, tj. v době, kdy byl dům č. p. M zapečetěn. Od 1. 2. 2021 se uvedené ustanovení objevuje v odstavci 7.

dostatečné jen tehdy, pokud by chovatel v brzké době po zapečetění prostoru péči o zvíře zajistil. Obecní úřad by byl povinen se přesvědčit, že se tak skutečně stalo.

V daném případě však, v den zapečetění domu, vůbec nebylo jisté, zda stěžovatelka péči o psa zajistí, a pokud ano, kdy se tak stane. Obecní úřad měl proto stěžovatelku neprodleně po zapečetění domu vyzvat, aby péči o psa zajistila. Tuto výzvu měl učinit tak, aby bylo její doručení prokazatelné. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka bydlí v Praze a nemá zřízenou datovou schránku, odpovídá tomuto požadavku zejména doručení prostřednictvím provozovatele poštovních služeb. Adresa trvalého pobytu stěžovatelky je veřejně zjistitelná z katastru nemovitostí. Policie ČR navíc uvedla, že starostovi obce předala kontakty na pozůstalé. Pokud by stěžovatelka ani po doručení výzvy péči o psa nezajistila, přicházelo by v úvahu, aby obecní úřad požádal KVS o podání návrhu na umístění zvířete do náhradní péče [§ 28a odst. 1 písm. a) zákona na ochranu zvířat proti týrání].

Postup obecního úřadu proto považuji z hlediska ochrany zvířat proti týrání za nedůsledný a nedostačující k tomu, aby obecní úřad splnil zákonem uloženou povinnost zajistit potřebnou péči zvířeti, které se nachází v zapečetěném prostoru. V tuto chvíli již další kroky obecního úřadu nejsou možné, neboť dům č. p. M. není zapečetěn. Očekávám však, že obecní úřad zohlední mé závěry, pokud by se obdobná situace v jeho praxi znovu vyskytla.

C.3 Postup KVS při vyřízení podnětů stěžovatelky

Podle § 1479 občanského zákoníku vzniká dědické právo smrtí zůstavitele. Dědické právo je právo na pozůstalost nebo na poměrný podíl z ní (§ 1475 odst. 1). Pozůstalost tvoří celé jmění zůstavitele, kromě práv a povinností vázaných výlučně na jeho osobu, ledaže byly jako dluh uznány nebo uplatněny u orgánu veřejné moci (§ 1475 odst. 2). Povinnost postarat se o chované zvíře nepatří mezi povinnosti vázané výlučně na osobu zůstavitele, tj. se smrtí zůstavitele tato povinnost nezaniká a spadá do pozůstalosti.

KVS uvedla, že stěžovatelku jako majitelku nemovitosti považuje za chovatelku psa, který se v nemovitosti nachází. Pes spadá do pozůstalosti. Veškerá práva a povinnosti zesnulé osoby přechází na právního nástupce včetně povinnosti pečovat o zvíře. Pokud se stěžovatelka nemůže o psa postarat, měla by zajistit jeho umístění do útulku.

Nejprve bych rád uvedl, že obecní úřad, dle mého názoru, dostatečně prokázal, že pes byl ve vlastnictví paní B., která za něj v obci Stavěšice platila poplatek (což obecní úřad doložil).

V den úmrtí paní B. nabyla stěžovatelka spolu s dalšími dědici právo na pozůstalost či na podíly z ní. Součástí pozůstalosti byly i práva a povinnosti související s vlastnictvím psa, mimo jiné tedy například i odpovědnost za zdraví a dobrý stav zvířete. Stěžovatelka jako vlastnice domu, v němž se pes nacházel, měla jako jediná z dědiců reálnou a legální možnost zajistit psovi péči, a to buď vlastními silami, nebo pomocí jiných osob či útulku, s nimiž by se na péči o psa domluvila. **Informace, které KVS sdělila stěžovatelce, proto považuji za přiléhavé.**

C.4 Postup Policie ČR při oznámení úmrtí

I když postup Policie ČR nebyl předmětem mého šetření, stručně se k němu vyjádřím.

Podle § 86 odst. 1 písm. h) zákona o zdravotních službách¹⁰ platí, že není-li lékař, který provádí prohlídku těla zesnulého, známa osoba blízká zesnulému nebo tuto osobu nebylo možné o úmrtí vyrozumět, informuje lékař Policii ČR, a to za účelem vyhledání osoby blízké zesnulému a předání informace o úmrtí. Z tohoto ustanovení neplyne povinnost Policie ČR vyrozumět všechny osoby blízké.

Policie ČR byla tedy povinna vyhledat osobu blízkou zesnulému a předat jí informaci o úmrtí, **což policie učinila, neboť vyrozuměla paní C.**, dceru zesulé. Policie ČR se pokusila vyrozumět rovněž další pozůstalé, a to stěžovatelku na adrese x a pana C. na adrese y. Informovat tyto osoby se jí však nepodařilo.

D. INFORMACE O DALŠÍM POSTUPU

V postupu obce Stavěšice při zajištění pohřbu jsem pochybení neshledal. Pochybení jsem neshledal ani v postupu Krajské veterinární správy Státní veterinární správy pro Jihomoravský kraj při vyřízení podnětů stěžovatelky.

Obecní úřad Stavěšice pochybil tím, že po zapečetění domu č. p. M. neprovedl dostatečná opatření k zajištění péče o psa, který zůstal v domě uzavřen. Dům č. p. M. již v tuto chvíli zapečetěn není, nejsou proto splněny předpoklady pro další postup obecního úřadu podle § 25 odst. 6 (nyní odst. 7) zákona na ochranu zvířat proti týrání.

Vzhledem k tomu není důvod, abych do činnosti správních orgánů dále zasahoval. **Své šetření proto bez dalších opatření uzavírám.** Zprávu o šetření zasílám starostovi obce Stavěšice, řediteli KVS a stěžovatelce.

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv

---

¹⁰ Zákon č. 372/2011 Sb., o zdravotních službách a podmínkách jejich poskytování (zákon o zdravotních službách).

Chovatel je povinen reagovat na jakékoliv klinické změny chovaných zvířat. Musí být schopen včas vyhodnotit, kdy je třeba poskytnout zvířeti první pomoc a požádat o odbornou veterinární pomoc soukromého veterinárního lékaře. Tato povinnost je stanovena všem chovatelům včetně provozovatele útulku.

Sp. zn.: 7504/2020/VOP/MST

Zpráva o šetření formou dopisu ve věci povinnosti provozovatele útulku zajistit psovi odbornou veterinární pomoc

Vážený pane řediteli,
obrátila se na mě paní A. (dále jen „stěžovatelka“). Její podnět souvisel s činností Krajské veterinární správy Státní veterinární správy pro Zlínský kraj (dále jen „KVS“), která v průběhu roku 2020 provedla kontrolu ve Zvířecím útulku X. Stěžovatelka uvedla, že provozovatel útulku porušil svou zákonnou povinnost, neboť psovi „Arčimu“ nezajistil odbornou veterinární pomoc. KVS porušení dané povinnosti neprokázala. **Stěžovatelka s jejím závěrem nesouhlasila.**

Poté, co jsem v této věci zahájil šetření a opatřil si vyjádření KVS, Vás informuji o svých zjištěních. **Dospěl jsem k závěru, že podnět je důvodný.**

A. SKUTKOVÁ ZJIŠTĚNÍ

Na tomto místě se omezím jen na stručný popis událostí, které vyšly najevo z informací zaslaných KVS a stěžovatelkou. Bude-li třeba, zrekapituluji jejich tvrzení podrobněji v další části svého dopisu.

Pes „Arčí“ se ve Zvířecím útulku X. nacházel od února roku 2019. Stěžovatelka psa v útulku pravidelně navštěvovala a byla jej několikrát vyvenčit. Dne 29. 10. 2019 jej z útulku převzala a téhož dne s ním absolvovala veterinární vyšetření, během něhož MVDr. B. zjistila u psa hypothyreózu a výraznou kachexii.¹

V červnu roku 2020 stěžovatelka požádala KVS o kontrolu Zvířecího útulku X.² Ve dnech 16. 6. 2020 a 30. 6. 2020 KVS kontrolu uskutečnila³ a v září roku 2020 stěžovatelku vyzooměla⁴, že v souvislosti s umístěním psa „Arčího“ v útulku porušení veterinárního zákona⁵ neprokázala.

V září roku 2020 podala stěžovatelka u Ústřední veterinární správy Státní veterinární správy (dále jen „ústřední veterinární správa“) stížnost vůči postupu KVS.⁶ Ústřední veterinární správa v říjnu roku 2020 sdělila, že stížnost není důvodná.⁷

¹ Lékařská zpráva MVDr. B. ze dne 4. 11. 2019.

² Podnět stěžovatelky ze dne 10. 6. 2020.

³ Protokol o kontrole KVS ze dne 2. 9. 2020 č. j. SVS/2020/086056-Z.

⁴ Sdělení KVS ze dne 2. 9. 2020 č. j. SVS/2020/100551-Z.

⁵ Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění účinném do 31. 12. 2019.

⁶ Stížnost stěžovatelky ze dne 18. 9. 2020.

⁷ Sdělení ústřední veterinární správy ze dne 8. 10. 2020 č. j. SVS/2020/110302-G.

B. PRÁVNÍ POSOUZENÍ

Podle zákona o veřejném ochránci práv⁸ je mým úkolem poskytovat ochranu osob před jednáním úřadů, které postupují v rozporu s právními předpisy, principy demokratického právního státu nebo principy dobré správy. Zasáhnout mohou rovněž proti nečinnosti, které se úřady dopustí. Veden tímto posláním jsem případ posoudil a dospěl k následujícím závěrům.

Dle § 4 odst. 1 písm. b) veterinárního zákona je chovatel povinen sledovat zdravotní stav zvířat, v odůvodněných případech jim včas poskytnout první pomoc a požádat o odbornou veterinární pomoc. Dle § 71 odst. 1 písm. a) a § 72 odst. 1 písm. a) veterinárního zákona se fyzická osoba, podnikající fyzická osoba nebo právnická osoba dopustí přestupku tím, že nesplní nebo poruší některou z povinností chovatele stanovených v § 4.

Stěžovatelka doložila, že pes „Arči“ byl v době převzetí z útulku výrazně pohublý a trpěl nemocí štítné žlázy. Namítla proto, že provozovatel útulku či jeho pracovníci nezajistili psovi odbornou veterinární pomoc, čímž porušili povinnost stanovenou v § 4 odst. 1 písm. b) veterinárního zákona. KVS sdělila, že porušení dané povinnosti nelze prokázat. Posoudil jsem proto, zda KVS danou situaci řádně vyhodnotila.

V odpovědi stěžovatelce uvedla KVS tyto podstatné informace:

- Kontrolou v útulku nebylo možné prokázat, jak dlouho se pes ve stavu podvýživy nacházel a po jakou dobu bylo sledováno, zda se jeho výživný stav zlepšil po zvýšení krmné dávky a do jaké míry byl výživný stav ovlivněn psychikou psa.
  - **Zodpovědnost za poskytnutí veterinární péče nemocným zvířatům má provozovatel útulku**, který je jejich dočasným chovatelem.
  - Chovatel zájmových zvířat nemá zákonnou povinnost vést záznamy o jiných ošetřeních zvířat než o jejich vakcinaci proti vzteklině.
  - **Podle tvrzení personálu útulku bylo stěžovatelce sděleno, že pes nebyl léčený.**
  - Stěžovatelka psa znala a mohla téměř s jistotou předpokládat, že podle aktuálního stavu při převzetí bude pes vyžadovat důkladné vyšetření.
  - Zájem stěžovatelky o psa mohl být personálem útulku vnímán jako ideální pro poskytnutí potřebné nadstandardní péče psovi, který svým charakterem vybočoval z běžného průměru přijímaných psů a který pobyt v útulku psychicky špatně snášel, takže posláním útulku bylo předáním psa do péče stěžovatelky naplněno.
- Ústřední veterinární správa pak sdělila tyto podstatné informace:
- Vakcinace proti vzteklině je stanovena veterinárním zákonem a ošetření proti endoparazitům je standardně prováděno u dospělých psů dvakrát ročně. Vzhledem k tomu, že útulek je nouzovým dočasným řešením zatoulaných nebo opuštěných zvířat, lze brát tuto péči z pohledu provozovatele jako standardní.
  - **Pokud by pes vykazoval známky onemocnění, veterinář by jej nevakcinoval.**
  - Není možné jednoznačně určit, zda byl pes odchycen jako vyhublý, nebo začal hubnout až během pobytu v útulku.

⁸ Zákon č. 349/1999 Sb., o veřejném ochránci práv.

K tomu bych rád uvedl následující. Nepovažuji za podstatné, zda chovatel (tedy i provozovatel útulku či jeho pracovníci) zvíře s onemocněním již převzal, nebo zvíře onemocnělo až během pobytu u něj. V obou případech totiž musí zajistit zvířeti potřebnou léčbu, včetně veterinárního vyšetření. Zajištění odborné veterinární pomoci pak nepovažuji za nadstandardní péči o zvíře. Veterinární zákon stanoví tuto povinnost v § 4 odst. 1 spolu s dalšími povinnostmi chovatelů, které považuji za základní, a nikoliv nadstandardní.

KVS sdělila, že stěžovatelka psa znala a mohla téměř s jistotou předpokládat, že bude při převzetí vyžadovat důkladné vyšetření. Stejně tak ovšem, dle mého názoru, museli znát psa i pracovníci útulku, v němž se pes zhruba osm měsíců nacházel. Závěr KVS o tom, že bylo možné téměř s jistotou předpokládat potřebu důkladného veterinárního vyšetření, by se měl proto týkat i osob pracujících v útulku.

KVS uvedla, že zpětným hodnocením skutečnosti, spočívající v převzetí podvyživeného psa z útulku, nebylo možné jednoznačně prokázat porušení povinnosti dané veterinárním zákonem. Ústřední veterinární správa k tomu dodala, že je velice složité řešit tento případ a jeho příčiny téměř s roční prodlevou. S oběma závěry mohu částečně souhlasit v tom, že při kontrole provedené zhruba po osmi měsících od převzetí psa z útulku se již KVS skutečně nemohla osobně seznámit se stavem psa během jeho pobytu v útulku. Nemohla ani bezprostředně posoudit, zda péče ze strany pracovníků útulku byla dostatečná.

Zároveň bych však rád uvedl, že KVS nemusí nutně vycházet jen ze svého vlastního (bezprostředního) pozorování situace, ale může vycházet z jakýchkoliv podkladů, které skutkový stav zachycují. Pokud z podkladů, které KVS shromáždila, plynou informace zakládající důvodné podezření na spáchání přestupku, byla KVS povinna zahájit přestupkové řízení a další důkazy (např. svědecké výpovědi) opatřit v jeho průběhu.

Z dosud shromážděných informací (tj. z výsledků kontroly KVS, sdělení ústřední veterinární správy a písemností stěžovatelky) pak plyne tento průběh událostí:

(1) V době, kdy byl pes přijat do útulku, nevykazoval známky onemocnění. (Stěžovatelka uvedla, že pes „Arčí“ byl vakcinován ve dnech 12. 2. 2019 a 5. 3. 2019, tj. na začátku svého pobytu v útulku. Z toho dovozují, v souladu s informacemi ústřední veterinární správy, že v tu dobu nevykazoval pes známky onemocnění, tedy ani pohublost.)

(2) V den, kdy pes útulek opustil, trpěl nemocí štítné žlázy a pohublostí. Veterinární lékařka předepsala léčbu přípravkem Forthyrone.

(3) Personál útulku opakovaně sdělil stěžovatelce, že pes nebyl léčen.

Z těchto skutečností plyne, že personál útulku nezajistil psovi odbornou veterinární pomoc, která byla k léčbě jeho nemoci (hypothyreózy) nezbytná. Na tomto závěru bych nic nezměnil ani v případě, pokud by pes trpěl nemocí již v okamžiku přijetí do útulku. I v takovém případě by chovatel (provozovatel či pracovníci útulku) byl povinen přinejmenším absolvovat se psem veterinární vyšetření. Pohublost, kterou pes trpěl, musela být pracovníkům útulku zřejmá.

Dle mého názoru byly proto splněny předpoklady k tomu, aby KVS zahájila přestupkové řízení. V jeho průběhu pak mohla opatřit další důkazy svědčící jak ve prospěch, tak i v neprospěch obviněného. V úvahu připadají zejména svědecké výpovědi **stěžovatelky**, které byl stav psa znám již v době jeho pobytu v útulku, **veterinární lékařky**, která psa dne 29. 10. 2019 vyšetřila, a **veterinárního lékaře**, který psa ve dnech 12. 2. a 5. 3. 2019 vakcinoval proti vzteklině.

C. INFORMACE O DALŠÍM POSTUPU

Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Zlínský kraj nesprávně vyhodnotila podnět stěžovatelky, neboť přes důvodné podezření, že došlo k porušení povinnosti dané § 4 odst. 1 písm. b) veterinárního zákona, se již jednáním provozovatele a pracovníků útulku po skončení své kontroly dále nezabývala.

Dle § 18 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv⁹ žádám KVS, aby se do 30 dnů k mému dopisu vyjádřila a sdělila, zda provedla konkrétní nápravná opatření. Poté, co mi bude odpověď KVS doručena, Vás o dalším průběhu svého šetření písemně vyrozumím. Pokud by se KVS s mými závěry neztotožnila, prosím, aby se s mými výhradami vypořádala (vyjádřila se k nim).

Děkuji za vyhovění mé žádosti a za veškerou pomoc, které se mi v průběhu šetření dostalo.

D. ZÁVĚREČNÉ STANOVISKO

Vyjádření úřadu

KVS sdělila,¹⁰ že pokud by psa „Arčiho“ našla v útulku při provádění kontroly, pak by způsob plnění povinností chovatele mohla objektivně posoudit a došetřením souvisejících okolností i dostatečně potvrdit. Zpětné prokazování zanedbání péče po sedmi měsících od převzetí psa hodnotí KVS jako neprůkazné a zpětně neřešitelné.

Podle názoru KVS nebyl shledán důvod zahájit přestupkové řízení, jelikož kontrolou nebylo zjištěno porušení žádné právní povinnosti. Provozovatel se žádného protiprávního jednání nedopustil, neboť na psovi nepozoroval narušení celkového zdravotního stavu, a tudíž nebyl důvod zajistit veterinární péči. Předáním psa nové majitelce, která psovi zajistila vyšetření krve a následnou léčbou docílila zlepšení jeho výživného stavu, naplnil útok své poslání – dočasnou péčí o toulavá a opuštěná zvířata chránit občany před rizikovým kontaktem se zvířaty neznámého původu a před šířením nákaz.

Podle provozního řádu poskytuje útulek dočasně chovaným zvířatům základní péči a snaží se je co nejrychleji vrátit majitelům nebo je předat novým chovatelům. Právní předpisy nestanoví, co základní péče o zájmová zvířata zahrnuje. Obecně se jedná o zajištění vhodného místa chovu, krmení, napájení a povinných zdravotních ošetření, tj. u psů vakcinace proti vzteklině. Za základní (nezbytnou) péči podle názoru KVS není možné považovat vyšetření krve a následnou hormonální léčbu.

Pracovníci útulku zdravotní stav psa „Arčiho“ sledovali, zkoušeli jeho špatný výživný stav (bez zjevných změn zdravotního stavu) zlepšit změnami v podávání krmiva a včas ho předali nové majitelce. Stěžovatelka za psem do útulku docházela, tudíž jej znala. KVS je toho názoru, že v případě pochybností o zdravotní péči měla stěžovatelka požádat o objektivní posouzení v době, kdy pes byl v útulku, a ne až se zpožděním sedmi měsíců.

---

⁹ Zjistí-li veřejný ochránce práv šetřením porušení právních předpisů či jiná pochybení, vyveze úřad, aby se k jeho zjištění ve lhůtě 30 dnů vyjádřil.

¹⁰ Sdělení KVS ze dne 6. 8. 2021 č. j. SVS/2021/096921-Z.

KVS mi dále sdělila, že při hypertyreóze dochází u psa k neočekávanému zvýšení hmotnosti, tudíž se v případě psa „Arčiho“ nejedná o signifikantní projev tohoto onemocnění štítné žlázy. Úbytek hmotnosti by bylo možné očekávat při hypertyreóze. Provozovatel útulku sdělil, že se jednalo o psa vyhublého, ačkoliv přijímal větší dávky potravy s chutí a bez problémů, který se v útulku projevoval jako stále aktivní (při hypertyreóze je naopak pes k pohybu neochotný, je slabý, unavitelný atd.), neklidný, ke stresu citlivý pes. Jde o křížence, u něhož není stanovena optimální hmotnost jako u standardizovaných plemen psů. Ze zjištěné váhy 15,5 kg proto nelze vyvozovat jednoznačné závěry.

Stěžovatelka si nepřevzala psa z chovné stanice, ale z útulku, kde pes je „zatížen“ neznámou historií, může být psychicky i jinak narušený a nemusí být 100% zdrav. Převzetím psa je zřejmé, že stěžovatelka chtěla psovi poskytnout kvalitní a plnohodnotnou péči, čímž naplnila to, co podle KVS představuje účel útulku pro zvířata. To, že pes neměl být v perfektním stavu, měly obě strany projednat a specifikovat (zanechat do smlouvy), čímž se mohlo předejít nedorozuměním a nastalým komplikacím.

KVS je toho názoru, že dogmatická aplikace povinnosti chovatele na provozovatele útulku, jak jsem nastínil ve zprávě o šetření, by mohla mít precedenční účinky. Kdokoliv by pak mohl zpětně po útulcích požadovat náhradu nákladů spojených s následnou péčí, což by mohlo způsobit reálné ohrožení provozu útulků vedoucí až k ukončení činnosti některých z nich.

Posouzení ochránce

Podle zákona o veřejném ochránci práv je nyní mým úkolem posoudit, zda KVS provedla dostatečná opatření k nápravě pochybení, která jsem v její činnosti shledal. Vzhledem k tomu, že opatření KVS za dostatečná nepovažuji, rozhodl jsem se postupovat dle § 18 odst. 2 a § 19 zákona o veřejném ochránci práv. Součástí tohoto dopisu je proto návrh opatření, která by měla KVS učinit.

Dle § 4 odst. 1 písm. b) veterinárního zákona je chovatel povinen sledovat zdravotní stav zvířat, v odůvodněných případech jim včas poskytnout první pomoc a požádat o odbornou veterinární pomoc. Dle komentáře k veterinárnímu zákonu je chovatel povinen reagovat na jakékoliv klinické změny chovaných zvířat a musí být schopen včas vyhodnotit, kdy je třeba poskytnout zvířeti první pomoc a požádat o odbornou veterinární pomoc soukromého veterinárního lékaře.¹¹

Nadále trvám na svém názoru, že se jedná o základní povinnost, která je stanovena všem chovatelům včetně provozovatele útulku. Povahu a účel útulků pro zvířata je potřeba zohlednit při úvaze, jaký je rozsah této povinnosti, tj. které všechny veterinární výkony je útulek povinen zajistit. V případě útulků dovozují z veterinárního zákona povinnost zajistit veterinární pomoc, existují-li u zvířete vážné příznaky nemoci (vážné projevy zhoršení zdravotního stavu). Naopak v případě lehčích příznaků (např. průjem) lze po určité dobu uvažovat o léčbě pouze svépomocí, a až v případě nezlepšeného stavu vyhledat vyšetření u veterináře.

K tvrzení, že podle provozního řádu poskytuje útulek zvířatům „základní péči“, bych rád uvedl, že vydáním provozního řádu si nemůže provozovatel útulku vybírat, které povinnosti chovatele bude plnit. Tyto povinnosti stanoví veterinární zákon, z něhož nelze provozním řádem stanovovat výjimky (ledaže by to zákon

¹¹ SKŘIVÁNKOVÁ, M. et al. *Veterinární zákon*. Praha: Wolters Kluwer, 2019.

připouštěl, což nečiní). Navíc povinnost zajistit zvířeti odbornou veterinární pomoc, podle mého názoru, do rozsahu základní péče spadá. Je-li zdravotní stav zvířete vážně narušen a k jeho zlepšení nevede léčba svépomocí, spadá do rozsahu základní péče rovněž vyšetření u veterináře a léčení na základě stanovené diagnózy (i kdyby veterinář provedl vyšetření krve a stanovil hormonální léčbu).

Zákonodárce předpokládal, že určité povinnosti stanovené chovatelům nemusejí útulky pro zvířata plnit. Dokladem toho je ustanovení § 4 odst. 6 písm. a) veterinárního zákona, podle něhož se na útulky pro zvířata nevztahuje oznamovací povinnost stanovená chovatelům v § 4 odst. 3 a 4. Povinnost požádat o odbornou veterinární pomoc je však chovatelům stanovena v 4 odst. 1 a z plnění této povinnosti zákonodárce útulcům pro zvířata žádnou výjimku nestanovil.

Povinnost zajistit psovi vakcinaci, o níž se KVS zmínila, je chovatelům stanovena rovněž, a to samostatným ustanovením § 4 odst. 1 písm. f) veterinárního zákona, které nesouvisí s povinností požádat o odbornou veterinární pomoc dle § 4 odst. 1 písm. b).

Vrátím-li se ke konkrétnímu případu psa „Arčiho“, KVS potvrdila, že pracovníci útulku zhoršení výživného stavu psa pozorovali a pokusili se jej zlepšit změnami v podávání krmiva. Ke zlepšení výživného stavu psa to však evidentně nevedlo. Právě v těchto případech, kdy se chovatel svépomocí pokusil stav zvířete zlepšit, avšak nebyl úspěšný, je namístě, aby následně zajistil zvířeti vyšetření u veterináře.

Vzhledem k tomu, že útulek představuje dočasné útočiště pro opuštěná a toulavá zvířata, jejichž zdravotní stav v mnoha případech není dobrý, souhlasím s tvrzením KVS, že noví chovatelé často přebírají z útulku psa s narušeným zdravotním stavem, na rozdíl od chovné stanice, u níž lze očekávat, že zdraví zvířete porušeno nebude. Rovněž stěžovatelka převzala z útulku nemocného psa a je povinna se o něj na své náklady postarat, a to i zajištěním odborného veterinárního vyšetření, což je povinnost, kterou jí ukládá § 4 odst. 1 písm. b) veterinárního zákona. Nevidím však právně podložený důvod, proč by se uvedená povinnost neměla vztahovat i na útulky pro zvířata.

Z výše uvedených důvodů trvám na tom, aby KVS přijala můj závěr o povinnosti, kterou musí útulek plnit a aby při svých kontrolách zjišťovala, zda kontrolovaný útulek tuto povinnost skutečně dodržuje. Rozhodl jsem se proto formulovat následující opatření k nápravě.

E. UKONČENÍ ŠETŘENÍ

Navrhuji, aby Krajská veterinární správa Státní veterinární správy pro Zlínský kraj při svých kontrolách v útulcích pro zvířata zjišťovala mj. i to, zda provozovatel útulku a jeho pracovníci plní povinnost dle § 4 odst. 1 písm. b) veterinárního zákona, tj. povinnost požádat o odbornou veterinární pomoc v těch případech, kdy to zdravotní stav zvířete vyžaduje. Zjistí-li KVS porušení dané povinnosti, projedná s provozovatelem útulku zajištění nápravy, případně vydá závazný pokyn k odstranění zjištěných nedostatků dle § 49 odst. 1 písm. g) veterinárního zákona.

Žádám, aby mi KVS podle § 20 odst. 1 zákona o veřejném ochránci práv¹² **sdělila, která opatření k nápravě provedla.** Odpověď očekávám v zákonné lhůtě **30 dnů** od doručení tohoto dopisu. Kopii dopisu zasílám také stěžovateli.

Pokud KVS nepřijme navržená opatření k nápravě nebo provedená opatření nebudou považovat za dostatečná, podle ustanovení § 20 odst. 2 písm. a) zákona o veřejném ochránci práv vyrozumím nadřízený úřad, tj. Ústřední veterinární správu Státní veterinární správy.

Ředitel KVS mi následně sdělil, že „v rámci dalších kontrol útulků se bude příslušný úřední veterinární lékař zabývat plněním povinnosti chovatele (provozovatele útulku) ve smyslu § 4 odst. 1 písm. b) veterinárního zákona¹³ a v případech zjištění porušení přijme zákonná opatření“. KVS se tedy mým návrhem řídila a opatření k nápravě, které jsem navrhl, přijala. Není proto důvod, abych do činnosti KVS dále zasahoval. **Vzhledem k tomu své šetření uzavírám.**

JUDr. Stanislav Křeček
veřejný ochránce práv

¹² Úřad je povinen do 30 dnů od doručení závěrečného stanoviska sdělit veřejnému ochránci práv, která opatření k nápravě provedl.

¹³ Podle § 4 odst. 1 písm. b) veterinárního zákona je chovatel povinen sledovat zdravotní stav zvířat, v odůvodněných případech jim včas poskytnout první pomoc a požádat o odbornou veterinární pomoc.

POUŽITÉ PRÁVNÍ PŘEDPISY

- Zákon č. 455/1991 Sb., o živnostenském podnikání (živnostenský zákon) –
živnostenský zákon
- Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny – **zákon o ochraně přírody
a krajiny**
- Zákon č. 246/1992 Sb., na ochranu zvířat proti týrání – **zákon na ochranu zvířat**
- Zákon č. 166/1999 Sb., o veterinární péči a o změně některých souvisejících
zákonů (veterinární zákon) – **veterinární zákon**
- Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) – **zákon o obcích**
- Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých
souvisejících zákonů – **zákon o ochraně veřejného zdraví**
- Zákon č. 449/2001 Sb., o myslivosti – **zákon o myslivosti**
- Zákon č. 99/2004 Sb., o rybníkářství, výkonu rybářského práva, rybářské stráží,
ochraně mořských rybolovných zdrojů a o změně některých zákonů (zákon
o rybářství) – **zákon o rybářství**
- Zákon č. 100/2004 Sb., o ochraně druhů volně žijících živočichů a planě rostoucích
rostlin regulováním obchodu s nimi a dalších opatřeních k ochraně těchto
druhů a o změně některých zákonů (zákon o obchodování s ohroženými
druhy) – **zákon č. 100/2004 Sb. či zákon CITES**
- Zákon č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon) –
stavební zákon
- Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů –
zákon o policii
- Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník – **trestní zákoník**
- Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník – **občanský zákoník**
- Zákon č. 255/2012 Sb., o kontrole (kontrolní řád) – **kontrolní řád**
- Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich – **zákon
o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich**
- Zákon č. 251/2016 Sb., o některých přestupcích – **zákon o některých přestupcích**

REJSTŘÍK

C

CITES 11, 19–21, 39, 74, 146–149

D

dotační program 71, 74, 173
drezúra 29

E

exekuce 55, 70–71, 73, 128–131, 153,
159–160, 168, 172
– donucovací pokuty 153, 155, 159–160
exemplář 20–21, 145–151

H

honitba 77–78

CH

chov
– povolení 17, 56, 57, 72–73, 86,
126–135
– v nevhodných podmínkách 35, 43,
59, 69, 75–76, 81, 87, 154
chovatel 12, 13, 17–19, 21–23, 32, 40–45,
62, 83–84, 87, 88, 92, 93, 95, 99, 175,
181

K

kasuár 15
kolaudace 17, 63, 72–74, 86
kontrola 40–42, 44, 46, 92, 96
– námitky 41, 44, 86–87, 171
– protokol 41, 44, 86–87, 96, 116, 141
– kontrolní řád 40–41

L

lev 14–18, 74, 126–135
lidoop 17, 20, 29, 72–73
lov 11, 28, 32–34

M

množírna 35, 59, 74–77
myslivecká stráž 34, 77–79
myslivecký hospodář 34, 77–79, 87

N

náhradní péče 40, 45, 51–55, 70–71, 91,
93, 97, 107–121, 153–160, 166–174,
175–180
– předběžná 41, 52–56, 71, 93–94, 96,
107–121, 132–135
– úhrada nákladů 54–56, 71, 91, 93,
96, 173
nález zvířete 23–25, 62–63
nepovolená stavba 72–74, 126–135

O

občanský zákoník 11–12, 22–24, 26, 32,
67, 84, 90, 124, 131, 176, 179
obec 18, 23–25, 47, 62–66, 71, 89,
122–124, 169, 173, 175–180
obecně závazná vyhláška obce 47,
64–66, 68–69, 89, 101–102, 122,
124
obydlí 42, 60–61, 77, 79
odborné vyjádření 46–50, 69, 81, 83,
86–87, 89, 96–98, 100–106, 108,
114–115, 117–118, 120, 136–137,
140–142, 155–156, 171
odchyt 28–29, 33, 65, 169, 178
odvolání 43, 48, 50, 52, 82, 86, 89, 133,
141–143, 158–159
označování psů 46, 65

P

pes
– asistenční 64–65
– utikající 22, 66–69, 78, 83–84, 88,
92, 95
– v autě 80
– v honitbě 34, 77–79, 84

pokousání psa psem 37, 66–69, 84,
100–106

pokuta 13, 17, 26, 40, 42, 47, 51, 56–57,
64, 70, 77, 84, 96–97, 116, 150–151,
157, 169

porážky 31–32

propadnutí zvířete 41, 53–54, 56–58, 73,
151, 169, 173–174

předběžná náhradní péče 41, 52–56, 71,
93–94, 96, 116, 132, 134–135

přestupek 13, 17, 26, 30–31, 42, 45–51,
54, 56–58, 59, 64, 66–70, 78–79,
80–82, 84, 87, 92, 95–97, 100–106,
107–121, 128, 133, 136–142, 146, 151,
153–158, 161–165, 170, 172, 183

– náležitosti rozhodnutí 49–50, 141

S

soused 69, 83–84, 95, 124, 176–178
stavební úřad 17, 63, 72–74, 86, 123,
126–133, 173

Š

šelma 14–18, 29, 72–74, 126–135
štěnice 84–85

T

trestný čin 42, 59–60, 66, 75–77, 78–79,
80

týrání zvířete 35–38, 59–61, 66–69,
80–83, 100–106, 107–121, 161–165,
175–180

U

účastník řízení 43, 48, 50, 52, 81–83
usmrcování 25, 28, 30–36, 77–79
útulek 23–25, 62–63, 181–187

V

veterinární lékař 40, 63, 65, 108,
114–116, 120, 181–187

vlastnictví 11–12, 21–26, 54–58, 73,
176–179

volný pohyb psů

– na veřejném prostranství 64–65, 66
– v honitbě 77–79

Z

zabavení zvířete 20–21, 145–152

zabrání zvířete 41, 53–54, 56–58

záchranné centrum 12, 17, 21, 28, 74

závazné stanovisko 46–50, 86, 89,
96–97, 108, 115, 140–142, 171

závazný pokyn 43–44, 133, 186
znalec 59, 83, 98

zvláštní opatření 43–45, 70–71, 77, 132

– návrh na vydání 45, 153–160, 166–174

– náhradní péče 40, 45, 51–55, 57,
70–71, 91, 93, 97, 107–121, 153–160,
166–174, 175–180

– rozhodnutí 51–52

zvěř 11, 18, 28, 32–34, 77

zvíře

– pojem 11–12

– hospodářské 18–19, 69–72

– toulavé a opuštěné 11, 21–26, 34,
62–63, 65, 77

– volně žijící 22, 26–29, 33, 68

– vyžadující zvláštní péči 14–18, 56,
72–74, 86, 126–135

– v zájmovém chovu 13–14, 18, 65–68

Ž

živočich 11–12, 14, 19–21, 27–29, 34, 39,
145–152

živnost 14, 74